

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave
2018

Zostavila Rozália Cenigová

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

12. medzinárodná konferencia

organizovaná pod záštitou
ministerky školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Martiny Lubyovej

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave
2018

<http://www.spgk.sk>

© Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, 2018

ISBN 978 – 80 – 972668 – 2 – 0

EAN 9788097266820

Ďakujeme ministerke školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Martine Lubyovej za prevzatie osobnej záštity nad 12. medzinárodnou konferenciou *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*.

Ďalej vyslovujeme úprimnú vďaku Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky za finančnú podporu 12. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*.

OBSAH

PROGRAM 12. MEDZINÁRODNEJ KONFERENCIE	6
ÚVOD	7
I. ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC NA SLOVENSKU	8
<i>Rozália Cenigová</i> Analýza stavu školských knižníc za rok 2017 a projekty na podporu čítania	9
II. PROJEKTY NA ROZVÍJANIE ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI	49
<i>Olga Zápotočná</i> Perspektívy a podmienky úspešného vývinu čitateľskej gramotnosti v prostredí IKT	50
<i>Kateřina Bulová</i> Podpora detského čtenářství v experimentální knihovne Na Křižovatce	60
<i>Ivana Kullová Matisková</i> Kreatívne aktivity zamerané na podporu čítania v školskej knižnici	66
<i>Pavĺina Lišovská</i> Čtenářský klub jako podpora detského čtenářství	73
<i>Marcela Bauerová</i> Záložka do knihy spojila českou a slovenskou školu	81
<i>Eva Vrzalová</i> S čítaním nás škola baví	87
<i>Katarína Vengrínová</i> Aktivity školskej knižnice na Základnej škole na Pankúchovej ulici v Bratislave podporujúce čitateľskú gramotnosť žiakov	93
Príloha č. 1 Vyhodnotenie 8. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá <i>Záložka do knihy spája školy</i>	99
Príloha č. 2 Hodnotenie 8. ročníka česko-slovenského projektu <i>Záložka do knihy spája školy</i> základnými školami a osemročnými gymnáziami	105
Príloha č. 3 Vyhodnotenie 6. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy <i>Záložka do knihy spája slovenské školy</i>	201
Príloha č. 4 Hodnotenie 6. ročníka celoslovenského projektu <i>Záložka do knihy spája slovenské školy</i> strednými školami	206
Príloha č. 5 Vyhodnotenie 13. ročníka celoslovenského projektu <i>Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice</i> k Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. októbra 2017	246
Príloha č. 6 Metodické usmernenie pre školské knižnice k zákonu č. 126/2015 Z. z. o knižniciach	265
Príloha č. 7 Metodický pokyn pre školské knižnice k vyhláške Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z.	288

Príloha č. 8 Fotogaléria z 12. medzinárodnej konferencie	310
---	-----

12. medzinárodná konferencia

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

organizovaná pod záštitou
ministerky školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Martíny Lubyovej

3. mája 2018 Univerzitná knižnica v Bratislave

- 09.30 – 10.00** **Prezentácia**
- 10.00 – 10.20** **Otvorenie medzinárodnej konferencie**
- 10.20 – 11.00** **Analýza stavu školských knižníc za rok 2017 a projekty na podporu čítania**
Rozália Cenigová, Slovenská pedagogická knižnica, Bratislava
- 11.00 – 11.20** **Perspektívy a podmienky úspešného vývinu čitateľskej gramotnosti v prostredí IKT**
Oľga Zápotočná, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava
- 11.20 – 11.40** **Podpora detského čtenářství v experimentální knihovne Na Křižovatce**
Kateřina Bulová, Kabinet informačních studií a knihovnictví, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno, Česká republika
- 11.40 – 12.00** **Kreatívne aktivity zamerané na podporu čítania v školskej knižnici**
Ivana Kullová Matisková, Základná škola s materskou školou, Podzávoz, Čadca
- 12.00 – 12.30** **Slávnostné ocenenie víťazov celoslovenského projektu**
„Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“
k Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. októbra 2017
- 12.30 – 13.20** **Obedňajšia prestávka**
- 13.20 – 13.40** **Čtenářský klub jako podpora detského čtenářství**
Pavlna Lišovská, Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Česká republika
- 13.40 – 14.00** **Záložka do knihy spojila českou a slovenskou školu**
Marcela Bauerová, Základní škola, Zborovská, Tábor, Česká republika
- 14.00 – 14.20** **S čítaním nás škola baví**
Eva Vrzalová, Základná škola s materskou školou Samuela Štúra, Lubina
- 14.20 – 14.40** **Aktivity školskej knižnice na Základnej škole na Pankúchovej ulici v Bratislave**
podporujúce čitateľskú gramotnosť žiakov
Katarína Vengrínová, Základná škola, Pankúchova, Bratislava
- 14.40 – 15.00** **Diskusia a ukončenie medzinárodnej konferencie**

ÚVOD

Dvanásť ročník medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica pod záštitou ministerky školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Martiny Lubyovej 3. mája 2018 v prednáškovej sále Univerzitnej knižnice v Bratislave. Medzinárodnú konferenciu slávnostne otvoril zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Ing. Ondrej Divinský, ktorý zároveň ocenil siedmich víťazov 13. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. októbra 2017.

Na medzinárodnej konferencii sa zúčastnilo 115 zástupcov pedagogickej a knihovníckej verejnosti zo Slovenskej republiky i z Českej republiky.

Texty uverejnené v tomto zborníku sú rozdelené do troch častí.

Časť *Analýza stavu školských knižníc na Slovensku* prináša podrobnú analýzu stavu školských knižníc v Slovenskej republike za rok 2017, informácie o realizovaných troch projektoch na podporu čítania metodickým centrom Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice a stručnú správu o činnosti uvedeného metodického centra. Súčasťou analýzy sú informácie o počte škôl a školských knižníc, knižničnom fonde, používateľoch, výpožičkách, podujatiach pre používateľov, informačných technológiách, personálnom zabezpečení a financovaní školských knižníc s doplňujúcim komentárom.

V časti *Projekty na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti* sú predstavené originálne, kreatívne a zároveň veľmi inšpirujúce podujatia a akcie zamerané na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl v Slovenskej republike a Českej republike, ktoré najčastejšie organizujú školské knižnice a verejné knižnice. Prvé tri ocenené školské knižnice v rámci 13. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. októbra 2017 podrobne popisujú okrem oceneného podujatia aj všetky aktivity, ktoré pravidelne organizujú na podporu čítania žiakov vo svojich školách. Súčasťou tejto časti je aj prezentácia poznatkov o špecifickom význame písanej reči a písanej kultúry v jazykovom, kognitívnom a kultúrnom vývine dieťaťa a o polarizácii postojov a prístupov k čitateľskej gramotnosti v prostredí informačných a komunikačných technológií.

Obsah zborníka uzatvárajú prílohy, ako sú: vyhodnotenie troch projektov na podporu čítania metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice (8. ročník česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá *Záložka do knihy spája školy*, 6. ročník celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*, 13. ročník celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. októbra 2017), najdôležitejšie metodické materiály a fotogaléria z 12. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*. Prvé dva projekty sú doplnené aj hodnotením samotnými zúčastnenými základnými školami, osemročnými gymnáziami a strednými školami.

Rozália Cenigová

I. Analýza stavu školských knižníc na Slovensku

ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC ZA ROK 2017 A PROJEKTY NA PODPORU ČÍTANIA

Rozália Cenigová

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov vykonáva každoročne štátne štatistické zisťovanie v oblasti školských knižníc. Štatistické zisťovanie sa riadi Programom štátnych štatistických zisťovaní, ktorý zostavuje Štatistický úrad Slovenskej republiky v súčinnosti s ministerstvom školstva na obdobie troch rokov. Štátne štatistické zisťovanie za oblasť školských knižníc je realizované prostredníctvom ročného štatistického výkazu *Škol*. Škola (spravodajská jednotka), ktorej organizačným útvarom je školská knižnica, vyplňa štatistické údaje prostredníctvom elektronického štatistického zisťovania ministerstva školstva. Koordináciou a zabezpečením všetkých úloh a povinností súvisiacich s výkonom štatistického zisťovania je poverené Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky (ďalej len „CVTI SR“). Zber štatistických údajov a ich schválenie vykonávajú odbory školstva okresných úradov v sídle kraja.

Základným východiskovým materiálom pre spracovanie analýzy stavu školských knižníc boli štatistické údaje, ktoré uviedli školské knižnice vo *Výkaze o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01 za rok 2017* (ďalej len „štatistický výkaz“). Školské knižnice pri vyplňovaní štatistických výkazov čerpali štatistické údaje z povinných odborných evidencií a z ďalších doplňujúcich podporných evidencií, ktoré priebežne viedli počas roka 2017. Pri vypracúvaní analýzy sa vychádzalo z platných všeobecne záväzných právnych predpisov a z metodických odporúčaní, interných správ a poznatkov (aj z poskytnutých 237 odborných konzultácií počas zberu štatistických údajov v mesiacoch január až február 2018) metodického centra pre školské knižnice, ktoré je súčasťou úseku metodiky a rozvoja knižničného systému Slovenskej pedagogickej knižnice (ďalej len „metodické centrum pre školské knižnice“). Zdrojom informácií boli aj informácie z printových a elektronických médií, riadené telefonické rozhovory s vybranými zriaďovateľmi školských knižníc a školskými knihovníkmi a písomne vyžiadané informácie od spravodajských jednotiek.

Analýza je informačným zdrojom o aktuálnom stave najmä knižničného fondu, používateľov, výpožičiek a služieb, vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, informačných technológií, školských knihovníkov, hospodárení školských knižníc. Prináša aj informácie o projektoch metodického centra pre školské knižnice, ktoré boli zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Dopĺňa ju stručný prierez činnosti metodického centra pre školské knižnice za uvedené obdobie.

Hneď na úvod je potrebné poukázať na dôležitú skutočnosť, že analýza stavu školských knižníc za rok 2017 bola sťažená z dôvodu obmedzenej dostupnosti relevantných štatistických údajov a vysvetľujúcich informácií najmä k niektorým negatívnym štatistickým údajom. Takisto **rozdielny počet vykázaných školských knižníc za roky 2016 a 2017 neumožňoval dostupné štatistické údaje rovnocenne porovnávať**.

Ďalej je potrebné povedať, že počas zberu štatistických údajov pri náhodnej kontrole **698 štatistických výkazov** boli metodickým centrom pre školské knižnice zistené chyby, ktorým sa dalo predísť:

- pozorným naštudovaním metodického pokynu¹ pre vyplňovanie štátneho štatistického výkazu spravodajskými jednotkami,
- vykazovaním pravdivých štatistických údajov v štatistickom výkaze na základe priebežne vedenej odbornej evidencie spravodajskou jednotkou.

Metodické centrum pre školské knižnice kvôli skvalitneniu vedenia odborných evidencií knižničných dokumentov a ďalších povinných evidencií vypracovalo **metodické usmernenie č. 1/2017 k povinným evidenciám školskej knižnice**, ktoré upravovalo **postup pri odbornej evidencii knižničného fondu, evidencii používateľov, evidencii návštevníkov, evidencii výpožičiek, evidencii vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí a zvlášť evidencii akcií informačnej výchovy**. Metodické usmernenie 13. marca 2017 zaslalo všetkým školským knižniciam, aby viedli evidencie v súlade s platnou legislatívou.

POČET ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Podľa celkového sumáru štatistického zisťovania bolo k 31. decembru 2017 evidovaných **1 525 školských knižníc**, ktoré boli **zriadené v súlade so zákonom č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 (ďalej len „zákon o knižniciach“)**. Tieto školské knižnice boli ako **organizačné útvary** súčasťou 1 525 základných škôl, gymnázií, stredných odborných škôl, konzervatórií, škôl pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a zároveň slúžili na informačné a dokumentačné zabezpečenie výchovy a vzdelávania a výchovno-vzdelávacích potrieb uvedených škôl (tabuľka 1).

Po siedmykrát sa **uskutočnil adresný zber štatistických údajov o školských knižniciach**, a to na základe **webového registra**, ktorý bol vytvorený z identifikačných údajov o školských knižniciach, ktoré systematicky vedie metodické centrum pre školské knižnice v **Adresári školských knižníc v Slovenskej republike**. Do webového registra mali prístup len tie základné školy, stredné školy a špeciálne školy, ktoré mali od roku 2000 do roku 2017 zriadené školské knižnice v súlade s platnou legislatívou a zároveň boli aj zaevidované v **Zozname knižníc Slovenskej republiky**, ktorý vedie Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo kultúry“). V súčasnosti existuje zhoda medzi evidovanými knižnicami v uvedenom zozname a v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike.

Je priam nevyhnutné **vyjadriť sa v tejto časti analýzy k nesprávnej interpretácii takzvaného „veľkého počtu zrušených školských knižníc“ a uviesť dôležitú informáciu, že v roku 2011 sa na základe iniciatívy metodického centra pre školské knižnice po prvýkrát uskutočnil adresný zber štatistických údajov o 1 945 školských knižniciach, ktoré boli zriadené v súlade s platnou legislatívou a ktoré boli zároveň evidované v Zozname knižníc Slovenskej republiky a v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike. Už v tomto roku štatistický výkaz:**

- **nemohli vyplňať tie základné školy a stredné školy, ktoré mali zriadené len kabinetné zbierky,**
- **základné školy a stredné školy nemohli vykazovať niekoľko typov a druhov školských knižníc, ale len jednu školskú knižnicu.**

¹ Metodický pokyn zaslalo metodické centrum pre školské knižnice 9. januára 2018 všetkým 1 525 spravodajským jednotkám a subjektom, ktoré vykonávali zber a spracovanie štatistických údajov.

Napríklad v roku 2006 štatistický výkaz vyplnilo 3 039 základných škôl a stredných škôl a spoločne vykázalo 5 273 školských knižníc, pričom väčšina týchto základných škôl a stredných škôl nielen **nemala zriadenú školskú knižnicu v súlade s platnou legislatívou, ale aj nesprávne vykázala žiacku knižnicu pre 1. stupeň, žiacku knižnicu pre 2. stupeň a učiteľskú knižnicu** (za každú kabinetnú zbierku nachádzajúcu sa na škole) **za samostatnú školskú knižnicu.**

V roku 2017 bolo zrušených **22 školských knižníc.** Zriaďovatelia týchto školských knižníc ako dôvod zrušenia školskej knižnice uviedli napríklad vyradenie školy ministerstvom školstva zo siete škôl a školských zariadení (8 školských knižníc), zlúčenie školskej knižnice a verejnej knižnice do spoločnej obecnej knižnice (5 školských knižníc) alebo problémy pri vedení povinnej odbornej evidencie knižničného fondu. Medzi zrušenými školskými knižnicami boli aj 4 školské knižnice, ktoré boli podporené z rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* v rokoch 2006, 2007 a 2008.

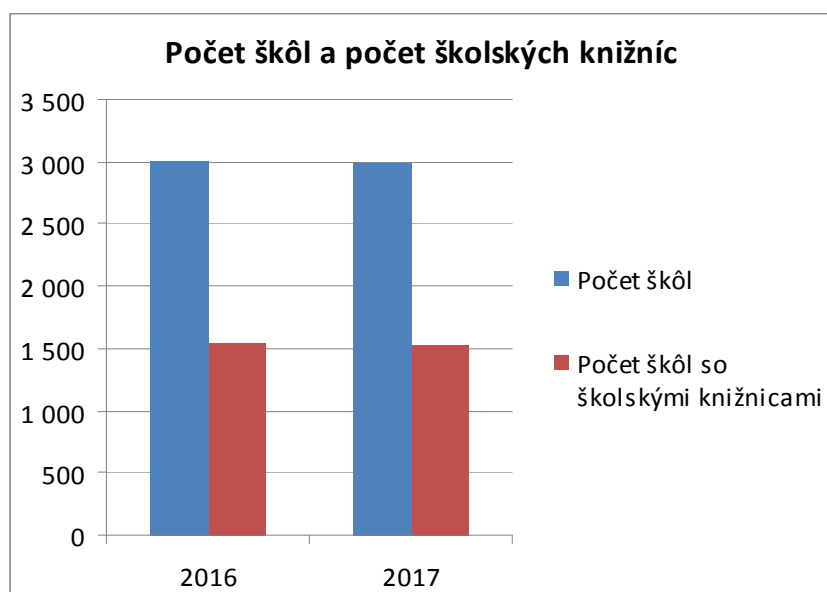
Pri riadených telefonických rozhovoroch sa ukázalo, že niektoré školské knižnice nevedli povinnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov, nevykonávali revíziu knižničného fondu a nevyraďovali knižničné dokumenty ani v súlade s predchádzajúcim zákonom o knižniciach², ktorý platil od 1. júla 2000 do 30. júna 2015. Aby predišli prípadnému sankčnému postihu (pokute) za porušenie povinností, ktoré im vyplývajú z nového zákona o knižniciach, zrušili činnosť svojej školskej knižnice.

V sledovanom období bolo zriadených **5 nových školských knižníc.** V porovnaní s rokom 2016 **pribudli 3 školské knižnice,** ktoré boli **integrované s verejnou knižnicou** (školské knižnice začali plniť funkciu obecných knižníc v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom školskej knižnice).

Tabuľka 1 Počet škôl a školských knižníc

Ukazovateľ	2016	2017	Nárast/pokles (%)
Počet škôl	3 010	2 999	-0,36
Počet škôl so školskými knižnicami	1 542	1 525	-1,10
z toho integrované s verejnou knižnicou	20	23	+15,00

² Zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov.

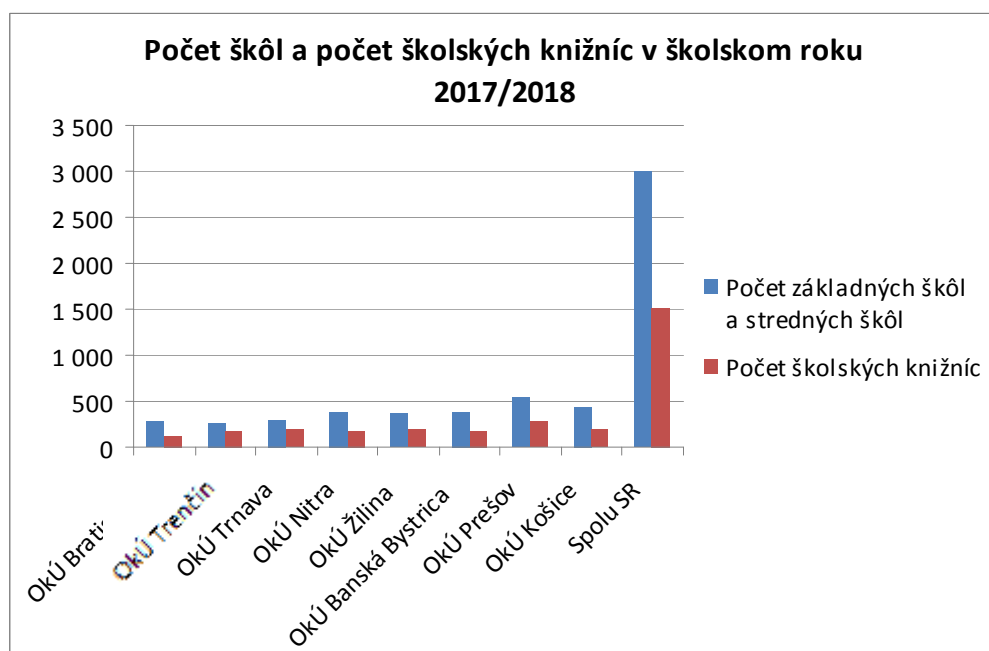
Graf 1 Počet škôl a počet školských knižníc

Z celkového počtu **2 999 základných škôl a stredných škôl** evidovaných v sieti škôl a školských zariadení ministerstva školstva v školskom roku 2017/2018 nemalo zriadenú školskú knižnicu **1 474 škôl**. Tieto školy využívali na informačné a dokumentačné zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu kabinetné zbierky kníh, prípadne si zapožičali informačné zdroje z verejných knižníc. V tabuľke 2 je uvedený počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2017/2018 podľa údajov z okresných úradov v sídle kraja.

Tabuľka 2 Počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2017/2018

Ukazovateľ	Počet základných škôl a stredných škôl	Počet školských knižníc	%
Okresný úrad Bratislava	284	125	44
Okresný úrad Trenčín	264	169	64
Okresný úrad Trnava	304	185	61
Okresný úrad Nitra	401	183	46
Okresný úrad Žilina	361	205	57
Okresný úrad Banská Bystrica	397	177	45
Okresný úrad Prešov	550	280	51
Okresný úrad Košice	438	201	46
Spolu Slovenská republika	2 999	1 525	51

Graf 2 Počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2017/2018

KNIŽNIČNÝ FOND

K 31. decembru 2017 školské knižnice evidovali vo svojich prírastkových zoznamoch **5 822 523 knižničných jednotiek** (tabuľka 3). Po prepočítaní uvedeného počtu knižničných jednotiek s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **3 821 knižničných jednotiek**, čo je o 3 knižničné jednotky menej ako v roku 2016.

Za povšimnutie stojí skutočnosť, že z celkového počtu 1 525 školských knižníc **evidovalo vo svojom knižničnom fonde:**

- **10 školských knižníc** menej ako 200 knižničných jednotiek,
- **41 školských knižníc** menej ako 50 knižničných jednotiek z odbornej literatúry,
- **18 školských knižníc** menej ako 50 knižničných jednotiek z krásnej literatúry.

Je dôležité povedať, že niektoré školské knižnice v priebehu roka 2017 dodatočne zistili pomerne veľký nesúlad medzi evidovaným počtom knižničných dokumentov a fyzickým počtom knižničných dokumentov v ich školských knižniciach. Z tohto dôvodu je potrebné uvedený počet knižničných dokumentov brať ako orientačný. Skutočný stav knižničných dokumentov sa dá očakávať až v roku 2021, dokedy by mali všetky školské knižnice vykonať pravidelnú revíziu knižničného fondu.

Počet knižničných jednotiek po prepočítaní s celkovým počtom registrovaných používateľov a potenciálnych používateľov vyzeral približne rovnako ako v predchádzajúcich štatistických obdobiach, a to: na **jedného registrovaného používateľa** pripadlo približne **21 zväzkov**, na **jedného potenciálneho používateľa** pripadlo **12 zväzkov**, na **jedného registrovaného používateľa z radov žiakov** pripadlo približne **24 zväzkov** a na **jedného potenciálneho používateľa z radov žiakov** pripadlo **14 zväzkov**.

Počet **titulov dochádzajúcich periodík** po prepočítaní na jednu školskú knižnicu predstavoval približne **5 titulov**. V porovnaní s rokom 2016 je to **nárast** približne o **3,5 titulu**. Je nutné však povedať, že ide o vážnu štatistickú chybu, ktorú postrehlo metodické centrum pre školské knižnice pri analýze vykázaných údajov. Na základe dodatočne vyžiadaných štatistických údajov z CVTI SR zistilo, že **10** školských knižníc uviedlo v tomto ukazovateli chybné údaje. Namiesto samotného počtu titulov dochádzajúcich periodík vykázalo celkový počet všetkých čísiel periodík nachádzajúcich v ich školských knižniciach, a to **5 661**.

Školské knižnice dopĺňali knižničné fondy najmä formou nákupu, darom, výmenou, bezodplatným prevodom a náhradou za stratený dokument. **Ročný prírastok** po prepočítaní na jedného registrovaného používateľa bol skoro rovnaký ako v roku 2016, a to **0,36 titulu**.

Za zmienku stojí skutočnosť, že školské knižnice mohli svoj ročný prírastok knižničných jednotiek zvýšiť aj vďaka finančným prostriedkom z **Fondu na podporu umenia**. V rámci neho bol vytvorený **Program 5 Knižnice**, ktorý mal ďalší podprogram 5.1.3 Akvizícia knižníc. Uvedený podprogram bol určený na dopĺňovanie knižničných fondov. Finančné prostriedky získalo 12 školských knižníc v celkovej sume 12 000 € (každá školská knižnica získala 1 000 € na nákup kníh do svojej školskej knižnice).

Školské knižnice vyradili zo svojich knižničných fondov **102 309 knižničných jednotiek**, a to najmä pre ich duplicitu, multiplicitu, obsahovú zastaranosť alebo fyzické poškodenie.

Počet knižničných jednotiek **spracovaných automatizovane** tvoril približne **33 %** z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek. Paradoxne vyznieva skutočnosť, že je to oproti roku 2016 **pokles** približne o **3 %**. Táto skutočnosť vznikla v dôsledku striktného dodržiavania platnej legislatívy pri zápise všetkých identifikačných údajov o knižničnom dokumente do elektronického prírastkového zoznamu. CVTI SR ešte počas zberu štatistických údajov požiadalo všetky školské knižnice, ktoré vykázali knižničné jednotky spracované automatizovaným spôsobom v elektronickom programe aScAgenda, aby urobili nápravu a v danom ukazovateli napísali 0. Elektronický program aScAgenda totiž na rozdiel od automatizovaných knižnično-informačných systémov neumožňuje školskej knižnici zapísať všetky povinné identifikačné údaje.

Na základe kontroly metodického centra pre školské knižnice bolo zistené, že **393 školských knižníc**, ktoré si zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém v rámci rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* v rokoch 2006 – 2009, 2011 a 2013, malo z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek k 31. 12. 2017 automatizovaným spôsobom spracovaných **91 % knižničných jednotiek** (tabuľka 4).

Je potrebné povedať, že po ukončení štatistického zberu v roku 2017 sa zistilo, že niektoré školské knižnice prestali spracovávať knižničné jednotky automatizovaným spôsobom v zakúpených automatizovaných knižnično-informačných systémoch. Naopak, niektoré školské knižnice namiesto nich začali využívať elektronický program aScAgenda i napriek tomu, ako už bolo uvedené, že zatiaľ nespĺňa všetky predpísané zákonom stanovené podmienky vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov.

Na základe riadeného rozhovoru so zriaďovateľmi školských knižníc a so školskými knihovníkmi boli zistené najčastejšie tieto **negatívne dôvody**:

- nedostatok finančných prostriedkov na zaplatenie poplatku za ročný update automatizovaného knižnično-informačného systému (napr. Clavius),
- zmena školského knihovníka, ktorý nevie pracovať s automatizovaným knižnično-informačným systémom alebo nemá ani záujem pracovať s ním,
- pretrvávajúce technické problémy s počítačom.

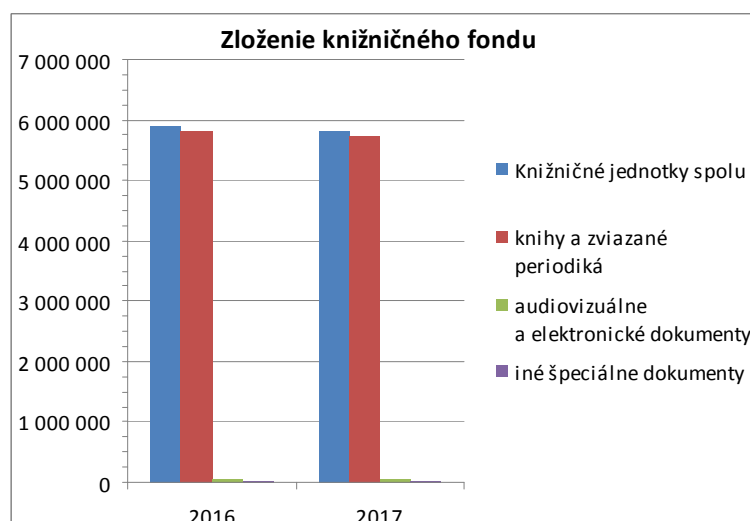
Napríklad 17 školských knižníc, ktoré si zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém v rámci rozvojového projektu *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc 2013*, má z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek spracovaných len 69%. Z uvedeného počtu školských knižníc má spracovaný celý knižničný fond 7 školských knižníc.

Na základe sumáru uvedených štatistických údajov sa zistilo, že z celkového počtu 1 525 školských knižníc malo **273 školských knižníc spracovaných k 31. decembru 2017 celý knižničný fond automatizovaným spôsobom**. Oproti roku 2016 je to pokles o 25 školských knižníc. Je potrebné poznamenať, že niekoľko desiatok školských knižníc má spracovaný knižničný fond v elektronickom programe aScAgenda.

Tabuľka 3 Knižničný fond

Ukazovateľ	2016	2017	Nárast/pokles (%)
Knižničné jednotky spolu	5 891 886	5 822 523	-1,18
v tom			
knihy a zviazané periodiká	5 808 753	5 726 251	-1,42
audiovizuálne a elektronické dokumenty	54 310	67 232	+23,80
iné špeciálne dokumenty	28 823	29 040	+0,75
Počet titulov dochádzajúcich periodík	2 268	6 964	+207,05
Ročný prírastok knižničných jednotiek	98 273	103 673	+5,49
Úbytky knižničných jednotiek	120 286	102 309	-14,95
Knižničné jednotky spracované automatizovane celkom	2 115 572	1 941 366	-8,23

Graf 3 Zloženie knižničného fondu

Tabuľka č. 4 Počet automatizovane spracovaných knižničných jednotiek v školských knižniciach, ktoré si zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém v rámci rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*

Ukazovateľ	Počet ŠK so zakúpenými KIS	KJ spolu k 31. 12. 2017	KJ spracované automatizovane k 31. 12. 2017	%
Okresný úrad Bratislava	36	147 449	133 164	90
Okresný úrad Trenčín	52	224 371	191 852	86
Okresný úrad Trnava	36	154 540	147 147	95
Okresný úrad Nitra	53	202 466	189 576	94
Okresný úrad Žilina	81	374 659	340 618	91
Okresný úrad Banská Bystrica	27	128 520	116 117	90
Okresný úrad Prešov	71	269 335	222 645	83
Okresný úrad Košice	37	201 567	201 567	95
Spolu	393	1 702 907	1 542 686	91

POČET POUŽÍVATEĽOV

Na základe štatistických údajov (tabuľka 5) môžeme skonštatovať, že počet **registrovaných používateľov** tvoril približne **60 % z celkového počtu potenciálnych používateľov**. Percento **registrovaných používateľov z radov žiakov** predstavovalo približne **59 %**. Ide o dosiahnutie rovnakých percent v oboch ukazovateľoch ako v roku 2016.

Z celkového počtu 1 525 školských knižníc vykázalo **rovnaký počet registrovaných i potenciálnych používateľov 415 školských knižníc**. To znamená, že všetci členovia školskej komunity využívali knižnično-informačné služby, ktoré im poskytovala ich školská knižnica. Oproti roku 2016 je to pokles o 19 školských knižníc.

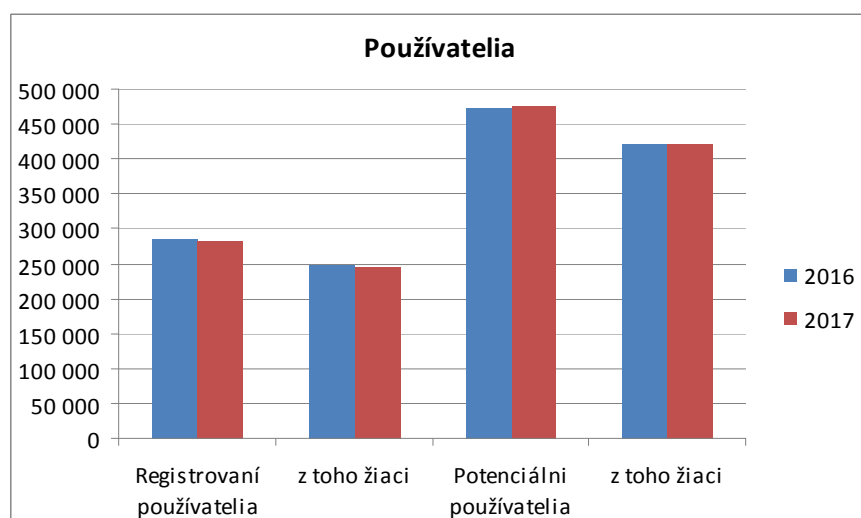
Školské knižnice poskytovali knižnično-informačné služby najmä pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom. V prípade integrovaných školských knižníc aj **verejnosti**. Paradoxom je, že o knižnično-informačné služby niektorých integrovaných školských knižníc s verejnými knižnicami neprejavila záujem široká verejnosť.

Celkový počet fyzických návštev všetkých návštevníkov školských knižníc bol **1 405 748**. Oproti roku 2016 je to nárast **o 10 %**. Ide o návštevníkov, ktorí počas celého kalendárneho roka 2017 využili knižnično-informačné služby školskej knižnice (napr. absenčné výpožičky a prezenčné výpožičky knižničných dokumentov, prístup na internet, poskytovanie kópií informačných dokumentov, využitie multimedialného zariadenia) alebo sa zúčastnili vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, ktoré školská knižnica realizovala vo svojich priestoroch alebo mimo svojich priestorov (napr. v triede, aule školy, telocvični, kultúrnom dome alebo prírode). Priemerná ročná návštevnosť jednej školskej knižnice predstavovala približne 921 fyzických návštev.

Tabuľka 5 Používatelia

Ukazovateľ		2016	2017	Nárast/pokles (%)
Registrovaní používatelia		284 321	283 118	-0,42
z toho	pedagogickí/odborní zamestnanci	32 663	32 952	+0,88
	žiaci	247 776	246 594	-0,48
Potenciálni používatelia		474 900	475 810	+0,19
z toho	pedagogickí/odborní zamestnanci	45 891	45 493	-0,87
	žiaci	421 280	422 144	+0,21

Graf 4 Používatelia

VÝPOŽIČKY

Na základe spracovania štatistických údajov o počte poskytnutých výpožičiek (tabuľka 6) a po prepočítaní celkového počtu výpožičiek na **jedného registrovaného používateľa**, ktorý bol **5,11 výpožičiek**, možno skonštatovať, že tento výsledok sa oproti roku 2016 len nepatrne **znižil** (5,13 výpožičky).

V máji 2017 došlo k **úprave štatistického výkazu kvôli zjednodušeniu vedenia evidencií** v školskej knižnici na základe **konštruktívneho návrhu** metodického centra pre školské knižnice. Zo štatistického výkazu bolo okrem iného odstránené aj sledovanie výpožičiek odbornej literatúry a krásnej literatúry zvlášť pre žiakov a zvlášť pre pedagogických a odborných zamestnancov. Z tohto dôvodu nebolo možné vykonať porovnanie výpožičiek na jedného žiaka a na jedného pedagogického a odborného zamestnanca s rokom 2016.

Z dôvodu, že v roku 2017 neboli školské knižnice spojených škôl zahrnuté do samostatných výstupov, a to školské knižnice základných škôl, školské knižnice stredných škôl a školské knižnice špeciálnych škôl, nebolo možné vykonať ani porovnania výpožičiek jednotlivých kategórií používateľov za uvedené typy škôl. Do budúcnosti je už naplánovaný výstup zvlášť aj za spojené školy.

Kvôli objektívnosti informácií je potrebné zdôrazniť, že **počet vykázaných výpožičiek by bol** v skutočnosti oveľa **vyšší**, ak by:

- niektorí školskí knihovníci priebežne evidovali absenčné výpožičky svojich používateľov (v niektorých prípadoch absentujúcu priebežnú evidenciu nahradili kvalifikovaným výpočtom),
- niektorí pedagogickí zamestnanci evidovali svoje prezenčné výpožičky vypožičané len na jednu vyučovaciu hodinu v triede v evidencii prezenčných výpožičiek (napr. zapísali vo forme arabskej číslice do príslušného hárku alebo do zošita),
- niektorí školskí knihovníci predlžovali absenčné výpožičky pedagogických a odborných zamestnancov a žiakov v pravidelných mesačných intervaloch,
- niektorí používatelia evidovali prezenčné výpožičky periodík v evidencii prezenčných výpožičiek (napr. zapísali vo forme arabskej číslice do príslušného hárku alebo do zošita).

Pri riadenom rozhovore so školskými knihovníkmi sa zistilo, že buď naďalej niektorí školskí knihovníci nevyžadujú, aby ich používatelia v evidencii prezenčných výpožičiek vykazovali prezenčné výpožičky periodík, alebo že samotní používatelia z radov pedagogických a odborných zamestnancov odmietajú vykazovať svoje prezenčné výpožičky kníh a periodík. Stále takisto pretrváva skutočnosť, že niektorí školskí knihovníci vypožičajú pedagogickým a odborným zamestnancom veľké množstvo kníh do ich kabinetov, pričom tieto výpožičky nielen **nepredlžujú** v mesačných intervaloch, ale ich vôbec **ani nevykážu** ako výpožičky za daný kalendárny rok.

Za uvedené obdobie boli na základe sumáru štatistických údajov zistené tieto **negatívne skutočnosti**:

- **130 školských knižníc** vôbec neevidovalo alebo neposkytovalo prezenčné výpožičky (144 školských knižníc v roku 2016),
- **284 školských knižníc** neposkytovalo absenčné výpožičky (301 školských knižníc v roku 2016),
- **163 školských knižníc** poskytlo menej ako 10 výpožičiek odbornej literatúry pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom,
- **71 školských knižníc** poskytlo menej ako 10 výpožičiek krásnej literatúry pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom.

Dá sa predpokladať, že tieto negatívne zistenia sú dôsledkom toho, že niektoré školské knižnice svojim používateľom sprístupnili len časť knižničného fondu alebo poskytovali knižnično-informačné služby len v mimoriadnych prípadoch. Niektorí zriaďovatelia školských knižníc pristupovali naďalej k samotným školským knižniciam ako ku skladu kníh, čo je v rozpore so zákonom o knižniciach.

Školské knižnice poskytli v rámci medziknižničnej výpožičnej služby iným knižniciam v rámci Slovenskej republiky **15 knižničných jednotiek** a z iných knižníc v rámci Slovenskej republiky si vypožičali **61 knižničných jednotiek**.

Po prepočítaní študijných a čitateľských miest s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu podobne ako v rokoch 2014, 2015 a 2016 približne **11 študijných a čitateľských miest**.

Celková plocha školských knižníc sa oproti roku 2016 **zväčšila len minimálne**, a to o 60 cm². Po prepočítaní celkovej plochy školských knižníc v m² s počtom školských knižníc sa zistilo, že celková plocha **jednej školskej knižnice je 45,10 m²**.

Podľa odporúčania *Modelu školskej knižnice* by mala plocha na poskytovanie knižnično-informačných služieb zaberat' 93 m² pre používateľov školskej knižnice v škole s počtom žiakov do 249, 186 m² v škole s počtom žiakov od 250 do 500 žiakov a 279 m² v škole s počtom žiakov nad 500. Na základe uvedených údajov sa dá predpokladať, že len malý počet školských knižníc je umiestnených v optimálnych priestoroch.

Na základe prepočtu celkového počtu prevádzkových hodín pre používateľov za týždeň s počtom školských knižníc sa ukázalo, že jedna školská knižnica poskytovala knižnično-informačné služby v priemere **5 hodín a 38 minút**. Do týchto prevádzkových hodín už mnohé školské knižnice započítali časový priestor pre pravidelné vyučovacie hodiny v školskej knižnici, ktoré sa stali pevnou súčasťou prevádzkových hodín danej školskej knižnice. Na druhej strane je potrebné uviesť, že až **265 školských knižníc** má otvorenú školskú knižnicu len **1 hodinu týždenne** (v roku 2016 to bolo 259 školských knižníc) a **461 školských knižníc** má otvorenú školskú knižnicu **2 hodiny týždenne** (v roku 2016 to bolo 486 školských knižníc).

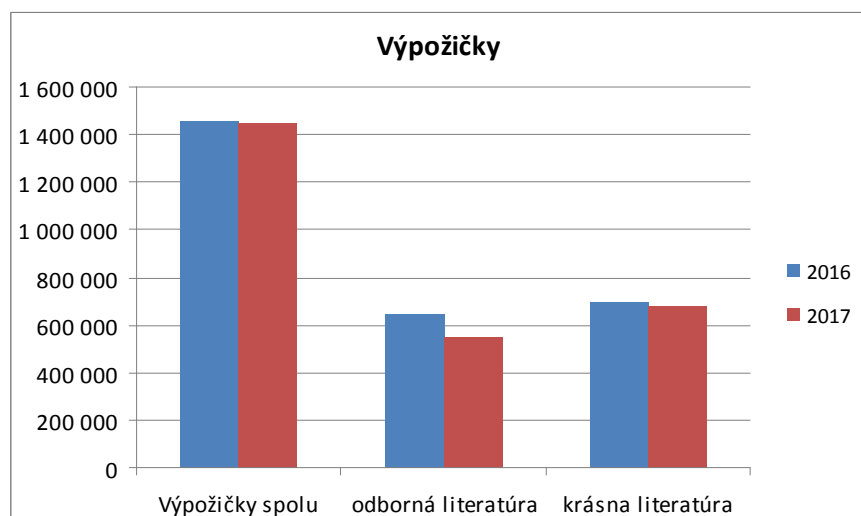
Uvedené zistenia sú v rozpore s odporúčaním *Modelu školskej knižnice* v oblasti počtu prevádzkových – výpožičných hodín pre používateľov za týždeň. Podľa neho by bolo vhodné, ak by bola školská knižnica otvorená **25 hodín týždenne**, a to 5 hodín denne a minimálne dvakrát do týždňa aj v popoludňajších hodinách do 16. hodiny. V integrovaných knižniciach by sa mali knižnično-informačné služby poskytovať takisto najmenej dvakrát za týždeň, a to až do 18. hodiny.

Nad rámec odporúčania *Modelu školských knižníc* poskytovalo svoje knižnično-informačné služby **52 školských knižníc**. Tieto školské knižnice boli otvorené v rozpätí od 25 do 40 hodín týždenne, čo možno pokladať za príklad dobrej knižničnej praxe.

Tabuľka 6 Výpožičky

Ukazovateľ	2016	2017	Nárast/Pokles (%)
Výpožičky spolu	1 457 360	1 448 164	-0,63
z toho odborná literatúra krásna	641 906	548 957	-14,48
	698 809	679 395	-2,78
Medziknižničná výpožičná služba iným knižniciam	26	15	-42,31
Medziknižničná výpožičná služba z iných knižníc	32	61	+90,63
Počet študijných a čitateľských miest	16 914	17 735	+4,85
Celková plocha knižnice v m ²	68 625	68 779	+0,23
Počet prevádzkových hodín pre používateľov za týždeň	8 037	8 201	+2,04

Graf 5 Výpožičky

PODUJATIA PRE POUŽÍVATEĽOV

Školské knižnice popri poskytovaní knižnično-informačných služieb v roku 2017 organizovali pre svojich používateľov aj **vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia** (tabuľka 7). Po prepočítaní počtu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí s počtom školských knižníc sa zistilo, že každá školská knižnica zorganizovala približne **17 podujatí**. Oproti roku 2016 je to o 2 podujatia menej.

Školské knižnice v sledovanom období zorganizovali **11 618 akcií informačnej výchovy**. Po ich prepočítaní s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **8 akcií informačnej výchovy**. Oproti roku 2016 je to o 1 akciu informačnej výchovy menej.

Negatívom je, že až **635** školských knižníc nezrealizovalo žiadnu akciu informačnej výchovy, a to ani povinné septembrové exkurzie vo svojich školských knižniciach pre žiakov prvých ročníkov základných škôl alebo stredných škôl.

Školské knižnice organizovali rôzne moderné, kreatívne, zábavné a originálne **knižničné podujatia** zamerané na podporu výchovy a vzdelávania, čítania a zmysluplného trávenia voľného času. Ich cieľom bolo:

- umožniť žiakom, aby pred kolektívom predviedli svoje schopnosti, vedomosti, talenty a svoju odvahu,
- podporiť ich informačné zručnosti a prebudiť v nich túžbu po poznávaní, vedomostiach a sebazdokonaľovaní,
- upevniť v nich dôveru vo vlastné schopnosti a posilniť v nich zároveň aj zdravé sebavedomie,
- prehĺbiť ich vzťah k čítaniu, ktoré žiakom pomáha rozvíjať ich inteligenciu, fantáziu, predstavivosť, zlepšuje ich jazykové a komunikačné zručnosti, rozširuje ich slovnú zásobu, uspokojuje ich emocionálne potreby, zušľachtuje etické hodnoty a napomáha rozlišovať dobro od zla,
- urobiť z knižničných podujatí aj spoločenskú záležitosť, pri ktorej sa žiaci dozvedia niečo zaujímavé napríklad o knihe, o spisovateľovi, ale takisto aj sami o sebe a o druhých,

- poskytnúť informácie o školskej knižnici, jej zmysle, o knižničnom fonde a knižnično-informačných službách.

S cieľom podporiť **rozvíjanie čitateľskej gramotnosti** realizovali najmä hodiny hlasného čítania, čitateľské dielne, čitateľské maratóny, literárne a recitačné súťaže, vedomostné kvízy, besedy so spisovateľmi či inými celoslovenskými alebo regionálnymi významnými osobnosťami, žiacke besedy o prečítaných knihách, prezentácie knižničných noviniek, literárne pásma o spisovateľoch formou powerpointových prezentácií alebo literárnych medailónikov, dramatisácie rozprávok, rozprávkové dopoludnia alebo rozprávkové popoludnia, rozhlasové relácie, literárne karnevaly či literárne exkurzie a vyrábali záložky do kníh.

Ako príklad môžeme uviesť ušľachtilý počin **Základnej školy v Janovej Lehote**. Menovaná škola aj vďaka finančnej podpore od rôznych sponzorov (napr. Občianskeho združenia Radosť deťom, Nadácie Slovalco) **zrekonštruovala priestor**, ktorý predtým patril výdajni stravy, pre **školskú knižnicu** (http://zs.janovalehota.sk/module_page/327083/2/.html). Za uvedené finančné prostriedky taktiež zakúpila nové knižničné regály, sedacie súpravy, relaxačné vaky, stoly a stoličky. Dňa 10. novembra 2017 v prítomnosti starostky obce Janova Lehota, ústrednej metodičky pre školské knižnice, pedagógov a žiakov školy bola slávnostne otvorená pre svojich používateľov. Nové priestory školskej knižnice aktívne využívajú pedagogickí zamestnanci na vzdelávaciu činnosť, žiaci pri práci na rôznych školských projektoch alebo na relax. Zároveň sa v nej organizujú rozmanité kolektívne podujatia a akcie (napr. besedy so spisovateľmi a ilustrátormi, čitateľský maratón, školské kolo Hviezdoslavov Kubín).

Priestory školských knižníc, ich knižničné fondy, informačné a komunikačné technológie takisto využívali redakčné tímy **školských časopisov**. Súčasťou týchto časopisov boli napríklad informácie zo života školských knižníc, informácie o realizovaných aktivitách, knižné novinky a ukážky vlastnej tvorby žiakov. Školskí knihovníci vykonávali len dohľad v oblasti jazykového a koncepčného poradenstva.

Školské knižnice sa pri príprave rôznych foriem a metód kolektívnej práce s knihou so svojimi používateľmi inšpirovali aj celoslovenskými či medzinárodnými projektmi určenými na podporu čítania. Napríklad sa zapojili do 18. ročníka **Týždňa slovenských knižníc**, do medzinárodného podujatia **Noc s Andersenom 2017**, do celoslovenskej kampane **Les ukrytý v knihe**, do celoslovenského projektu **Čítajme si**, do celoslovenskej súťaže **Čítajme s Osmijankom – pridaj sa aj ty!** alebo do rôznych literárnych súťaží, ako sú Detská rozprávková Žilina, Hviezdoslavov Kubín, Jašíkove Kysuce, Šaliansky Matko.

PROJEKTY METODICKÉHO CENTRA PRE ŠKOLSKÉ KNIŽNICE ZAMERANÉ NA ROZVÍJANIE ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI ŽIAKOV

Metodické centrum pre školské knižnice v mesiaci október 2017 zorganizovalo **tri projekty** zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Projektov sa zúčastnilo **1 566 slovenských a českých základných škôl a stredných škôl spolu s 194 658 žiakmi a ostatnými členmi školských komunit a vzácnymi hosťami**.

Česko-slovenský projekt *Záložka do knihy spája školy*

Ako prvý v poradí, pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2017**, zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica v spolupráci s Knižnicou Jiřího Mahena v Brne **8. ročník česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy: Tajuplný svet knižných príbehov***. Tento projekt bol určený pre základné školy a osemročné gymnáziá. Jeho cieľom bolo zábavnou a hravou formou pomôcť slovenským a českým pedagógom a vychovávateľom získať žiakov pre čítanie, podporiť ich dobrý vzťah ku knihám a motivovať ich, aby si knihy vybrali podľa svojich čitateľských záujmov. Rovnako, aby vytvárali spoločenstvá, v ktorých by priateľsky spolupracovali, rozprávali sa o prečítanom a vzájomne by si odporúčali knihy. Taktiež, aby výmenu záložiek využili základné školy a osemročné gymnáziá aj k nadviazaniu vzájomnej spolupráce, poznávaniu histórie, kultúry či regionálnych zvykov v oboch republikách. Žiaci mohli na záložkách ľubovoľnou technikou stvárniť určenú tému *Tajuplný svet knižných príbehov*. Výmenu záložiek mohli slovenské školy využiť aj v rámci prierezovej témy školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Do česko-slovenského projektu sa prihlásilo **1 134 škôl s celkovým počtom 138 248 žiakov**, z toho bolo:

- **337 českých škôl** s celkovým počtom 37 073 žiakov a
- **797 slovenských škôl** s celkovým počtom 101 175 žiakov.

Žiaci vyrábali záložky rozmanitých tvarov, rôznych veľkostí a s pomocou rozličných techník na zadanú tému *Tajuplný svet knižných príbehov* počas vyučovania, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo doma podľa svojich schopností, zručností a možností. Mladší žiaci poväčšine stvárňovali na svojich záložkách buď tradičnejšie ľudové rozprávkové postavy (napr. *O pyšnej princeznej, Červená čiapočka, Maťko a Kubko, Čin-Čin*), alebo literárnych hrdinov z kníh (napr. *O Gul'kovi Bombul'kovi, Danko a Janka, Moja mama je bosorka*), či dokonca hlavných aktérov z českých kníh (napr. *Mach a Šebestová, Rozprávky o psíčkovi a mačičke*). Starší žiaci a mladší gymnazisti sa pri výrobe záložiek inšpirovali motívmi z dobrodružnej literatúry, sci-fi alebo bájok. Na zadnú stranu záložiek väčšinou písali citáty z kníh, názov knihy a meno autora, svoje poštové alebo mailové adresy či facebookové kontakty, aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať. Mnohé školy si spestrili výrobu záložiek častými návštevami školskej knižnice, verejnej knižnice alebo regionálnej knižnice, kde okrem hľadania inšpirácie na čítanie pútavých knižných príbehov sa zúčastňovali rozmanitých akcií zameraných na podporu čítania.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často žiacke besedy o obľúbených knihách, besedy so slovenskými spisovateľmi, čitateľské besiedky s pozvanými rodičmi alebo starými rodičmi žiakov, hodiny tichého a hlasného čítania, dramatizácie rozprávok, literárne kvízy, recitačné súťaže, rozhlasové relácie s cieľom predstaviť celej školskej komunite pridelenú partnerskú školu, vyučovacie hodiny zamerané na predstavenie českého jazyka, českých najznámejších spisovateľov a čítanie ukážok z českých rozprávok (najčastejšie napr. *O psíčkovi a mačičke, Deväťoro rozprávok, Dašenka alebo život šteniatka*).

Je vhodné zvlášť vyzdvihnúť niektoré **výnimočné, originálne a kreatívne doplňujúce aktivity**, ktoré zorganizovali školské knižnice na podporu čítania v Slovenskej republike, a to:

- Učiteľky v **Základnej škole v Ľubici** zorganizovali tvorivé dielne pod názvom ***Ako vzniká kniha***, aby žiaci mali aspoň akú takú predstavu o tvorbe knihy od jej napísania až po jej zaslanie do kníhkupectiev. Takisto zorganizovali besedy so spisovateľkami

s Evou Raffajovou a Magdalénou Pirožekovou, ktoré sa podelili so žiakmi nielen o svoje skúsenosti s písaním kníh, ale aj povzbudzovali žiakov, aby sa nebáli písať, ak majú chuť.

- Učítelia v **Základnej škole v Mučine** najskôr spolu so žiakmi merali na internetovej mape vzdialenosti medzi svojou a pridelenou partnerskou **Základnou školou a materskou školou z Bohdalíc** a snažili sa získať o nej čo najviac informácií formou kvízov a hádaniek. Potom navštívili svoju školskú knižnicu a vybrali si knihy podľa vlastného výberu. Následne žiaci po prečítaní knihy si začali viesť čitateľský denník. Navyše, najlepší žiaci – čítatelia čítali príbehy žiakom z 1. ročníka, ktoré sa zase snažili prváci ilustrovať. V rámci prezentačných zručností učítelia usporiadali pre žiakov súťaž v prednese prózy. Na uvedenú súťaž pozvali aj rodičov žiakov. Za najkrajší prednes odmenili žiaka knihou *Zlatý svet rozprávok*.
- Učítelia slovenského jazyka a literatúry v **Základnej škole Petra Jilemnického vo Zvolene** zorganizovali pre žiakov takisto podporné aktivity zamerané na podporu čítania. Pre žiakov 5. ročníka napríklad pripravili aktivitu *Starká, starký, prečítaj mi rozprávku*, v rámci ktorej im starí rodičia čítali rozprávky, rozprávali im o svojom detstve a o ich obľúbených knihách. Piataci tiež navštívili Krajskú knižnicu Ľudovíta Štúra vo Zvolene, kde sa v rámci *Týždňa česko-slovenskej vzájomnosti* osobitne oboznámili s českou literatúrou. Žiakov z 1. stupňa zase v rámci tvorivého vyučovania jeden októbrový deň učili vyrobiť knihu.
- Učítelia zo **Základnej školy na Komenského ulici vo Vrbovom** do výroby záložiek zapojili aj žiakov so zdravotným znevýhodnením a zo sociálne znevýhodneného prostredia. Prípravou na spomínanú výrobu záložiek bolo napríklad dramatizované čítanie v školskej knižnici, návšteva besedy so spisovateľmi a ilustrátormi v Mestskej knižnici v Piešťanoch či zapojenie do súťaže *Starká, starký, čítajte mi*.
- Učiteľky zo **Základnej školy Jána Majku v Dolnej Strede** pripravili 20. októbra 2017 pre žiakov a ich rodičov akciu *Noc v škole*, ktorú venovali výrobe záložiek pre žiakov zo svojej partnerskej školy **Základnej školy s materskou školou vo Vlkovciach**, nočnému čítaniu príbehov a mnohým zábavným hrám s knihou.
- V **Základnej škole s materskou školou Milana Rastislava Štefánika v Bratislave** zorganizovali niekoľko akcií, ktoré boli zamerané nielen na rozvoj čitateľskej gramotnosti, ale aj na povzbudenie čítania a vyvolanie záujmu o literatúru všeobecne. Napríklad druháci sa zapojili do akcie *Číta celá trieda s Dankou a Jankou*. Tretiaci spolu so štvrtákmi sa zapojili do súťaže *Čitateľská výzva*. Takisto škola zorganizovala niekoľko besied o knihách a na jednotlivých poschodiach vytvorila s pomocou iniciatívnych rodičov a finančnej podpore z grantu Nadácie Orange takzvané čitateľské kútiky, ktoré umožňovali žiakom zahĺbiť sa do peknej knihy, časopisu alebo zahrať sa spoločenské hry so svojimi kamarátmi
- Učiteľky na 1. stupni **Základnej školy na Mojžírovej ulici v Piešťanoch** spolu so žiakmi skúšali čítať knihu *Poddan a Čmuchaľ* v českom jazyku a dokonca zorganizovali besedu aj s autorom knihy Zdeňkom Karlíkom.
- Učiteľky v **Základnej škole s materskou školou v Kalinove** výrobu záložiek, ktoré žiaci vyhotovovali nielen na vyučovaní, ale aj na krúžku Mladý knihovník vo svojej školskej knižnici, navyše spojili s aktivitou *Týždeň s knihou*. V rámci tejto aktivity si žiaci počas prestávok čítali z kníh, ktoré si priniesli z domu alebo požičali zo školskej knižnice.
- Učiteľky v **Základnej škole s materskou školou v Zavare** najskôr pre celú školskú komunitu pripravili v spoločenskej miestnosti výstavku vyrobených záložiek. Potom literárne hodiny zamerali na podporu čítania s porozumením a na poukázanie, že čítanie môže byť poučné i zábavné. Žiakom pripravili aj zaujímavé pracovné listy

s tajničkami, ktoré skrývali rôzne citáty o knihách. Odhalené citáty sa stali námetom na ďalšiu žiacku diskusiu a najšikovnejší riešitelia tajničiek boli aj odmenení.

- Žiaci v **Základnej škole v Pribete** najskôr dva týždne v októbri intenzívne navštevovali svoju školskú knižnicu a hľadali vhodnú knihu pre motív na svoju záložku. Starší žiaci si dokonca pre svojich spolužiakov pripravili aj dramatizácie slovenských ľudových rozprávok a prostredníctvom vlastnoručne vyrobených posterov a záložiek na hodinách literatúry odprezentovali svoju najobľúbenejšiu knihu.
- V **Základnej škole Jána Amosa Komenského v Čadci** najmenším prváčikom čítali rozprávky učiteľky počas vyučovania a vychovávateľky v školskom klube detí. Druháci a tretiaci čítali spoločnú knihu so svojimi učiteľkami. Starší žiaci čítali knihy už podľa vlastného výberu.
- V **Základnej škole v Starej Turej** po výrobe a výmene záložiek zorganizovali ešte akciu **Čítanie s rodičmi**, v rámci ktorej niekoľko rodičov v školskej knižnici čítalo svoje obľúbené knihy v slovenskom alebo českom jazyku.
- **Špeciálna základná škola v Čiernom Balogu** v posledný októbrový pondelok zorganizovala akciu **Týždeň hlasného čítania**, ktorá mala pomôcť žiakom s rôznymi stupňami mentálneho postihnutia prekonávať problémy s čítaním.

Taktiež je potrebné osobitne vyzdvihnúť niektoré **výnimočné, originálne a kreatívne aktivity**, ktoré zorganizovali české školy s cieľom podporiť čítanie svojich žiakov a zároveň im čo najviac pomôcť spoznávať Slovensko, a to:

- **Základná škola a materská škola v Brandýsku** sa okrem výroby záložiek zamerala na podrobnejšie poznávanie Slovenska počas viacerých vyučovacích hodín. Napríklad na vlastivede si žiaci pozerali na mape Slovenskú republiku, na hodine matematiky sa učili počítat' v eurách a na hodinách histórie si pripomenuli vznik samostatného Československa v roku 1918 a vypočuli si československú hymnu. Dokonca si niektorí žiaci pripravili krátku prezentáciu o Slovensku, v rámci ktorej ukazovali svojim spolužiakom fotografie a prospekty, ktoré si doniesli z návštevy Slovenska počas dovolenky s rodičmi.
- Piataci zo **Základnej školy a materskej školy Barvířská v Liberci** napísali najskôr list svojim slovenským kamarátom, v ktorom písali o svojej škole i o zaujímavostiach mesta Liberec. Potom sa pomocou modernej technológie spojili so svojimi rovesníkmi prostredníctvom skypu a spoločne sa rozprávali a dávali si navzájom hádanky.
- Žiaci v **Základnej škole vo Vlačšime** si na hodinách informatiky pozerali webové stránky svojej pridelenej slovenskej základnej školy v Nitre a na hodinách českého jazyka sa zamýšľali nad významom niektorých slovenských slov.
- **Stredná škola spolu so základnou školou a materskou školou v Krasliciach** vo vestibule svojej školy na nástenku umiestnila mapu Slovenskej republiky spolu s dôležitými údajmi o Slovensku. A keďže sa všetci chceli v rámci tohto projektu dozvedieť čo najviac o Slovensku, tak na hodinách literatúry čítali slovenské rozprávky a porovnávali slovenské a české výrazy. Dokonca usporiadali v školskej jedálni **Týždeň slovenskej gastronómie**.
- Kvôli väčšiemu rozšíreniu čitateľských a literárnych vedomostí učitelia na **Gymnázium Jana Blahoslava v Ivančiciach** na základe vyrobených záložiek zorganizovali besedu o najzaujímavejších knihách. Žiaci sa navzájom informovali o tom, ktoré knihy čítali a ktoré sa im zvlášť páčili.

Väčšina škôl do balíka so záložkami pribalila školské časopisy, jubilejné publikácie, publikácie o tradíciách obce, rozprávkové knihy, historické kalendáre, propagačné materiály

o škole alebo o obci či o meste, dévedéčka s divadelnými predstaveniami žiakov, cédečka s piesňami žiakov, turistické mapy a rôzne darčkové predmety. Našli sa aj také školy, ktoré ku záložkám priložili fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, alebo priateľské listy od školských koordinátorov, alebo od samotných žiakov, či vlastnoručne vyrobené leporelá o zaujímavostiach Slovenska. Z listov sa poväčšine slovenskí žiaci dozvedeli, kde sa česká obec alebo české mesto nachádza, aké historické pamiatky sa tam nachádzajú, akým aktivitám sa ich českí rovesníci venujú.

V niekoľkých prípadoch došlo dokonca aj k osobnému odovzdaniu záložiek pri návšteve školy zástupcami – vyučujúcimi z partnerskej českej alebo slovenskej školy, či rodičmi žiakov. Napríklad **Základnú školu na Potočnej ulici v Trenčíne** navštívili tri učiteľky spolu s riaditeľkou školy z českej partnerskej školy, a to **Základnej školy na ulici Lubina v Kopřivniciach**, ktoré osobne odovzdali záložky i pozdravy od moravských žiakov. Počas českých jesenných prázdnin osobne priniesla záložky a darčeky od žiakov zo **Základnej školy a materskej školy Jarov z Prahy** jedna mamička, ktorá zistila, že jej dcéra je vlastne exilovou žiačkou z partnerskej **Základnej školy na Lichardovej ulici v Žiline**. Uvedené stretnutie bolo pre všetkých obohacujúce, pretože spomínaná mamička so svojou dcérou naučila žilinských žiakov českú básničku a naopak, žilinskí žiaci zaspievali hosťom slovenské pesničky.

Originálnym spôsobom bola odprezentovaná aj výmena záložiek medzi slovenskou **Základnou školou a materskou školou v Čereňanoch** a českou partnerskou školou **Základnou školou a materskou školou v Dřísech**. Školskí koordinátori ju v oboch školách sprístupnili školskej i širokej verejnosti prostredníctvom videí uverejnených na portáli YouTube.

Pováčšine všetky zúčastnené školy si z priateľských záložiek urobili výstavky alebo nástenky v aule školy, v priestoroch školskej knižnice, prípadne v triedach. Ďalej na webových sídlach svojich škôl uverejnili najkrajšie záložky či napísali články o priebehu projektu do svojich školských časopisov alebo regionálnych novín.

Zopár škôl ocenilo knihami, sladkosťami alebo diplomami autorov najkrajších záložiek. Niekoľko desiatok škôl darovalo svoje záložky svojim vzácnym hosťom, ktorí sa zúčastnili osláv **Medzinárodného dňa školských knižníc** 23. októbra 2017, alebo ich darovalo svojej školskej knižnici. V jednom prípade žiaci zaslali záložky svojej spolužiačke na onkologické oddelenie Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave.

Viacere školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce, napríklad aj v zorganizovaní vzájomných výmenných pobytov českých a slovenských žiakov alebo školských výletov do Česka, alebo naopak, na Slovensko. Ako príklad vzájomného výmenného pobytu medzi partnerskými školami zo Slovenskej republiky a z Českej republiky môžeme spomenúť **Základnú školu Štefana Mnoheľa v Poprade** a **Základnú školu a materskú školu v Třebořave**. Obe školy v rámci dvojročnej spolupráce zorganizovali už niekoľko vzájomných výmenných pobytov a umožnili žiakom, aby si medzi sebou umocnili kamarátske vzťahy. Ako ďalší úžasný príklad pokračovania vzájomnej spolupráce medzi školami môžeme ešte spomenúť pozvanie **Základnej školy vo Vyskytnom**. Česká škola pozvala svoju partnerskú **Základnú školu s materskou školou v Olcnave** do výtvarnej súťaže **O najkrajšiu vianočnú pohľadnicu**, kde v kategórii žiakov 1. – 4. ročníka dokonca vyhrala 1. miesto žiačka z uvedenej slovenskej školy. V januári 2018 jej Dom detí a mládeže v Pelhřimove zaslal diplom i vecný dar.

Výmena záložiek **pomohla slovenským a českým pedagógom a vychovávateľom:**

- hravou a zábavnou formou získať žiakov pre čítanie,
- podporiť dobrý vzťah žiakov ku knihám a k školskej knižnici a motivovať ich, aby si knihy vyberali podľa svojich čitateľských záujmov,
- vytvárať priateľské spoločenstvá, v ktorých s radosťou a nadšením pracovali, rozprávali sa o prečítanom a navzájom si odporúčali knihy od českých a slovenských spisovateľov,
- podporiť u žiakov kreativitu, tvorivosť a fantáziu a zušľachtiť aj ich morálne hodnoty,
- nadviazať vzájomnú spoluprácu a spoznávať históriu, kultúru či regionálne zvyky v oboch republikách,
- oživiť vyučovací proces,
- podporiť medzipredmetové vzťahy a zároveň rozšíriť vedomosti žiakov zo slovenského jazyka a literatúry, vlastivedy a geografie,
- výrazne zapojiť žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Českú republiku je zverejnené na webovom sídle Knižnice Jiřího Mahena v Brne (www.kjm.cz). Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Slovenskú republiku a výber z dobrovoľného hodnotenia 431 českými a slovenskými školami **spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (www.spgk.sk)** v časti Školské knižnice, link Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy.

Celoslovenský projekt *Záložka do knihy spája slovenské školy*

Ako druhý v poradí, pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2017**, zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica **6. ročník celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy: Literárne osobnosti môjho regiónu***. Tento projekt bol určený pre slovenské stredné školy. Cieľom tohto projektu bolo nadviazanie priateľských kontaktov a vzájomnej spolupráce medzi strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci vyrobili ľubovoľnou technikou na určenú tému *Literárne osobnosti môjho regiónu*. Rovnako mal školám umožniť kreatívnu formou oživiť vyučovanie, zábavnou formou pritiahnúť žiakov ku knihám a prehĺbiť ich dobrý vzťah ku školskej knižnici a zvýšiť väčší záujem o regionálnu literatúru, o čítanie kníh a prehĺbiť úctu k tradíciám svojho regiónu.

Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **189 stredných škôl** s cieľom podporiť kreativitu **9 828 žiakov**.

Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a s využitím rozmanitých techník najčastejšie v rámci vyučovania, na záujmových krúžkoch, praktických cvičeniach, triednických hodinách alebo v školskej knižnici. Vo svojom regióne hľadali **literárne osobnosti**, ktoré sa snažili ľubovoľnou technikou stvárať na záložkách. Poniectorí na zadnú stranu záložiek uvádzali citáty a verše z diel regionálnych autorov alebo základné informácie o ich živote. Iní zase písali svoje mailové adresy alebo kontakty na sociálne siete.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli poväčšine žiacke diskusie o prečítaných knihách od obľúbených regionálnych autorov, prezentácie literárnych osobností formou

krátkych referátov alebo powerpointových prezentácií, školské rozhlasové relácie o priebehu realizácie projektu a predstavení regionálnych literárnych osobností na záložkách či dokonca besedy s regionálnymi spisovateľmi. Niekoľko škôl vytvorilo literárnu mapu svojho regiónu. Niektoré školy výrobu záložiek alebo prezentáciu vytvorených najkrajších záložiek spojili aj s oslavou **Medzinárodného dňa školských knižníc** 23. októbra 2017. Mnoho žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelenej partnerskej školy, ale aj pre svojich pedagógov, pre svoju školskú knižnicu a na účely propagácie školy.

Originálny prístup k realizácii celoslovenského projektu môžeme **ilustrovať na niekoľkých príkladoch**, a to:

- Školská koordinátorka celoslovenského projektu z **Dopravnej akadémie v Trenčíne** zabezpečila pre žiakov svojej školy prednášku o vybraných regionálnych autoroch (napr. Vladimír Roy, Ľudmila Podjavorinská, Jozef Miloslav Hurban, Vojtech Zamarovský) vo Verejnej knižnici Michala Rešetku v Trenčíne. A zase naopak, školská knihovnička zorganizovala pre žiakov besedu so žijúcim regionálnym autorom Antonom Balážom.
- Učitelia slovenského jazyka a literatúry zo **Strednej odbornej školy na Hlavnej ulici v Moldave nad Bodvou** sa usilovali motivovať žiakov k čítaniu ľubovoľných kníh od regionálnych autorov a k ich následnému prerozprávaniu príbehu spolužiakom na vybranej vyučovacej hodine.
- Učitelia v **Spojenej škole na ulici Nivy v Šali** počas októbra realizovali vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry vo svojej školskej knižnici a pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc 23. októbra 2017 zorganizovali **literárno-jazykový kvíz**, ktorého cieľom bolo vyhľadať a spracovať odpovede na základe čítania s porozumením a správnej orientácie v knižničnom fonde.
- Učiteľka zo **Strednej odbornej školy na Lipovej ulici v Handlovej** zorganizovala v októbri pre žiakov 4. ročníka súťaž v prednese prejavu na tému **Osobnosť nášho regiónu**.
- **Stredná zdravotnícka škola v Dolnom Kubíne** zorganizovala 4. ročník prehliadky umeleckej tvorby svojich žiakov pod názvom **Talenty školy**.
- Žiaci **Spojenej školy na Nábřeží Jána Kalinčiaka v Prievidzi** sa pod vedením pedagógov zúčastnili tvorivých dielní so spisovateľkou Vandou Rozenbergovou, ktorá im predstavila svoju tvorbu. Ďalej sa žiaci zúčastnili **Čitateľského maratónu**, na ktorom si čítali ukážky z kníh prievidzských spisovateľov (napr. Daniel Hevier, Ondrej Čiliak, Marek Mittaš, Lenka Gáherová, Miroslava Ábelová).
- Žiaci z **Gymnázia arm. gen. Ľudvíka Svobodu v Humennom** vo svojej školskej knižnici zorganizovali besedu, na ktorú si doniesli svoje záložky, portfóliá, prezentácie a knihy od svojich vybraných regionálnych autorov.
- Žiaci z **Hotelovej akadémie z Humenného** odprezentovali vybraných troch literátov Ladislava Grosmana, Pavla Horova a Gorazda Zvonického, ktorí pochádzali z ich zemplínskeho regiónu, spolu s informáciami o výrobe záložiek a partnerskej škole celej školskej komunite vo forme rozhlasového školského okienka.

Väčšina stredných škôl do balíka so záložkami pribalila aj priateľské listy od školských koordinátorov, pozvánky na návštevu školy, školské časopisy, jubilejné publikácie, dévedčka a propagačné materiály o škole a regióne, darčkové predmety (napr. perá, kľúčenky, šiltovky a tričká s logom školy) alebo knihy od regionálnych autorov. V niekoľkých prípadoch došlo aj k osobnému odovzdaniu záložiek pri návšteve školy zástupcami – vyučujúcimi z partnerskej školy alebo vybranými žiakmi. Ako názorný príklad takejto osobnej výmeny záložiek môžeme uviesť pedagogičku a dvoch žiakov zo **Strednej odbornej školy**

elektrotechnickej zo Starej Ľubovne, ktorí na pozvanie **Spojenej školy v Spišskej Starej Vsi** priniesli nielen záložky, ale aj prostredníctvom prezentácie predstavili svoje mesto, svoju školu a svojich regionálnych spisovateľov. Domáci maturanti im zase predstavili svojich zamagurských spisovateľov.

Skoro všetky zúčastnené školy si zo svojich alebo aj z priateľských záložiek urobili nástenky alebo výstavky vo vestibule škôl. Niektoré školy urobili aj nástenky, na ktorých priniesli prehľad o narodených, žijúcich alebo pochovaných literárnych osobnostiach v ich regióne. Na webových sídlach svojich škôl často uverejňovali najkrajšie záložky alebo články o uvedenom projekte. V niektorých prípadoch školy napísali články o uvedenom projekte, ktoré uverejnili vo svojom školskom časopise alebo v regionálnom periodiku. Za výnimočný prejav propagácie literárnych regionálnych osobností môžeme považovať počin zanietenej žiakov zo **Strednej odbornej školy technickej zo Starej Ľubovne**, ktorí sa rozhodli o štyroch osobnostiach, ktoré ovplyvnili život ich mesta, natočiť krátke videá. Videá boli následne zverejnené na webových stránkach školy. Iné školy pre zmenu organizovali súťaž o najkrajšiu záložku vo svojej škole alebo vyhodnotili tri najkrajšie záložky od rovesníkov z partnerskej školy.

Viacere školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať ďalšie spôsoby spolupráce napríklad aj vo forme exkurzie, lyžiarskeho alebo plaveckého výcviku či výletu.

Výmena záložiek **pomohla slovenským pedagógom**:

- nadviazať nové priateľské kontakty medzi partnerskými školami,
- realizovať rozmanité spôsoby spolupráce,
- kreatívnou formou oživiť vyučovanie,
- zábavnou formou pritiahnúť žiakov ku knihám a prehĺbiť ich dobrý vzťah ku školskej knižnici,
- zvýšiť záujem o regionálnu literatúru,
- prehĺbiť úctu k tradíciám svojho regiónu.

Vyhodnotenie i výber z dobrovoľného hodnotenia celoslovenského projektu 157 strednými školami spolu s **fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami** je dostupný na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice v Bratislave (www.spgk.sk) v časti Školské knižnice, link Celoslovenský projekt Záložka do knihy spája slovenské školy.

Celoslovenský projekt *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*

K **Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. októbra 2017** zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica **13. ročník celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*** na tému ***Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity***. Cieľom celoslovenského projektu bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu, poznávaniu nového. Rovnako jeho zámerom bolo aj poskytnutie veľkej príležitosti žiakom, učiteľom, rodičom i komunitám, aby si spoločne pripomenuli Milana Rastislava Štefánika ako slovenského astronóma, vojenského letca, brigádneho generála ozbrojených síl Francúzska, diplomata a politika, ktorý mal najväčšiu zásluhu na formovaní česko-slovenského zahraničného odboja počas prvej svetovej vojny a ktorý sa zaslúžil o vznik spoločného štátu Čechov a Slovákov. Pridanou hodnotou celoslovenského projektu bolo taktiež prispieť

k tomu, aby školské knižnice nielen počas prípravy najzaujímavejšieho podujatia, ale aj po ukončení osláv Medzinárodného dňa školských knižníc naďalej vytvárali živé spoločenstvá, v ktorých by navzájom spolupracovali a podporovali svoje čitateľské záujmy a osobné talenty.

Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **243 školských knižníc v základných školách a stredných školách s celkovým počtom 46 582 účastníkov podujatí.**

Po sčítaní bodov udelených jednotlivými členmi odbornej komisie bolo určené výsledné poradie zúčastnených školských knižníc.

Siedmim **vít'azom celoslovenského projektu** (Základná škola s materskou školou, Podzávoz, Čadca; Základná škola s materskou školou Samuela Štúra, Lubina; Základná škola, Pankúchova, Bratislava; Základná škola s materskou školou, Stará Bystrica; Základná škola s materskou školou, Rudina; Základná škola, Ivana Bukovčana, Bratislava; Základná škola, Jesenské) venovala Slovenská pedagogická knižnica **knižné publikácie v hodnote 2 000 €** na základe ich vlastného výberu.

Zvláštnu cenu celoslovenského projektu (knihy v hodnote 150 €) venoval **Klub mladých čitateľov Albatros** (www.kmc.sk) prvej základnej školy, ktorá sa umiestnila mimo poradia víťazov (Základná škola, Bukovina, Turzovka).

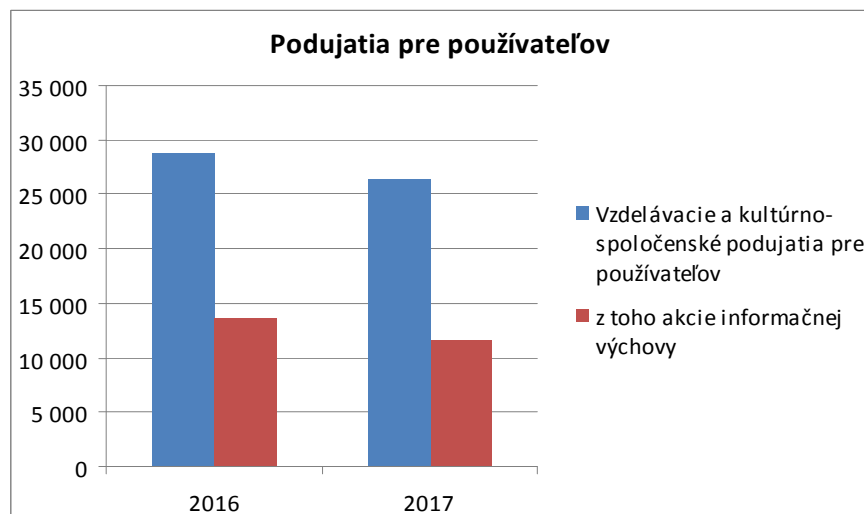
Absolútnym víťazom celoslovenského projektu sa stala **Školská knižnica Základnej školy s materskou školou, Podzávoz, Čadca**, ktorá zorganizovala podujatie pod názvom *Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity* v troch fázach. V prvej fáze podujatia nazvanej *Objavujeme a zisťujeme* žiaci pracovali v skupinách s rôznymi úryvkami vecného textu s cieľom čo najviac spoznať osobnosť Milana Rastislava Štefánika. Potom si každá skupina zvolila svojho hovorcu, ktorý reprodukoval vlastnými slovami získané informácie ostatným skupinám v triede. Následne sa žiaci z tried postupne presúvali do školskej knižnice, kde s využitím interaktívnej tabule odhaľovali význam citátov, ktoré vyslovil Milan Rastislav Štefánik. Ďalej pracovali v dvojiciach a do pracovných listov dopĺňali chýbajúce informácie o živote a činnosti Milana Rastislava Štefánika. V druhej fáze podujatia nazvanej *Čítame a tvoríme* žiaci spolu s učiteľmi, nepedagogickými zamestnancami, bývalými žiakmi školy, sponzormi a priateľmi školy a s niekoľkými zástupcami Mestského úradu v Čadci spolu s primátorom čítali úryvok z knihy Jaroslava Rezníka *Oči plné oblohy*. Po prečítaní textu dvojice napríklad odhaľovali zmysel ilustrácie sokola, tvorili päťveršie na počesť Štefánika, vymýšľali rozprávky a poviedky o Štefánikovi, písali list Štefánikovi, tvorili komiks zameraný na život Štefánika. V tretej fáze podujatia nazvanej *Deti a rodičia alebo ako dospelí zasadli do školských lavíc* žiaci spolu s rodičmi tvorili myšlienkové mapy zo všetkých získaných informácií v rámci daného podujatia. Na vyzdvihnutie vzdelanosti Milana Rastislava Štefánika otvorili takzvaný *Štefánikov bazár*, v rámci ktorého mohli žiaci všetkým členom školskej komunity i pozvaným hosťom predať za symbolickú cenu nejakú svoju prečítanú knihu. Na záver podujatia sa žiaci snažili vytvoriť na školskom ihrisku živú iniciálovú skratku *M. R. Š.* a reťaz s myšlienkovými mapami.

Hodnotenie celoslovenského projektu je dostupné na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (www.spgk.sk) v časti Školské knižnice, link Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice.

Tabuľka 7 Podujatia pre používateľov

Ukazovateľ	2016	2017	Nárast/pokles (%)
Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia pre používateľov	28 812	26 370	-8,48
z toho akcie informačnej výchovy	13 654	11 618	-14,91

Graf 6 Podujatia pre používateľov

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Proces elektronizácie a internetizácie školských knižníc je číselne vyjadrený v tabuľke 8. Oproti roku 2016 **sledované ukazovatele zaznamenali buď mierny nárast, alebo viditeľný pokles** v dôsledku dôsledného overovania vykázaných údajov CVTI SR a metodickým centrom pre školské knižnice.

Počet **počítačových staníc** v školských knižniciach sa zvýšil približne o **0,4 %** a počet **počítačových staníc prístupných používateľom s pripojením na internet** sa zvýšil približne o **3 %**.

Za sledované obdobie **478 školských knižníc** vo svojich štatistických výkazoch uviedlo, že **vlastnia automatizovaný knižnično-informačný systém**, čo je oproti roku 2016 pokles približne o **11 %**. Uvedený pokles vznikol v dôsledku dôslednej kontroly CVTI SR vykázaných štatistických údajov v tomto ukazovateli. CVTI SR po dokončení zberu porovnávalo pravdivosť vykázaného štatistického údajá s údajom o vlastníctve automatizovaného knižnično-informačného systému, ktorý bol uvedený v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike k 31. 12. 2017. Následne každú spravodajskú jednotku, ktorá v tomto ukazovateli nesprávne vykázala vlastníctvo automatizovaného knižnično-informačného systému, požiadala o dodatočnú opravu. Na vysvetlenie je potrebné uviesť, že mnohé spravodajské jednotky nesprávne považovali elektronické programy (napr. aScAgendu) za automatizované knižnično-informačné systémy. Elektronické programy však nespĺňajú všetky zákonom stanovené podmienky napríklad pri vedení odbornej evidencie

knižničných dokumentov, evidencii registrovaných používateľov, evidencii absenčných výpožičiek, vyradovaní knižničných dokumentov.

V školských knižniciach sa využívajú najčastejšie automatizované knižnično-informačné systémy, ako sú Clavius, Knižničný systém pre malé a stredné knižnice, Proflib.

Informáciu o tom, že majú umiestnený **online katalóg na internete**, uviedlo **84 školských knižníc**. Oproti roku 2016 je to približne pokles o **6 %**. Paradoxne však vyznieva skutočnosť, že na jednej strane by malo sprístupniť online katalóg svojim používateľom až **242 školských knižníc**, ktoré si ho zakúpili z rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* (602 podporených školských knižníc v základných školách a v stredných školách celkovou finančnou sumou 1 899 277,35 €) a ktorý bol súčasťou modulov automatizovaných knižnično-informačných systémov (napr. 400 školských knižníc si zakúpilo automatizovaný knižnično-informačný systém z finančných prostriedkov ministerstva školstva). Na druhej strane v apríli 2018 po dôkladnej kontrole 84 webových sídiel škôl metodickým centrom pre školské knižnice a s adresným zisťovaním webovej stránky online katalógu v rámci webového sídla uvedenej školskej knižnice bolo zistené, že len **20** školských knižníc má verejne prístupný online katalóg. Spravodajské jednotky najčastejšie ako dôvod vykázania nesprávneho údaja uvádzali nesprávny výklad samotného termínu *online katalóg* alebo ako štatisticky omyl.

V sledovanom období **152 školských knižníc** uviedlo, že má vytvorenú webovú stránku svojej školskej knižnice, ktorá je súčasťou webového sídla ich materských inštitúcií, ako sú základné školy, stredné školy a špeciálne školy, alebo v prípade málotriedok webové sídla obecných úradov.

Je potrebné uviesť, že v období od 14. júna do 4. júla 2017 metodické centrum pre školské knižnice v rámci **revízie platných údajov** v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike prezrelo 1 536 webových sídiel základných škôl, stredných škôl alebo obecných úradov v prípade málotriedok. Okrem iného zisťovalo zverejnenie **webových stránok** s označením *Knižnica* alebo *Školská knižnica* v rámci webových sídiel škôl alebo webových sídiel obecných úradov. Školské knižnice ako organizačné útvary môžu totiž bezplatne využívať informačné a komunikačné technológie svojich materských inštitúcií na zverejňovanie základných informácií o svojom zameraní, o škále poskytovaných knižnično-informačných služieb a podpore čítania.

Po pozretí 1 532 webových sídiel škôl a obecných úradov bolo zistené, že v sledovanom období malo **webovú stránku** zriadenú v rámci webových sídiel svojich materských inštitúcií **326 školských knižníc, čo je o 174 viac, ako za dané sledované obdobie vykázali samotné spravodajské jednotky**. Z uvedeného počtu bolo **98** webových stránok s označením *Knižnica* a **228** webových stránok s označením *Školská knižnica*.

Za uvedené obdobie boli pri prezeraní webových sídiel škôl a obecných úradov zistené tieto **zvláštnosti**:

- V základných a stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským boli poväčšine na webovom sídle školy zverejnené všetky informácie len v maďarskom jazyku, čo veľmi sťažilo prezeranie uvedeného digitálneho obsahu.
- V rámci 32 webových stránok s označením *Knižnica*, ktoré boli súčasťou webových sídiel škôl, bola uvedená rovnaká informácia, a to: „V programe aScAgenda v module

Knižnica nemáte zatiaľ zadané žiadne knihy. Keď ich zadáte, objavia sa na tejto stránke.“

- Z 20 školských knižníc, ktoré boli integrované s verejnou knižnicou k 4. júlu 2017, malo len 7 školských knižníc zriadenú webovú stránku, prostredníctvom ktorej poskytovali najmä základné informácie o svojej činnosti svojim registrovaným i potenciálnym používateľom zo svojej školskej komunity a širokej verejnosti v rámci danej obce alebo daného mesta.
- Na webových sídlach obecných úradov mali málotriedky vytvorené webové stránky prevažne s označením *Základná škola* alebo *Základná škola a materská škola*. Niektoré webové stránky obsahovali aj informácie o školskej knižnici, niektoré však neobsahovali žiadne informácie, boli prázdne.

Digitálny **obsah webových stránok** školských knižníc tvorili tieto skupiny informácií:

- **Základné informácie o činnosti a prevádzke školskej knižnice**
V rámci tejto skupiny školské knižnice najčastejšie zverejňovali poslanie a úlohy školskej knižnice, výpožičné dni a rozpätie výpožičných hodín pre školskú komunitu, prípadne rozvrh vyučovacích hodín v školskej knižnici, alebo rozpätie výpožičných hodín pre verejnosť, poskytované základné a špeciálne služby. Niektoré školské knižnice zverejňovali aj svoj plán práce na príslušný školský rok.
Odporúčané webové stránky školských knižníc s informáciami z uvedenej oblasti:
 - www.zscklov.edu.sk (Základná škola, Čaklov)
 - www.zsjaklovce.edupage.org (Základná škola, Jaklovce)
 - www.zsjahodnickamt.sk (Základná škola, Jahodnícka, Martin)
 - www.zsmsorvesele.edu.sk (Základná škola s materskou školou, Oravské Veselé)
- **Základné právne dokumenty školskej knižnice**
Do tejto skupiny patrilo zverejnenie **knižničného a výpožičného poriadku školskej knižnice**, prostredníctvom ktorého si daná školská knižnica upravila spôsob, rozsah a úhradu za poskytovanie knižnično-informačných služieb svojim používateľom. Niektoré školské knižnice zverejňovali aj svoj **štatút školskej knižnice**, v ktorom mali upravené postavenie svojej školskej knižnice, vymedzené, komu poskytujú knižnično-informačné služby a stanovenú účinnosť štatútu a spôsob jeho zmeny.
Odporúčané webové stránky školských knižníc s informáciami z uvedenej oblasti:
 - www.sitnianskaskola.sk (Základná škola, Sitnianska, Banská Bystrica)
 - www.tilgnerka.edupage.org (Spojená škola, Tilgnerova, Bratislava)
 - www.zssucany.edupage.org (Základná škola, Slovenského národného povstania, Sučany)
- **Informácie o knižnično-informačných službách školskej knižnice**
Uvedená skupina informácií prinášala podrobnejší prehľad o poskytovaní základných a špeciálnych služieb školskej knižnice, poprípade informovala aj o cenníku služieb a sankčných poplatkoch. Niektoré školské knižnice uvádzali aj informácie o absenčných a prezenčných výpožičkách knižničných dokumentov, o základných elektronických službách (napr. prístup k elektronickému katalógu knižnice alebo sprístupňovanie elektronickej zbierky knižničných dokumentov v školskej knižnici prostredníctvom elektronického programu aScAgenda), špeciálnych elektronických službách (napr. prístup k elektronickým katalógom mimo ich školskej knižnice) a o organizovaní vzdelávacích podujatí a kultúrno-výchovných podujatí. Je potrebné

povedať, že niektoré školské knižnice iniciatívne sprístupňovali svoj knižničný fond prostredníctvom vlastnoručne vypracovaných „pomocných“ **zoznamov kníh**, ktoré vytvorili v excelovskom súbore alebo vo wordovskom súbore (názov knihy doplnili menom a priezviskom jej autora). Viaceré školské knižnice prinášali informácie aj o zakúpených nových knižničných dokumentoch. K takzvaným **knižným novinkám pripojili** stručnú anotáciu a obálku knihy. Mnoho školských knižníc na svojej webovej stránke pravidelne sprístupňovalo **informácie o vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatiach**, a to buď vo forme len stručného vymenovania akcií, alebo obsiahlejšieho popisu samotného podujatia a pripojenia bohatej fotografickej dokumentácie z jeho priebehu.

Odporúčané webové stránky školských knižníc s informáciami z uvedenej oblasti:

- www.zsstefanika.sk (Základná škola M. R. Štefánika, Čadca)
- www.zsskacany.edupage.org (Základná škola s materskou školou, Skačany)
- www.sslhr.sk (Stredná odborná škola lesnícka a drevárska J. D. Matejovie, Liptovský Hrádok)
- www.gymrv.edupage.org (Gymnázium P. J. Šafárika, Rožňava)
- www.zskomenskehoca.edu.sk (Základná škola J. A. Komenského, Čadca)
- www.zshtelnica.edupage.org (Základná škola s materskou školou, Chtelnica)
- www.czssvjnanabocsa.sk (Cirkevná základná škola sv. Jána Bosca, Lučenec)
- www.zsenerpd.edu.sk (Základná škola, Ul. energetikov, Prievidza)
- www.zsmajovenampo.edupage.org, (Základná škola, Májové námestie, Prešov)

• **Informácie o podpore a rozvíjaní čitateľskej gramotnosti**

V rámci tejto skupiny školské knižnice zverejšňovali na svojich webových stránkach zaujímavé a užitočné informácie alebo vlastné interné dokumenty o podpore a rozvíjaní čitateľskej gramotnosti, prípadne národné a medzinárodné projekty na podporu čítania. Vzácné sú napríklad dokumenty, v ktorých bola podrobne rozpracovaná problematika čitateľskej gramotnosti na danej škole, či priebežne zverejšňované rôzne ankety pre žiakov – používateľov o čítaní.

Odporúčané webové stránky školských knižníc s informáciami z uvedenej oblasti:

- www.zsbrezovica.sk (Základná škola, Brezovica)
- www.zsles.edupage.org (Základná škola, Lesnícka, Prešov)
- www.zsstefanika.sk (Základná škola M. R. Štefánika, Čadca)

• **Obrazový materiál z interiéru školskej knižnice**

Do tejto oblasti patrila bohatá obrazová dokumentácia z interiéru školských knižníc. Jej cieľom bolo informovať potenciálnych používateľov, že ich čaká vkusné a estetické prostredie, v ktorom nájdu všetky knihy po ruke a ktoré si môžu v pohodlí a priateľskej atmosfére pozrieť, prečítať alebo vypožičať.

Odporúčané webové stránky školských knižníc s informáciami z uvedenej oblasti:

- www.bilgym.sk (Bilingválne gymnázium C. S. Lewisa, Bratislava)
- www.zsbsba.sk (Stredná zdravotnícka škola, Strečnianska, Bratislava)
- www.zsstefanika.sk (Základná škola, M. R. Štefánika, Čadca)
- www.zskomenskehoca.edu.sk (Základná škola J. A. Komenského, Čadca)
- www.zssmprasice.edupage.org (Základná škola s materskou školou, Prašice)
- www.czssihelne.edupage.org (Cirkevná základná škola sv. apoštola Pavla, Sihelné)

Je potrebné osobitne vyzdvihnúť aj skutočnosť, že veľké množstvo škôl na svojich webových sídlach malo zverejnené pod linkom **Kružky** rôzne útvary kreatívnej činnosti, v rámci ktorých mohli žiaci po vyučovaní zmysluplne tráviť svoj voľný čas. Pri prezeraní krúžkov jednotlivých škôl bolo zistené, že **záujmové krúžky zamerané na podporu čítania** by sa mohli približne zaradiť do **40** najčastejšie pomenovaných záujmových krúžkov. **Najčastejšie názvy** záujmových krúžkov boli: Čaro rozprávok, Čítanie nás baví, Čitateľské dielne, Čitateľsko-dramatický krúžok, Hravé čítanie, Literárno-čitateľský krúžok, Malý recitátor, Recitačný krúžok, Tvorivé čítanie, Veľkí čítári. K **výnimočným názvom** záujmových krúžkov patrili: Čítame v knižnici, Člen knižnice, Knižnica, Knižničné všeličo, Mladý knihovník, Práca s knihou, Práca v knižnici, Školská knižnica, Čitateľský krúžok, Čitateľský klub, Krúžok priateľov detskej knihy.

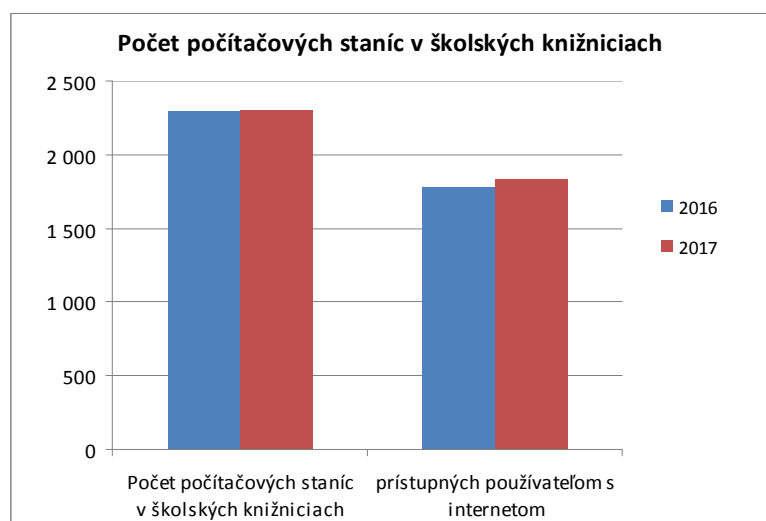
Výber najinšpiratívnejších webových stránok školských knižníc:

- www.zsstefanika.sk (Základná škola, M. R. Štefánika, Čadca)
- www.zskomenskehoca.edu.sk (Základná škola. J. A. Komenského, Čadca)
- www.czssvjnanabosca.sk (Cirkevná základná škola sv. Jána Bosca, Lučenec)
- www.zszlatniky62.edupage.org (Základná škola, Zlatníky)
- www.zsles.edupage.org (Základná škola, Lesnícka, Prešov)
- www.zsenerpd.edu.sk (Základná škola, Ulica energetikov, Prievidza)
- www.zscaklov.edu.sk (Základná škola, Čaklov)
- www.zsmierudt.edu.sk (Základná škola, Obrancov mieru, Detva)
- www.zsjmdk.edupage.org (Základná škola Janka Matúšku, Kohútov sad, Dolný Kubín)
- www.zshtelnica.edupage.org (Základná škola s materskou školou, Chtelnica)
- www.zsjahodnickamt.sk (Základná škola, Ulica Jahodnícka, Martin)
- www.zsskacany.edupage.org (Základná škola s materskou školou, Skačany)
- www.zsSDK.edupage.sk (Stredná zdravotnícka škola, Dolný Kubín)
- www.zsZsnitra.sk (Stredná zdravotnícka škola, Nitra)
- www.gymal.edupage.org (Gymnázium, Ulica 1. mája, Malacky)
- www.esspo.sk (Evanjelická spojená škola, Prešov)

Tabuľka 8 Informačné technológie

Ukazovateľ	2016	2017	Nárast/pokles (%)
Počet počítačových staníc v školských knižniciach	2 297	2 306	+0,39
Počet počítačových staníc prístupných používateľom s pripojením na internet	1 776	1 830	+3,04
Automatizovaný knižnično-informačný systém	534	478	-10,49
Online katalóg školskej knižnice na internete	102	84	-17,65
Webová stránka školskej knižnice	143	152	+6,29

Graf 7 Počet počítačových staníc v školských knižniciach

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Kvantitatívne ukazovatele personálneho zabezpečenia školských knižníc (tabuľka 9) poukazujú na to, že naďalej prevláda počet zamestnancov bez odborného knižničného vzdelania. Z celkového počtu zamestnancov školských knižníc bolo približne **97 % školských knižníkov** bez knižničného vzdelania a približne **3 %** s odborným knižničným vzdelaním. Podobné údaje boli dosiahnuté aj za predchádzajúce štatistické obdobia.

Funkciu školského knižníka vykonávali prevažne učitelia slovenského jazyka a literatúry, popri vyučovaní, ako činnosť súvisiacu s výchovno-vzdelávacou činnosťou učiteľa, alebo vychovávateľa.

Zriaďovatelia školských knižníc mohli na **finančné odmeňovanie práce školského knižníka** využívať dva **základné nástroje**, a to **osobný príplatok a/alebo odmenu v súlade so zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**. Na základe riadeného telefonického rozhovoru so zriaďovateľmi školských knižníc – riaditeľmi škôl bolo zistené, že ak využili tieto základné nástroje, tak **v osobnom príplatku a/alebo odmene viacerí z nich bližšie nešpecifikovali, akú časť z osobného príplatku a/alebo odmeny vyčlenili školskému knižníkovi za prácu v školskej knižnici**. Môžeme teda logicky predpokladať, že z tohto dôvodu ani v mnohých štatistických výkazoch neboli vyčíslené konkrétne mzdové náklady na školského knižníka.

Na základe uvedenej skutočnosti nie je preto možné objektívne posúdiť, aký počet zriaďovateľov školských knižníc využíva **finančné stimuly** na ocenenie práce školského knižníka a na prehlbenie jeho motivácie, a aký počet zriaďovateľov školských knižníc zanedbáva oceňovanie iniciatívnej práce školských knižníkov (prevažne učiteľov), ktorá súvisí s ich výchovno-vzdelávacou činnosťou.

Je potrebné zdôrazniť, že **funkciu školského knižníka vykonáva stále veľké množstvo zanietených, úžasných a inšpiratívnych učiteľov a vychovávateľov**, ktorým záleží na tom,

aby si žiaci vytvorili pozitívny vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu a aby sa vďaka čítaniu stávali z nich múdri, rozhladení, empatickí, dobrí a kultivovaní ľudia.

Vzdelávaniu školských knihovníkov sa venuje **Metodicko-pedagogické centrum v regionálnom pracovisku v Banskej Bystrici** v rámci akreditovaného aktualizáčného vzdelávacieho programu *Odborné vedenie školskej knižnice*.

Zriaďovatelia školských knižníc spolu so školskými knihovníkmi v hojnom počte využívali **odborné poradenstvo metodického centra pre školské knižnice**. Za uvedené štatistické obdobie im bolo poskytnutých 1 819 odborných konzultácií, a to formou **elektronickej pošty, telefonicky** alebo **osobnej návštevy** v školských knižniciach alebo **návštevou školských knihovníkov** v Slovenskej pedagogickej knižnici.

Odborné konzultácie boli zamerané najmä na **oblasť výkonu odborných knižničných činností**, a to:

- vedenie odborných evidencií knižničného fondu (vedenie prírastkového zoznamu a zoznamu úbytkov),
- vykonanie revízie knižničného fondu,
- vyradovanie knižničných dokumentov,
- vedenie pomocných evidencií školskej knižnice,
- prípravu podujatí a akcií na rozvoj informačnej výchovy a čitateľskej gramotnosti,
- vyplňanie štatistických údajov o činnosti školskej knižnice za dané štatistické obdobie.

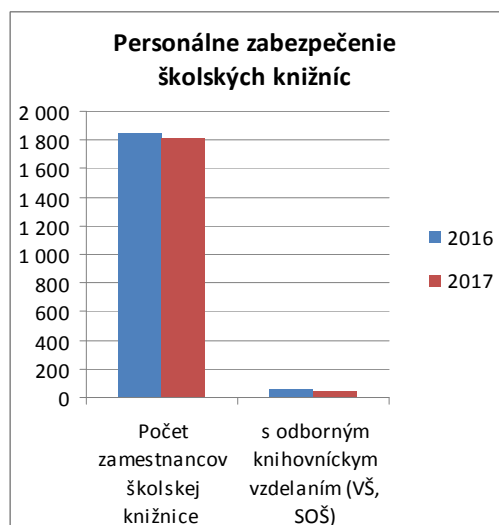
Rovnako sa odborné konzultácie týkali aj postupu pri zriadení školskej knižnice alebo pri jej zrušení, prípadne pri zlúčení školskej knižnice s obecnou knižnicou.

Počet zamestnancov školských knižníc prepočítaný na **plnú zamestnanosť** sa oproti roku 2016 zvýšil približne o **3 %**.

Tabuľka 9 Personálne zabezpečenie školských knižníc

Ukazovateľ		2016	2017	Nárast/pokles (%)
Počet zamestnancov školskej knižnice (fyzické osoby)		1 847	1 816	-1,68
z toho	zamestnanci s VŠ a so SŠ knihovníckym vzdelaním	54	46	-14,81
Počet zamestnancov (prepočítaný stav na plnú zamestnanosť)		255,8	263,9	+3,17

Graf 8 Personálne zabezpečenie školských knižníc

HOSPODÁRENIE ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Oproti predchádzajúcemu obdobiu bol zaznamenaný **nárast** vo všetkých troch sledovaných ukazovateľoch. **Celkový objem finančných prostriedkov** na činnosť školských knižníc (tabuľka 9) sa **zvýšil** približne o **27 %**. Z toho sa **zvýšili o 9 % mzdové náklady na školských knihovníkov a približne aj o 9 % finančné náklady na nákup knižničného fondu**.

Je nutné povedať, že **uvedené údaje možno považovať za orientačné údaje**, pretože mnohí zriaďovatelia školských knižníc do celkového objemu finančných prostriedkov vynaložených na činnosť školských knižníc napríklad **nezapočítali všetky finančné prostriedky, ktoré vynaložili na činnosť svojej školskej knižnice zo všetkých dostupných finančných zdrojov** (napr. z rozpočtu školy, z finančných prostriedkov občianskych združení, nadácií alebo od Rady rodičov). Taktiež mnohí **opomenuli uvádzať finančné prostriedky vynaložené na nákup kancelárskych potrieb, finančné náklady na vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia, predplatné na tituly dochádzajúcich periodík, mzdové náklady na školských knihovníkov** vyplatené v rámci osobného príplatku a/alebo odmeny za prácu v školskej knižnici.

Po **prepočítaní vykázaných celkových finančných nákladov vynaložených na činnosť školských knižníc s počtom školských knižníc, mzdových nákladov s celkovým počtom školských knihovníkov, finančných nákladov na nákup knižničného fondu s počtom školských knižníc a s počtom registrovaných používateľov** boli zistené tieto údaje:

- Celkové finančné náklady na **činnosť jednej školskej knižnice** predstavovali **657,42 €** Oproti roku 2016 je to **nárast o 146,19 €**
- Finančné náklady na **jedného školského knihovníka** predstavovali **255,17 €** Oproti roku 2016 je to **nárast o 25,57 €**
- Finančné náklady na **nákup knižničného fondu do jednej školskej knižnice** predstavovali **228,60 €** Oproti roku 2016 je to **nárast o 20,60 €**
- Finančné náklady na **nákup knižničného fondu na jedného registrovaného používateľa** predstavovali **1,23 €** Oproti roku 2016 je to **nárast o 0,10 €**

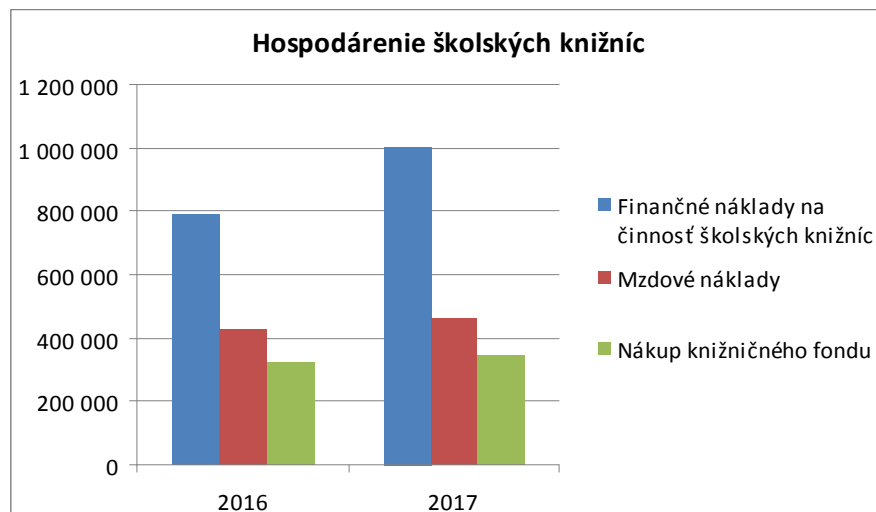
Je takisto potrebné uviesť, že až **568** zriaďovateľov školských knižníc buď **nevyčlenilo žiadne finančné prostriedky na činnosť svojej školskej knižnice**, alebo ich **opomenulo uviesť** vo svojich štatistických výkazoch (pre porovnanie v roku 2016 to bolo 598 zriaďovateľov školských knižníc). Taktiež **689** zriaďovateľov školských knižníc buď **nevyčlenilo žiadne finančné prostriedky na nákup knižničného fondu**, alebo ich **opomenulo uviesť** vo svojich štatistických výkazoch (v roku 2016 to bolo 717 zriaďovateľov školských knižníc).

Na základe uvedeného možno skonštatovať, že len približne **63 % zriaďovateľov školských knižníc** je schopných v tejto časti štatistického výkazu uvádzať pravdivé údaje a ukázať, ako si plnia povinnosti v súlade s § 4 ods. 2 písm. e) zákona o knižniciach „zabezpečiť činnosť knižnice finančne“. Finančné prostriedky na činnosť svojej školskej knižnice vyčlenili napríklad zo svojich **rozpočtov škôl** alebo získali zo **štrukturálnych fondov Európskej únie**, z **Fondu na podporu umenia**, od rôznych **občianskych združení** a **nadácií**, poprípade od **Rady rodičov**.

Tabuľka 10 Hospodárenie školských knižníc

Ukazovateľ		2016	2017	Nárast/pokles (%)
Finančné náklady na činnosť školských knižníc		788 322	1 002 575	+27,18
z toho	mzdové náklady	424 073	463 402	+9,27
	nákup knižničného fondu	320 746	348 615	+8,69

Graf 9 Hospodárenie školských knižníc

ČINNOSŤ METODICKÉHO CENTRA PRE ŠKOLSKÉ KNIŽNICE

Slovenská pedagogická knižnica je poverená metodickým riadením školských knižníc v oblasti tvorby metodických materiálov a poskytovaním odborného poradenstva.

Činnosť **metodického centra pre školské knižnice zabezpečuje len jedna zamestnankyňa**, ústredná metodička pre školské knižnice.

Svoje **strategické poslanie plnilo** metodické centrum pre školské knižnice v roku 2017 viacerými **spôsobmi a formami**.

Odborné konzultácie pre školských knihovníkov

Odborná poradenská a konzultačná služba pre školských knihovníkov vo forme elektronickej pošty (1 241 konzultácií), telefonicky (574 konzultácií) a osobne (4 konzultácie), a to metodické návštevy v školských knižniciach alebo osobné návštevy školských knihovníkov v Slovenskej pedagogickej knižnici.

Priebežná aktualizácia informácií a metodických dokumentov v časti Školské knižnice v rámci webového sídla Slovenskej pedagogickej knižnice

Webové rozhranie časti *Školské knižnice* obsahuje aktuálne informácie a metodické dokumenty, ktoré sú adekvátne pre činnosť školských knižníc a ktoré uľahčujú prácu školským knihovníkom (<http://www.spgk.sk/?aktuality>). Uvedené **webové rozhranie je rozdelené na kategórie**: *Aktuality, Štatistika školských knižníc, Zriadenie školskej knižnice, Pomôcky pre dopĺňovanie knižničného fondu, Príručka pre školského knihovníka, Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc, Medzinárodná konferencia Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl, Informačná výchova, Podujatia na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti, Príklady dobrej praxe zo školských knižníc, Celoslovenský projekt pre stredné školy Záložka do knihy spája slovenské školy, Česko-slovenský projekt pre základné školy a osemročné gymnáziá Záložka do knihy spája školy, Celoslovenský projekt Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice, Adresár školských knižníc v Slovenskej republike, Kontakty*. Jednotlivé **kategórie sa ďalej členia na podkategórie**. Napríklad kategória *Zriadenie školskej knižnice* sa člení na podkategórie: *Legislatíva, Koncepcia vybavenia školských knižníc, Metodické materiály, Medzinárodné odporúčania, Automatizované knižnično-informačné systémy*.

Vypracovanie a aktualizácia metodických materiálov:

- **Metodické usmernenie č. 1/2017 k povinným evidenciám školskej knižnice**
Dopĺňa a upravuje postup pri povinných evidenciách školskej knižnice v súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú **podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízií a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach**, ktorá bola zriadená v súlade so zákonom o knižniciach a **upravuje rozsah požadovaných údajov pre štátne štatistické zisťovanie za rok 2017**, ktoré je povinná škola ako spravodajská jednotka v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov poskytnúť ministerstvu školstva. Jeho súčasťou sú vzorové materiály na vedenie evidencie používateľov, absenčných výpožičiek, prezenčných výpožičiek, vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí a denného zápisu o činnosti školskej knižnice.

- **Metodický pokyn k zberu štatistických údajov o školskej knižnici za rok 2016 a k obsahu Výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MSVVS SR) 10 – 01 za rok 2016**

Obsahuje podrobnosti o zbere štatistických údajov o školskej knižnici a doplňujúce informácie k vykazovaniu štatistických údajov za oblasť knižničného fondu, používateľov, výpožičiek a služieb, dopĺňajúcich ukazovateľov, informačných technológií, zamestnancov knižnice, hospodárenia a siete knižníc.

- **Metodický pokyn k uzatvoreniu povinných evidencií školskej knižnice k 31. 12. 2017 a k štátnemu štatistickému zberu informácií o školskej knižnici za rok 2017**

Obsahuje podrobnosti pri uzatvorení povinných evidencií školskej knižnice v súlade s platnými právnymi predpismi za kalendárny rok 2017 a pri štátnom štatistickom zbere informácií ministerstvom školstva o školskej knižnici za rok 2017. Jeho súčasťou je *Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácií čiastkového prírastkového zoznamu v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme; Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácií čiastkového zoznamu úbytkov v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme.*

- **Metodický materiál *Webový register pre zber štatistických údajov o školskej knižnici za rok 2017***

Bol vypracovaný pre potreby CVTI SR, ktoré vykonávalo adresný zber štatistických údajov o 1 525 školských knižniciach zriadených v súlade s platnou legislatívou.

- **Metodický materiál *Kalendár vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice***

Obsahuje prehľad o organizovaní národných a medzinárodných vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí určených na skvalitnenie činnosti školských knižníc a podporu čítania v základných školách, v stredných školách a v školských knižniciach v roku 2017.

- **Metodický materiál *Automatizované knižnično-informačné systémy*** – aktualizovaný
Obsahuje históriu, zloženie modulov, základné technické a komunikačné zabezpečenie, cenník pre školské knižnice a referencie o vhodných automatizovaných knižnično-informačných systémoch pre školské knižnice.

- **Metodický materiál *Podujatia na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti*** – aktualizovaný

Obsahuje prehľad príkladov na realizáciu rôznych foriem a metód individuálnej alebo kolektívnej práce s používateľmi školskej knižnice. Osobitne sú v ňom uvedené projekty metodického centra pre školské knižnice zamerané na podporu čitateľskej gramotnosti a zvlášť projekty iných subjektov. Uvedený materiál je vhodný aj pre základné školy a stredné školy, ktoré majú len kabinetné zbierky, pretože účasť v niektorých projektoch nie je podmienená zriadením a činnosťou školskej knižnice.

- **Elektronická metodická báza podujatí *Príklady dobrej praxe zo školských knižníc***
Register slúži ako úložisko metodickej bázy podujatí zameraných na podporu zvyšovania úrovne čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania žiakov základných škôl a stredných škôl, ktoré zorganizovali školské knižnice. Jeho cieľom je ponúknuť

školským knihovníkom praktické námety a zdroj inšpirácie na zorganizovanie podobných alebo kreovaných podujatí. Metodická báza podujatí je priebežne dopĺňovaná **metodickými listami** podujatí, ktoré na princípe dobrovoľnosti vypracúvajú školské knižnice. V rámci nej sa zvlášť nachádzajú námety pre základné školy a zvlášť pre stredné školy. K 31. 12. 2017 bolo zverejnených 19 metodických listov.

- **Elektronická metodická databáza *Pomôcky pre dopĺňovanie knižničného fondu***
Register obsahuje **katalógy odporúčaného knižného fondu** pre základné školy a stredné školy. Uvedené katalógy boli vypracované podľa **Štátneho vzdelávacieho programu. Štátny pedagogický ústav** vypracoval tri katalógy, a to Katalóg odporúčaného knižného fondu pre materské školy a 1. stupeň základnej školy; Katalóg odporúčaného knižného fondu pre 2. stupeň základnej školy; Katalóg odporúčaného knižného fondu pre stredné školy. **Štátny inštitút odborného vzdelávania** vypracoval Katalóg odporúčaného knižného fondu pre stredné školy a konzervatóriá. Cieľom katalógov je čo najadresnejšie pomôcť školským knižniciam pri dopĺňovaní knižničného fondu.
- **Propagačný leták *Štruktúra webu časti Školské knižnice v rámci Slovenskej pedagogickej knižnice*** – aktualizovaný
Obsahuje mapu webového sídla Slovenskej pedagogickej knižnice – časti *Školské knižnice*, a to rozdelenie od kategórií na najvyššej úrovni cez kategórie na nižších úrovniach až po konkrétne dokumenty.
- **Adresár školských knižníc v Slovenskej republike** – aktualizovaný
Obsahuje 19 identifikačných údajov (*kód školy, evidenčné číslo v Zozname knižníc Slovenskej republiky, názov školskej knižnice, názov školy, mesto/obec, ulica, PSČ, predvoľba, telefón, štatutárny orgán školy/ riaditeľ školy, email školy, vedúci školský knihovník, email vedúceho školského knihovníka, webové sídlo školy, názov knižnično-informačného systému, rozvojový projekt ministerstva školstva „Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc“, kód okresu, druh školy, forma zriaďovateľ*) o zriadených školských knižniciach v súlade s platnou legislatívou. V sledovanom období sa aktualizoval v mesačných intervaloch, a to na základe zaslaných formulárov (kópií) o zriadení školských knižníc a oznamov (kópií) o zrušení školských knižníc zákonným spôsobom. Od 14. júna 2017 do 4. júla 2017 bol adresár na základe mimoriadnej revízie čiastkových údajov v stĺpcoch **Štatutárny orgán (riaditeľ školy), E-mail školy, Webové sídlo školy**, doplnený o nové aktuálne údaje. Taktiež bolo uskutočnené zisťovanie na webových sídlach škôl alebo v prípade málotriedok obcí **zriadenie webových stránok s označením *Knižnica alebo Školská knižnica*, zverejnenie online knižničného katalógu a organizovanie záujmových krúžkov zameraných na podporu čítania žiakov danej školy**. Od 5. októbra 2017 do 15. decembra 2017 bola vykonávaná na základe žiadosti metodického centrá pre školské knižnice aj aktualizácia mena vedúceho školského knihovníka a jeho mailovej adresy na adresné zasielanie dôležitých informácií a metodických materiálov týkajúcich sa odbornej činnosti a rozvoja čitateľskej gramotnosti. Na základe spolupráce so sekciou informatiky ministerstva školstva boli v mesiaci november 2017 z adresára vymazané školské knižnice tých základných škôl, ktoré boli k 31. 09. 2017 vyradené zo siete škôl a školských zariadení ministerstva školstva. Na základe spolupráce s ministerstvom kultúry bola v mesiacoch júl a december 2017 vykonaná vzájomná kontrola zaslaných písomností zriaďovateľmi školských knižníc

do **Zoznamu knižníc Slovenskej republiky** a **Adresára školských knižníc v Slovenskej republike**, a to buď vo forme oznamu o zrušení školskej knižnice v súlade s platnou legislatívou, alebo vo forme vyplneného formulára o zriadení školskej knižnice. Následne boli vykonané potrebné zmeny v oboch dokumentoch. Adresár školských knižníc v Slovenskej republike je sprístupnený verejnosti na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti Školské knižnice, a na informačnom portáli InfoLib, takisto v časti Školské knižnice.

Zorganizovanie 11. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*

11. medzinárodná konferencia *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* sa konala 4. mája 2017 pod záštitou **ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Petra Plavčana**. Zúčastnilo sa jej viac ako sto školských knihovníkov z celého Slovenska, ako aj ďalších zástupcov pedagogickej a knihovníckej verejnosti zo Slovenskej republiky i z Českej republiky (108 účastníkov). Konferencie sa zúčastnil aj štátny tajomník ministerstva školstva Peter Krajňák. Hlavné témy medzinárodnej konferencie boli: školská knižnica ako čitateľské, študijné, informačné a internetové centrum školy, projekty na podporu rozvíjania čitateľskej gramotnosti a informačnej výchovy, prezentácia vzdelávacích programov zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti a určených najmä pre pedagogických zamestnancov, prezentácia knižničných podujatí na podporu čítania žiakov v Slovenskej republike a Českej republike. Cieľom medzinárodnej konferencie bolo charakterizovať špecifiká a úskalia činnosti školských knižníc, odovzdávať si praxou overené dobré skúsenosti, vzájomne sa obohatiť o nové informácie a rozvinúť užšiu spoluprácu medzi slovenskými a českými odborníkmi z pedagogickej a knihovníckej oblasti.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 8. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá *Záložka do knihy spája školy*

V októbri, v Medzinárodnom mesiaci školských knižníc 2017 sa **138 248 žiakov z 1 134 základných škôl a osemročných gymnázií zo Slovenskej republiky a z Českej republiky** zapojilo do 8. ročníka česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy* na vyhlásenú tému *Tajuplný svet knižných príbehov*. Česko-slovenský projekt zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica v spolupráci s Knižnicou Jiřího Mahena v Brne s cieľom podporiť čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh a nadviazať kontakty medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami. Vyhodnotenie česko-slovenského projektu je sprístupnené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 6. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*

V októbri sa takisto pri príležitosti Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2017 zapojilo **9 828 žiakov zo 189 stredných škôl** do 6. ročníka celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy* na vyhlásenú tému *Literárne osobnosti môjho regiónu*. Celoslovenský projekt zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica s cieľom podporiť čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh a nadviazať kontakty medzi slovenskými strednými školami. Vyhodnotenie celoslovenského projektu je sprístupnené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link Celoslovenský projekt Záložka do knihy spája školy.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 13. ročníka celoslovenského projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc

Pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc 23. októbra 2017 sa **243 školských knižníc** v základných školách a stredných školách s celkovým počtom **46 585 účastníkov** z radov žiakov, pedagogických zamestnancov, nepedagogických zamestnancov, rodičov a starých rodičov žiakov a ostatných členov miestnych samospráv a vzácnych hostí zapojilo do 13. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* na vyhlásenú tému *Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity*. Záštitu nad celoslovenským projektom prevzala **ministerka školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Martina Lubyová**. Cieľom celoslovenského projektu bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, k školskej knižnici, čítaniu a poznávaniu nového. Víťazom celoslovenského projektu venovala Slovenská pedagogická knižnica **knižné publikácie**. Partnerom celoslovenského projektu bol aj **Klub mladých čitateľov Albatros** (www.kmc.sk). Vyhodnotenie celoslovenského projektu je sprístupnené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice.

Príprava a realizácia celoslovenských odborných seminárov zameraných na vedenie odborných evidencií, elektronizáciu školskej knižnice a na vzdelávanie v informačnej gramotnosti

Prvý celoslovenský odborný seminár bol zorganizovaný v spolupráci s **Podtatranskou knižnicou v Poprade** 16. marca 2017. Zúčastnilo sa ho **70 účastníkov** najmä z radov riaditeľov základných škôl a stredných škôl, školských knihovníkov a knihovníkov z verejných knižníc. Druhý celoslovenský odborný seminár bol zorganizovaný v priestoroch Slovenskej pedagogickej knižnice 23. marca 2017 pre **62 účastníkov**, z ktorých najväčšie zastúpenie mali školskí knihovníci zo základných škôl a stredných škôl. V rámci doobedňajšieho programu na oboch seminároch odznela obsierna prednáška ústrednej metódičky pre školské knižnice na tému *Povinné odborné evidencie a ďalšie evidencie školskej knižnice*. Doplnkom prvého seminára boli prezentácie troch knižnično-informačných systémov vhodných na prácu v školskej knižnici a doplnkom druhého seminára boli dve prednášky zamerané na vzdelávanie v informačnej gramotnosti.

Vypracovanie voľnočasových aktivít detí/žiakov zameraných na jazykovú kultúru a čitateľskú gramotnosť organizovaných Slovenskou pedagogickou knižnicou za roky 2015 a 2016

Materiál bol vypracovaný pre potreby ministerstva školstva na vyhodnotenie voľnočasových aktivít detí/žiakov zameraných na jazykovú kultúru a čitateľskú gramotnosť priamoriadenými organizáciami.

Vyhodnotenie plnenia Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 620/2014 týkajúceho sa Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 – 2020: vyhodnotenie za rok 2016

Materiál bol vypracovaný pre potreby ministerstva školstva a obsahoval vyhodnotenie plnenia strategických oblastí vyplývajúcich zo Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 – 2020 pre Slovenskú pedagogickú knižnicu za rok 2016 za sieť školských knižníc.

Prednášková činnosť

V rámci prednáškovej činnosti boli odprezentované ústrednou metodičkou pre školské knižnice **4 prednášky**. Prednášky zamerané na činnosť školských knižníc a aktivity metodického centra pre školské knižnice odzneli na:

- dvoch celoslovenských odborných seminároch zameraných na vedenie odborných evidencií a elektronizáciu školských knižníc v Podtatranskej knižnici v Poprade a v Slovenskej pedagogickej knižnici na tému *Povinné odborné evidencie a ďalšie evidencie školskej knižnice*,
- 39. medzinárodnom informatickom sympóziu *Transformácia knižníc a výzvy 4. priemyselnej revolúcie* vo Vysokých Tatrách na tému *Metodická práca pre sieť školských knižníc*,
- 11. medzinárodnej konferencii *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* v Univerzitnej knižnici v Bratislave na tému *Analýza stavu školských knižníc za rok 2016 a projekty na podporu čítania*.

Publikačná činnosť

Informácie o činnosti školských knižníc, projektoch na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl a aktivitách metodického centra pre školské knižnice boli publikované v domácich printových a elektronických periodikách (napr. *Knižnica, Pedagogické rozhľady, Učiteľské noviny*), v elektronickom zborníku (napr. *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl, INFOS 2017*) a v zahraničných printových médiách a elektronických médiách (napr. *Duha, Impulsy*). Celkovo bolo publikovaných **21 článkov**.

Propagačná činnosť

Činnosť školských knižníc, projekty na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl a aktivity metodického centra pre školské knižnice boli propagované v **slovenských printových a elektronických médiách** (napr. informačný portál ministerstva školstva, informačný portál TASR, informačný portál *InfoLib*), v **zahraničných printových a elektronických médiách** (napr. informačný portál Národnej knižnice Českej republiky, konkrétne elektronická konferencia *Dratina*) prostredníctvom tlačových správ a rôznych článkov.

Edičná činnosť

Edičná činnosť spočívala v zostavení a vydaní elektronického zborníka z **11. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*** v počte 150 kusov. V máji 2017 bol zborník distribuovaný štátnym inštitúciám v súlade s platnou legislatívou a všetkým účastníkom medzinárodnej konferencie. Zborník je sprístupnený vo formáte pdf aj širokej verejnosti na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link Medzinárodná konferencia Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl.

Členstvo v pracovnej komisii

Ústredná metodička pre školské knižnice bola členkou a zároveň aj predsedníčkou **odbornej komisie Fondu na podporu umenia pre hodnotenie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov z FPU pre Program 5.1.1 Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra a programu 5.1.3 Akvizícia knižníc**.

ZHRNUTIE

Na základe analýzy vybraných štatistických ukazovateľov o 1 525 školských knižniciach za rok 2017 možno konštatovať nasledujúce **pozitívne zistenia**:

- **pretrvávajúci záujem o rozvoj čitateľskej gramotnosti, zdokonaľovanie informačných schopností, zručností a návykov a podporu kreativity a talentov žiakov** (zapojenie **1 566** slovenských a českých základných škôl a stredných škôl zo Slovenskej a z Českej republiky s celkovým počtom **194 658** žiakov, pedagogických a nepedagogických zamestnancov, rodičov žiakov, zriaďovateľov škôl a iných členov miestnych komunít a vzácných hostí do projektov metodického centra pre školské knižnice organizovaných na podporu čítania),
- **výrazná angažovanosť samotných zriaďovateľov školských knižníc a školských knihovníkov na prevádzke a činnosti svojich školských knižníc**, ktorí si uvedomujú prínos živej školskej knižnice nielen pre zvýšenie úrovne vzdelania školskej komunity, ale aj pre dobro celej spoločnosti. Dôkazom je aktívne využívanie odborného poradenstva metodického centra pre školské knižnice s cieľom plniť všetky povinnosti v súlade s platnou knižničnou legislatívou a skvalitniť poskytovanie knižnično-informačných služieb so zameraním na potreby výchovy a vzdelávania, čítania a zmysluplného trávenia voľného času svojich používateľov (**1 819** písomne evidovaných odborných konzultácií),
- **zvýšený záujem zriaďovateľov školských knižníc o vedenie školských knižníc v súlade s knižničnou legislatívou a o kvalitatívny rast svojich zamestnancov – školských knihovníkov**, a to získanie základných zručností pre vykonávanie odborných knižničných činností (účasť na **troch odborných vzdelávacích podujatiach**, ktoré organizovalo metodické centrum pre školské knižnice pre zriaďovateľov školských knižníc a pre školských knihovníkov, a taktiež záujem o absolvovanie **akreditovaného aktualizáčného vzdelávacieho programu Odborné vedenie školskej knižnice**, ktorý otvorilo Metodicko-pedagogické centrum v regionálnom pracovisku v Banskej Bystrici v októbri 2017.
- **aktívne vyhľadávanie a využívanie rôznych možností financovania rozvoja školskej knižnice zriaďovateľmi školských knižníc** (zapojenie sa do výziev na predkladanie projektov financovaných zo **štrukturálnych fondov Európskej únie**, z **Fondu na podporu umenia**, z rôznych **občianskych združení a nadácií**, poprípade financovaných **Radou rodičov**).

Analýza konštatuje aj **negatívne zistenia**, ktoré poukazujú na stále pretrvávajúce slabé miesta, ktoré sú buď výsledkom pasivity niektorých zriaďovateľov školských knižníc, alebo samotných školských knihovníkov. Ide napríklad o tieto zistenia:

- **nepresnosti pri vedení odbornej evidencie školskou knižnicou alebo chýbajúca odborná evidencia**,
- niektoré školské knižnice naďalej neposkytovali alebo priebežne počas kalendárneho roka neevidovali buď žiadne **prezenčné výpožičky** (9 % školských knižníc), alebo **absenčné výpožičky** (18 % školských knižníc),
- niektoré školské knižnice mali **výrazne znížené prevádzkové – výpožičné hodiny** (17 % školských knižníc malo otvorenú školskú knižnicu jednu hodinu týždenne a 32 % školských knižníc len dve hodiny týždenne),
- **neuspokojivé priestory školských knižníc**,
- niektoré školské knižnice nerealizovali počas sledovaného obdobia žiadnu akciu zameranú na **propagáciu svojej školskej knižnice alebo na prácu s informáciami** (42 % školských knižníc),

- prevláda **nižšia úroveň zabezpečenia odborných knižničných činností školských knižníc** (97 % školských knihovníkov je bez odborného vzdelania),
- **nezrovnalosti vo vykazovaní štatistických údajov** samotnou školskou knižnicou (niektoré školské knižnice sa nepridržiavali pri vyplňovaní štatistického výkazu príslušného metodického pokynu a nerobili zápis údajov do jednotlivých riadkov štatistického výkazu z konečných jednotlivých stĺpcov denného zápisu o činnosti školskej knižnice a z iných pomocných evidencií).

ZÁVER

Na základe uvedených pozitívnych a negatívnych zistení je možné konštatovať, že školská knižnica sa čoraz viac stáva miestom, ktoré podporuje a stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností najmä žiakov, podporuje ich efektívnu socializáciu, poskytuje im dostatok primeraných podnetov pre rozvoj ich osobnosti, prirodzenej tvorivosti a talentov. Školská knižnica je zároveň miestom, kde sa môžu žiaci stretávať, zdieľať spoločné idey a nápady, socializovať sa a spontánne vystupovať bez obáv z negatívneho hodnotenia. Za zvlášť pozitívne môžeme považovať veľké úsilie mnohých školských knižníc poskytovať kvalitné knižnično-informačné služby, podporovať čítanie žiakov prostredníctvom individuálnej alebo kolektívnej práce s knihou a aktívne zapájať do organizovaných akcií na podporu čítania všetkých členov školskej komunity spolu so širokou verejnosťou, ktorého výsledkom je aj vytvorenie pozitívnej klímy v škole a dobrých medziludských vzťahov. Pozornosť si zaslúži aj ich snaha nielen podporovať čítanie žiakov zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia či žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sa buď stretávajú s malou podporou čítania v rodine, alebo v ich domácom prostredí väčšinou absentujú knihy, ale najmä aktívne zapájanie uvedených žiakov do samotných podujatí. V neposlednom rade je potrebné oceniť cieľenú prezentáciu školských knižníc, ktoré na propagáciu svojej činnosti, vzdelávacích aktivít, kultúrno-spoločenských podujatí, školských, národných či medzinárodných projektov zameraných na podporu čítania využívali všetky dostupné možnosti počnúc nástenkami, plagátmi, školskými časopismi, webovými sídlami škôl alebo obcí, školskými či obecnými rozhlasmi, a končiac regionálnymi a celoslovenskými printovými a elektronickými médiami.

Na záver je ešte potrebné povedať, že úroveň školských knižníc by sa výrazne zvýšila, ak by školskí knihovníci pri svojej práci mohli využívať automatizovaný knižnično-informačný systém. V takom prípade by mohli celú základnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov (prírastkový zoznam a zoznam úbytkov) a čiastočne aj väčšiu časť pomocnej evidencie (evidenciu používateľov, evidenciu absenčných výpožičiek, evidenciu počtu návštevníkov, dennú a ročnú štatistiku) viesť len v elektronickej podobe. V listinnej podobe by viedli len evidenciu prezenčných výpožičiek, pretože počet výpožičiek musí kvôli hodnovernosti signovať samotný používateľ. Takisto by služby automatizovaného knižnično-informačného systému mohli využiť pri revízii knižničného fondu a pri vyradovaní knižničných dokumentov. Následne by získali dostatok času na bohatú interakciu so svojimi používateľmi a na ešte adresnejšie poskytovanie informácií a napĺňanie ich potrieb a rozvíjanie talentov.

Nádejou ostáva, že napĺňaním projektového zámeru na budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách, ktorý vyhlásilo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v decembri 2016 a ktorý je v súčasnosti v etape realizácie, budú vytvorené predpoklady pre ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším knižnično-informačným

službám a k zlepšeniu kľúčových kompetencií žiakov základných škôl. Školská knižnica mohla získať príspevok v maximálnej výške 52 450 €. Pre technické a technologické vybavenie školskej knižnice bol stanovený limit 6 900 €, pre akvizíciu knižničného fondu bol stanovený limit 37 500 € a pre nábytok bol stanovený limit 8 050 €.

LITERATÚRA

[CENIGOVÁ, Rozália]: Záložka do knihy podporuje čítanie a vytvára priateľské vzťahy medzi slovenskými a českými rovesníkmi. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2017-08-25]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/zalozka-do-knihy-podporuje-citanie-a-vytvara-priatelске-vztahy-medzi-slovenskymi-a-ceskymi-rovesnikmi/>.

[CENIGOVÁ, Rozália]: Deň Milana Rastislava Štefánika v školských knižniciach. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2017-09-14]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/den-milana-rastislava-stefanika-v-skolskych-knizniciach/>.

[CENIGOVÁ, Rozália]: Záložku do knihy si chce navzájom darovať takmer 150-tisíc českých a slovenských rovesníkov. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2017-10-17]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/zalozku-do-knihy-si-chce-navzajom-darovat-takmer-150-tisic-ceskych-a-slovenskych-rovesnikov/>.

[CENIGOVÁ, Rozália]: Dnešné oslavy Medzinárodného dňa školských knižníc na Slovensku spestrí spomienka na M. R. Štefánika. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2017-10-23]. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/dnesne-oslavy-medzinarodneho-dna-skolskych-kniznic-na-slovensku-spestri-spomienka-na-m-r-stefanika/>.

CENIGOVÁ, Rozália: Inšpiratívne webové stránky školských knižníc. In: *Učiteľské noviny* [online]. [cit. 2017-10-20]. Dostupné na: <https://www.ucn.sk/z-domova/inspirativne-webove-stranky-skolskych-kniznic>.

CENIGOVÁ, Rozália: Metodické centrum pre školské knižnice. In: *Učiteľské noviny*. Roč. 64, č. 11, (2017), s. 30 – 31. ISSN 0139-5769.

[CENIGOVÁ, Rozália]: Školské knižnice už poznajú absolútneho víťaza. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2017-11-24]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/skolske-kniznice-uz-poznaju-svojho-absolutneho-vitaza/>.

[CENIGOVÁ, Rozália]: Záložku do knihy si navzájom darovalo takmer 150-tisíc detí. In: *Organizácie rezortu* [online]. [cit. 2017-12-01]. Dostupné na: <http://www.minedu.sk/zalozku-do-knihy-si-navzajom-darovalo-takmer-150-tisic-deti/>.

CENIGOVÁ, Rozália, LIŠOVSKÁ, Pavlína: Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy. *Impulsy: Inspirace, náměty a trendy dětského čtenářství* [online]. Roč. 3, č. 4 (2017) [cit. 2017-12-06]. Dostupné na: <http://impulsy.kjm.cz/impulsy-clanek/zalozka>.

CENIGOVÁ, Rozália: Prezentácia školských knižníc na webových sídlach základných a stredných škôl. In: *Knižnica*. Roč. 18, č. 3, (2017), s. 42 – 44. ISSN 1335-0965 [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné na: <http://www.snk.sk/sk/14-o-kniznici/1187-archiv-kniznica-2017.html>

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Rozália Cenigová
ústredná metodička pre školské knižnice
Slovenská pedagogická knižnica
Hálova 6
851 01 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

II. Projekty na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti

PERSPEKTÍVY VÝVINU ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI V PROSTREDÍ IKT

Potenciálne prínosy a riziká¹

Ol'ga Zápotočná

Na úvod môjho príspevku by som chcela aspoň pár slovami vyjadriť to, o čom som na základe svojich vlastných skúseností dávno presvedčená, v čom sa neustále utvrdzujem štúdiom vývinovej psychológie, pedagogiky a ďalších disciplín a čo sa v rámci svojho pôsobenia na akademickej pôde snažím dokumentovať a argumentovať výsledkami empirických výskumov. V podstate ide o všeobecne známe poznanie o **pozitívnom vplyve čítania na vývin dieťaťa**, ktoré napokon správne vytyšili celé generácie našich predkov. Kultúrne tradície čítania na Slovensku tomu nesporne nasvedčujú. Skutočnosť, že písaná kultúra má nesmierny význam a ničím nezastupiteľný rozvojový potenciál vo vzťahu ku všetkým oblastiam psychického vývinu, patrí dnes už k jednoznačne overeným a nespochybniteľným faktom. V jednom zo svojich príspevkov adresovanom nedávno tomuto publiku (Zápotočná, 2016; Knižnica, 17/3) som sa takéto poznatky pokúsila zosumarizovať a priblížiť. V skrátenej podobe možno na tomto mieste povedať aspoň toľko, že čítanie deťom v kruhu najbližších a bohaté zážitky s ním spojené sú okrem utvárania pozitívneho vzťahu ku knihám aj dôležitou hybnou silou **emocionálneho vývinu** dieťaťa. Že prostredníctvom príbehov a literárnych hrdinov si navyše osvojuje dôležité hodnoty, sociálne normy a pravidlá správania. Že výchova literatúrou v tých najranejších štádiách vývinu patrí k osvedčeným nástrojom **socializácie dieťaťa**, z ktorého sa postupom času stáva vnímavý a náruživý čitateľ, s čoraz kultivovanejším estetickým vnímaním a cítením (podľa Zigovej, 1979). To čo nás – vysokoškolských pedagógov pôsobiacich v oblasti vzdelávania budúcich učiteľov zaujíma predovšetkým a o čom sa snažíme presvedčiť aj svojich študentov je, že písaná reč – jazyk knihy zohráva kľúčovú úlohu najmä vo **vývine reči, poznávania a kultivácie jazyka**, ktorý sa stáva nástrojom a určujúcim činiteľom vývinu **myslenia**. Písaná kultúra je teda neoceniteľným katalyzátorom **kognitívneho vývinu** s ďalekosiahlymi dôsledkami vo vzťahu k poznávaniu sveta, úspešnosti učenia a vzdelávania, resp. toho, čo rozhoduje o **kultúrnom vývine** dieťaťa. V prezentovanom príspevku by som sa chcela zamerať na to, ako tieto dobre overené poznatky odolávajú súčasným spoločenským a kultúrnym tlakom spojeným s rozmachom a prenikaním informačných a komunikačných technológií (ďalej IKT) do všetkých oblastí života vrátane vzdelávania.

PRVÁ FÁZA OHROZENIA

Kultivácia jazyka prostredníctvom čítania textov ako kultúrnych produktov myslenia a poznania nadobudnutého generáciami našich (spravidla výnimočných) predkov i súčasníkov, patrila ešte donedávna k nesporným a nespochybnovaným tradičným hodnotám a všeobecne uznávaným cieľovým kategóriám vzdelávania. Rovnako ako samotné vzdelanie, ktoré sa rozhodujúcim spôsobom podieľa, resp. stále je predpokladom nadobudnutia primeraného sociálneho statusu a spoločenského uplatnenia (pozri napr. Zápotočná, Petrová, 2017). K prvým pochybnostiam či pocitom ohrozenia týchto hodnôt dochádza (podľa Barrell, 2000) niekedy začiatkom 80-tych rokov minulého storočia, kedy sa o osud tzv. „**print-**

¹ Príspevok je súčasťou riešenia výskumného projektu VEGA č. 2/0134/18 Pedagogické a vývinovo-psychologické dopady inovácií predškolského vzdelávania

centrickej“ povahy poznávania a vzdelávania začali obávať odborníci v súvislosti s narastajúcou popularitou počítačov. Dodnes si pamätám na jeden takýto článok známeho literárneho vedca profesora Petra Zajaca z toho obdobia, na ktorý som natrafila omnoho neskôr. V čase, keď sa už zdalo, že tieto počítačové obavy o osud knihy boli možno predčasné, a že kniha si svoju jedinečnú hodnotu a miesto v kultúrnom svete udržala, aj keď ťažko povedať, komu za to – okrem knihy samotnej – vdčíme.

V akademických kruhoch sa vo vzťahu k tomuto obdobiu povára (pozri Zápotočná, 2004), že škola a vzdelávacie systémy reagovali na situáciu so značným oneskorením až keď sa ukázalo, že úroveň čitateľskej gramotnosti žiakov sa zhoršuje a záujem o čítanie kníh skutočne klesá. Že konkurenciu nových technológií jednoducho podcenili a ešte dlho sa spoliehali na svoju autoritu, tradičné a osvedčené vzdelávacie postupy a metódy, ktoré sa však **počítačovej generácii detí** zdali už málo atraktívne. Nedá sa s istotou tvrdiť, že to platilo všeobecne a všade, celkom pokojne to však možno povedať o našom vzdelávacom systéme. Kritickej reflexii a odkryvaniu takýchto stereotypných postojov školy vo vzťahu k čítaniu a vyučovaniu čítania sa venujem vo väčšine mojich odborných publikácií (Zápotočná, 2001; 2012; 2013) a viem, že mnohé z nich ešte ani dnes nie sú úplne prekonané.

Na druhej strane, ako som mala príležitosť sa viackrát presvedčiť, omnoho pružnejšie reagovala komunita knihovníkov. Knižnice, ktoré zaznamenali klesajúci počet klientov a záujemcov o čítanie kníh, začali konať. V prvom rade sa vynasnažili vybaviť novými informačnými technológiami, ktoré vzápätí nasadili do boja o čitateľa. Zmenou spôsobov vlastnej prezentácie – **ponukou kníh doplnenou o moderné nosiče informácií a rôzne typy dokumentov, budovaním multimediálnych pracovísk a hlavne ponukou zaujímavých programov** – sa snažili pritaľhnuť pozornosť čitateľov najrôznejších vekových kategórií (Ozaniaková, 2003). Namiesto boja s „falošným nepriateľom“ sa technológie snažili využiť v prospech bohatého a ničím nenahraditeľného kultúrneho dedičstva, ktoré knihy jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností predstavujú (Žilková, 1997; Končeková, 1998).

NOVÁ VLNA POCHYBNOSTÍ

Keď sa na prahu milénia spustila vlna prognózovania budúcnosti ľudskej civilizácie, informačným a komunikačným technológiám sa pripisoval kľúčový význam prakticky vo všetkých oblastiach života. Perspektívy informačnej či globalizovanej znalostnej spoločnosti sa stali leitmotívom vzdelávacích politík a hlavným bodom programu strategického plánovania vzdelávania (na pôde Rady Európy, v podobe známej Lisabonskej zmluvy, 2000). Intenzívna diskusia prebiehala aj na úrovni akademických diskurzov a predovšetkým na úrovni teórie a výskumu gramotnosti, kde sa všeobecne konštatuje (napr. Taylor, Ward, 1998), že v dôsledku digitálnej revolúcie a rozširovania internetu bude potrebné úplne rekonštruovať koncept gramotnosti, prehodnotiť chápanie toho, čo znamená stať sa gramotným vo veku IKT a ako to dosiahnuť. Začínajú sa skloňovať nové slovné spojenia a označenia gramotnosti (*nová, elektronická, internetová* či „*post-literacy*...“ a pod.). Znovu sa naskoľujú otázky týkajúce sa povahy, charakteru či samotnej podstaty vzdelávania.

Niekde tu, na prelome milénia, sa naplno rozbíha aj skutočný technologický a informačný boom, masívna informatizácia vzdelávacích inštitúcií či éra on-line vzdelávania. A niekde tu dochádza aj k istej polarizácii názorov. Konzervatívnejšie podoby diskurzu okolo **novej gramotnosti a jej početných verzí** („*multiliteracies*“) sa prikláňajú k integrácii technológií do procesov vzdelávania ako prirodzenej súčasť učenia, poznávania a rozvíjania gramotnosti,

pri zachovaní ich overených jazykových a kognitívnych psychologických základov, nesporných kultúrnych hodnôt a funkcií (Collin, Street, 2014). Popri tom sa reflektujú aj isté limity tradičných podôb či modelov gramotnosti a čítania; formulujú sa požiadavky na ich obohatenie, rozšírenie, doplnenie či prípadné nahradenie novými kompetenciami.

Táto rétorika však prináša aj isté riziká v podobe nie celkom oprávnených predstáv o tom, že pôjde o „**fundamentálne odlišné spôsoby myslenia a porozumenia v čítaní**“ (Coiro, 2003). Ako upozorňujú viacerí autori (Bauerlein, 2010; Lea, Jones, 2011), vytvára sa mylný dojem, že tradičné podoby gramotnosti už nebudú potrebné a postupne zaniknú, dochádza k ich podceňovaniu pri súčasnom preceňovaní vzdelávacieho potenciálu technológií. Koncept tzv. „starej gramotnosti“ tak čelí novej vlně pochybností.

Konstruktívny prístup k týmto otázkam sa opäť formuje na pôde knižničných a informačných vied, kde sa napokon koncept „**informačnej gramotnosti**“ zrodil už dávno pred „počítačmi“ (Zurkowski, 1974) a ďalej sa intenzívne rozvíjal. Podľa Marcum (2002) najmä obohacovaním o koncepty psychológie učenia, zásluhou viacerých významných osobností (ako P. Breivik, Ch. Bruce, C. C. Kulthau). **Vznikajú a rozvíjajú sa tu koncepcie učenia na báze využívania informačných zdrojov („resource based learning“), skúmania a vyhľadávania informácií („inquiry learning“), či problémovo orientovaného vzdelávania.** Vstupom technológií do tohto prostredia vzniká jedinečná kombinácia podmienok na rozvíjanie konceptu informačnej gramotnosti nového milénia². Úspešnú koncepciu kombinovania takéhoto knihovníckeho „know-how“ s pedagogickým pôsobením učiteľov predstavujú modernými technológiami vybavené školské knižnice, t.j. knižnično-informačné centrá v prostredí škôl (pozri Benyak, 2015).

ČO NOVÉHO NA POLI VÝSKUMOV NOVEJ GRAMOTNOSTI?

Paralelne s tým sa rozvíja aj mimoriadne široká výskumná agenda, zameraná na skúmanie dopadov informatizácie spoločnosti v oblasti vzdelávania. Keďže ide o mimoriadne heterogénnu masu rôznorodých typov štúdií (Kuiper et al., 2009) je pochopiteľné, že prinášajú aj odlišné výsledky a interpretácie. Žiaľ veľmi presvedčivo vyznievajú práve tie **zlé správy**, ktoré konštatujú katastrofický až devastálny vplyv technológií. Za také treba jednoznačne pokladať dve publikácie, ktoré sa vo svete stali takmer bestsellermi (Bauerlein, 2010; Spitzer, 2014). Čiastočne možno aj preto, že ich tituly sa nedajú len tak ľahko prehliadnuť. Pozornosť môže pútať aj skutočnosť, že hoci jeden autor je Európan a druhý Američan, obaja sa zhodujú na tom, že súčasná mladá generácia hlúpnje. Obaja argumentujú množstvom výskumov (aj keď odlišného typu) a zistení, na základe ktorých prichádzajú k záveru, že to ohlupovanie majú na svedomí informačné a komunikačné technológie.

Predstavitel' pragmatickej filozofie Mark Bauerlein (2010) toto tvrdenie dokumentuje výsledkami početných vedomostných prieskumov, veľkoplošných testovaní a evaluácií, ktoré

² Z prostredia akademických knižníc a jeho významných stavovských organizácií (IFLA, SCOUNL, ACRL a i.) pochádzajú systematicky rozvíjané modely a štandardy informačnej gramotnosti, zviazané spravidla s vyššími úrovňami vzdelávania, resp. vyhradené pre prácu s vedeckými informáciami. Informačná gramotnosť v tomto kontexte je tak skôr akademickou gramotnosťou, čo však neznamená, že – s primeranou dávkou kritickej reflexie (napr. Grafstein, 2002) nemôže byť vzorom pre nižšie vývinové varianty použiteľné v celej šírke populačného spektra počnúc primárnym vzdelávaním.

v porovnaní s minulosťou vykazujú rapidný pokles elementárnych vedomostí mladých Američanov. Tento paradox – keď na jednej strane súčasná informačná éra a technológie vytvárajú nebývalé podmienky a príležitosti na prístup k poznaniu a získavaniu vedomostí a na druhej strane sa deje pravý opak (podľa neho „*žiadna generácia nezažila také technologické pokroky a nezažila z duševného pokroku tak málo*“, tamže, s. 40) – vysvetľuje viacerými vedľajšími negatívnymi účinkami technológií. Na prvom mieste, resp. hlavným sprievodným znakom digitalizácie je podľa neho prehľbujúca sa vnútro generačná izolácia v dôsledku prakticky nepretržitého on-line kontaktu mladých tínedžerov „*obmedzujúca ich horizont na seba samých, na spoločenskú scénu okolo nich...*“ (tamže, s. 19). Technológie viní aj z nečítania kníh, rozmáhajúcej sa ľahostajnosti či opovrhovania čítaním, pričom tento trend sa týka rovnako všetkých socioekonomických vrstiev, bez ohľadu na ich všeobecne vysokú úroveň technologických zručností či elektronickej gramotnosti.

Správy, ktoré prináša druhá z uvedených kníh (Spitzer, 2014), sú rovnako katastrofické. Autor však – ako lekár s psychologickým a filozofickým vzdelaním – varuje už aj pred trvalejšími následkami používania technológií, v zmysle **úpadku intelektových schopností a mozgových funkcií**. Podľa neho k tomu dochádza v dôsledku spoliehania sa a presúvania duševnej práce na externé digitálne nosiče, resp. straty motivácie k uchovávaniu informácií v pamäti. Podľa toho, čo o poznávaní a jeho vývine vieme (napr. že vzniká pridávaním nových informácií ku starým, už existujúcim vedomostiam), ľahostajnosť voči vštepuvaniu poznatkov redukuje poznávací potenciál, možnosť budúcej samostatnej duševnej práce (Spitzer, tamže, s. 89 – 100). Osobitne to platí o čítaní, o ktorom je tiež známe (pozri Zápotočná, 2015), že práve **východiskové vedomosti sú jedným z rozhodujúcich predpokladov porozumenia**. Že bez prepojenia informácií z textu s doterajšími poznatkami uloženými v dlhodobejšom pamäťovom sklade čitateľa, dochádza len k ich povrchnému spracovaniu, krátkodobému uchovaniu bez hlbšieho pochopenia a porozumenia významu textu (tamže, s. 18 – 29). Zhoršujúcu sa kvalitu čítania v dôsledku technológií reflektuje aj súčasné akademické prostredie. Európski experti v oblasti výskumu čítania³ konštatujú, že negatívne dôsledky nadužívania technológií sa prejavujú na úrovni viacerých kognitívnych a emocionálnych aspektov on-line čítania. **Upozorňujú na to, že interakcie užívateľov internetu s textom sú často náhodné, plytké alebo pasívne, v dôsledku čoho sa on-line čítanie stáva viac povrchným, prerušovaným či fragmentovaným, na úkor hĺbky čítania a porozumenia**. Uvedeným hodnotením tak čiastočne dávajú za pravdu vyššie spomínaným i ďalším zlým správam (napr. Carr, 2017; Spitzer, 2016; Hrdináková, 2017) a opodstatnenosť obáv či už o kvalitu, alebo aj hodnotu a význam čítania, opäť potvrdzujú.

JE ČÍTANIE NA INTERNETE ČÍTANÍM?

Spomínané výskumy a ich zistenia o negatívnych dopadoch technológií už aj vzhľadom na veľkosť populačných vzoriek, z ktorých pochádzajú, rozhodne nemožno podceňovať. Napriek tomu sa takéto – nepriame závery, odvodzované od prítomnosti či dostupnosti technológií, prípadne aj intenzity a frekvencie ich používania, často kritizujú ako skresľujúce (Lit, 2013). Hlbšie analýzy, ktoré uvedené vzťahy skúmajú v závislosti od typu prevládajúcich činností, na ktoré užívatelia technológie používajú, prinášajú už diferencovanejšie výsledky a o niečo **lepšie správy**. Viaceré sekundárne analýzy výsledkov PISA 2009 (Farina et al., 2015; Gil-

³ Združení v projekte COST: Evolution of reading in the age of digitisation (E-Read, 2014, Action IS1404).

Flores et al., 2012; Lee, Wu, 2012)⁴ napríklad ukázali, že úroveň čitateľskej gramotnosti (v printovom i on-line formáte) **pozitívne ovplyvňujú len tie typy činností, ktoré sú spojené s aktívnym vyhľadávaním informácií na internete** (v slovníkoch, encyklopédiách a i.). Pri absencii takýchto aktivít má dostupnosť IKT v domácom prostredí opačné – negatívne účinky. V rámci každodenného správania študentov však práve takéto činnosti chýbali, resp. v porovnaní so sociálnymi on-line aktivitami boli zastúpené len minimálne. Porovnávanie údajov medzi krajinami tiež ukázalo, že používanie technológií v školskom prostredí je z hľadiska akademických výsledkov skôr prospešné, čo však neplatilo pre všetky krajiny. **Vplyv technológií na čitateľskú gramotnosť** (porozumenie textu pri on-line i off-line čítaní) **závisí teda od toho, za akým účelom a na aké činnosti žiaci technológie využívajú a pravdepodobne aj od toho, ako zmysluplne sú tieto aktivity v školskom prostredí podporované a regulované.** Viniť technológie samotné nemá teda zmysel, dôležité je nenechať deti napospas neobmedzenému pripojeniu a snažiť sa ich rozumne usmerniť.

Zaujímavé zistenia prinášajú aj experimentálne štúdie, zamerané na priame skúmanie vzťahov medzi „*starými a novými*“ **formami gramotnosti** prostredníctvom sledovania výkonov a stratégií tradičného printového a on-line čítania (Coiro, 2003; 2011; Coiro, Knobel et al., 2008) s cieľom ukázať, čo majú tieto dve podoby čítania spoločné a v čom sa líšia. Napriek tomu, že spolu úzko súvisia, resp. štatisticky vysoko korelujú, majú aj svoje špecifiká. Tie sa však v prípade on-line čítania vzťahujú predovšetkým k fáze vyhľadávania a lokalizovania informácií, menej už k fáze ich samotného čítania a spracovania. Analýzy subjektívnych verbálnych výpovedí dobrých čitateľov internetu, kombinované so živým záznamom ich informačného správania tiež ukazujú, že kľúčové stratégie čítania, ktoré používajú, sa do značnej miery prelínajú so známymi stratégiami vyspelých čitateľov tradičných médií (Cho, 2013), najmä ak je cieľom ich on-line čítania získavanie a rozširovanie vedomostí (Zhang, Duke, 2008). **Dobří čitateľa internetu vykazujú navyše (podľa Madden et al., 2012) aj viaceré bežné návyky vyspelých čitateľov, zaujímajú sa napr. o uvádzanie autorstva, použitých zdrojov, kvalitu či štýl písania a – v neposlednom rade – v rámci kritérií kredibility zdrojov na prvom mieste uvádzajú najmä printové médiá, knihy a akademické časopisy.**

Výsledky týchto výskumov tak pomerne jasne ukazujú, že nové podoby gramotnosti a on-line čítania sa bez tradičných a osvedčených čitateľských postupov a stratégií neobídu, v optimálnom prípade nastupujú hneď po vyhľadaní relevantných informácií a pozitívne ovplyvňujú úspešnosť a kvalitu výsledkov informačného správania (Anmarkrud et al., 2013). Na druhej strane však nemožno ignorovať ani to, čo je na „nových“ podobách gramotnosti špecifické a čím sa od čítania overených printových médií líšia. Je asi najvyšší čas zmieriť sa s tým, že doba učebníc ako výlučných zdrojov poznávania v školskom vzdelávaní končí. Že orientácia v súčasnom dynamicky sa meniacom a mnohovýstrovom informačnom prostredí internetu sa stáva čoraz náročnejšou a vyžaduje špecifickú a systematickú prípravu. A že zvládanie kvantity a neobmedzeného prísunu informácií kladie vysoké nároky nielen na stratégie vyhľadávania, výberu a selekcie informácií, ale najmä na ich **kritické hodnotenie, zvažovanie obsahu a overovanie zdrojov informácií.** To všetko sú požiadavky, ktorým dnešná škola musí čeliť a je čoraz jasnejšie, že bez kvalitnej a kvalifikovanej intervencie zameranej na rozvíjanie efektívnych stratégií informačného správania spojených so spomínanou prvou fázou „on-line“ čítania, to už asi nedokáže.

⁴ Meranie PISA v r. 2009 bolo zamerané na podrobnejšie skúmanie čitateľskej gramotnosti a to najmä z hľadiska uplatňovania študijných stratégií čítania vrátane spôsobov a účelov využívania IKT, čo umožnilo sledovať výkony žiakov v rozličných súvislostiach a vzťahoch.

AKÉ SÚ TEDA PERSPEKTÍVY ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI V PROSTREDÍ IKT?

Využívanie IKT v procese edukácie tvorí samostatnú kapitolu súčasných výskumov, ktorej sa už v tomto príspevku nemôžeme venovať, aj keď je nesporné, že technológie sľubujú dobrú perspektívu vzdelávania. Dokumentuje to obrovské množstvo intervenčných štúdií na rôznych úrovniach a v rôznych oblastiach vzdelávania, vrátane intervencií do čítania (Kuiper et al., 2009; Zheng, Warschauer, 2015; Mendenhall, Johnson, 2010; Kiili, 2012). Využitie vzdelávacieho a tiež motivačného potenciálu technológií predstavuje jednu z najdôležitejších výziev pre vzdelávacie systémy súčasnosti a budúcnosti.

Rovnako dôležitou a podľa nášho názoru dobrou správou, ktorú sme sa v našom príspevku snažili tlmočiť prostredníctvom súčasných výskumov „on-line“ čítania je aj to, že vyvracajú akékoľvek pochybnosti o význame, dôležitosti či potrebe tradičného čítania. **Ukazujú totiž nielen to, čo sa na čítaní pod vplyvom digitálnych technológií mení, ale aj to, čo sa na jeho psychologickéj podstate, povahe a hodnote nemení a zostáva zachované.** Potvrdzujú tak, že rozvíjanie informačnej gramotnosti ako prípravy na život v informačnej spoločnosti sa bez rozvíjania kľúčových kompetencií tradičného čítania, „*adekvátnej aktívnej a funkčnej čitateľskej gramotnosti ako schopnosti čítať, porozumieť textu a intelektuálne získané informácie spracovať*“ (Hrdináková, 2007, s. 37) jednoducho neobíde. Výskumy, ktoré sme sa v našom príspevku pokúsili priblížiť súčasne ukazujú, že **cieľavedomá regulácia zmysluplného využívania technológií, ich integrácia do procesu vzdelávania, poznávania a učenia v celej šírke spektra vzdelávacích oblastí je napokon aj tou najlepšou cestou prevencie negatívnych dôsledkov technológií.** To je jasná výzva adresovaná všetkým učiteľom, bez ohľadu na ich špecializáciu, oblasť či úroveň vzdelávania⁵. Tým, čo poznajú históriu projektu INFOVEK na Slovensku netreba vysvetľovať, že to nie je úloha ľahká, ani to, že zodpovednosť za jej zvládanie nemôže spočívať len na bedrách samotných, tým menej niekoľkých učiteľov⁶. Skutočné využitie vzdelávacieho potenciálu technológií s perspektívou zvyšovania kvality a úrovne vzdelávania pri zachovaní tradičných hodnôt a osvedčených nástrojov vzdelávania vyžaduje podstatne koncepcnejšie systémovjšie riešenia.

ZÁVER

Cyklus medzinárodných konferencií *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* (ktorého 12. ročník sa uskutočňuje v týchto dňoch) takéto riešenia ponúka. Budovanie školských knižníc, modernými technológiami vybavených knižnično-informačných centier priamo na pôde škôl, patrí nesporne k tým najlepším vzdelávacím projektom, overených výsledkami výskumov i vzdelávacou praxou (Thomas, 2004). Východisko vzdelávania súčasnosti, ktoré sme sa v našom príspevku snažili v rámci možností aj argumentačne podporiť, nachádza v prepojení tradičného knihovníckeho i moderného informačného „*know-how*“ rozvíjaného na pôde knižničných a informačných vied s každodennou vzdelávacou praxou. Dnes, keď sa bez poznania nahromadeného na pôde týchto disciplín, resp. „*bez*

⁵ Pomerne jasne sa táto výzva odráža v jednom z najnovších konceptov tzv. „*disciplinárnej gramotnosti*“ (ILA, 2015), ktorý chápe gramotnosť ako multidisciplinárny fenomén, poukazuje na špecifický podiel, prínos a tým aj nevyhnutnú spoluúčasť jednotlivých disciplín a vzdelávacích oblastí na rozvíjaní funkčnej čitateľskej gramotnosti v súčasnej informačnej spoločnosti.

⁶ Máme na mysli riešenia v podobe zavádzania nových samostatných predmetov, ako napr. „*informačnej výchovy*“ na primárnom stupni vzdelávania, a následným hľadáním učiteľov, ktorí môžu, resp. sú kvalifikovaní tieto predmety vyučovať (a pod.), ako ich poznáme z posledných rokov neustálych školských reforiem.

profesionalizácie informačného servisu neobíde prakticky už žiadne odvetvie ľudskej činnosti“ (Rankov, 2006), nemôže sa bez neho obísť škola. Monopolné postavenie inštitúcie školy vo vzťahu k rozvíjaniu gramotnosti, ktoré si po desaťročia zachovávala, prestáva byť v súčasnej informačnej spoločnosti udržateľné. Budovanie školských informačných centier s kvalifikovaným personálnym zabezpečením, umožňuje zveriť informačnú výchovu a osud „novej gramotnosti“ do rúk tých najpovolanejších, kvalifikovaných odborníkov na informácie, „špecialistov na podporu znalostnej ekonomiky a zvládnutie informačnej explózie“ a súčasne aj „expertov pripravených chrániť kultúrne dedičstvo uložené v historických knižných fondoch“ a ďalších prameňoch, ktoré nám tu zostali po generáciách našich predkov⁷.

Posilnenie školy v jej výchovno-vzdelávacom a poznávacom pôsobení zabezpečením kvalifikovaného informačného servisu, materiálnym a personálnym vybavením školských knižníc či profesionalizáciou knihovníckej práce sa stáva čoraz naliehavejšou úlohou najmä v súvislosti s narastajúcou „dezinformačnou explóziou“. Dnes, v situácii, kedy sa technológie stávajú už aj aktívnym nástrojom zámerného zneužívania, prostriedkom manipulácie širokého spektra sociálnych skupín (vrátane detí a mládeže), nástrojom úmyselného šírenia dezinformácií, konšpirácií či akýchsi „alternatívnych právd“, môžeme hovoriť už o ďalšej a zatiaľ asi najväčšej vlne ohrozenia. Tentoraz už nielen knihy a všetkého, čo s ňou súvisí, ale aj spoločnosti ako takej. Poslanie cyklu konferencií, kvôli ktorému sa tu mnohí z vás už po dvanásťkrát stretávajú, patrí dnes k základným prioritám a imperatívom súčasných školských politík, a to nielen na ceste k zlepšovaniu kvality vzdelávania, ale už aj v záujme jej udržania.

LITERATÚRA

Anmarkrud, Ø., McCrudden, M. T., Bråten, I., Strømsø, H. E. 2013. Task-oriented reading of multiple documents: online comprehension process and offline products. *Instructional Science*, 41 (5), 873 – 894.

Barrel, B. R. C. 2002. Literacy theory in the age of internet, by T. Taylor, I. Ward, 1998. (Book review). *Interchange*, 31 (4), 447 – 456.

Bauerlein, M. 2010. Najhlúpejšia generácia. Ako digitálna éra ohlupuje mladých Američanov a ohrozuje našu budúcnosť alebo: Never nikomu pod 30. Bratislava: Vydavateľstvo Spolku Slovenských spisovateľov, 203 s.

Benyak, J. 2015. Informačná gramotnosť v podmienkach primárneho vzdelávania. Trnava: PdF TVU, Dizertačná práca, 101 s.

Coiro, J. 2003. Reading comprehension on the internet: Expanding our understanding of reading comprehension to encompass new literacies. *The Reading Teacher*, 56 (5), 458 – 464.

Coiro, J. 2011. Predicting reading comprehension on the internet: Contributions of offline reading skills, online reading skills, and prior knowledge. *Journal of Literacy Research*, 20 (10), 1 – 41.

⁷ Voľne citované zo stránky Katedry knižničných a informačných vied, FFUK: <https://fphil.uniba.sk/katedry-a-odborne-pracoviska/katedra-kniznicnej-a-informacnej-vedy/>

Coiro, J., Knobel, M., Lankshear, C., Leu, D. J. 2008. Handbook of research on new literacies. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, 1392 s.

Collin, R., Street, B. V. 2014. Ideology and interaction: Debating determinisms in literacy studies. *Reading Research Quarterly*, 49 (3), 351 – 359.

COST (European Cooperation in Science and Technology), 2014. Evolution of reading in the age of digitisation (E-Read,Action IS1404) http://www.cost.eu/COST_Actions/isch/Actions/IS1404
Diplomová práca. Bratislava: PdFUK.

Farina, P., San Martin, E., Preiss, D. D., Claro, M., Jara, I. 2015. Measuring the relation between computer use and reading literacy in the presence of endogeneity. *Computers & Education*, 80, 176 –186.

Gil-Flores, J., Torres-Gordillo, J. J., Perera-Rodríguez, V. H. 2012. The role of online reader experience in explaining students' performance in digital reading. *Computers & Education*, 59, 653 – 660.

Grafstein, A. 2002. A discipline-based approach to information literacy. *The Journal of Academic Librarianship*, 28 (4), 197 – 204.

Hrdináková, Ľ. 2007. Čitateľská gramotnosť ako kľúčová kompetencia informačnej gramotnosti. In: R. Cenigová (zost.): *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* [online]. Bratislava: Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, s. 37 – 49. ISBN 978-80-969716-6-4. Dostupné na: http://www.spgk.sk/swift_data/source/pdf/ZBORNIK%20-%202007.pdf

Hrdináková, Ľ. 2017. Literárne a audiovizuálne naratívne dielo v kontexte recepcie detským príjemcom. Dizertačná práca. Bratislava: FiFUK, 186 s.

Cho, B. Y. 2013. Adolescents' constructively responsive reading strategy use in a critical internet reading task. *Reading Research Quarterly*, 48 (4), 329 – 332.

International Literacy Association. 2015. Collaborating for success: The vital role of content teachers in developing disciplinary literacy with students in grades 6 –12. A Position Statement of ILA No. 9403. ILA: Newark, DE, 11 s.

Kiili, C. 2012. Online reading as an individual and social practice. *Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research*, 441, University of Jyväskylä, 2012, 72 p.

Končeková, Ľ. 1998. Výsledky prieskumu záujmových aktivít mladšieho školského veku so zameraním na čítanie. *Knižnice a informácie*, 30 (3), s. 97 – 102.

Kuiper, E., Volman, M., Terwel, J. 2009. Developing web literacy in collaborative inquiry activities. *Computer & Education*. 52, 668 – 680.

Lea, M., Jones, S. 2011. Digital literacies in higher education: Exploring textual and technological practice. *Studies in Higher Education*, 36 (4), 377 – 393.

- Lee, Y.H., Wu, J.Y. 2012. The effect of individual differences in the inner and outer states of ICT on engagement in online reading activities and PISA 2009 reading literacy: Exploring the relationship between old and new reading literacy. *Learning and Individual Differences*, 22, 336 – 342.
- Lit, E. 2013. Measuring users' internet skills: A review of past assessments and a look toward the future. *New Media & Society*, 15 (4), 612 – 630.
- Madden, A. D., Ford, N., Gorrell, G., Eaglestone, B., Holdridge, P. 2012. Metacognition and web credibility. *Electronic Library*, 30 (5), 671 – 689.
- Marcum, J.W. 2002. Rethinking information literacy. *The Library Quarterly*, 72 (1), 1 – 26.
- Mendenhall, A., Johnson, T. E. 2010. Fostering the development of critical thinking skills, and reading comprehension of undergraduates using a Web 2.0 tool coupled with a learning system. *Interactive Learning Environment*, 18 (3), 263 – 276.
- Carr, N. 2017. Nebezpečná mēlčina. Jak internet mění náš mozek – analýza stavu lidské psychiky v době digitální. Praha: Dauphin, 314 s.
- Ozaniaková, M. 2003. Súčasná knižnica a jej podiel na rozvoji gramotnosti detí.
- Rankov, P. 2006. Informačná spoločnosť: perspektívy, problémy, paradoxy. Levice: KKB, 2006
- Spitzer, M. 2014. Digitální demence. Jak připravujeme sami sebe a naše děti o rozum. Brno: Host, 333 s.
- Spitzer, M. Kybernemoc. 2016. Brno: Host, 392 s.
- Taylor, T., Ward, I. 1998. Literacy theory in the age of internet. New York: Columbia University Press.
- Thomas, N. P. 2004. Information literacy and information skills instruction: Applying research to practice in the school library media center. Westport – London: Libraries Unlimited, Inc. 225 s.
- Zápotočná, O. 2001. Rozvoj počítačovej literárnej gramotnosti. In: Z. Kolláriková, B. Pupala (eds.): *Předškolní a primární pedagogika = Predškolská a elementárna pedagogika*. Praha : Portál, s. 271 – 305.
- Zápotočná, O. 2004. Kultúrna gramotnosť v sociálnopsychologických súvislostiach. Bratislava : Album, 121. s.
- Zápotočná, O. 2012. Čitateľská gramotnosť a jej rozvoj v primárnom vzdelávaní: Teoretické východiská a didaktické realizácie. Bratislava: Veda, 141 s.
- Zápotočná, O. 2013. Metakognitívne procesy v čítaní, učení a vzdelávaní. Trnava: TYPI Universitatis Tyrnaviensis – Veda, 140 s.

Zápotočná, O. 2015. Teoretické modely porozumenia textu a ich interpretácie v školskom vzdelávaní. *Orbis Scholae*, 9 (3), s. 13 – 26.

Zápotočná, O., Petrová, Z. 2017. Raná jazyková gramotnosť detí zo sociálno-ekonomicky znevýhodňujúceho prostredia. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 100 s.

Zápotočná, 2016. Písaná kultúra a jej význam v psychickom vývine dieťaťa. *Knižnica*, 17 (3), s. 28 – 31.

Zhang, S., Duke, N. K. 2008. Strategies for internet reading with different reading purpose: A descriptive study of twelve good internet readers. *Journal of Literacy Research*, 40 (1), 128 – 162.

Zheng, V. Warschauer, M. 2015. Participation, interaction, and academic achievement in an online discussion environment. *Computer & Education*, 84, 78 – 89.

Zigová, E. 1979. Metodika literárnej výchovy pre materské školy. Bratislava: SPN, 153 s.

Zurkowski, P. G. 1974. The Information service Environment - Relationships and Priorities. Washington : National Commission on Libraries and Information Science.

Žilková, M. 1997. K problematike čítania detí a mládeže. *Knižnice a informácie*, 29 (3), s. 97 – 99.

ADRESA A E-MAIL

Prof. PhDr. Oľga Zápotočná, CSc.
Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV
Dúbravská cesta 9
841 04 Bratislava
Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave
Priemyselná 4
918 43 Trnava
Slovenská republika
e-mail: zapotocna@savba.sk

PODPORA DĚTSKÉHO ČTENÁŘSTVÍ V EXPERIMENTÁLNÍ KNIHOVNĚ NA KŘÍŽOVATCE

Kateřina Bulová, Nikola Hálová

Knihovna na Křižovatce je experimentálním pracovištěm **Kabinetu informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity (KISK)**. Vznikla v roce 2012 jako kolaborativní projekt KISKu a Knihovny Jiřího Mahena v Brně (KJM). Knihovna funguje s podporou městské části Brno-střed.

Provoz knihovny kompletně zajišťují studenti KISKu. Působí ve výpůjčních a referenčních službách, informačních službách i ve vzdělávání. Poskytují svým uživatelům přístup k internetu nebo tisk a pořádají zážitkové akce pro školy i veřejnost. Uplatňují tak znalosti získávané během studia, experimentují na poli designu knihovnických služeb a svá inovativní řešení ověřují v praxi.

Svým působením knihovna naplňuje **Koncepci rozvoje knihoven České republiky na léta 2017 – 2020**. Tato koncepce je strategickým dokumentem, který v tomto kontextu definuje knihovny jako „otevřená vzdělávací, kulturní, komunitní a kreativní centra“. Dle dokumentu je velkou příležitostí pro knihovny zapojit se do vzdělávacího procesu na všech stupních školství, včetně vzdělávání celoživotního a mimoškolního.¹ Knihovna Na Křižovatce se stává důležitým komunitním centrem, kde svůj čas rádi tráví uživatelé knihovny i studentský personál. Není proto překvapením, že mottem knihovny je obohacující mezigenerační setkávání a vzájemná výměna zkušeností.²

UČÍCÍ KNIHOVNÍK

Role knihovníka se čím dál rychleji posouvá od tradiční role poskytovatele knihovního fondu a odpovídajících služeb směrem k roli **aktivního vzdělavatele, který se stává nepostradatelnou součástí učících se komunit**. Samotný koncept učící knihovny a učícího knihovníka ale není zcela nový. Evoluce knihoven směrem od pasivních institucí k institucím proaktivním angažujícím se v komunitách začala nejznatelněji v 60. letech minulého století, jak uvádí S. Ariew v článku “How We Got Here: A Historical Look at the Academic Teaching Library and the Role of the Teaching Librarian.”³ Autorka dokonce mluví o změně celého knihovnického paradigmatu a **vyzývá k aktivnímu zapojení knihovníků do kurikula školy**. Knihovníci by měli v rámci nového paradigmatu začít myslet mnohem více jako vzdělavatelé, než jako poskytovatelé služeb. V našem prostředí nicméně termín **“Učící knihovník”** stále chybí ve výčtu specializací v knihovnictví, které uvádí Národní soustava povolání.

Ačkoli je koncept učícího knihovníka mnohem komplexnější, ve zkratce lze říci, že **se jedná o knihovníka, který se angažuje ve vzdělávacím procesu uživatelů knihovny**. Pro účely tohoto příspěvku se dále zaměříme na učícího knihovníka ve školním prostředí a interakci

¹ Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2017–2020. *Knihovna PLUS* [online]. 2017, (1), 1–20 [cit. 2018-04-05]. ISSN 18015948. Dostupné z: <http://knihovnaplus.nkp.cz/archiv/2017-01/informace-a-konference/koncepce-rozvoje-knihoven-v-ceske-republice-na-leta-201720132020>

² *Náš příběh. Knihovna Na Křižovatce* [online]. 2018 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <http://nakrizovatce.knihovna.cz/nas-pribeh/>

³ ARIEW, Susan. How We Got Here: A Historical Look at the Academic Teaching Library and the Role of the Teaching Librarian. *Communications in Information Literacy* [online]. 2014, 8(2), 208–224 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <https://eric.ed.gov/?id=EJ1089140>

s dětským kolektivem, neboť toto je oblast, na kterou se v rámci svého knihovníku působení orientují autorky tohoto textu.

Obecně platí to, že k tomu, aby bylo zapojení knihovníka do vzdělávacího procesu oboustranně přínosné, **je nejprve nutná aktivní a vzájemně fungující spolupráce mezi knihovnou a školou.**⁴ Učící knihovník působí ve všech typech knihoven, a to častěji, než ve škole samotné. Jak zmiňuje také **Koncepce rozvoje knihoven**, učící knihovníci mohou nalézt uplatnění ve všech stupních vzdělávání. Pokud učí v dětském kolektivu, nejčastěji se setkává s tzv. heterogenním typem třídy. To znamená, že vedle dětí bez speciálních vzdělávacích potřeb interaguje také s dětmi, které nějakou poruchou učení trpí. V tomto ohledu je práce učícího knihovníka náročná, neboť musí program lekce připravit s ohledem na potřeby všech zúčastněných dětí a volit vhodnou výukovou strategii.

Důležitou kompetencí, na kterou učící knihovník klade při výuce tohoto typu důraz, **je různá forma spolupráce v rámci dětského kolektivu.** Za účelem dosažení vzdělávacích cílů může využívat různé typy e-learningu, m-learning nebo jinou práci s digitálními technologiemi.⁵

Velký potenciál učících knihovníků leží samozřejmě ve **výuce informační gramotnosti a výchově k digitálnímu občanství.** Velmi zajímavý je nový **koncept tzv. teacher librarian, knihovníka-učitele, který má jak klasické pedagogické, tak klasické knihovnické vzdělání.** U nás zatím příliš nerozvinutý koncept je professor librarian, knihovník, který přímo vyučuje vysokoškolské kurzy, které jsou součástí povinného vzdělávacího programu.⁶

MODERNÍ PŘÍSTUPY VE VÝUCE A JEJICH IMPLEMENTACE VE VZDĚLÁVACÍ LEKCI

V prostorách **Knihovny Na Křižovatce** bylo v letech jejího fungování zorganizováno mnoho **vzdělávacích akcí pro děti.**

Jako příklady můžeme uvést:

- **Pasování na prvňáčky a pasování na čtenáře,**
- **Noc s Andersenem,**
- **Šňůrku plnou písmenek**
- **či kurzy informační bezpečnosti pro základní školy.**

Autorky tohoto příspěvku aktuálně působí jako **lektorky vzdělávacích lekcí „Země světa“.** Vzdělávací lekce Země světa je určena především pro žáky 1. stupně základní školy. **Program je zaměřen na vzbuzení zájmu dětí o okolní svět, různé zvyky, tradice a reálie vybraných zemí. Lekce je vedena hravou formou s využitím metody E-U-R. V rámci aktivit je u dětí rozvíjena čtenářská gramotnost, porozumění a práce s textem, vizuální paměť, komunikační dovednosti, kooperace či kritické myšlení.**

⁴ MAZÁČOVÁ, Pavlína. Učící knihovník v perspektivě vzdělávání heterogenní školní třídy k informační gramotnosti. *ProInflow* [online]. 2017, 9 (1), 23–31 [cit. 2018-04-05]. ISSN 18042406. Dostupné z: <http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/proinflow/article/view/1611>

⁵ Tamtéž

Dostupné z: <http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/proinflow/article/view/1611>

⁶ LANDOVÁ, Hana. Vzdělávací aspekty informační vědy a informační profese. *Knihovna* [online]. 2010, roč. 21, č. 2, s. 82–92 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz/knihovna102/10282.htm>

Průběh vzdělávací lekce „Země světa – Itálie“. Zdroj obrázku: archiv autorky

Učení je aktivní proces. **Naším cílem není dětem pouze předat informace, snažíme se je přimět k tomu, aby o tématech přemýšlely v širším kontextu.** Důležité je pro nás porozumění tématu a užití získaných poznatků v praxi. Klademe důraz na sociální vazby dětí se spolužáky a na jejich vzájemnou spolupráci.

Při výuce se rámcově opíráme o prvky klasické frontální výuky. Základní fakta dětem prezentujeme, ale neučíme je si údaje mechanicky pamatovat. Považujeme je za kostru, kolem které výuku konstruujeme. Styl naší výuky je především aktivizační, s hravými prvky přiměřenými věku dětí.

Samy děti se na výuce intenzivně podílejí. Obecně se dá říci, že čím aktivnější a zainteresovanější ve výuce děti jsou, tím více je výuka baví.⁷

Dětskými akcemi se snažíme **podporovat kritické myšlení dětí**, jehož základem je tzv. třífázový cyklus učení. „**Evokace** (každé učení začíná tím, že žáci shrnou, co o tématu vědí, co si myslí a také formulují nejasnosti a otázky, které k tématu mají a na které chtějí hledat odpověď), **uvědomění si významu** (konfrontace žákovy původního konceptu se zdrojem nových informací) a **reflexe** (žáci přeformulují své chápání tématu pod vlivem nových informací i diskusí se spolužáky, uvědomí si, co nového se naučili, které z původních představ se jim potvrdily, které naopak vyvrátily).“⁸

⁷ PETTY, Geoff. Moderní vyučování: Metody a styly učení. *Metodický portál RVP.CZ: Inspirace a zkušenosti učitelů* [online]. 2013 [cit. 2018-04-05]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/17925/MODERNI-VYUCOVANI-METODY-A-STYLY-UCENI.html/>

⁸ Hrou za výlohou: Slovník pojmů. *Hrou za výlohou* [online]. © 2015 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <http://www.hrouzavylohou.cz/pojmy>

Hlavním cílem akcí je podporovat u dětí schopnost kriticky zhodnotit informace vzhledem k vlastním zážitkům, neboť „člověk konstruuje a interpretuje realitu na základě své vlastní individuální zkušenosti.“⁹ Práci s individuálními zkušenostmi dětí můžeme označit jako práci s prekoncepty. Jedná se o představy, které děti o světě mají, nicméně se mohou od reality lišit. Co se týče prekonceptu, ten je každé dítě individuální. Naším úkolem je směřovat děti k pochopení toho, že se na stejnou věc mohou spolužáci dívat jinak. Ve výuce navzájem porovnávají své zkušenosti, které vedou k poznání. Tento typ výuky nazýváme konstruktivistickým. „Konstruktivistická výuka je založena na získávání nových zkušeností, jejich porovnávání se zkušenostmi starými a organickém začleňování do vlastních mentálních struktur.“¹⁰

Konstruktivistická výuka předpokládá **aktivní účast dětí na výuce a zkušenostní prvky implementované v ní**. Individuální zkušenost každého dítěte zohledněná v procesu učení tvoří jedinečnou znalostní síť¹¹ napříč celou třídou. Vytváří atmosféru sdílení, spolupráce a pozitivního vztahu ke studiu.

Praktická práce s prekoncepty probíhá tak, že se snažíme propojit již existující prekoncept s novým a uvádíme je do vzájemných vztahů. Podporujeme tak u dětí schopnost vidět fakta v souvislostech. **Pro složité termíny používáme slova, která děti již znají.**¹² Při práci s prekoncepty je totiž klíčové zjistit, na jaké úrovni je poznání žáků ve vztahu k probíranému tématu. Co o daném tématu již vědí, nakolik jejich představy odpovídají realitě? Z toho vyplývá, že se sice výuka řídí dle předem zadaného rámce, avšak otevíráme široký prostor pro reakci dětí a bereme v potaz jejich požadavky, děti se tak na výuce přímo podílejí. **Důležité je budovat jejich vztah k souvislostem a podporovat myšlení v globálním měřítku.**

Příkladem této praxe může být informace: USA je třetím největším státem světa. Vycházíme se zkušenosti, která říká, že děti si holá matematická fakta hůře pamatují. Otázkou také zůstává, nakolik důležitá pro jejich věk taková informace je. Mnohem zajímavější je pro ně srovnání s faktem, který je jim již důvěrně znám. Osvědčila se nám práce s několika základními údaji (především týkající se České republiky), vůči kterým složitější početní údaje porovnáváme. Např. Kolik Českých republik by se vešlo do USA? Kolik lidí by si na sebe muselo stoupnout, aby dosáhli výšky sekvoje?

Uvedené metody, které popisujeme, jsou **metodami aktivizujícími**. Užíváme především **metodu diskuze nad vybraným tématem, didaktických her a metod skupinového vyučování**, které je základním stavebním kamenem kooperativního principu učení.¹³

Výuku plánujeme pomocí **metodických karet, kam zaznamenáváme důležité informace k lekcím** (cílová skupina, anotace, cíle programu atp.). Každá lekce **se skládá z výkladu, ke kterému používáme prezentaci s obrázky, dále ze skupinových aktivit** (skládání

⁹ Co je konstruktivismus. *Konstruktivismus v praxi vysokých škol* [online]. 2010 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <https://www.konstruktiv.zcu.cz/menu.php?akce=construct>

¹⁰ Hrou za výlohou: *Pedagogický konstruktivismus* [online]. ©2015 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <http://www.hrouzavylohou.cz/pojem/pedagogicky-konstruktivismus>

¹¹ SMEJKALOVÁ, Kateřina. K pojetí konstruktivismu jakožto modernímu paradigmatu vzdělávání. *Paideia: Philosophical E-journal of Charles University* [online]. 2014, 11(1) [cit. 2018-04-05]. ISSN 1214-8725. Dostupné z: <http://paideia.pedf.cuni.cz/download/smejkalova.pdf>

¹² MIKESKOVÁ, Šárka. Pojmový proces, pedagogický konstruktivismus. *Metodický portál RVP.CZ: Inspirace a zkušenosti učitelů* [online]. 2012 [cit. 2018-04-05]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/OU/15665/POJMOTVORNÝ-PROCES-PEDAGOGICKY-KONSTRUKTIVISMUS.html/>

¹³ MAŇÁK, Josef. Aktivizující výukové metody. *Metodický portál RVP.CZ: Inspirace a zkušenosti učitelů* [online]. 2011 [cit. 2018-04-05]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/OU/14483/AKTIVIZUJICI-VYUKOVE-METODY.html/>

rozstříhaného obrázku a popis, co obrázek představuje; soutěžní kvízy; pracovní listy) a závěrečného opakování. Děti jsou k práci vždy motivovány malou odměnou.

Cílem vzdělávacích akcí je u dětí rozvíjet sociální a personální kompetence, kompetence komunikativní a kompetence k učení a řešení problémů.

Na závěr pololetního cyklu od dětí **sbíráme zpětnou vazbu**. Z té vyplývá, že lekce děti velmi baví a budují jejich pozitivní vztah ke knihovně. Ten lze doložit také stále se zvyšujícím počtem dětí, které se lekcí účastní, i fakt, že se z dětí, které knihovnu původně navštěvovaly pouze jako účastníci lekcí, stávají registrovaní čtenáři knihovny a přivádějí k nám i své rodiče.

Ukázka z pracovního listu

1. Které pojmy patří k sobě?

DIJON	PROVENCE	CHAMPAIGNE
Šumivé víno	hořčice	bylinky

2. Které slovo se skrývá za zpřeházenými písmenky?

E V D N U L E L A

_____ je aromatická a léčivá rostlina z čeledi hluchavkovitých. Tradiční oblastí pěstování je jihovýchodní Francie v Provence, ale pěstuje se i v mnoha dalších zemích jižní Evropy.

3. Která francouzská jídla znáte?

1. oblíbené francouzské pečivo		G		T			
2. oblíbený francouzský nápoj		Í					
4. francouzská žabí specialita		E		Ý			A
3. oblíbená francouzská sladkost	M		K			N	
4. oblíbená francouzská zelenina	CH			S			

Zdroj obrázku: archiv autorky

Ukázka z metodické karty vzdělávací lekce „Vánoční tvoření“

Forma programu	Vzdělávací aktivita, hry, tvoření
Stručná anotace	Vzdělávací program Vánoční tvoření má za úkol obeznámit děti s vánočními zvyky a tradicemi nejen v České republice, ale i v zahraničí. Program je vytvořen na základě metody E-U-R a je veden hravou formou. Na základě aktivit jsou u dětí rozvíjeny schopnosti porozumění a práce s textem, vizuální paměť a komunikační dovednosti.
Cíle programu	Seznámit děti zábavnou formou s vánočními tradicemi v zahraničí i v České republice. Snaha naučit děti spolupracovat se spolužáky a lektory. Z pohledu studenta se jedná o získání praktických dovedností při přípravě, organizaci a vedení vzdělávacích akcí pro děti.
Cílová skupina	<u>1.-2. ročník ZŠ</u>
Časová dotace	50-60 minut
Kde bude program realizován	Knihovna Na Křižovatce, Křižová 24, 603 00 Brno
Rozvíjené složky čtenářské gramotnosti	Doslovné porozumění textu, schopnost vizualizace informací, hodnocení informací, orientace v textu i obrazovém materiálu, podpora aktivního čtení, vyhledávání informací v textu, budování pozitivního vztahu k četbě, schopnost sdílet informace

Zdroj obrázku: archiv autorky

ADRESA A E-MAIL

Bc. Kateřina Bulová
 Kabinet informačních studií a knihovnictví
 Filozofická fakulta Masarykovy univerzity
 Arna Nováka 1
 602 00 Brno
 Česká republika
 e-mail: bulova@mail.muni.cz

KREATÍVNE AKTIVITY NA ROZVOJ ČÍTANIA V ŠKOLSKEJ KNIŽNICI

Ivana Kullová Matisková

Naša školská knižnica je unikátnym priestorom, kde žiaci môžu nielen čítať, učiť sa, ale zúčastňovať sa aj divadelných dopoludní, projektov, besied a netradičných foriem vyučovania. Každoročne ponúkame našim žiakom i škôlkarom rozličné aktivity, ktoré ich prilákajú bližšie ku knihám a otvoria im priestor plný kníh, pracovných listov, ale aj technických výdobytkov, ktoré sú dnes deťom také blízke. Aj prostredníctvom počítača, internetu, prezentácií a interaktívnych cvičení sa snažíme podnecovať vzťah detí k čítaniu s porozumením. Aj informačné technológie nám tak nenápadnou formou dokážu pomôcť k prepojeniu s knihou, objavovaním nového a priamym kontaktom so živou školskou knižnicou.

Reprezentatívny priestor **Školskej knižnice Podzávoz** sa nachádza v prvej z troch budov našej školy. Miestnosť je vybavená novým nábytkom, lichobežníkovými modernými stolmi, policami, interaktívnou tabuľou a počítačom vybaveným automatizovaným knižnično-informačným systémom Clavius. Každoročne do školskej knižnice investujeme finančné prostriedky z príspevkov **občianskeho združenia Rodičia a priatelia ZŠ s MŠ Podzávoz**, pričom tento školský rok bola na rozšírenie knižničného fondu vyčlenená suma 400 €. Každý školský rok žiakov zapájame do rozličných projektov, aby sa čítanie pre nich stávalo nielen povinnosťou, ale aj zaujímavou činnosťou, ku ktorej sa vrátia aj doma.

V každom školskom roku vyhlasujeme **najaktívnejších čitateľov školskej knižnice**. Motiváciou na čítanie a požičiavanie kníh práve z našej školskej knižnice je **knižná odmena a oficiálna pochvala od pani riaditeľky školy pred celou školou pri ukončení školského roka**. Titul najaktívnejší čitateľ školskej knižnice dostávajú dvaja žiaci – zvlášť za 1. stupeň a zvlášť za 2. stupeň základnej školy.

Školská knižnica je žiakom prístupná v utorok a v stredu od 12,30 hod. do 13,30 hod., kedy si žiaci môžu nielen požičať a vrátiť knihy, ale v tomto čase si môžu v školskej knižnici čítať, prezerať časopisy, encyklopédie, pripravovať referáty a relaxovať pred krúžkovou činnosťou alebo čakaním na autobus.

V školskom roku 2017/2018 sme zrealizovali **dva projekty na podporu čítania**, ktoré organizovala Slovenská pedagogická knižnica, a to:

- **8. ročník česko-slovenského projektu Záložka do knihy spája školy** na tému *Tajuplný svet knižných príbehov*,
- **13. ročník celoslovenského projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc** na tému **Deň Milana Rastislava Štefánika** – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity.

ZÁLOŽKA DO KNIHY SPÁJA ŠKOLY

V česko-slovenskom projekte *Záložka do knihy spája školy* žiaci:

- uplatňujú medzipredmetové vzťahy literárnej a výtvarnej výchovy,
- reprodukovujú obsah kníh,

- popisujú postavy, ktoré nakreslia na záložky – tieto „minidiela“ putujú a potešia žiakov partnerskej školy.

K záložkám prikladáme list s podpismi našich žiakov a ukážku nášho školského časopisu s názvom Podzávozák. Najkrajšie záložky sú hodnotené porotou učiteliek slovenského jazyka a literatúry a žiačok druhého stupňa. Víťazi dostávajú za svoju snahu sladkú odmenu. Pri tejto aktivite sa zameriavame aj na rozvoj slovnej zásoby, kritického myslenia, dodržiavanie chronologickej postupnosti deja príbehov a zlepšovanie spisovných vyjadrovacích schopností.

Záložka do knihy spája školy

NAJZAUJÍMAVEJŠIE PODUJATIE ŠKOLSKEJ KNIŽNICE

Do celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* som zapojila našu školu po piaty raz. V tomto projekte vidím obrovský zmysel a je pre mňa cťou, že aj naša prímestská škola má šancu sa takýmto spôsobom prezentovať a získať ocenenie. Témou tohtoročného projektu bola významná osobnosť **Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity**. Po prvotnom nápade vytvoriť **zborník venovaný M. R. Štefánikovi**, mi zišlo na um zvýrazniť vzdelanosť a sčítanosť osobnosti prostredníctvom tzv. **Štefánikovho bazáru kníh**, kde mohli žiaci za symbolické ceny predať svoje prečítané knižky a kúpiť si nové knižky. Tento bazár bol otvorený práve v deň realizácie projektu. Na projektové vyučovanie sme pozvali zriaďovateľa školy – primátora mesta Čadca, poslancov, rodičov i bývalých žiakov. Z dejepisného hľadiska sa preberá učivo o M. R. Štefánikovi podrobne v 8. a 9. ročníku, preto sme **osobnosť priblížili prostredníctvom interaktívnej prezentácie s videodokumentom aj žiakom nižších ročníkov**. Po predstavení osobnosti žiaci vo dvojici vyplnili **pracovné listy** zamerané na čítanie s porozumením, pričom najusilovnejší žiaci získali sladkú odmenu (pripravila vyučujúca slovenského jazyka a literatúry Mgr. Nikola Kubíková). Zaujímavá a podnetná bola interpretácia a prepojenie výrokov M. R. Štefánika so súčasnosťou i praktickým životom. V rámci kolotoča aktivít sa žiaci presúvali zo školskej knižnice do jednotlivých učební, kde ich čakali ďalšie aktivity – **čitateľský maratón** textu *Oči plné oblohy*, skupinová aktivita, **tvorivé písanie rozličných žánrov** – modlitba, komiks, poviedka, báseň – ktoré v závere dňa spojili do jedného zborníka. Tento zborník venovali naši žiaci M. R. Štefánikovi. Zaslali sme ho nielen do Slovenskej pedagogickej knižnice, ale aj myšlienkovy do neba. V triedach i v školskej knižnici prebiehala **hodina zameraná na interakciu dospelých s deťmi** – Deti

a rodičia alebo ako dospelí zasadli do školských lavíc, pričom v školskej knižnici som zažila milú snahu primátora, pani riaditeľky, poslanca, rodičov, ktorí chceli uspieť a byť najlepší. Cieľom tejto aktivity bolo rýchlo sa zorientovať v školskej knižnici, nájsť slovníky cudzích slov, ktoré boli dôležité pri správnom vyplnení pracovných listov zameraných na čítanie s porozumením (práca s knihou ako prvotným atribútom pri získavaní informácií). Aktivitu vykonávali vo dvojici s našimi žiakmi a dospelí sa veľmi tešili, keď získali sladkú odmenu či pochvalu. Dokončenie pracovného listu bolo podmienené vytvorením myšlienkového mapy, ktorá slúžila ako výstižné zhrnutie získaných informácií o M. R. Štefánikovi. Všetky pracovné listy boli hodnotené známku výborný, čo potešilo žiakov aj ich dospelých spolužiakov. Vzájomná spolupráca vynikla vytvorením dlhej reťaze s myšlienkovými mapami i snahou **žiakov vytvoriť iniciály M. R. Š.** To, že sme získali prvé miesto na Slovensku, pre mňa bolo obrovské zadost'učinenie, pretože do projektov dávam kus srdca a snažím sa, aby pre žiakov bol projekt vždy veľmi podnetný a zmysluplný, a zároveň ich pritiahol ku knihám i našej školskej knižnici. Táto práca a príprava bola ocenená a aj žiaci sa z úspechu veľmi potešili. Aj pre nich to bol úspech, ktorý chceli ako jeden tím dosiahnuť.

Práca vo dvojiciach – rodičia a deti

Štefánikov bazár

ĎALŠIE AKTIVITY NA PODPORU ČÍTANIA V ŠKOLSKOM ROKU 2017/2018

Imatrikulácia a pasovanie žiakov 1. ročníka za čitateľov školskej knižnice

V októbri školská knihovníčka Mgr. Anna Tomašcová realizovala v školskej knižnici **imatrikulácie a pasovanie žiakov 1. ročníka za čitateľov našej školskej knižnice**. Tejto aktivity sa zúčastnili žiaci prvého ročníka a rodičia prvákov. Cieľom aktivity bolo oboznámiť deti i rodičov s bezplatným požičiavaním kníh a prezentovať školskú knižnicu ako zdroj nových informácií a zážitkov.

Divadelné dopoludnie spojené s informačnou výchovou

Divadelné dopoludnie spojené s informačnou výchovou som realizovala v mesiaci november a bolo určené pre šôlkarov a žiakov prvého stupňa základnej školy. **Divadelne stvárnenú knihu Nevedkove dobrodružstvá** si v školskej knižnici pozreli aj žiaci 1. a 2. ročníka, ktorí dokázali správne odpovedať na otázky vyplývajúce z divadelnej hry – určiť hlavnú postavu, vedľajšie postavy, charakterizovať konanie postáv, zmeniť konanie postáv, aby sa zachovali v rámci medziľudských vzťahov pozitívnejšie, prosociálne či asertívne. **Informačná výchova** v tomto smere prebiehala v oboznámení žiakov so správaním sa v školskej knižnici, výpožičnou dobou a súťažou zameranou na ľahkú orientáciu v školskej knižnici s hľadaním rozprávkových kníh. Podobnou formou som realizovala informačnú výchovu v 3. – 4. ročníku, pričom žiaci už mali k dispozícii aj jednoduché pracovné listy a za správne odpovede získali sladké odmeny.

Zážitkové projektové vyučovanie zamerané na folklór

V 5. ročníku v mesiaci november pani učiteľka Mgr. Nikola Kubíková realizovala **zážitkové projektové vyučovanie zamerané na folklór – Kysucký folklór v novom šate**. Vyučovanie pozostávalo z prezentácie našich tradičných hudobných nástrojov, na ktorých hrali naši šikovní žiaci. V ďalšej fáze žiaci vyhľadávali a dopĺňali informácie do pracovných listov, vytvárali mapy, ochutnali tradičné kysucké jedlo, ktoré im upiekla pani učiteľka, prečítali si rozličné kysucké príbehy a informácie súvisiace s ľudovou tematikou. Priamo sa dotkli tradičných predmetov – valašky, výšivky, modrotlača a pod. Nabití informáciami následne vyrábali v skupinách mapy zobrazujúce typické kroje, stavby, výšivky, tradičné jedlá a pod. Vďaka projektovému vyučovaniu žiaci zistili, že folklór nie je nudný, ale veľmi inšpiratívny. Som rada, že práve naša školská knižnica je priestorom aj na takéto nové čitateľské či tvorivé zážitky i zvyšovanie národného povedomia.

Kysucký folklór

Adventné čítanie

V decembri sme sa so žiakmi ponorili do **adventného čítania**, ktoré realizujem pri adventnom venci so zapálenými sviečkami, aby aj atmosféra pripomenula blížiaci sa vianočný čas. Žiaci čítali vianočný príbeh, zhovárali sa o svojich tradičných vianočných jedlách, zvykoch, následne vyhľadávali informácie v texte a tento rok sme si dali záväzok v jednotlivých triedach, že cez vianočné obdobie budeme v triednych kolektívoch konať len dobré skutky. Toto predsavzatie sme si vyhodnotili v nasledujúcom mesiaci.

Súťaže v prednese povestí, poézie a prózy

Začiatkom kalendárneho roka každoročne v školskej knižnici realizujeme **súťaže v prednese povestí, poézie a prózy – Šaliansky Mat'ko a Hviezdoslavov Kubín**. Každoročne zapájame talentovaných žiakov, ktorí v tento deň prezentujú svoje recitátorské schopnosti a krásou svojho slova dokážu očariť porotu a najlepši postúpia ďalej – do obvodného či okresného kola. V minulosti sme súťaž realizovali v triedach, avšak školská knižnica je oveľa vhodnejší a reprezentatívnejší priestor i na prednes.

Súťaž o Titul technicky najlepšieho čitateľa v ročníku

Spomedzi najzaujímavejších aktivít v tomto školskom roku patria i **súťaže o Titul technicky najlepšieho čitateľa v ročníku**. Táto súťaž prebieha počas viacerých hodín, pričom žiaci sú skúšaní nielen hlasným čítaním v časovom limite jednej minúty, ale aj čítaním náročného textu bez časového limitu, pričom hodnotíme správne prozodické vlastnosti reči pri čítaní.

Súťaž o Najaktívnejšieho čitateľa

Okrem tejto súťaže som tento rok realizovala aj **súťaž o Najaktívnejšieho čitateľa**, ktorý reprodukuje prečítané knihy a nosí ich na ukážku ostatným spolužiakom. Počet kníh víťaza musí presiahnuť povinnú literatúru určenú na spracovanie do čitateľských denníkov, ktoré si stanovíme na začiatku školského roka. Ocenení čitateľa dostávajú diplom (vyznamenanie), medailu a vecnú odmenu.

Ukážka z čitateľského denníku

Prednáška z cyklu „Dospievam...“

Okrem tradičných čitateľských aktivít v mesiaci marec realizovala knihovníčka Mgr. Anna Tomašcová v školskej knižnici **prednášku z cyklu „Dospievam...“** pre žiakov 2. – 4. ročníka

spojenú s prezentáciou o akceptácii kultúrnej rozmanitosti a zvládaní negatívnych emócií. Obsahovo bola prednáška zameraná na podporu individuality a zdravého sebedomia žiakov a prevenciu sociálno-patologických javov. Žiakom sa prednáška veľmi páčila, a teda splnila aj svoj zámer.

Deň otvorených dverí 2018

Dňa 22. marca 2018 sme v škole realizovali **Deň otvorených dverí 2018**, kedy našu školskú knižnicu navštívili rodičia i ostatní príbuzní našich žiakov a naši budúci žiaci, ktorí sa s našou školou zoznamovali po prvýkrát. V školskej knižnici sa konalo **netradičné vyučovanie s divadelným stvárnením ľudovej rozprávky zo zbierky Pavla Dobšinského *Drevená krava***. Po divadelnej hre žiaci odpovedali na otázky prostredníctvom prezentácie a potom vypracovali pracovné listy, v ktorých zisťovali pravdivé a nepravdivé tvrdenia z úryvku rozprávky *Drevená krava*.

Marec – mesiac knihy

Metodické listy zamerané na podporu zvyšovania úrovne čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania pre žiakov

Metodické listy z našich troch podujatí – **Milan Rastislav Štefánik, Kysucký folkór v novom šate, Osobnosť Ľudovíta Štúra** –, ktoré boli zamerané na podporu zvyšovania úrovne čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania žiakov našej školy sú **zverejnené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice** v časti **Školské knižnice**, záložka **Príklady dobrej praxe zo školských knižníc**, ďalej záložka **Námety pre základné školy** (link: <http://www.spgk.sk/?namety-pre-zakladne-skoly>).

Beseda s básnikom Mgr. Matúšom Nižňanským

Do našej školskej knižnice sme tento školský rok pozvali na **besedu básnika Mgr. Matúša Nižňanského**, ktorý sa venuje písaniu tzv. haiku básní. Táto beseda je určená predovšetkým žiakom 8. – 9. ročníka a básnik k nám pricestuje z Piešťan. Beseda sa uskutoční v mesiaci apríl 2018, pretože práve v apríli oslavujeme Svetový deň knihy a autorských práv, čo bude jedna z preberaných tém besedy v školskej knižnici.

ZÁVER

Práca v školskej knižnici je náročná, i keď na pohľad vyzerá celkom jednoducho. Táto práca je však podobne ako učiteľstvo skôr poslaním, ktoré je najviac ocenené detským úsmevom, vďakou, nadšením z prečítanej knihy, potešením z kúpy obľúbených kníh či len nájdením správnej informácie či textu. Na to, aby sa stal učiteľ dobrým školským knihovníkom stačí, ak bude milovať knihy a svoju prácu bude robiť oduševnene – s láskou ku knihe, ku školskej knižnici i svojim čitateľom.

ADRESA A E-MAIL

PaedDr. Ivana Kulová Matisková
Základná škola s materskou školou
Podzávoz 2739
022 01 Čadca
Slovenská republika
e-mail: ivana.matiskova@gmail.com

ČTENÁŘSKÝ KLUB JAKO PODPORA DĚTSKÉHO ČTENÁŘSTVÍ

Pavína Lišovská

Knihovna Jiřího Mahena v Brně pořádá pro své dětské čtenáře celou řadu akcí na podporu čtenářství a prohlubování čtenářské gramotnosti, avšak nějaká takto vedená pravidelná akce zde již po nějakou dobu chyběla. Ačkoliv je to k nevíře, **založení čtenářského klubu** je poměrně náročná věc. Mnozí čekají, že pozvete děti, vezmete knížku a čtete, ale ono je to trochu složitější. A to nejen ve školách, kde je alespoň usnadněna fáze s hledáním potenciálních zájemců z řad dětí (jsou tam každý den tytéž, které můžete oslovit či vytipovat), ale ještě více náročná akce je to ve velké veřejné knihovně v centru velkého města, kde je třeba čelit mnoha překážkám – konkurenčním nabídkám, roztríštěnosti míst poskytujících volnočasové kroužky dětem, časovým možnostem dětí, jež mají další volnočasové aktivity, ale i časoprostorovým možnostem rodičů, kteří děti z kroužku vyzvedávají atp. Přes všechny uvedené bariéry se však čtenářský kroužek jako volnočasovou aktivitu v naší knihovně podařilo úspěšně zrealizovat a již celý rok děti docházejí na pravidelná setkání a vypravují se do říše knižních světů.

CO OBNÁŠÍ ZALOŽENÍ ČTENÁŘSKÉHO KLUBU?

Plánujete založit ve škole nebo ve školní knihovně čtenářský klub? Pak velmi dobře zvažte, jak jej chcete koncipovat. Vaše myšlenky se mohou ubírat mnoha směry – může to být volnočasový kroužek, soutěžní platforma, nepravidelná akce, záleží tedy na možnostech a času, jež chcete přípravě obětovat.

Určitě se budete potřebovat zamyslet nad následujícími **základními oblastmi** (k nim je pak možné přidat další dílčí body dle rozsáhlosti akce):

1. cílová skupina a počet dětí ve skupině,
2. periodicita, čas a místo setkávání,
3. přihlašování dětí a propagace klubu,
4. vybavení klubu a jeho pravidla,
5. nastavení programu klubu.

1. Cílová skupina a počet dětí ve skupině

Pro úspěšné fungování čtenářského klubu je vhodné promyslet, **jaké děti chceme do kroužku přijímat** (nemluvím ani tak o čtenářích a nečtenářích, i když to je další z dílčích možností, nad nimiž je potřeba hloubat). Skupina by měla být relativně věkově i schopnostmi homogenní, aby nedocházelo k rozkolům mezi úrovní vyspělosti dětí zejména v oblasti čtenářství – mladší děti nemusí zvládat vybrané tituly pro starší děti (obsahově i tematicky) a starší děti se mohou ve spolupráci s mladšími značně nudit. Samozřejmě absolutní shoda také není dobrou cestou, neboť by nepůsobila motivačně, děti se od sebe navzájem učí, ačkoliv si to neuvědomují.

Velikost klubové skupiny je individuální, ale z praxe se neosvědčují skupiny velké – 20 dětí na jednoho lektora je mnoho i ve školní třídě, natožpak ve volnočasovém kroužku, kde mají

děti zažít pocit, že tu jsme pro ně a můžeme se jim věnovat. Optimální skupina je maximálně 12 dětí, s tím, že se osvědčila práce s desetičlennou skupinou¹.

Do **Čtenářského klubu v Knihovně Jiřího Mahena v Brně** docházejí děti ve věku 8 – 12 let a tento model se nám osvědčil, neboť mezi dětmi panuje shoda v úrovni dovedností, i když jsou každé z jiné městské části a školy, takže by se mohly jejich schopnosti různit. V počáteční fázi byl plán, že budeme mít skupinku o 12 dětech, tato kapacita byla po přihlášení dětí zcela zaplněna, postupem času se ale dvě děti odhlásily z důvodu vytíženosti rodičů a vlastní přípravy na zkoušky z jiného oboru a tudíž nedostatku času. Se stávající skupinkou, čítající 10 dětí v plném počtu, se pracuje velmi operativně, smysluplně a je zde prostor se dětem opravdu individuálně věnovat.

2. Periodicita, čas a místo setkávání

Zamyšlení se nad **frekvencí setkávání** je důležitým bodem při uvažování nad čtenářským kroužkem, neboť musíte zvážit jako lektori, co jsou schopni vaše děti za určitý čas přečíst, pokud si jako předsevzetí stanovíte, že děti z každého setkání odejdou s nějakou knihou. Každá z následně uvedených variant má svá pozitiva i negativa. Příliš krátké intervaly pro setkávání (např. každý týden) jsou výhodné, pokud chceme, aby naše práce byla intenzivní, velké negativum v sobě ovšem nesou v souvislosti s přípravou jednotlivých setkání a časem nad tím stráveným, neboť nároky na program jsou vysoké. Střednědobé intervaly (jednou za 2 až 3 týdny) se jeví být jako relativně nejvýhodnější, neboť je zde stále ještě zachován smysl pravidelného setkávání (podpora smyslu pro povinnost), děti mají i dostatek času na přečtení vybraných knih i své školní a další mimoškolní povinnosti a lektori nejsou přetížení přípravami na jednotlivá každotýdenní setkání a zvládají se věnovat i dalším aktivitám. Delší časové intervaly bývají zřídka doporučeny, neboť selhává pravidelnost, motivovanost rovněž v takovém případě klesá.

Další otázkou je, na **jaký čas je vhodné směřovat začátek setkání** (musí být mimo dobu, kdy jsou děti ve školním vyučování, ale zase na příliš pozdě, aby byli rodiče ochotni děti na klub pustit). Nejmenší problémy pak většinou jsou s **místem setkávání – školní knihovna, škola, resp. veřejná knihovna**, neboť to je zajištěno předem. Ovšem pokud se lektor rozhodne pro akci mimo místo pravidelného setkávání, např. v nějaké instituci, je nutné počítat s dalšími komplikacemi (zajištění informování rodičů, dřívější sraz s dětmi – pokud není instituce v blízkosti školy či knihovny, je nutné počítat s časem na přesun, zajištění externího lektora; zde je nutné pamatovat i na případný honorář pro něj, bude-li z jeho strany vyžadován).

Náš Čtenářský klub má periodicitu setkávání jednou za 3 týdny, děti si pochvalují možnost stíhat vlastní mimoškolní i školní aktivity a zejména šanci stihnout dočíst knížku, kterou si z klubu odnesou, neboť to patří k základním pravidlům našich setkávání, o nichž se budeme bavit ještě dále. Dlouho jsme váhali, na jaký čas bude vhodné směřovat naše setkávání. Nakonec se z praxe ukázalo jako nejvhodnější setkávání v průběhu odpoledne ve středu. Naší inspirací zejména v časovém plánování byla nabídka volnočasových aktivit **Střediska volného času Lužánky**², které na území Brna poskytuje asi nejširší výběr volnočasových aktivit pro děti i dospělé. V jejich nabídce jsme se poté inspirovali časy, kdy jsou nejčastěji pořádány

¹ Poláková a kol., 2014, s. 18.

² Inspirační zdroj: <https://www.luzanky.cz/>

mimoškolní kroužky pro děti, a poté jsme zvolili jako optimální čas začátku setkání 15.30 hod., aby měly děti možnost dokončit ve škole veškeré své aktivity, zajít si na oběd a přemístit se bez problémů do centra města (tato fáze bude v případě čtenářského kroužku ve škole či školní knihovně snazší, neboť si vše nastavíte podle rozvrhu dětí ve vaší škole).

Místo setkávání bylo zřejmé od počátku plánování, avšak pamatovali jsme i na pestrost, jež v našem případě spočívá v absolvování **nejrůznějších exkurzí do externích zařízení**. V současnosti máme za sebou exkurzi do studií České televize, kde se děti dozvídaly více o fungování tohoto média a o práci s mediálním textem, a do prostor Nakladatelství Host, kde se děti měly možnost seznámit s tím, jaké fáze probíhají před vydáním knihy a také s produkcí tohoto nakladatelství. Rodiče velmi uvítali, když na počátku každého pololetí obdrželi seznam termínů i s vyznačenými případnými plánovanými akcemi, měli přehled, kdy a kde jejich děti budou, zda je třeba dopravit děti na určené místo setkání dříve, či zda setkání proběhne mimo knihovnu. Jelikož se v našem případě jedná o mimoškolní kroužek, doplňujeme servis rodičům tím, že jim den až dva dny před každým setkáním zasíláme SMS s upozorněním, že se setkání bude konat a kde a kdy budou mít děti schůzku.

V případě, že byla pořádána exkurze, posunoval se i čas setkání na dřívější dobu (např. začátek setkání byl již v 14.00 hod.). Ačkoliv se může zdát, že šlo o komplikaci, většina rodičů pojala tuto skutečnost tak, že děti nemají běžně možnost se do takových míst podívat, navíc bezplatně, proto ve většině případů byli ochotni a zajistili dětem možnost zúčastnit se akce.

Exkurze v České televizi

3. Přihlašování dětí a propagace klubu

Podchycení dětí, které mají zájem o navštěvování čtenářského kroužku, je důležité zejména pro lektory v tom smyslu, že mají přehled o množství nutných chystaných pomůcek, rozsahu aktivit, času, s nímž mají počítat na plnění úkolů. **Přihláška** může mít povahu různorodou, nejvhodnější se jeví papírová verze. Ve školách a školních knihovnách odpadá nutnost zjišťovat kontakty na rodiče (e-mailové adresy, telefonní čísla), přesto však je vhodné, aby rodiče závazně potvrdili zájem dětí o docházení do kroužku. Je pak na potřebách každého lektora, jaké informace a jaká potvrzení bude vyžadovat. V současné době se připravuje novela zákona o ochraně osobních dat, bude jí tedy nutné přizpůsobit také vybírání a uchovávání získaných přihlašovacích formulářů a stejně tak jako údajů, jež budou povinné v přihlášce vyplňovány.

Co se **propagace čtenářského klubu** týká, je nutné na ni pamatovat již před samotným uvedením kroužku do chodu. Minimálně s dvouměsíčním předstihem dát ven avízo k případným zájemcům z řad dětí, že vzniká nový čtenářský kroužek, uvést zde základní údaje o koncepci, době a periodicitě schůzí, rovněž i o náplni setkávání (v případě školního čtenářského kroužku pak nejspíše dát informaci ven na začátku školního roku prostřednictvím letáčku či webu, resp. e-mailu rodičům srze vedení školy). Propagace je pak možná různými informačními kanály – webové stránky (příp. máte-li, tak Facebook či Instagram vašeho zařízení), informační plakáty, e-mailové zprávy uživatelům apod. Čtenářský klub je prestižní záležitostí, děti i jejich rodiče by měli nabýt dojmu, že to je místo, kam stojí za to docházet.

V naší knihovně se osvědčil následující model – dva měsíce před prvním setkáním se všemi informačními prostředky dostala ke čtenářům informace, že je zakládán nový čtenářský klub (plakát – viz obrázek, webové stránky knihovny, Facebook i e-mail čtenářům). Čtenáři si pak mohli přihláškový formulář stáhnout na stránkách knihovny, nebo si jej vyzvednout v půjčovně Knihovny pro děti a mládež a zde ho také vyplněný odevzdat. Z praxe se nám osvědčilo, když je získán na rodiče nejen telefonický kontakt, ale také e-mailový. Jsou jim skrze něj pak zasílány pozvánky na jednotlivá setkání (připomínka, že setkání se bude konat a jaký mají případně děti úkol přinést vyhotovený), telefonický kontakt pak slouží k operativnímu kontaktování (zejména při realizaci exkurze).

Knihovna Jiřího Mahena v Brně
Knihovna pro děti a mládež, Koblížná 4
tel. 542 532 146, detske@kjm.cz, www.kjm.cz

ČTENÁŘSKÝ KLUB

VOLNOČASOVÝ KROUŽEK PRO DĚTI OD 8 DO 12 LET

Ríkají ti někdy, že jsi „knihomoř“?
Čtení je tvůj oblíbený koníček?

20. 9. 2017 / 15.30 – 17.30
Dětská klubovna, 3. NP

Další termíny:
11. 10., 1. 11., 22. 11., 13. 12. 2017

V případě zájmu přines do 15. 9. 2017 vyplněnou přihlášku do Knihovny pro děti a mládež, Koblížná 4.
Podmínkou je vlastní čtenářský průkaz KJM.
Podrobnosti a přihláška ke stažení na www.kjm.cz, kontaktní osoba: P. Ližovská

Střediskem pro Brno finančně podporuje Knihovna Jiřího Mahena v Brně, příspěvkovou organizaci

Čtenářský kroužek – plakát

4. Vybavení klubu a jeho pravidla

Vybavení klubu není radno podceňovat. Zdánlivě by mohlo být za to, že stačí několik knih, nějaký koberec na sezení a tím to končí. Nejvhodnější však je, pokud se podaří získat přímo od školy či od sponzorů možnost **vybavit klub** tak, aby byl na pohled přitažlivý a obsahově rovněž hodnotný, nestačí jen líbivé pozlátko. Děti by se v klubu měly cítit pohodlně, bezpečně, příjemně. Dobré jsou sedací polštářky, vaky, aby děti nemusely sedět v lavicích.

A hlavně – děti by v něm **měly být obklopeny knihami**. Knížky jsou základ celého našeho snažení, na ně chceme lákat děti. Nestačí proto, aby v poličkách leželo několik pohádkových knih od Erbena či sbírka básní Hrubína (nic proti nim, samozřejmě, jsou důležitou součástí fondu, neměli by však být jedinou součástí), důležité je ukazovat dětem, že čtení má své výhody, že je může obohatit, že je může zavést do krásných, barevných a pestrých světů, o nichž se jim ani nesnilo. Proto to nepůjde bez nových knih, na nich by v rámci klubového vybavení mělo být pamatováno nejvíce a nemělo by se na nich šetřit, protože dětem chceme ukázat knihy atraktivní, dějově i obrazově přitažlivé, kvalitní a hlavně současné. Dalším důležitým požadavkem je jejich **žánrová pestrost**. Vzhledem k mnohdy omezenému množství financí je někdy nutné omezit jejich množství, ale rozšířit jejich titulovou nabídku. Knížky pak je vhodné rozdělit do kategorií – podle žánru, podle věku čtenářů či podle náročnosti. Symbolické značení by mělo být jednoznačně srozumitelné a pro děti uzpůsobené.

Mezi základní pravidla klubu pak zcela jistě patří **mluvení o čtení a knihách**, děti by měly přivyknout tomu, že nejen lektor, ale i ostatní chtějí vědět, co právě čtou, co je na knize baví, či co se jim naopak nelíbí. Zpočátku mohou cítit ostych mluvit před ostatními, mohou mít problémy s vyjadřováním svých myšlenek a pocitů. Úkolem lektora v tomto momentu je vést děti k postupnému získání či prohloubení dovednosti vyjadřovat se a hodnotit. Pokud budete pracovat s dětmi, které ještě moc nečtou, nebo mají problémy se čtením (různorodého charakteru), je třeba myslet také na to, že práce bude o něco náročnější, nikoliv však beznadějná, protože děti bude každý úspěch motivovat k dalšímu pokračování. Dalšími společnými pravidly se pak jeví jako více než vhodné si z každého setkání odnést nějakou knihu, již si do dalšího setkání přečtou, dále je důležité nastavení pravidel pro chování a komunikaci dětí s lektorem i mezi sebou vzájemně. Samozřejmostí jsou pak i pravidla pro lektory, mezi něž lze řadit např. včasnou a důslednou komunikaci s rodiči, dodržení termínů a pečlivé přípravy jednotlivých setkání, poskytování dostatečného prostoru pro děti a jejich prezentace a další.

V našem čtenářském kroužku je velkou výhodou, že máme stabilní zázemí velké veřejné knihovny – je zde vybavená klubovna i s audiovizuální technikou, v níž probíhají jednotlivá setkání, děti zde mají místo pro své bundy a kabáty, je zde koberec, sedací polštáře, je možné zajistit sedací vaky, setkávání tak dostávají více neformální charakter, děti se necítí svázané zastaralými pravidly tichého sezení na židlích. Při povídání je kladen důraz na umožnění jejich vyjádření, mají čas si vše promyslet. Dopředu již vědí, jak vypadá základní koncept setkání, jak budou na sebe činnosti navazovat, nikdy však dopředu nevědí téma, s nímž bude na setkání pracováno, aby zde byl i moment překvapení. Jelikož nejsme školské zařízení, bylo dětem nabídnuto tykání, které rychle přijaly a s povděkem jej využívají, lektor zde není v pozici mentora a učitele, ale spíše kamaráda a průvodce, jenž dětem ukazuje krásy literatury. Všichni rodiče dostali na prvním setkání vizitku se všemi potřebnými kontakty na hlavního lektora, jehož je možné kdykoliv oslovit a doptat se na potřebné informace. Za součást přípravy dětí a vedení je k zodpovědnosti za své úkoly byly dětem poskytnuty **deníčky**, do nichž si zapisují zadání případných drobných domácích úkolů. Jako dobrovolný

úkol pak plní pracovní list – tzv. čtenářskou kartu³, kdy ke každé přečtené knize píše dle zvoleného typu pracovního listu jakési stručné, ale hravé hodnocení.

5. Nastavení programu čtenářského klubu

Obsah klubových setkání by měl být předem důsledně promyšlený, aby nevznikala tzv. bílá či hluchá místa, aby vedl všechny děti bez rozdílu jejich schopností a dovedností ke společnému cíli – k lásce ke knihám, radosti ze čtení a prohloubení čtenářské gramotnosti. Nastavení **realistických cílů a odpovídající časové dotace** k jejich splnění bude pro lektory a jejich prostřednictvím i pro děti přínosné. Někdy je vhodnější zvolit menší množství aktivit a spíše se zaměřit na děti a jejich emoční prožitky z těchto činností a ze čtení, pro děti to bude mít velký přínos zejména v souvislosti s pochopením textu – čím více si zevnitřní emoci radosti z čtení a sdílení zážitků, tím raději se k této činnosti budou vracet. Na lektorovi pak záleží, jakým způsobem zaplní setkání – zda budou číst společnou knihu a povídat si o ní, či zda se zaměří na jednotlivé žánry a k nim vytvoří tematický program s aktivitami vedoucími k poznání žánru a autorů v něm píšících.

Opomenou-li výpravy mimo budovu knihovny v rámci exkurzí, jež jsou programově vázány místem, kde probíhají, má náš knihovní Čtenářský klub má nastavena programová pravidla jednotná. Po prvním setkání, kdy bylo zjištěno, že děti nejvíce **baví seznamování se s knihami a žánry prostřednictvím aktivit a her a potřebují se tzv. vyčerpat**, než jsou schopny se v klubu začíst v klidu do knih, proto byla zvolena tato koncepce: po příchodu se sejdem v úvodním kroužku, kde si povídáme o uplynulém třítydenním období – děti mají prostor se svěřit jak se školními zážitky, tak zejména s těmi čtenářskými, doporučují ostatním své přečtené knihy, jednoduše je popíší, vyzdvihnou jak jejich pozitivní, tak případné negativní stránky (ne všechny knihy se dětem líbí). Poté je pro děti připraven interaktivní program vážící se vždy k nějakému žánru – dle typu žánru je program více povídací či více hravý – např. na programu o detektivkách řeší ztrátu cenných knih z fondu, hrají si na detektivy z knihy a plní na stanovištích úkoly, naproti tomu na setkání, kde jsme si povídali o humoru v knihách, jsme si více četli z jedné konkrétní knihy a bavili se o tom, jak humor vzniká, jak ho poznáme, jaké jsou jeho typy. Velmi záleží na zvoleném tématu. Cílem této části programů je v dětech vzbudit zájem o knihy s daným žánrem a naladit je na část následující, což je dílna čtení. Po skončení hravých aktivit, kdy se děti seznamují s žánrem, dochází ke shrnutí získaných poznatků a doladění případných nejasností, aby děti neodcházely ze setkání se zmatečnými znalostmi.

Na následné dílně čtení mají děti možnost si z předchystaného souboru knih vybrat jakoukoliv z nich (jedinou podmínkou je, že ji nesmí předtím znát), usadit se poté kdekoliv v prostředí klubovny a soustředěně se do knihy začíst. V případě, že zvolí knihu, jež jim nesedí nebo nevyhovuje, mohou si ji v průběhu čtení vyměnit za jinou. Obvykle se stává, že si děti chtějí knihu dočíst, neboť je zaujme, takže to je pak ta, již si odnáší domů po skončení klubu. Čas vymezený na samostatné tiché čtení je cca 20 minut. Po uplynutí tohoto času dostávají děti prostor si knihy navzájem představit – ostatní obvykle zajímá, na základě čeho si ji vybraly, s jakou postavou se již seznámili a samozřejmě jakou problematiku řeší.

Na začátku roku byla volena témata náhodně, jelikož nám nebyly známy čtenářské preference dětí, v současnosti vycházíme při volbě dalších témat z toho, co děti baví, nebo naopak o čem nemají až takové povědomí nebo spíše jen okrajové znalosti. Děti oceňují možnost

³ Čtenářské karty lze bezplatně stáhnout či se jimi inspirovat na webovém portálu <https://www.pinterest.co.uk/>, kde po zadání klíčového slova „čtenářská karta“ je možné nalézt spoustu verzí této pomůcky.

seznamovat se s novými knihami na setkáních, rády využívají možnosti si je následně vypůjčit. Moc je baví také nahlížet do zákulisí naší práce, takže srovnatelný zážitek pro ně byl jak např. výlet do nakladatelství, tak možnost nahlédnout do našeho rozsáhlého skladu knih a seznámit se zde s uchováváním a řazením knih v tomto prostoru, neboť ony znají z běžných návštěv knihovny jen zjednodušené řazení v půjčovně Knihovny pro děti a mládež.

Pokud bych měla zmínit metody, jimiž s dětmi pracujeme, tak jsou to zejména metody vycházející z programu RWCT (Čtením a psaním ke kritickému myšlení) a jeho osvědčeného modelu E-U-R (evokace, uvědomění, reflexe) a projektového vyučování (děti pracují v týmech i samostatně na plnění úkolů). Konkrétními příklady jsou nejspíš všem známé metody jako brainstorming, myšlenková mapa (u ní však je třeba dávat pozor na věk dětí, mladší budou mít nejspíše s jejím zpracováním při samostatné práci problémy, při společné práci s lektorem, jenž je vede, to však problém nemusí být), čtení s předvídáním, pracovní listy, čtenářské kostky, pětilístek a mnohé další. Děti pracují s plnými i neúplnými texty, do nichž podle smyslu dopisují své pasáže, čímž si tříbí jednak postřeh, jednak vyjadřovací schopnosti a v neposlední řadě se učí vnímat obsah textu a vhodně na něj myšlenkově navazovat. Hravé aktivity (popletená přísloví, práce s písničkami a jejich texty, komiksová pantomima či upravené základy storytellingu aj.) jsou sice zábavnými prvky, ale přitom nenásilnými vzdělávacími metodami pro zprostředkování informací dětem.

Čtení dětí v Čtenářském kroužku

MÁ ČTENÁŘSKÝ KLUB SMYSL?

Odpověď na tuto téměř řečnickou otázku mám jedinou – ano, má. V současnosti, kdy je svět přesycen mediálními sděleními, jimž s oblibou říkám instantní informace (připomínají mi totiž rozpustnou kávu – lžička hodnotných informací a plný hrnek zbytečností, a to vše servírováno na zlatém podnose, rychle a kdykoliv, kdekoliv), se stává, že se vytrácí prostor pro klidnou a radostnou četbu knih. **Ve zrychleném světě je však potřeba nalézt příslovečný klid a čas pro zastavení se a vydání se za nějakým dobrodružstvím.** Trh je navíc přesycen knihami a často zde dostává prostor spíše komerční četba (kvantita převažuje nad kvalitou) a kvalitní tituly jsou v pozadí zájmu, neboť se o nich často neví...

Toto je **neskutečně nosný prostor pro učitele, volnočasové pracovníky i knihovníky**, jehož by měli využít. My máme ty možnosti, jak dětem ukázat, co je dobré – my máme ty knihy, ty

informace o nich z první ruky, my s nimi pracujeme denně. A co je pro knihovníka či učitele víc, než když naučí děti vnímat knihy ne jako nezbytnou nutnost, ale jako příjemného společníka, který dokáže vynahradiť hodiny strávené na internetu tím, že je zavede do tajuplných světů plných dobrodružství?

Založit čtenářský klub je náročnou záležitostí (pokud to bude klub určený nečtenářům, pak je koncipování kroužku nutné ještě lépe propracovat), ale finální výsledky vyváží jakékoliv počáteční obavy. Jde o to být motivovaný a chtít dětem ukázat svou vlastní radost z toho, že čtu, z toho, že jsem s nimi a mohu jim předat něco, co sám obdivuji. Sama takový kroužek již rok vedu. A s dětmi, s nimiž se pokaždé setkávám, požívám pokaždé velké dobrodružství, nejsem pro ně učitel, jsem pro ně rovnocenný partner, kamarád, který s nimi na setkáních dělá psí kusy, hraje si, čte, dohaduje se nad knihami, povídá si a hlavně jim naslouchá. Stejně jako to dělají další členové kroužku z řad dětí. A také je vedu k tomu, aby nepřijímali text jen jako směs písmen, nýbrž jako hodnotu užitečnou pro budoucí život. Sdílení a možnost být s těmi, kdo mi rozumí, to je, oč tu běží.

POUŽITÁ LITERATURA

POLÁKOVÁ, Irena a kol. *S knihou po škole: školní čtenářské kluby*. Praha: Nová škola, 2014. 199 s. ISBN 978-80-905807-0-1.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Pavlína Lišovská
Knihovna Jiřího Mahena v Brně
Centrum dětského čtenářství
Kobližná 4
601 50 Brno
Česká republika
e-mail: cdc@kjm.cz

ZÁLOŽKA DO KNIHY SPOJILA ČESKOU A SLOVENSKOU ŠKOLU

Marcela Bauerová

Základní škola Zborovská Tábor je sídlištní škola se sportovním zaměřením, hlavní spolupracující sporty jsou fotbal a hokej. Nabízíme rovněž několik zájmových kružků, ve kterých mohou děti trávit volný čas. K dispozici máme 4 tělocvičny, odborné učebny, keramickou dílnu, školní kuchyňku a počítačové učebny. Navštěvuje ji přes 800 žáků.

Já jsem učitelka s aprobací český jazyk a občanská výchova. Ve škole již třetím rokem vedu **Čtenářský klub**. Společně si čteme, vyprávíme o zajímavých knižních novinkách, připravujeme programy pro mladší spolužáky. V druhém pololetí školního roku se vždycky věnujeme většímu projektu. V loňském roce jsme vyráběli skřítky a tvořili jejich příběhy, pozvání na slavnostní vernisáž přijala i **místostarostka města Tábor Ing. Michaela Petrová**, která se účastní i pasování prvňáčků na čtenáře, nebo je patronem Noci s Andersenem. Z toho je patrné, že i vedení města podporuje tyto aktivity a účastní se jich. Letos už pracujeme na kresbách andělů a literárně dotváříme jejich poselství.

Rozvoji čtení a čtenářské gramotnosti se věnujeme i v hodinách českého jazyka. Ve třídách máme knihovničky a děti si o přestávkách a v hodinách literatury mohou knihy volně půjčovat. V mé třídě máme k dispozici i knihy ve **slovenském jazyce**. Kromě čtení některé texty s dětmi dramatizujeme. Velmi je zaujaly třeba bajky, v letošním roce Faust. Další zajímavou zkušeností bylo tvoření pohádky v komiksu a následná výstava. Nedílnou součástí je i projekt **Noc s Andersenem**, kdy do školy zvu zajímavé osobnosti, které s dětmi besedují o svém vztahu ke knihám, oblíbených dětských knížkách a i o svých profesích. Školu tak kromě starosty navštívila akademická malířka, profesionální fotograf, hasič, záchranář, majitelka domu pro staré a nemocné koně. Všechny tyto akce mají dětem ukázat, že čtení je přirozená součást života a čtou nejen paní učitelky, ale i veřejně činní lidé různých profesí.

ČESKO-SLOVENSKÝ PROJEKT ZÁLOŽKA DO KNIHY SPOJUJE ŠKOLY

Výměna záložek se Základní školou a mateřskou školou, Stará Bystrice (2010)

Česko-slovenský projekt *Záložka do knihy spojuje školy* byl přirozeným vyústěním všech těchto aktivit. Zapojeni jsme od roku 2010. V ten rok jsme **Základní školy s mateřskou školou do Staré Bystrice** nedaleko Těrchové zaslali 260 záložek. Záložky byly zdobené různými technikami, některé byly velmi pracné, některé nápadité a originální, na některých byla dokonce uvedená adresa žáka. Začalo dopisování a první nesmělé kontakty.

Po této výměně vyšel v listopadu 2010 obsáhlý článek v regionálním tisku **Táborské listy**, který s projektem seznámil širokou veřejnost.

Postřehy dětí z naší školy:

„*Na mojí záložku se ozvala Alžběta. Napsala mi, že jí přezdívají Bebe, chodí do osmičky, má mladšího bratra, hraje ráda fotbal a občas se i učí. Už jsme si vyměnili mailové adresy, určitě si budeme psát i dál,*“ prozradil Martin Dvořák ze 7. třídy.

„Dostala se mi do ruky záložka s lupínky růží. Díky ní jsem se skamarádila s Nikol. Napsala mi, že její maminka pěstuje růže a ty lístky jsou z květů na jejich zahrádce. Po prvních rádcích jsme si padly do noty. Obě máme rády přírodu, zvířata, chodíme do lesa, jezdíme na kole a chodíme na koupaliště. Nikol poslala několik záložek, ale jen jedna byla s látky růží,“ rozpovídala se šestáčka Jacqueline Bauerová. „Už se těší, až ve schránce najde další opravdový dopis ze Slovenska.“

Naši žáci v místní knihovně

Výměna záložek se Základní školou na ulici Gábora Bethena, Nové Zámky (2011 – 2012)

Další rok se partnerským městem Tábor staly Nové Zámky. Využila jsem této skutečnosti a požádala jsem odbornou garantku česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spojuje školy* Mgr. Rozáliu Cenigovou, zda by výměna nemohla proběhnout právě s tímto městem, což se podařilo. A protože vedení města bylo tehdy velmi vstřícné, bylo mi umožněno, společně s pracovníky odboru školství, mládeže a tělovýchovy, záložky 4. listopadu 2011 osobně předat v **Základní škole na ulici Gábora Bethena**. Prohlédli jsme si školu, navštívili některé třídy. Odpoledne nás děti provedly městem. Přijetí bylo srdečné, v některých třídách až dojemné. Bylo vidět, že jsou naší návštěvou potěšeni. S paní ředitelkou jsme diskutovali o možné spolupráci.

V roce 2012 se záložkami do stejné školy putovaly i **ilustrace českých pohádek**, spolupráce pokračovala. Žáci naší školy vyzdobili velkou plátěnou tašku podpisy, uložili do ní záložky. Také kreslili a malovali ilustrace českých pohádek. Ty jsem také vezla. Rok 2012 byl pro mne jako školní koordinátorku česko-slovenského projektu velmi výjimečný. **Přijal mne tehdejší primátor města a během slavnostní večere jsme diskutovali nejen o záložkách, ale i o další možné spolupráci.**

Výměna záložek se Základní školou na ulici Nábřežná, Nové Zámky (2013 – 2017)

A tak hned v roce 2013 někteří žáci **Základní škola na ulici Nábřežná v Nových Zámkách** spolu s ředitelem Mgr. Robertem Rudinským **navštívili naše město Tábor**. Během sportovního klání se děti mohly více poznat a spřátelit.

Naši přátelé z Nových Zámků

Od toho roku už záložky vyměňujeme výhradně s nimi. Součástí spolupráce následující rok byla i **výstava v naší škole o Slovensku a Nových Zámcích.** Děti se tak měly možnost seznámit s městem, jeho historií a architekturou. Požádala jsem Mgr. Zuzanu Petikovou, školní koordinátorku česko-slovenského projektu a učitelku slovenského jazyka, o **zaslání knížek ve slovenštině.** Ráda mi vyhověla. Součástí naší expozice byly nejen knihy, ale i kalendáře a kulturní ročenky, ty nám věnovala Mgr. Rozália Cenigová, odborná garantka česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spojuje školy*, s tou jsem měla možnost se seznámit na Pracovním setkání školních knihovníků v Praze. Jako poděkování za ochotu a vstřícnost jsme zaslali naši partnerské škole prezentace o našem městě, historii a pamětihodnostech, které jsme tvořili v rámci výuky občanské výchovy. **Pro děti bylo velkou motivací, že jejich práce budou sdílet a prohlížet děti v jiné zemi.**

Výstavka o naší škole a Nových Zámcích

V roce **2017** do projektu se zapojilo do práce na záložkách **653 našich žáků.** A protože jsme větší škola než ta v Nových Zámcích, některé slovenské děti vyrobily ochotně i dvě, aby se na české straně na všechny dostalo. Zvláště menší děti jsou netrpělivé a chodí se ptát, kdy už záložky dorazí, moc se na ně vždy těší. Zapojují se i prvňáčci a právě tahle záložka je

většinou první, kterou mají ve Slabikáři. **Záložky nejdříve vystavuji v pobočce místní knihovny, kde si je mohou prohlédnout všichni čtenáři, včetně našich žáků. Spolu s nimi dopis, který nám posílá ředitel školy pán Mgr. Robert Rudinský.** Víme tedy, jak práce probíhala, jaké úspěchy škola v minulém roce dosáhla, co je u nich nového. Posílá i dárek – tričko s logem školy, které u nich dostává každý prvňáček.

Dárky od našich přátel z Nových Zámek

Letošní rok žáci devátých tříd tvořili vlastní básně. Jejich sbírku samozřejmě zaslali do školy v Nábřežné ulici.

Ukázky ze Sbírký básní

Moje všechno / Aneta Budínová

Milovali mě od chvíle kdy jsem otevřela oči,
přestože jsem se narodila v noci.
Stáli při mě v dobrém i zlém,
I když to občas vůdči nim nebylo vůbec fér.

Občas zapomínám co pro mě dělají,
ale i tak za mě všechny průšvihy rovnají,
Nikdy jim to nebudu schopná splatit.

Možná tím, že se budu v životě hodně snažit,
možná tím, že jim nikdy dveře nepřivřu
a budu tu pro ně dokud sama nezemřu.
Milovat je budu navždy a stále,
i když jednou jim budu muset mávat k nebeské bráně.

I když nejětší nepřítel je čas,
my shlédneme se jednou zas.
A víš o kom tady vůbec mluvím?...
...Nevíš?
Tak přemýšlej a možná ti to jednou povím...

Nemoc / Lukáš Veřtát

„Máte rakovinu levé plíce“
Tato věta mě zlomila na kolena.
Tato věta mě rozbřečela.
Tato věta mě dostala na samotné dno.

Ležím v nemocnici úplně bezmocný.
Ležím v nemocnici úplně bezbranný.
Jsem plešatý... Ostříhali mě.
Na hlavě mám jen šátek a přístroje.

Jsem tu jen já a moje postel
A já věděl, že mě za chvíli čeká kostel.
Nezmůžu s tím nic, to je můj osud.
Neuvědomil jsem si cenu života, až doposud.

Zavřel jsem oči, slyším kroky.
Byla to moje smrt a moje roky.
Sedla si vedle mě, cítil jsem její dech.
Můj osud znala nazpaměť.

„Je čas“ řekla a tak odcházím.
Víš vůbec odkud pocházím?
Procházíme chodbou, se všemi se loučím,
A já věděl, že tím to končí.
Vlastně konec to není.
Ještě mě čeká kostel, kde zvony zní.
Kde se se mnou naposledy všichni loučí.
Kde můj život jednou pro vždy končí...

ZÁVĚR

S paní učitelkou Mgr. Zuzanou Petikovou, školní koordinátorku česko-slovenského projektu a učitelku slovenského jazyka, komunikujeme i během roku, sdělujeme si některé nápady pro další spolupráci, profesní poznatky, posíláme přání k Vánocům. Moc rády bychom v budoucnu uskutečnily společné setkání našich dětí.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Marcela Bauerová

Základní škola

Zborovská 2696

390 03 Tábor

Česká republika

e-mail: bauerova.marcela@zszborovska.cz

S ČÍTANÍM NÁS ŠKOLA BAVÍ

Erika Vrzalová

Malebný kraj spod Javoriny, severná časť Bielych Karpát, ktorých hrebeň oddeľuje bratov Čechov a Slovákov. Pod ním dedinka s názvom Lubina a v nej nie síce veľká, ale životom pestrá a bohatá základná škola. Školstvo v Lubine má dlhú históriu, prvá škola bola založená v roku 1783 ako jednotriedka – cirkevná škola pri evanjelickej fare. V priebehu rokov škola prešla rôznymi zmenami, najpodstatnejšou bolo spojenie sa s materskou školou (2003) a **udelenie čestného názvu škole podľa rodáka obce – Samuela Štúra** (2001). Celý názov teda znie – Základná škola s materskou školou Samuela Štúra. Tento rok oslávi 60. výročie otvorenia jej novej budovy, v ktorej prebieha vzdelávanie.

Neoddeliteľnou súčasťou školy je i **školská knižnica**. Sme hrdí na to, že i napriek obmedzeným priestorovým i finančným možnostiam stále dokážeme udržať jej existenciu. Knižničný fond dopĺňame priebežne. Sledujeme ponuky trhu, požiadavky učiteľov a čitateľov s prihliadnutím na finančné možnosti školy. V tomto nám vychádza v ústrety **Rodičovské združenie pri základnej škole**, ktoré je hlavným sponzorom pri nákupe knižných titulov. Dnes má naša školská knižnica 2 068 titulov, ktoré sú k dispozícii nielen žiakom školy, ale i pedagógom. Školská knižnica neznamená mať 5 „regálov“ naplnených knihami. Je to živá súčasť školy. Pod jej hlavičkou sa škola zapája do rôznych projektov, v knihách čerpá inšpiráciu k obohateniu výchovno-vzdelávacieho procesu. Máloktorá aktivita alebo príprava kultúrneho programu k rôznym príležitostiam sa totiž zaobíde bez „načretia“ do tak plnej studnice poznania, ako je kniha.

ŠKOLSKÉ AKTIVITY S PODPOROU ŠKOLSKEJ KNIŽNICE

Hodiny literatúry

V rámci obsahového štandardu slovenského jazyka a literatúry zostáva priestor i na mimo čítankovú literatúru. Vtedy si pedagóg zo školskej knižnice vyberie pre celú triedu titul vhodný obsahom a veku primeraný žiakom. Našartuje spoločné „**triedne**“ **čítanie žiakov**. Častokrát by sa chceli žiaci záver dozvedieť skôr a vtedy si knihu vypožičajú domov. Pozitívom je, že o obsahu spoločne diskutujú a zostáva čas i na rôzne iné aktivity, napríklad dramatisácia deja, zhotovenie multimediálneho obsahu, výstava kníh a podobne. Príkladom je tvorba „**látkovej knihy**“. Žiaci čerpali z knihy **Gabriely Futovej Brata musíš poslúchať**. Výsledkom bolo vlastnoručne vytvorené dielo, ktoré obrázkovým spôsobom rozpráva o tom, ako by to bolo, keď by sa dejová línia zvrtila úplne opačným smerom. Je názorným príkladom práce s knihou, jej obsahom, čitateľskej gramotnosti a spolupráce.

Brata „ne“ musíš poslúchať – ukážka knihy

Súťaže

Každoročne sa naša škola zapája do rôznych súťaží, nezaostávajú ani recitačné súťaže. Medzi žiakmi obľúbenou je súťaž v prednese poézie a prózy **Hviezdoslavov Kubín** či **Šalianský Matko**. V rámci školského kola žiaci inšpiráciu hľadajú práve v tituloch školskej knižnice, pričom pomocnú ruku pri výbere podávajú pedagógovia.

Výhercovia školského kola súťaže Hviezdoslavov Kubín v školskom roku 2017/2018

I príprava okresného kola súťaže v rétorike pod názvom **Rétorická Lubina** sa nezaobíde bez vhodného výberu ukážok súťažiacim. I tu pedagógovia čerpajú z našich knižných titulov.

Besedy so spisovateľmi

Každá kniha má svojho autora a históriu ako vznikla, čo si často ani neuvedomujeme. Je naozaj zaujímavé, ak sa autor rozhodne na našu výzvu k nám prísť a o tejto skutočnosti porozprávať. A tak medzi nás zavítala poetka **Zdenka Laciková**, ktorá je pôvodom učiteľka a dnes žije a tvorí v Kopčanoch na Záhorí.

Spisovateľka Zdenka Laciková – autogramiáda

Povesti z nášho regiónu do knižnej podoby spracovala novomestská autorka **Zuzana Šinkovicová**. Osobne nám porozprávala ako sa zrodil nápad napísať knihu **Kráľovská koruna** a tiež nás potešila darom, jeden titul knihy dostal čestné miesto v našej školskej knižnici.

Obľúbený knižný autor blízkeho okolia je i **Branislav Jobus**. Pochádza z Vrbového, neďaleko Piešťan, a jeho detská literatúra svojim dejom vtiahne i dospelého človeka.

V neposlednom rade musím spomenúť i našu kolegyňu, momentálne na materskej dovolenke, ktorá už vydala 3 tituly beletrie. Píše pod pseudonymom **Ivana Klein** a debutovala knihou **Zlatá kreditka**.

Marec – mesiac knihy

V tomto mesiaci je **školská knižnica** naozaj vyťažená a to nielen tá naša. Každoročne využijeme dobre naštartovanú spoluprácu s knižnicami v okolitých mestách. Napríklad **Mestskú knižnicu Kristíny Royovej v Starej Turej** a **Knižnicu Ľ. V. Riznera v Novom Meste nad Váhom**. Nejde len o formálnu návštevu knižníc. Knižovníčky nám vždy ponúknu nejakú kultúrno-spoločenskú akciu (napr. besedu so známou osobnosťou, súťaže z rozprávkových kníh, zážitkové čítanie).

I v škole sa snažíme žiakom pripomenúť, že kniha je najlepší priateľ človeka. Spomeniem ako príklad nedávnu aktivitu čitateľského popoludnia **Kniha, kniže, knihou...** Išlo o spoločnú prácu školskej knižnice, pedagógov, žiakov i rodičov.

PROJEKTY ZAMERANÉ NA PODPORU ČÍTANIA

Česko-slovenský projekt *Záložka do knihy spája školy*

Ako dokážu záložky do kníh spájať školy? Cez spoločný česko-slovenský projekt. Každoročne sa do tohto projektu zapájame. Žiaci s obľubou tvoria kreatívne kúsky záložiek zaujímavé tvarom, farbou, posolstvom. A tiež nedečkavo čakajú na odozvu partnerskej školy.

Záložky do knihy – vyrobené našimi žiakmi

Celoslovenský projekt *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*

Vyhlásenie **13. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie Školskej knižnice*** Slovenskou pedagogickou knižnicou k **Medzinárodnému dňu školských knižníc** 23. októbra 2017 na tému **Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity** bolo pre nás výzvou. Spoločnými úvahami sme skompletizovali ako projekt zrealizovať. Zamerali sme sa na hlavnú myšlienku – priblížiť osobnosť M. R. Štefánika nielen žiakom, ale i verejnosti. Z nášho pohľadu sú to rodičia žiakov a tí, ktorí sa aktívne podieľajú na dianí školy, teda zriaďovateľ. Projekt sme nazvali **Život a dielo M. R. Štefánika**.

Príprava podujatia prebiehala niekoľko týždňov vopred. Rozdelili sme ho na viacero častí. Prvá časť spočívala v príprave našich žiakov na dané podujatie. V našej školskej knižnici a v Mestskej knižnici Kristíny Royovej v Starej Turej si žiaci boli vyhľadať **publikácie týkajúce sa života Milana Rastislava Štefánika**. Žiaci si knihy preštudovali a pripravili si **podklady k prezentácii a ku krátkemu divadelnému predstaveniu**. Ďalším krokom prípravnej fázy bolo vypracovanie podkladovej prezentácie a zverejnenie **exkurzie**. Následne žiaci vyrábali divadelné kulisy, zháňali **dobové rekvizity a kostýmy**. A, samozrejme, popritom v poobedňajších hodinách nacvičovali divadelné predstavenie.

Rekvizity k dramatizácii

V deň realizácie projektu, **23. októbra 2017** predpoludním, vybraní žiaci predviedli **dramatizáciu o živote a úmrtí M. R. Štefánika**. Žiakom našej školy v kostýmoch a s dobovými rekvizitami postupne predstavovali rodinu i život tejto výnimočnej osobnosti. Do triedy vždy vstúpil Štefánik raz ako dieťa v sprievode rodičov Pavla a Albertíny, potom ho ďalší žiak predstavil ako diplomata, generála, letca (vyrobili sme z kartónu i repliku Štefánikovho dvojplošníka). Iný žiak prišiel ako horolezec, astronóm či snúbenec s Giulianou. Diváci sa dočkali aj trikov s kartami od Štefánika ako iluzionistu. V pozadí za žiakmi bola na interaktívnej tabuli premietnutá prezentácia s fotografiami, ktorá sprevádzala a dopĺňala našich hercov. V závere predstavenia si žiaci – herci overili pozornosť divákov. Kládli im otázky, ktoré vyplývali z deja predstavenia.

Predstavovanie sa M. R. Štefánika prostredníctvom našich žiakov – hercov

Po včasnom obede naše podujatie pokračovalo **exkurziou** na miesta spojené so životom i večným odpočinkom tohto významného muža. Tu sme zapojili i rodičov, zriaďovateľa a širokú verejnosť. O exkurzii mohli dozvedieť z plagátov na webovej stránke školy, na vývesnej tabuli Obecného úradu v Lubine i z oznamov miestneho rozhlasu.

Za krátky čas sme obsadili celý autobus – prihlásili sa žiaci, učitelia, rodičia i starší obyvatelia obce a šiel s nami i starosta obce Lubina. Naše cesty viedli do Brezovej pod Bradlom, do pamätnej izby Dušana Jurkoviča, ktorý architektonicky navrhol Mohylu na Bradle – miesto odpočinku M. R. Štefánika.

Neďaleko našej obce sa rozprestierajú i Košariská, rodisko M. R. Štefánika, kde sme sa presunuli a prezreli sme si starú faru, ktorá nám priblížila život Štefánika. Pred farou sme si všimli lavičky s citátmi Milana Rastislava. Zaujala nás myšlienka na jednej z nich: **„Nech každý z nás je dnes lepší ako včera a vlast' naša bude veľká a slávna.“**

Spoločná fotografia účastníkov exkurzie – Mohyla M. R. Štefánika na Bradle

V záverečnej časti, nasledujúci deň, sme si od žiakov vyžiadali spätnú väzbu v podobe písomného opisu podujatia a hlavne vlastného zhodnotenia priebehu akcie.

To že celá realizácia podujatia v následnom hodnotení zaujala odbornú porotu nás veľmi potešilo. O to viac, že nám udelili krásne **druhé miesto**, ktoré si nesmierne vážime. Za finančnú odmenu sme kúpili knižné tituly do školskej knižnice v hodnote 400 €. Ďakujeme.

Metodický list z nášho podujatia – *Život a dielo Milana Rastislava Štefánika* –, ktoré bolo zamerané na podporu zvyšovania úrovne čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania pre žiakov je zverejnený na **webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice** v časti **Školské knižnice**, záložka **Príklady dobrej praxe zo školských knižníc**, ďalej záložka **Námety pre základné školy** (link: <http://www.spgk.sk/?namety-pre-zakladne-skoly>).

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Erika Vrzalová
Základná škola s materskou školou Samuela Štúra
Lubina 1
916 12 Lubina
Slovenská republika
e-mail: skola@zslubina.edu.sk

AKTIVITY ŠKOLSKEJ KNIŽNICE NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE NA PANKÚCHOVEJ ULICI V BRATISLAVE PODPORUJÚCE ČITATELSKÚ GRAMOTNOSŤ ŽIAKOV

Katarína Vengrínová

Základná škola na Pankúchovej ulici v Bratislave oslavuje tento rok 30. výročie svojho založenia. Je to jedna z najväčších škôl na petržalskom sídlisku a v školskom roku 2017/2018 vzdeláva 588 žiakov. V škole pracuje 47 pedagógov a dvaja odborní zamestnanci. V priestoroch školy je zriadená **školská knižnica**, ktorej priestory a knižničný fond sa využívajú na vyučovanie v dopoludňajších hodinách na jednotlivých vyučovacích predmetoch, popoludní majú žiaci možnosť využívať ponuku rozsiahlej zbierky beletrie.

Cieľom vyučovacích hodín je hlavne osvojovanie si metód individuálneho štúdia pri práci s knihou, ale i pri práci so získanými informáciami z internetových stránok so vzdelávacím obsahom.

Priestory školskej knižnice sa taktiež využívajú aj na rôzne iné aktivity organizované počas vyučovania i v popoludňajších hodinách (besedy, krúžky, súťaže, výstavy, prednášky a podobne). Vďaka rozvojovému projektu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc 2007* sú evidencia výpožičiek a iné odborné evidencie knižničných dokumentov realizované prostredníctvom automatizovaného knižnično-informačného systému Clavius.

AKTIVITY ZAMERANÉ NA ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Čitateľskú gramotnosť možno označiť ako fenomén, s ktorým úzko súvisia mnohé spoločenské javy. Priemerný človek vo vyspelých kultúrach nemá problém s čítaním, no pochopenie textu je niečo, čo treba rozvíjať a venovať sa mu už od malička, pretože v dnešnom svete plnom informácií je nevyhnutné **kritické myslenie**, ktorého **základom je práve čitateľská gramotnosť**.

Je dobré, že v súčasnosti sú v našom školstve tendencie pracovať práve s čitateľskou gramotnosťou. Školy sú povinné **venovať sa čítaniu s porozumením**, pretože tým sa rozvíja nielen intelektuálna schopnosť žiaka, ale aj jeho osobnosť. Naša škola nie je výnimkou. Počas vyučovania ako na prvom stupni, tak aj na druhom sa učitelia snažia rozvíjať kompetencie čitateľskej gramotnosti. Veľmi vítanou je aj pomoc školskej knižnice, ktorá vhodne dopĺňa nielen proces vyučovania, ale aj mimoškolské aktivity. Jednou z takýchto aktivít je súťaž zameraná na podporu čitateľskej gramotnosti pod názvom „Rýchlo a správne“.

Súťaž Rýchlo a správne

Uvedená súťaž sa organizuje pravidelne každým rokom v decembri pod záštitou Predmetovej komisie slovenský jazyk a literatúra. Cieľom tejto súťaže je **nielen nájsť úspešných riešiteľov či doplniť informácie, ktoré sa týkajú vopred zvoleného textu, ale taktiež vytvoriť vzťah ku knihám a v neposlednom rade aj k školskej knižnici**. Ved' ako povedal Erazmus Rotterdamský: „*Nie tí milujú knihy, ktorí ich nedotknuté schovávajú v skriniach, ale tí, ktorí ich majú ustavične v rukách.*“ Tešíme sa, že táto súťaž patrí k obľúbeným aktivitám našich žiakov a každoročne záujem súťažiacich stúpa.

Súťaž *Rýchlo a správne* pozostáva z dvoch kategórií. Prvú tvoria žiaci piateho a šiesteho ročníka, druhú a zároveň náročnejšiu žiaci siedmeho a ôsmeho ročníka. Žiaci z každej triedy (od 5. roč. do 8. roč.) vytvoria trojčlenné družstvo, ktoré zastupuje svoju triedu. Počas súťaže pracujú iba s vopred určenou knihou, ku ktorej sú vytvorené otázky. Náročnosť otázok je priamo úmerná s ročníkom – čím starší žiaci, tým náročnejšie otázky. Aby sa podnietila súťaživosť a zároveň vytvorila tenzia, súťaž je limitovaná časom. Na vyriešenie dvoch úloh (1 úloha = 1 kniha) majú žiaci 60 minút. Po časovom limite nie je možné pracovať s otázkami a s knihou. Je potrebné pripomenúť, že ak žiaci skončia skôr, získavajú body navyše. Preto musia triedy pracovať rýchlo a správne, čím sa vlastne dostávame k interpretácii názvu. Priebeh súťaže odкрýva zaujímavé poznatky. Žiaci pracujú v skupinkách, musia teda spoločne koordinovať činnosť. Vytvárajú sa tak kooperatívne spôsoby práce, žiaci sa musia naučiť prijať kompromisy a zároveň zvoliť vhodnú taktiku. Keďže celý proces prebieha v školskej knižnici, s ktorou súvisí čitateľská kultúra, musia spolupracovať tak, aby ich rozhovory nerušili ostatných. Učitelia nemôžu zasahovať do ich práce, nesmú našepkávať správne odpovede. Avšak počas súťaže sa voľne pohybujú a v prípade potreby žiakov usmerňujú. Atmosféra počas súťaže je príjemná, no rivalitu medzi triedami nemožno prehliadnuť. Nikto predsa nechce skončiť ako posledný. V konečnom dôsledku táto súťaž nerozdeľuje, ale spája. Zároveň u žiakov vyvoláva to najpodstatnejšie – lásku ku knihám.

Ukážka zo súťaže zameranej na podporu čitateľskej gramotnosti *Rýchlo a správne* – 5. ročník

Vyhľadaj v knihe odpovede a zapíš ich do tabuľky.

Kniha: *História ľudstva* (vpredu obsah, vzadu register a prehľady)

1. Medzi najstaršie civilizácie patrí egyptská civilizácia. v starovekom Egypte. Starí Egypťania vymysleli obrázkové písmo asi pred 5000 rokmi. **Ako toto obrázkové písmo dnes odborne nazývame?**
2. Dejiny dopravy sú tiež veľmi pestré. Najstarším spôsobom dopravy bolo putovanie po súši, neskôr cestovanie po mori a riekach, ale cestovanie vzduchom sa začalo oveľa neskôr. **V ktorom roku sa uskutočnila prvá cesta ľudí v balóne naplnenom horúcim vzduchom?**
3. Dejiny ľudstva zaznamenali veľké množstvo historických osobností, ktoré nejakým spôsobom zmenili svet. Po objavení Ameriky Krištofom Kolumbusom sa začalo osídľovanie amerického kontinentu Európanmi. **V ktorom roku sa uskutočnila výprava troch plachtencov pod velením Krištofa Kolumbusa?** (Tento rok sa uvádza aj ako rok, kedy bola objavená Amerika.)
4. Pôvodní obyvatelia Ameriky boli Indiáni. Indiáni Severnej Ameriky žili v spoločenstve, ktoré nazývame kmeň. Každý indiánsky kmeň mal svoj vlastný jazyk. Indiáni z rôznych kmeňov sa vedeli aj napriek tomu dohovoriť pomocou reči, ktorej všetci rozumeli. **Ako sa tá reč volala?**
5. O „siedmich divoch“ starovekého sveta sa už toho napísalo v histórii veľmi veľa. Sú to vynikajúce ukážky ľudského umu a vrcholy vtedajšej techniky. Do dnešných čias sa zachovali len pyramídy v Egypte. **Uved' názvy zvyšných šiestich „divov sveta“.**

Metodický list súťaže *Rýchlo a správne* zameranej na podporu zvyšovania úrovne čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania pre žiakov 4. až 8. ročníka je **zverejnený na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice** v časti Školské knižnice, záložka **Príklady dobrej praxe zo školských knižníc**, ďalej záložka **Námety pre základné školy** (link: <http://www.spgk.sk/?namety-pre-zakladne-skoly>).

CELOSLOVENSKÝ PROJEKT NAJZAUJÍMAVEJŠIE PODUJATIE ŠKOLSKEJ KNIŽNICE

Už niekoľko rokov sa zapájame do celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*, ktorý organizuje Slovenská pedagogická knižnica pri príležitosti **Medzinárodného dňa školských knižníc**. 13. ročník celoslovenského projektu bol pre nás veľmi úspešný – získali sme v rámci Slovenska 3. miesto a 300 € na nákup kníh do školskej knižnice podľa vlastného výberu.

Po zverejnení témy 13. ročníka celoslovenského projektu **Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity** sme sa na návrh nášho pána riaditeľa školy Mgr. Štefana Ráca rozhodli túto tému zrealizovať formou cyklistického výletu k Mohyle M. R. Štefánika postavenej na mieste pádu lietadla. Od našej školy je tento pamätník vzdialený približne 15 kilometrov, takže sme usúdili, že túto trasu by mohli zvládnuť aj menej zdatní žiaci.

Samotnej návšteve pamätníka tejto významnej osobnosti našich dejín predchádzala dôkladná teoretická príprava žiakov. **Cieľom tejto prípravy bola snaha o čo najhlbšie poznanie a pochopenie Štefánikovho života a diela.**

Teoretická časť podujatia pozostávala z prípravy projektov o živote a práci Milana Rastislava Štefánika. Informácie a nápady mali žiaci možnosť čerpať aj z knižničného fondu školskej knižnice, z elektronických informačných zdrojov a podobne. Žiacke projekty boli inštalované v respíriu školy a žiaci ich následne mohli využívať pri riešení kvízových otázok. Týmto spôsobom sa učili čerpať informácie aj z prác svojich spolužiakov. Ďalšou možnosťou prípravy na riešenie kvízových otázok bola aj činnosť v školskej knižnici, kde prebiehalo učenie sa starších žiakov s mladšími. Konkrétne žiaci deviateho ročníka mali za úlohu čítať druhákom zaujímavosti o živote Milana Rastislava Štefánika. Táto aktivita prebiehala v skupinkách 4 – 5 žiakov. Starší spolužiaci sa individuálne venovali mladším, riešili rôzne úlohy a informácie k ich riešeniu hľadali v knihách. Obe skupiny sa týmto pripravovali na otázky v kvíze a všetkým zúčastneným sa to veľmi páčilo. Niektorí v sebe našli vlohy pre učiteľské povolanie.

Starší žiaci učia mladších žiakov

Riešenie kvízu o Štefánikovi prebiehalo v respíriu školy, kde mali žiaci k dispozícii všetky nazbierané materiály (projekty, knihy, obrázky). Realizácia prebiehala v skupinách, ktoré usmerňovali pedagógovia. Vyplniť kvíz si prišli vyskúšať aj žiaci zo susednej základnej školy na Holíčskej ulici, ktorí prišli so svojou pani učiteľkou. Popozerali si vystavené projekty a práce našich žiakov, pomocou ktorých boli tiež úspešnými riešiteľmi kvízu. Teoretická príprava a schopnosť žiakov čerpať vedomosti z rôznych informačných zdrojov bola zrejme efektívna, keďže úspešnosť riešenia kvízu bola 80 %.

Príklady zadaných úloh:

- **Vyhľadať informáciu, aký odbor vyštudoval Štefánik.**
- **Predseda akého spolku bol v Prahe?**
- **Akú najvyššiu vojenskú hodnosť dosiahol?**
- **Kým bol Štefánik v 1. ČSR?**
- **Z akého materiálu je vystavaná Mohyla na Bradle?**
- **Kde sa nachádza rodný dom Štefánika?**
- **Aké občianstvo získal v roku 1912?**
- **Kde je Štefánik pochovaný?**
- **Z koľkých detí pochádzal?**

Riešenie kvízu v respíriu školy

Po dôkladnej teoretickej príprave mohli **žiaci nasadnúť na bicykle a osobne vzdať úctu pamiatke Milana Rastislava Štefánika**. V ťažkých poveternostných podmienkach (celý deň výdatne pršalo a fúkal vietor) si mohli pripomínať Štefánikovu odvahu a vytrvalosť pri prekonávaní prekážok. Žiaci 1., 2. a 3. ročníka sa mohli cyklotúry zúčastniť len v sprievode rodiča. Starších žiakov sprevádzali učitelia, pani zástupkyne a riaditeľ školy. Vzhľadom na veľmi nepriaznivé počasie bola táto cesta náročná. Niektorí žiaci ju nezvládli z technických, alebo fyzických dôvodov a museli sa predčasne vrátiť. Väčšina účastníkov však nakoniec dorazila úspešne do cieľa cesty. Pri Mohyle generála Milana Rastislava Štefánika **štyria žiaci deviateho ročníka porozprávali ostatným spolužiakom o mieste na ktorom sa nachádzajú, o okolnostiach smrti Štefánika, o jeho živote a zásluhách**. Po tomto príhovore slávnostne položili k pamätníku veniec. Pani zástupkyne nakoniec vylosovali dvoch

úspešných riešiteľov kvízu a odovzdali im knižné odmeny. Potom sa všetci a vydali sa na cestu späť do školy.

Cyklotúra k Mohyle generála Milana Rastislava Štefánika

Predpokladaný príchod späť do školy bol popoludní. Zvyšok školy s obavami vyzeral príchod cyklistov. Neskôr však už s úľavou privítali zmrznutých a zablatených spolužiakov. Po chvíli oddychu s nadšením opisovali priebeh cesty a svoje dojmy. Napriek ťažkým podmienkam sa im táto akcia páčila a tí, ktorí sa nechali odradiť počasím, to nakoniec ľutovali.

Popoludní najmenší žiaci v školskom klube prebrali štafetu a **vybrali sa na kolesách mestskej hromadnej dopravy za Milanom Rastislavom Štefánikom**. Chvíľu na kolesách, chvíľu pešo, až prišli **k soche generála Štefánika na nábreží Dunaja** pred novou budovou SND v Bratislave. Žiaci odpovedali na otázky pani zástupkyne a tým dokázali, že pozorne počúvali v škole a zapamätali si všetky informácie, ktoré sa o tejto osobnosti dozvedeli. Nakoniec položili k nohám Štefánikovej sochy kvety.

Najmenší žiaci pred sochou generála Milana Rastislava Štefánika

ZÁVER

Hlavným cieľom školskej knižnice je, aby si žiaci vytvorili pozitívny vzťah ku knihe a k čítaniu. Schopnosť čítať a učiť sa prostredníctvom čítania, je základnou akademickou zručnosťou, ktorá je dôležitá pre školskú úspešnosť vo všetkých oblastiach. A tak nám školská knižnica ponúka možnosť siahnuť do všetkých oblastí ľudského života, nasledovať svoje záľuby, rozvíjať fantáziu a prehlbovať schopnosť vyjadriť svoje myšlienky a názory. Prostredníctvom aktivít v školskej knižnici sa snažíme žiakom spojiť čítanie so silným zážitkom, aby sa ku knihám neustále vracali a čerpali z nich poznatky, zábavu aj inšpiráciu.

ADRESA A E-MAIL

PhDr. Katarína Vengrínová

Základná škola

Pankúchova 4

851 04 Bratislava

Slovenská republika

e-mail: zs.vengrinova@gmail.com

Príloha č. 1 Vyhodnotenie 8. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá *Záložka do knihy spája školy*

Vyhodnotenie
8. ročníka česko-slovenského projektu
pre základné školy a osemročné gymnáziá

Záložka do knihy spája školy: Tajuplný svet knižných príbehov

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave v spolupráci s Knižnicou Jiřího Mahena v Brne vyhlásili pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2017** pre základné školy a osemročné gymnáziá 8. ročník česko-slovenského projektu ***Záložka do knihy spája školy: Tajuplný svet knižných príbehov***.

Cieľ česko-slovenského projektu

Cieľom česko-slovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Žiaci vyrobili záložku do knihy, na ktorej ľubovoľnou technikou stvárnilu tému česko-slovenského projektu *Tajuplný svet knižných príbehov* a vymenili si ju s partnerskou školou z Českej republiky, respektíve zo Slovenskej republiky. Výmenu záložiek využili školy k nadviazaniu spolupráce, kontaktov alebo poznávaniu života žiakov v Českej republike a v Slovenskej republike a zároveň aj ako prierezovú tému do Školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Priebeh česko-slovenského projektu

Slovenské školy, ktoré sa chceli zúčastniť projektu, vyplnili do 26. septembra 2017 elektronickú prihlášku zverejnenú na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok z Českej republiky a zo Slovenskej republiky vytvorila Slovenská pedagogická knižnica **567 partnerských dvojíc** s prihliadnutím na druh a typ školy a počet prihlásených žiakov. Z uvedeného počtu bolo 337 partnerských dvojíc vytvorených medzi českými a slovenskými školami a 230 partnerských dvojíc medzi samotnými slovenskými školami, a to z dôvodu menšieho počtu prihlásených českých škôl. V dňoch 29. až 30. septembra 2017 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici spolu s podrobnými pokynmi o realizácii česko-slovenského projektu. Zúčastnené partnerské dvojice informovala o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2017.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Slovenskú republiku

Do projektu sa prihlásilo **1 134 škôl s celkovým počtom 138 248 žiakov**, z toho bolo **337 českých škôl** s celkovým počtom 37 073 žiakov a **797 slovenských škôl** s celkovým počtom 101 175 žiakov.

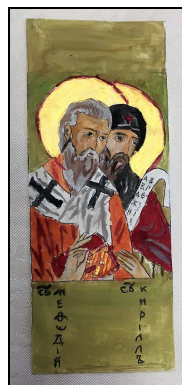
Slovenská pedagogická knižnica poďakovala 20. októbra 2017 každej zúčastnenej českej i slovenskej škole za aktívnu účasť v projekte. Slovenské školy vyzvala na dobrovoľné

vyhodnotenie česko-slovenského projektu a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Českú republiku bude zverejnené na webovom sídle Knižnice Jiřího Mahena v Brne (www.kjm.cz).

Výber z dobrovol'ného hodnotenia projektu 431 českými a slovenskými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na tejto webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2017/Projekt_Zalozka_ZS_a_8-roc.gym._Hodnotenie2017.pdf

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rozmanitých tvarov, rôznych veľkostí a s pomocou rozličných techník na určenú tohoročnú tému *Tajuplný svet knižných príbehov* počas vyučovania, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo v školskej knižnici podľa svojich schopností, zručností, možností a veku. Žiaci z nižších ročníkov stvárňovali na svojich záložkách väčšinou rozprávkové postavy z kníh, napríklad O pyšnej princeznej, Červená čiapočka, Matko a Kubko, Čin-Čin, alebo literárnych hrdinov z kníh, napríklad O Gul'kovi Bombul'kovi, Danko a Janka, Moja mama je bosorka. Žiaci z vyšších ročníkoch a mladší gymnazisti sa zase nechali pri výrobe záložiek inšpirovať motívmi z dobrodružnej literatúry, sci-fi alebo bájok. Na zadnú stranu záložiek väčšinou písali citáty z kníh, názov knihy a meno autora, svoje poštové alebo mailové adresy, facebookové kontakty, aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať, prípadne malý priateľský odkaz pre svojho budúceho kamaráta. Mnohé školy si spestrili výrobu záložiek častými návštevami školskej knižnice, verejnej knižnice alebo regionálnej knižnice, kde okrem hľadania inšpirácie na čítanie pútavých knižných príbehov sa zúčastňovali rozmanitých akcií zameraných na podporu čítania.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často žiacke besedy o obľúbených knihách alebo besedy so slovenskými spisovateľmi, čitateľské besiedky s pozvanými rodičmi či starými rodičmi žiakov, hodiny tichého alebo hlasného čítania, dramatizácie rozprávok, literárne kvízy, recitačné súťaže, rozhlasové relácie s cieľom predstaviť celej školskej komunite pridelenú partnerskú školu, vyučovacie hodiny zamerané na predstavenie českého jazyka, českých najznámejších spisovateľov a čítanie ukážok z českých rozprávok (najčastejšie napr. O psíčkovi a mačičke, Deväťoro rozprávok, Dašenka alebo život šteniatka).

Výmena záložiek

Väčšina škôl do balíka so záložkami pribalila školské časopisy, jubilejné publikácie, publikácie o tradíciách obce, rozprávkové knihy, historické kalendáre, propagačné materiály o škole alebo o obci či o meste, dévedéčka s divadelnými predstaveniami žiakov, cédečka s piesňami žiakov, turistické mapy, darčkové predmety alebo aj sladkosti. Našli sa aj také školy, ktoré ku záložkám priložili fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, alebo priateľské listy od školských koordinátorov alebo od samotných žiakov, či vlastnoručne vyrobené leporelá o zaujímavostiach Slovenska. V niekoľkých prípadoch došlo dokonca k osobnému odovzdaniu záložiek pri návšteve školy zástupcami – vyučujúcimi z partnerskej českej alebo slovenskej školy či rodičmi žiakov.

Pováčšine všetky zúčastnené školy si z priateľských záložiek urobili výstavky alebo nástenky v aule školy, v priestoroch školskej knižnice, prípadne v triedach. Ďalej na webových sídlach svojich škôl uverejnili najkrajšie záložky či napísali články o priebehu projektu do svojich školských časopisov alebo regionálnych novín. Zopár škôl ocenilo knihami, sladkosťami alebo diplomami autorov najkrajších záložiek. Niekoľko desiatok škôl darovalo svoje záložky svojim vzácnym hosťom, ktorí sa zúčastnili osláv Medzinárodného dňa školských knižníc 23. októbra 2017, alebo ich darovalo svojej školskej knižnici. V jednom prípade žiaci zaslali záložky svojej spolužiačke na onkologické oddelenie Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave.

Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce, napríklad aj v zorganizovaní vzájomných výmenných pobytov českých a slovenských žiakov alebo školských výletov do Česka, alebo naopak, na Slovensko.

Výber z vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov z Českej republiky a zo Slovenskej republiky

„Do tohto projektu sme sa už zapojili tretíkrát a každým rokom sme z neho viac a viac nadšenejší. Je to výborný projekt, ktorý nám umožňuje zaujímavým a pútavým spôsobom nadviazať kontakt s našimi susedmi a kamarátmi z vedľajšej krajiny...“

Ilona Zapletalová, Základní škola Kunratice, Předškolní, Praha, Česká republika

„Páči sa nám váš projekt, lebo je to o deťoch, pre deti. Porozprávame sa pri tom o čítaní, tvoríme niečo krásne, dostávame darčeky a dávame darčeky. Nie výnimočné, len najlepšie, aké dokážeme sami vytvoriť.“

Eleonóra Mátéová, Základná škola Györgya Dénesa s VJM, Plešivec

„Naši žiaci využili možnosť napísať list českým kamarátom z Varnsdorfu, v ktorom vyjadrili radosť a prianie, aby im záložka slúžila nielen pri čítaní v škole, ale aj doma.“

Dana Bobrovská, Základná škola, Žabokreky

„Výroba záložiek žiakov nesmierne bavila, podnietila ich kreativitu a záujem o knihy. Počas výroby si žiaci vymieňali svoje čitateľské zážitky a podelili sa o svoj čitateľský vkus...“

Adriána Dudová, Gymnázium Ladislava Novomeského, Bratislava

„Myšlienka a cieľ tohto projektu je úžasný. Je krásne vidieť radosť na tvárach žiakov, ktorí naozaj chcú vytvoriť tú najkrajšiu a originálnu záložku a pritiahnúť neznámeho kamaráta k čítaniu.“

Veronika Mojsejová, Základná škola, Jána Švermu, Michalovce

Aj napriek tomu, že český jazyk je nám blízky, žiaci mnohému nerozumejú. Preto sme vďační za túto skúsenosť a možnosť skontaktovať sa so školou z Čiech. Je to pre žiakov i pre nás učiteľov prínosné, zaujímavé a poučné. Určite sa zapojíme aj na budúci rok.“

Helena Repaská, Základná škola s materskou školou, Nálepkovo

„Celý projekt môžeme hodnotiť len kladne. Okrem rozvoja kreativity a čitateľskej gramotnosti pozitívne vplýva na emotívny vývoj žiakov. Mali možnosť šíriť radosť, ktorá sa im mnohonásobne vrátila od iných žiakov.“

Ol'ga Písarčíková, Základná škola s materskou školou, Rabča

„Žiaci niekoľko týždňov navštevovali školskú knižnicu a čítaním odhaľovali záhadný svet knižných príbehov. Siahli po knihách a s nadšením sa pustili do práce, aby kamarátom odhalili tajuplný svet príbehov. Veríme, že naše záložky rovesníkom z partnerskej školy vyčaria úsmev na tvári vždy, keď otvoria knihu a budú im pripomínať tajuplnosť prečítaných príbehov.“

Lenka Daňková, Základná škola s materskou školou, Dlhá nad Oravou

Prínos česko-slovenského projektu

Výmena záložiek pomohla slovenským a českým pedagógom hravou a zábavnou formou získať žiakov pre čítanie, takisto podporila ich dobrý vzťah ku knihám a k školskej knižnici a motivovala ich, aby si knihy vyberali podľa svojich čitateľských záujmov. Rovnako im pomohla vytvárať priateľské spoločenstvá, v ktorých s radosťou a nadšením pracovali, rozprávali sa o prečítanom a navzájom si odporúčali knihy od českých a slovenských spisovateľov. Výmena záložiek taktiež podporila u žiakov kreativitu, tvorivosť a fantáziu a zušľachtila aj ich morálne hodnoty. Zároveň umožnila školám, aby nadviazali vzájomnú spoluprácu a spoznávali históriu, kultúru či regionálne zvyky v oboch republikách.

Pridanou hodnotou česko-slovenského projektu bolo na jednej strane oživenie vyučovacieho procesu, podpora medzipredmetných vzťahov, rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry, vlastivedy a geografie. Na druhej strane aj výrazné zapojenie žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh.

Pod'akovanie

Naše úprimné pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa slobodne a dobrovoľne zapojili do česko-slovenského projektu a podieľali sa na jeho príprave, propagácii, realizácii a hodnotení v Českej republike a v Slovenskej republike.

Ďalej ďakujeme **českým a slovenským pedagogickým zamestnancom i nepedagogickým zamestnancom** za prijatie pridelenej partnerskej školy, za skvelú koordináciu projektu na svojej škole a za korektnú a priateľskú komunikáciu s partnerskou školou. Tiež im ďakujeme za ich nadšenie, voľný čas a úsilie, ktoré venovali usmerňovaniu svojich žiakov počas výroby záložiek a za sprostredkovanie výmeny záložiek. Osobitne im ďakujeme za všetky inšpirujúce a tvorivé aktivity, ktoré zrealizovali na podporu čítania.

Oprávnene im patrí naša vďaka, obdiv a úcta.

Špeciálne pod'akovanie

Naša úprimná vďaka patrí aj **českým a slovenským žiakom** základných škôl a osemročných gymnázií za to, že sa opäť stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti a využili svoje nadšenie, nadanie a talenty na ušľachtilý cieľ, ktorým sebazvedelávanie a vzdelávanie druhých je, a že vytvárali živé priateľstva nielen v rámci svojich tried, ale aj medzi školami.

Zvlášťne poďakovanie

Zvlášť chceme poďakovať všetkým **slovenským školám**, ktoré s pokorou prijali za svojho partnera v česko-slovenskom projekte pridelenú slovenskú školu.

Pod'akovanie českému partnerovi

Srdečná vďaka patrí **zástupcom Knížnice Jiřího Mahena v Brne** za možnosť spoločne realizovať česko-slovenský projekt. Menovite ďakujeme riaditeľke knižnice Ing. Libuši Nivnickej za jej veľkorysosť podporiť čítanie, vytváranie priateľských vzťahov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a poznávanie histórie, kultúry či regionálnych zvykov v oboch republikách. Ďakujeme aj koordinátorke projektu v Českej republike Mgr. Pavlíne Lišovskej za jej profesionálny a ľudský vklad do tohto česko-slovenského projektu.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metódička pre školské knižnice a odborný garant česko-slovenského projektu (28. 11. 2017)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10, e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Organizátori

Príloha č. 2 Hodnotenie 8. ročníka česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy základnými školami a osemročnými gymnáziami*

Hodnotenie
8. ročníka česko-slovenského projektu
Tajuplný svet knižných príbehov
základnými školami a osemročnými gymnáziami

(výber zo 431 hodnotení)

Čestní hostia z Českej republiky

„Naše škola je již několik let zapojena do tohoto projektu. Od počátku spolupracujeme se školou našeho typu – málotřídní školou ze Stankovan na Slovensku. Vzájemně si vyměňujeme nejen knižní záložky, ale také obrázky dětí, knížky pohádek i drobné dárky. V družině děti samy předčítají dopis od Stankováků, slovenský jazyk se jim velmi líbí a záložky opravdu využívají při čtení v čítankách nebo ve své oblíbené knížce. Během školního roku si také posíláme informace ze školy a fotografie dětí. Díky tomuto projektu jsme získali nové kamarády a jsme za to velice vděční.“

Pavla Smrčková, Mateřská škola a Základní škola, Nový Kostel, Česká republika

„Ve spolupráci se školou v Nových Zámčích budeme pokračovat, žáci devátých tříd tvořili vlastní básně, ty poputují na Slovensko a budou vydány ve školním časopise. Spolupráce se

školou v Nábřežné ulici funguje už několikátý rok. V loňském roce jsme pořádali výstavu o tomto městě, jeho historii, pamětihodnostech, významných osobnostech. Součástí byla i prezentace knížek – pohádek a literatury pro děti a mládež, pohlednic a časopisů.“

Marcela Bauerová, Základní škola, Zborovská, Tábor, Česká republika

„Projektů se účastním již 3 rokem a každý rok jsem z této akce nadšenější. Je to výborný projekt, který nám umožní zajímavým a poutavým způsobem navázat kontakt s našimi sousedy a kamarády z vedlejší země... Některé třídy si přečetly před tvorbou záložky nějaký příběh, jiné si povídaly o přečtených knihách a jejich hrdinech, navštívily knihovnu a vybraly si knihu na čtení a někteří žáci tvořili záložky přímo v knihovně s učitelkou, která je jim v knihovně pomocníkem a pravou rukou při výběru knih.“

Ilona Zapletalová, Základní škola Kunratice, Praha, Česká republika

„Jsme rádi, že jste vytvořili mezinárodní projekt, na kterém by mohli pracovat studentky a studenti nižšího stupně gymnázia, protože většina projektů, kterých se naše škola účastní, je určena pro středoškoláky. Vámi organizovaný projekt Záložka děti z nižšího stupně gymnázia oslovil, mohly v něm rozvinout nejen svoje čtenářské a literární znalosti, ale také výtvarnou dovednost a kreativitu... Projekt vždy prezentujeme také v rámci Dne otevřených dveří naší školy, kdy vystavíme nejen nástěnky s prací našich studentů na fotografiích, ale také fotografie záložek a dárečky, které jsme dostali z naší partnerské slovenské školy. Vystavované materiály mají vždy u rodičů, studentů i dalších návštěvníků gymnázia velký úspěch a projekt je hodnocen velmi pozitivně.“

Jana Chocholáčová, Gymnázium Jana Blahoslava, Ivančice, Česká republika

„Měli jsme radost ze záložek ze Slovenska a z drobných dárků, které k nim byly přiloženy. Sami jsme také spolu se záložkami poslali různé propagační materiály, které vypovídají o našem kraji. Také jsme přidali knihu o zajímavostech Kraslicka. Akci hodnotím jako zdařilou a budu ráda, když se nám podaří další spolupráce.“

Hana Suttá, Mateřská škola a Základní škola, Oloví, Česká republika

„... rádi bychom Vám poděkovali za projekt, který každoročně pořádáte. Děti záložky vytváří rády a nad knihami přemýšlí trochu jinak, než jsou běžně zvyklé. Na záložky a kontakty ze Slovenska se vždy velmi těší. I letos tomu nebylo jinak. Přejeme mnoho dalších úspěšných ročníků.“

Irena Poláchová, Základní škola, Jungmanova, Litovel, Česká republika

„Do projektu se zapojily všechny naše tři šesté ročníky, jedna pátá třída a jedna čtvrtá třída. Práce děti moc bavila, protože viděly nějaký smysl a cíl. Spolužákům na Slovensko jsme také napsali dopisy a věříme, že na některé dostaneme i odpověď.“

Petra Procházková, Základní škola, Uhlířské Janovice, Česká republika

„Co nám projekt přináší? Zejména radost z tvoření. Dále poznávání kamarádů na Slovensku, seznámení se s jazykem, kulturou a přírodou Slovenska prostřednictvím internetu a možná i dopisů. Letošní práce byla pestrá. Mimo jiné děti šily, do záložek vkládaly dopisy, některé záložky jsou krásně zalaminované, od malých dětí jsou opatřené korálky. Prostě fantazii se meze nekladly a výsledek stojí za to.“

Irma Fendrichová, Základní škola, Obříství, Česká republika

„Letos jsme byli spárováni se Základní a mateřskou školou z Teplého Vrchu. Komunikace mezi oběma školami byla velmi vstřícná a přátelská, tak věříme, že bude pokračovat i nadále. V současné době, po přijetí zásilky záložek ze Slovenska, se prý ještě můžeme těšit na knížku, kterou pro nás tvoří. Jsme vděční za jakýkoli podnět, který může přispět k sblížení, vzájemnému poznávání a inspiraci mezi žáky i učiteli.“

Lenka Konopková, Základní škola, Skálava, Turnov, Česká republika

„Partnerské školy na Slovensku byly odeslány záložky do knihy a také informační materiály nejen o škole, ale i o našem městě... Žáci naší školy měli velkou radost z obdržených záložek a mohli si tak porovnat svoji práci s prací žáků slovenské školy.“

Věra Kratochvílová, Základní škola, Ovčárecká, Kolín, Česká republika

„Základní škola je již čtvrtým rokem zapojena do česko-slovenského projektu Záložka do knihy spojuje školy. Naší partnerskou školou je ZŠ Vajanského ve Skalici. Vzájemně jsme si vyměnili 200 krásných záložek. Těšíme se na další spolupráci v rámci škol.“

Dagma Kořánová, Základní škola J. V. Sládka, Zbiroh, Česká republika

Slovenská republika

„Naši žiaci vyrobili rozmanité záložky. Používali rôzne techniky a materiály. Čo je však dôležitejšie, je to, že sa zabavili a využili najmä svoje šikovné rúčky, nespútanú detskú fantáziu a veľkú vynaliezavosť. Každý sa snažil odovzdať čo najkrajšiu záložku, aby čo najlepšie reprezentoval svoju triedu a školu.“

Alexandra Mrižová, Základná škola, Tribečská, Topoľčany

„Chcela by som poďakovať za tento skvelý projekt v mojom mene aj mojich kolegov. Naši žiaci si vychutnávali chvíle strávené na tomto projekte. Počas projektu sme mali čitateľský maratón. Žiaci čítali s radosťou. Okrem toho na hodinách čítania sa reprodukovali rozprávky a takto sme vhupli priamo do rozprávkových príbehov. Žiaci na záver projektu napísali list svojej vybranej škole, kde jej všetko opísali. Tešíme sa, že práve naše záložky prispejú k čítaniu kníh a takto podpora správnu vec.“

Andrea Bajtošová, Základná škola s materskou školou, Hrabušice

„Žiaci jednotlivých ročníkov na hodinách výtvarnej výchovy a pracovného vyučovania vyrábali záložky rozmanitých tvarov, rôznych veľkosti a pracovali rôznou technikou (maľovanie, kreslenie, lepenie, háčkovanie a pod)... Žiaci záložky vyrábali s láskou a vierou, že potešia kamarátov a priateľov partnerskej školy. Dúfame, že záložka ako dar bude inšpiráciou pre všetkých žiakov aj do budúceho ročníka projektu.“

Monika Haleková, Spojená škola, Kpt. Nálepku, Giraltovce

„Napísali sme českej ZŠ Vlčice spoločný list doplnený fotografiami o našej škole, na vlastive sme vyrobili leporelo o zaujímavostiach Slovenska, na informatickej výchove napísal každý žiak o sebe krátky list, kreslili sme slovenské vlajky a vlajku našej obce, na hudobnej výchove sme natočili krátky videopozdrav s hymnou našej školy, učili sme sa písať na balík adresu a nakoniec žiaci urobili zbierku hračiek, ktorú sme im poslali.“

Milena Havranová, Základná škola s materskou školou, Prenčov

*Do projektu sme sa zapojili po prvýkrát a všetci sa hrnuli do práce s veľkým oduševnením, že môžu svojou záložkou urobiť radosť niekomu inému. V nižších ročníkoch si žiaci zvolili slovenské rozprávky, knihu *Danka a Janka* a *Moja mama je bosorka*. Vo vyšších ročníkoch to bol *Malý princ*, ale aj dobrodružná literatúra či sci-fi... Na podporu čítania sme v triedach i školskej knižnici robili dramatizáciu slovenských rozprávok, prezentáciu nových kníh a akcie: *Číta celá trieda*, *Čitateľský maratón*, *Z rozprávky do rozprávky*, *Starší čítajú mladším*.“*

Lýdia Oreničová, Základná škola, Cernina

„Ako sú naše záložky pestré, sú rôznorodé aj naše deti. Máme žiakov talentovaných, žiakov s poruchami učenia i zo sociálne znevýhodneného prostredia. U všetkých sa snažíme rozvíjať čitateľské schopnosti a lásku ku knihám. Ako súčasť projektu u nás prebiehala aktivita Knižný superman. Záložky našich i českých žiakov sme vystavili na nástenke pri vstupe do školy. Žiaci i pedagógovia sa mohli bližšie oboznámiť s projektom, našou partnerskou školou a prezrieť si krásne výtvary žiakov. Úžasný projekt, určite sa zapojíme aj v budúcom roku.“

Ingrid Lapárová, Základná škola, Slobody, Košice

„Na hodine čítania sme si začali čítať knihu Nie je škola ako škola. Chodíme aj do školskej knižnice, kde si čítame každý utorok rozprávkové knihy. Naši žiaci veľmi radi čítajú.“

Sidónia Stanková, Základná škola s materskou školou, Krasňany

„Záložky pre partnerskú školu sme vyrábali na hodinách výtvarnej výchovy, ale najviac času sme strávili v priestoroch našej školskej knižnice. Počas vytvárania záložiek sme súčasne usporiadali podujatie Hodina rozprávok. Detičky z materskej školy a žiaci 1. až 4. ročníka si čítali rozprávky v školskej knižnici. Okrem výroby záložiek naši žiaci VII. až IX. triedy si navzájom vymenili listy.“

Anna Eliášová, Základná škola, Jaklovce

„V našej škole sa zapájame do rôznych aktivít na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Čítajú nielen učiteľky, ale zapájajú sa aj žiaci v triedach – čítajú si navzájom, vo dvojiciach, v skupinkách. Využívame aj rovesnícke vzdelávanie, kde starší žiaci zdramatizujú rôzne príbehy mladším spolužiakom. Spoluprácou s partnerskou školou vzniklo nové partnerstvo, opäť sa školy z rôznych kútov Slovenska a Čiech mohli aspoň málinko spoznať. Ďakujeme.“

Ingrid Kršjaková, Základná škola s materskou školou, Tajovského, Poprad

„Najväčšia radosť však nastala, keď naša škola dostala balík so záložkami. Žiaci si ich porozdeľovali a slúžia im ako záložky v čítankách zo Slovenského jazyka. Do tematiky o knihách a celkovo o čítaní, nám zapadla aj sprievodná akcia na našej škole, ktorú sme mali práve v posledný októbrový týždeň, a to Týždeň hlasného čítania, ktoré má pre našich žiakov nesmierny význam, keďže sú to deti s rôznymi stupňami mentálneho postihnutia a práve čítanie im robí veľmi veľký problém. Práve takáto tvorivá aktivita, akou výroba záložiek bezpochyby bola, im určite čítanie aspoň trochu spríjemnila a zatraktívnila.“

Lucia Betková, Špeciálna základná škola, Čierny Balog

„Výroba záložiek bola spojená s prezentáciami o knihe, čítaním a dramatizáciou. Napríklad prváci čítali knihy *Indiánske rozprávky*, *Žabí princ* a *Veselé príbehy šaša Tomáša*. Druháci knihu *Psíček a mačička* a tretiaci knihy *Rozprávky o Pufovi a Mufovi* a *Zo škrupinky*. Štvrtáci si priniesli svoju najobľúbenejšiu knihu a o nej pútavo rozprávali a z nej čítali svojim spolužiakom.“

Alžbeta Bušíková, Základná škola, Slovenských dobrovoľníkov, Žilina

„Okrem toho, že sme vyrábali záložky pre našich nových kamarátov, mali sme aj doplnujúce aktivity s cieľom podporiť u žiakov trvalý vzťah ku knihám. Napríklad *V ríši bájok s Ezopom* alebo *Môj obľúbený literárny hrdina*. Veľmi nás potešili záložky z partnerskej školy. Navzájom sme si vymenili listy, pridali sme aj niekoľko fotografií.“

Anna Žibeková, Základná škola s materskou školou, Lomná

„Žiaci niekoľko týždňov navštevovali školskú knižnicu a čítaním odhaľovali záhadný svet knižných príbehov. Siahli po knihách a s nadšením sa pustili do práce, aby kamarátom odhalili tajuplný svet príbehov. Veríme, že naše záložky rovesníkom z partnerskej školy vyčaria úsmev na tvári vždy, keď otvoria knihu a budú im pripomínať tajuplnosť prečítaných príbehov.“

Lenka Daňková, Základná škola s materskou školou, Dlhá nad Oravou

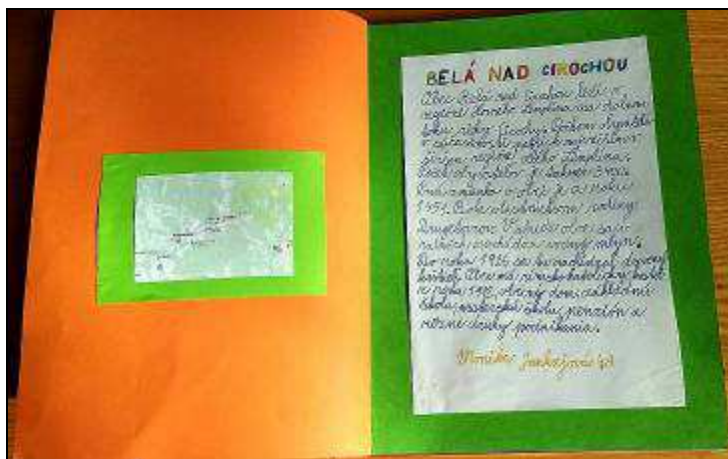
„So žiakmi deťmi diskutovali o tom, čo v nich vyvoláva názov Tajuplný svet rozprávok. U niekoľkých detí bola zhoda – filmové rozprávky kedysi a dnes. Rozprávky sme sloвне porovnávali, hľadali sme rozdiely vo vytváraní filmových rozprávok kedysi a dnes. Na záver sme sa zhodli na niekoľkých rozprávkach a ich spracovaní. Keďže témou našej diskusie bol film, rozhodli sme sa rozprávky spracovať do podoby filmovej pásky.“

Lenka Hudecová, Základná škola, Krosnianska, Košice

„Počas výroby záložiek bola nálada veselá, uvoľňujúca. Žiaci boli hrdí, že môžu vyrábať záložky pre žiakov z partnerskej školy. Pri zhotovovaní záložiek počúvali rozprávky, starší žiaci si doniesli svoje obľúbené knihy a inšpirovali sa aj ilustráciami z nich. V niektorých triedach čítali starší žiaci mladším žiakom. Niektoré hodiny boli spestrené aj počúvaním pútavých príbehov z cédečiek. Mne osobne sa páčilo ich uvažovanie o tom, komu sa ich záložka dostane do rúk, či sa mu bude páčiť, či ho alebo ju poteší, či budú s ich prácou na záložkách spokojní.“

Viera Tóthová, Základná škola, Haličská cesta, Lučenec

„Naši školáci – mladí čitatelia sa veľmi potešili, že sa opäť budú môcť realizovať a prostredníctvom záložky do knihy imaginárne spojiť s kamarátom z iného mesta. Žiaci 4. ročníka vyrobili pre žiakov z partnerskej školy aj knihu o svojej rodnej obci. Tí najmenší, prváci, sa po prvýkrát stretli s touto formou kamarátstva. Žiaci mali z tvorby záložiek veľkú radosť.“

Slávka Zakut'anská, Cirkevná ZŠ s MŠ sv. Petra a Pavla, Belá nad Cirochou

„Potešili sme sa aj českým knihám i cédečku Jak dostat tatínka do polepšovny, ktoré určite využijeme na hodinách čítania pri oboznamovaní žiakov s cudzím jazykom našich susedov. Takouto aktivitou sa snažíme formovať u žiakov prosociálne správanie a spoznávať susedov z okolitých krajín.“

Renata Gieciová, Základná škola, Školská, Bánovce nad Bebravou

„Zložky sme vyrábali nielen na hodinách literatúry i výtvarnej výchovy vo svojej kmeňovej triede, ale aj v školskej knižnici v deň, kedy sme si pripomínali Medzinárodný deň školských knižníc. V čase trvania projektu sme sa však vybrali aj na exkurziu do nášho okresného mesta, do Trebišova, kde sme navštívili Zemplínsku knižnicu v Trebišove. Aj tam sme sa so žiakmi zhovárali o záložkách, ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou každej rozčítanej knihy. Aj nám došiel balík a v ňom sa ukrýval kopec nádherných záložiek z dielničky žiakov zo Základnej školy Ivana Branislava Zocha v Revúcej. Touto cestou vyslovujeme Základnej škole Ivana Branislava Zocha v Revúcej obrovské **ĎAKUJEME!**“

Silvia Pavlíková, Základná škola s materskou školou, Borša

„Týždeň v mesiaci október, bol venovaný iba Záložkám do knihy, a to tak, že od pondelka do piatku sme pracovali s knižkami, mali sme rôzne aktivity na motiváciu pri tvorení záložiek. V prvom rade nám išlo o to, aby sme pochopili význam projektu, a dôležitosť záložiek. V pondelok sme si vybrali knižky z školskej čítárni, tie, ktoré nás oslovili a viedli sme debatu navzájom. Čo sú knihy? Prečo majú význam? Prečo ich dostávame? Prečo majú číslami označené strany? Prečo sú dôležité záložky?“

Kristína Bérešová, Základná škola, Mokrance

„Kamarátom do Čiech sme vyrobili záložky s Osmijankom, lebo si myslíme, že táto postavička prežíva na svojich cestách množstvo tajuplných a záhadných príbehov. Žiaci si vo dvojiciach s českým kamarátom napísali a vymenili listy. Ako sprievodnú akciu sme mali čítanie s rodičmi, v rámci ktorého nám v školskej čítárni čítali svoje obľúbené knihy z detstva tri mamičky a jedna z nich aj v českom jazyku knihu B. Říhy Honzíkova cesta.“

Viera Biesiková, Základná škola, Stará Turá

„Výroba záložiek bola veľkým oživením vyučovacej hodiny a zároveň aj dôležitým motivačným prvkom pri zvyšovaní čitateľskej gramotnosti žiakov. Sme veľmi radi, že mnohí z nich si našli opäť cestu do školskej knižnice.“

Alena Mičíková, Základná škola, V. Javorku, Žilina

„Tento projekt je našou pravidelnou a dlho očakávanou tvorivou aktivitou spojenou so začiatkom školského roka. Už na slávnostnom otvorení školského roka boli žiaci zvedaví na hlavnú tému záložky. A tá nás tento rok veľmi potešila. Rozprávky naši žiaci zbožňujú. A tak sme čítali, rozprávali sme sa o príbehoch a rozprávkových postavách. Dokonca sme si niektoré z nich aj zahrli.“

Miroslava Kušnierová, Špeciálna základná škola, Ilava

„Žiaci pracovali na výrobe záložiek s veľkou chuťou. Najskôr si pripomenuli Medzinárodný mesiac školských knižníc, vysvetlili význam projektu a na internete sa dozvedeli niečo o ich partnerskej škole zo ZŠ Hostie. Stretávali sa v školskej knižnici i obecnej knižnici. Každdej výrobe záložky predchádzalo čítanie kníh, besedy o prečítaných knihách, rozprávkach.“

Anna Brezinová, Základná škola, Východná

„V našej škole sme sa zamerali na výrobu záložiek, ktoré niesli tému zvieracích rozprávok, bájok a ľudových rozprávok. Výrobe predchádzalo spoločné čítanie príbehov, rozprávanie sa o známych rozprávkach a o obľúbenosti týchto postavičiek. Zaujímavou aktivitou a spríjemnením bolo aj čítanie ľudovej rozprávky starou mamou, ktorá nás navštívila priamo v škole a škôlke. Ďalšou motiváciou k výrobe záložiek bola aj návšteva folklórnej skupiny Konopa, ktorej členovia rozprávali rôzne známe rozprávkové príbehy, ako aj svoje zážitky.“

Eva Gombárová, Základná škola s materskou školou, Dohňany

„Počas projektu sme na škole organizovali sprievodné akcie: Výstava detskej cudzojazyčnej literatúry, čítanie starších žiakov mladším, Putovný cestovateľský kufor – čítanie na pokračovanie s čitateľským denníkom, spoločné čítanie pre žiakov 1. stupňa zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti Neodolateľná polievka, písanie pohľadníc partnerskej škole.“

Jana Červíková, Základná škola, Veľký Biel

„Tento projekt má skvelú myšlienku. Počas celého mesiaca sme sa menili na spanilé princezné, udatných rytierov, kráľov, škriatkov a v mnohé iné rozprávkové bytosti. Navštevovali sme školskú knižnicu a ešte viac sme sa snažili so žiakmi čítať. Nejde však len o povzbudenie žiakov k čítaniu kníh. Ide aj o to, že žiakov učíme, aké to je obdarovať niekoho vlastnoručne vyrobeným darčekom.“

Natália Kasanová, Základná škola, Vavrečka

„Nám sa tento rok podarilo osloviť partnerské mesto Ludgeřovice, s ktorým nás spája spolupráca v rámci mesta a vytvoriť česko-slovenskú dvojicu so ZŠ v Ludgeřoviciach. Žiakom sa realizácia projektu veľmi páčila. Nebola to len radosť z čítania, rozprávania, kreslenia, ale aj radosť z originálnej záložky, ktorú dostali darom od partnerskej školy. Okrem záložiek sme dostali DVD o partnerskej škole, pohľadnice, perá a odznaky. My sme pribalili knihu o našom meste, knihu o našom regióne, perá a medovníčky.“

Gabriela Kéry, Základná škola Dr. V. Clementisa, Tisovec

„Samotnému projektu predchádzali aj sprievodné akcie, ktoré sme mali na našej škole. Beseda so spisovateľkou Máriou Vrkoslavovou-Šefčíkovou, Číta celá rodina, Starší čítajú mladším, Medzinárodný deň školských knižníc a rôzne triedne projekty počas hodín slovenského jazyka a literatúry.“

Božena Ferková, Základná škola sv. Cyrila a Metoda, Košice

„Naši žiaci i tohto roku s radosťou maľovali a vytvárali záložky... Záložky podarovali i seniorom v rámci Mesiaca úcty k starším. Už teraz sa tešia na ďalší ročník.“

Antónia Il'kivová, Základná škola, Ul. 17. novembra, Sabinov

„Našu školu navštevujú žiaci s diagnostikovaným mentálnym postihnutím, pochádzajúci zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k literatúre a k čítaniu kníh... Ako každý rok, výroba záložky ako darčeka pre iných žiakov bola pre žiakov našej školy silnou motiváciou k tomu, aby ich výsledné práce boli čo najkrajšie. Inšpirovali sme sa

knihami ako je Pipi dlhá pančucha, Včielka Maja, Veľká kniha zábavy a knihami o strašidlách.“

Elena Krkošková, Špeciálna základná škola, Obrancov mieru, Detva

„Čo ma najviac teší je, že žiaci nadviazali pekné listové priateľstvá a vymieňajú si doteraz nielen záložky do kníh, ale svoje názory, delia sa o prežité radosti, aj starosti a prezentujú svoje túžby... K záložkám sme pribalili aj listy, v ktorých sa deti predstavili, aj v anglickom jazyku, knihu o Podunajsku, kde leží aj naše mesto, informačné katalógy z histórie aj súčasnosti, kultúre aj športe a literárne práce žiakov o prečítaných knihách a o školách budúcnosti.“

Nela Trávníčková, Základná škola J. A. Komenského, Komárno

„Keďže našou partnerskou školou bola česká škola ZŠ Dašice, pri výrobe záložiek sa žiaci v prvom rade inšpirovali rozprávkovými postavami z českých rozprávok a terajšími modernými rozprávkami... Popri tom sme na škole opäť realizovali posedenia v školskej knižnici, kde prebiehali čitateľské popoludnia. Každý žiak mal možnosť vystúpiť a porozprávať o svojich obľúbených knihách a literárnych hrdinoch.“

Zuzana Paľová, Základná škola s materskou školou, Krčava

„Hlavnou inšpiráciou pri tvorbe záložiek pre žiakov boli obľúbené postavy z ich obľúbených príbehov a kníh, fantázia, predstavivosť, momentálne citové prežívanie a nadšenie zo svojej realizácie... Na hodinách slovenského jazyka a literatúry sme realizovali čitateľské dni Môj svet príbehov, počas ktorých žiaci tvorili svoje vlastné príbehy, čítali si obľúbené rozprávky a zároveň sa stali ilustrátormi svojich príbehov.“

Zuzana Grellová, Spojená škola, Sládkovičovo

„Ďakujeme kolegyni z partnerskej ZŠ s MŠ v Starej Bystrici za milé slová: „Záložky, ktoré vyrobili Vaši žiaci na 1. stupni, sú úžasné. Dovolím si povedať, že zatiaľ najkrajšie, aké sme dostali.“ Snažili sme sa vyrobiť záložky, ktoré žiakov a učiteľky budú inšpirovať nielen k čítaniu, ale aj k novým námetom na hodiny výtvarnej výchovy. Výroba záložiek bola pre nás veľká zábava a radosť, ktorú sme mali z čítania, aj tvorenia.“

Janka Ďurčová, Základná škola, Golianova, Banská Bystrica

„... po prázdninách nás navštívili tri pani učiteľky s pani riaditeľkou zo školy Lubina Kopřivnice. Srdečne sme ich privítali a štvrtáčky predniesli svoju vlastnú tvorbu – uvítaciu báseň. Pani učiteľky boli milo prekvapené. Odovzdali našim žiakom pozdrav od žiakov z ich školy a rozdali im záložky. Naším žiakom sa záložky veľmi páčili.“

Blanka Jurišová, Základná škola, Potočná, Trenčín

„Naši žiaci usilovne pracovali počas celého októbra na nových záložkách do kníh. Záložky boli poslané do partnerskej školy v Čechách do Tišnova. S touto školou má naša škola aj družobnú spoluprácu...“

Dagmar Kuričová, Základná škola J. A. Komenského, Sereď

„Zapojenie sa do projektu bolo pre nás príjemným sprestrením vyučovania aj voľnočasových aktivít. Žiaci mali možnosť prezentovať sa svojou prácou pred žiakmi v inom kúte našej vlasti, poslať darčekový pozdrav svojim rovesníkom v inej škole. Zároveň si pripomenuli význam kníh v ich živote, porozprávali sa o svojich obľúbených knihách a tiež o tom, koľko múdrosti je možné do nich ukryť.“

Simona Šedivá, Základná škola, Borský Mikuláš

„Naša škola sa už tradične zapája do oboch októbrových projektov. Väčšinou do projektu Záložka zapájame aj našu partnerskú školu z Moravskej Třebovej... Do balíčka so záložkami sme pribalili aj pozdravný list a publikáciu o Banskej Štiavnici, aby naši moravskí priatelia mali ďalšiu spomienku na naše mesto vo svojej školskej knižnici.“

Peter Hajšel, Základná škola Jozefa Horáka, Banská Štiavnica

„Súčasťou balíčka so záložkami bol list, kde sme sa dozvedeli niečo viac o partnerskej škole. Celé podujatie bolo pre žiakov zaujímavé a inšpiratívne.“

Anna Šeniglová, Základná škola, Malé Leváre

„Žiaci sa inšpirovali prečítanými príbehmi pri návrhu záložiek. Najmladším žiakom sme pripravili sprievodné podujatie vo forme čítania príbehov staršími spolužiakmi... Žiaci oboch škôl sa vyjadrili, že by v partnerstve chceli pokračovať aj po ukončení projektu a budú si vymieňať informácie zatiaľ aspoň formou listov. Dúfame, že sa rozvinie priateľstvo medzi žiakmi a v budúcnosti rozšírieme spoluprácu aj v iných oblastiach.“

Sylvia Molnárová, Základná škola, Trebatice

„Na podporu čítania a kontaktu s literatúrou sa žiaci pravidelne stretávali v našej školskej knižnici, kde si listovali v knihách, inšpirovali sa a takto priamo na mieste vytvárali záložky, ktoré mali potešiť obdarovaných kamarátov. Tiež sme niektoré hodiny literárnej výchovy venovali záložkám, preto ilustrácie prebratého literárneho učiva načrtávali rovno na záložky. Našli sa však na nich aj obľúbené filmové postavičky Mimoni, smajlíky, krtkovia, Máša a medveď či postavy z komiksov.“

Lubica Verbická, Základná škola s materskou školou, Stakčín

„Máme veľa šikovných žiakov, ktorí sú úspešní športovci, recitátori, zúčastňujú sa rôznych olympiád, často nacvičujeme kultúrne programy, s ktorými vystupujeme v obci, zapájame sa do rôznych projektov. Naši žiaci sa s chuťou zapojili do výroby záložiek. Inšpirovali sa hlavne svojimi čitateľskými zážitkami. Škole, ktorá nám bola pridelená, sme v balíčku spolu so záložkami zaslali list, knihu o slávnom rodákovi z našej obce a perá.“

Mária Líšková, Základná škola, Košťany nad Turcom

„V piatok 20. októbra nebola naša malá škola prázdna ani v noci. Takmer všetci žiaci nocovali v túto noc v škole. Noc v škole sme venovali výrobe záložiek pre žiakov zo ZŠ s MŠ Vlkovce. Naši žiaci boli nadšení aj témou rozprávkové bytosti a zrazu bola plná škola Malého princa, Kocúra v čižmách, Pinocchia, Pipi Dlhej Pančuchy, Harryho Pottera, víly Amálky, Snehulienky a rôznych ďalších... Čo našich žiakov veľmi potešilo, bolo to, že žiaci z Vlkoviec poslali aj svoje adresy a naši žiaci si tak s nimi môžu dopisovať a skutočne sa stať kamarátmi. Žiakom sa tento projekt ohromne páčil.“

Anna Hercegová, Základná škola Jána Majku, Dolná Streda

„Už pravidelne sa zapájame do tohto pekného projektu. Poväčšine naši žiaci nachádzali inšpirácie vo svojich obľúbených príbehoch... Popri výrobe záložiek sme najmenším žiakom čítali rôzne rozprávkové príbehy... Spolupráca s partnerskou školou bola výborná. Záložky, ktoré nám poslali, boli nádherné, dostali sme od nich i školské časopisy. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník tohto projektu.“

Anna Hošťáková, Základná škola s materskou školou, Komenského, Šoporňa

„Žiaci sa opäť ponorili do postáv a príbehu nimi prečítanej knihy. Posolstvo príbehu výtvarne znázornili na záložke. Na druhú stranu napísali názov knihy a svoje kontaktné údaje, aby príjemca vedel, kto pre neho záložku vytvoril. Po ich odoslaní už netrpezlivo čakali na záložky z pridelenej školy. V balíku sme našli i zopár spomienkových predmetov, za čo ďakujeme. O rok sa určite opäť zapojíme do tejto akcie!“

Slavka Svrčková, Základná škola, Nábřežná, Kysucké Nové Mesto

„Už tradične začíname nový školský rok výrobou záložiek a potom očakávame pridelenie školy, kam ich budeme posielat'... Tesne pred jesennými prázdninami nás čakal balík s nádhernými záložkami od našich kamarátov z Čífera aj s množstvom informácií o tejto krásnej slovenskej obci. Zo záložiek sme si urobili nástenku, a potom si ich žiaci rozobrali podľa svojho vkusu. Týmto sa chcem poďakovať za tento krásny projekt, ktorý má pre žiakov zmysel a podporuje ich vzťah ku knihám. Už teraz sa tešíme sa na ďalší ročník.“

Iveta Kečková, Základná škola, Vagonárska ulica, Poprad

„Záložky pre našich priateľov vyrábali žiaci 1. až 6. ročníka na hodinách výtvarnej výchovy, etickej výchovy, čítania i detskej literatúry. Pri výrobe záložiek vychádzali z vyhlásenej témy. Najmenším prváčikom čítali rozprávky učiteľky a vychovávateľky v ŠKD, druháci a tretiaci čítali spoločnú knihu so svojou učiteľkou a tí starší si čítali knihy podľa vlastného výberu. Všetci účastníci zapojili svoju tvorivosť, fantáziu a zručnosti, aby vytvorili pekné a veselé záložky.“

Simona Melicherová, Základná škola Jána Amosa Komenského, Čadca

„Starší žiaci vytvárali záložky na hodinách literatúry a výtvarnej výchovy, mladší žiaci okrem vyučovania i v školskom klube, kde si čítali zaujímavé príbehy, čo ich motivovalo k činnosti... Záložky od českých rovesníkov sa žiakom veľmi páčili a v školskej knižnici si z nich urobili výstavku. Tešili sa zo záložiek a priali si, aby sa aj ich záložky páčili českým kamarátom.“
Jarmila Kyselicová, Základná škola s MŠ Pavla Demitru, Dubnica nad Váhom

„Naša škola sa do projektu zapája pravidelne a začiatok školského roka sa nám už tradične spája s výrobou záložiek. Vždy s napätím čakáme, aká škola nám bude pridelená ako partnerská a aká bude spolupráca s ňou. Tento rok sa našimi partnermi stala Základná škola s materskou školou z Novej Bystrice-Vychylovky. Spolupráca bola bezproblémová a priateľská... Na základe našej spoločnej mailovej komunikácie usudzujem, že záložky od našich žiakov urobili radosť a stanú sa milým spoločníkom pri čítaní zaujímavých príbehov.“
Andrea Kukučková, Základná škola, Fraňa Kráľa, Žarnovica

„Zložky z partnerskej školy sme prezentovali žiakom našej školy na výstavke v priestoroch školy. Následne boli odovzdané tým, ktorí sa podieľali na výrobe záložiek určených na výmenu. Projekt priniesol našim žiakom naplnenie a zábavu. Ďakujeme!“

Miriám Kasášová, Základná škola, J. Alexyho, Zvolen

„Žiaci sa pri výrobe záložiek inšpirovali svojimi obľúbenými knihami, ktorých úryvky sme si aj spoločne čítali. Každý zo žiakov si zo svojej knihy vybral obľúbený citát, respektíve časť, ktorá knihu najviac charakterizovala a snažil sa to v malom odkaze napísať na záložku.“

Soňa Chmelíková, Gymnázium Janka Francisciho-Rimavského, Levoča

„V priebehu októbra sme so žiakmi na hodinách SJL a VYV zhotovovali záložky na vyhlásenú tému. Popri tom sme si rozprávali o knihách, ktoré žiaci čítali... Celý projekt môžeme hodnotiť len kladne. Okrem rozvoja kreativity a čitateľskej gramotnosti pozitívne vplýva na emotívny vývoj žiakov. Žiaci mali možnosť šíriť radosť, ktorá sa im mnohonásobne vrátila od iných žiakov.“

Oľga Pisarcíková, Základná škola s materskou školou, Rabča

„Inšpirovaní a plní nápadov po prečítaní svojej obľúbenej poézie a prózy (napr. Jesenná láska, Starec a more, Poškolační, Voda čo ma drží nad vodou) sme sa s chuťou pustili do práce... Ďakujeme za možnosť spoznať nových kamarátov.“

Miroslava Gergelová, Základná škola J. A. Komenského, Púchov

„Zapojením sa do projektu Záložka do knihy spája školy sme chceli obohatiť prácu žiakov na hodinách čítania výrobou záložiek pre neznámych kamarátov, upriamiť pozornosť žiakov na tajuplný svet kníh, zatriktívniť čítanie kníh v spojení s výtvarnou výchovou a získať nové kontakty so školami v Českej republike.“

Jarmila Gondeková, Základná škola s materskou školou, Olcnav

„Ďakujeme Slovenskej pedagogickej knižnici za zaujímavú tému – Tajuplný svet knižných príbehov v rámci projektu Záložka do knihy spája školy... Žiaci sa usilovali znázorniť na záložkách to, čo ich v prečítanej knihe zaujalo. Do balíka sme okrem záložiek priložili aj krásnu fotografickú publikáciu o Šali a brožúrku o našej škole.“

Lýdia Muráriková, Základná škola Ľudovíta Štúra, Šaľa

„Pri realizácii nám pomáhali rozprávkové príbehy, ktoré sme si čítali a dramatizovali, rozprávali sa o nich – páčilo sa nám, že vyhralo dobro nad zlom, že dobro bolo odmenené a zlo potrestané, že z príbehov plynulo poučenie a inšpirovali nás... Záložky od spolužiakov z Gelnice sa nám páčili a potešili nás, zobia naše učebnice – boli pestrofarebné, rôznych tvarov a veľkostí – problém bol vybrať si len jednu.“

Katarína Gajdošová, Nám. sv. Cyrila a Metoda, Vrbové

„Opäť sa v našej škole čítalo a ilustrovalo. Záložky sa vyrábali s nesmiernou radosťou pre našich spolužiakov zo ZŠ v Přimde v Českej republike. Do balíčka sme im pribalili okrem našej radosti aj pero s logom školy a DVD o nás. Tento projekt hodnotíme veľmi pozitívne a už sa tešíme na ďalší rok.“

Zuzana Tongeľová, Základná škola Teodora Jozefa Moussona, Michalovce

„Najčastejšie sa na záložkách objavovali citáty a ilustrácie z obľúbeného Harryho Pottera alebo z kníh, kde hlavnou postavou boli čarodejnice. Záložky sme si vymenili so žiakmi z českého mesta Most. Aj napriek tomu, že český jazyk je nám blízky, žiaci mnohému nerozumejú. Preto sme vďační za túto skúsenosť a možnosť skontaktovať sa so školou z Čiech. Je to pre žiakov i pre nás učiteľov prínosné, zaujímavé a poučné. Určite sa zapojíme aj na budúci rok.“

Helena Repaská, Základná škola s materskou školou, Nálepkovo

„Veľmi radi čítame, preto sme sa znova ako každý rok zapojili aj do tohto projektu. Na hodinách literatúry sme tvorili rôzne záložky. Najprv si každý žiak nakreslil, akú záložku chcel, ale na zadanú tému – literárny hrdina. Potom sme tvorili aj druhé záložky, aby si mali žiaci z čoho vyberať, nakoľko na partnerskej škole potrebovali viac záložiek, ako je našich žiakov. Témou druhej záložky bola skvelá kniha od Václavu Šúplatu *S duchmi je vždy veselo*, ktorú všetci žiaci čítali.“

Adriana Hlavinková, Spojená škola ZŠ a G, Tilgnerova, Bratislava

„Mnohé krásne záložky končia v našej školskej knižnici alebo ich dostanú budúci prváčikovia pri zápise. Takže záložky majú široké využitie... Je to dobrý a kvalitný projekt, ktorý už niekoľko rokov oslovuje generácie žiakov aj učiteľov. Vedie žiakov k tvorivosti a k tomu, aby siahli častejšie po knihách. Záložka sa tak stáva súčasťou ich každodenného života, do ktorého neodmysliteľne patria aj knihy.“

Iveta Arvajovičová, Základná škola, Ďumbierska, Banská Bystrica

„Dňa 23.októbra si žiaci 1. stupňa pripomenuli Medzinárodný deň školských knižníc mnohými aktivitami. Žiaci sa najskôr zamerali na výrobu záložiek, ktoré si následne vymieňali medzi triedami. Ďalšia aktivita mala názov Čítanie najkrajšej knihy mojej babičky, ktorú im prišla prečítať bývalá učiteľka na dôchodku. Tretiaci a štvrtáci zase tvorivo písali nielen o obľúbených knihách, ale aj o kráse našej okolitej krajiny...“

Andrea Majtánová, Základná škola, Stará Turá

„Projekt bol pre nás prínosom, tak v nadviazaní kontaktov, ako aj v podpore myšlienky, že kniha je pre náš život stále dôležitá. V našej školskej knižnici sme mali besedu o obľúbených knihách, ktoré si žiaci mohli pozrieť a zobrať so sebou aj do tried na hodiny čítania a literatúry, kde si ich mali prečítať a pokúsiť sa vysvetliť, v čom ich kniha zaujala a aké informácie z nej získali...“

Mária Beňová, Spojená škola internátna, Stará Ľubovňa

„Už po štyrikrát sme si záložky vymenili so spriateľenou školou v Zbirohu, v Českej republike a na chvíľu sme zmazali hranice medzi nami. Sme radi, že sa naše záložky deťom v Čechách páčia a každý rok privítajú návrh na ďalšiu spoluprácu...“

Slavomíra Orlová, Základná škola, Vajanského, Skalica

„Na prvom stupni učitelia čítali s deťmi rôzne knihy, v školských kluboch pozerali rozprávky na interaktívnej tabuli. Organizovali čitateľské maratóny a na hodinách čítania zasa čítali texty z učebnice. Na druhom stupni sme si so žiakmi spravili hodinu, na ktorej sme si čítali úryvky z obľúbenej knihy každého žiaka. Na hodinách literatúry žiaci obsah zo svojej obľúbenej knihy opisovali v čitateľskom denníku. Mnohí si chodili pozerat' a čítať knihy priamo v školskej knižnici, iní si ich vypožičali.“

Veronika Mojsejová, Základná škola, Jána Švermu, Michalovce

„Výroba záložiek žiakov nesmierne bavila, podnietila ich kreativitu a záujem o knihy. Počas výroby si žiaci vymieňali svoje čitateľské zážitky a podelili sa o svoj čitateľský vkus... Naši žiaci sa tešili, že svojimi záložkami potešia českých žiakov a naopak, tiež sa tešili, aké záložky nám pošlú z Českej republiky. V školskej knižnici sme pri tejto príležitosti usporiadali minivýstavu najprv našich záložiek a potom aj záložiek partnerskej školy.“

Adriána Dudová, Gymnázium Ladislava Novomeského, Bratislava

„V priebehu októbra tvorili žiaci na výtvarnej výchove záložky s láskou a nadšením, pretože vedeli, že je to dar pre žiakov družobnej ZŠ s MŠ Povina. Súčasťou projektu boli aj podujatia v školskej knižnici – recitácie, exkurzie a návštevy knižnice, hodiny hlasného čítania a dramatizácie rozprávok. Okrem záložiek sme žiakom družobnej školy zaslali pozdravný list, prospekty mauzólea v Trebišove, kľúčenky a školský časopis.“

Anna Kasoniová, Základná škola M. R. Štefánika, Trebišov

„Každé dieťa si prinieslo do školy svoju obľúbenú knihu, z ktorej prečítalo krátky úryvok. Rozhodli sme sa vyrobiť záložky v rámci krúžkovej činnosti. Vybrali sme si skladanie origami – tvar čiapky a dotvárali sme postavičky zvierat z rozprávok...“

Dana Rosolová, Základná škola, Lastomír

„Naši žiaci si vybrali farebný druh záložky a keďže žijeme na dedinke, tak si vybrali zvieratká. Sme škola plná radosti a z toho sme chceli aj vychádzať. Rozprávali sme sa aj o tom, prečo je tento spôsob komunikácie s partnerskou školou dôležitý... Keď sme dostali spätnú väzbu od žiakov z Čiech, mali sme veľkú radosť, že sa im naše záložky páčili.“

Viktória Viera Juricová, Základná škola s materskou školou, Chocholná-Velčice

„Veríme, že naše záložky našli svojho adresáta a budú mnohých malých čitateľov sprevádzať pri čítaní počas zimných mesiacov. Zo záložiek od našich michalovských kamarátov sme pripravili najprv výstavku pre žiakov 1. stupňa počas týždňa jesenných aktivít, potom sme im

ich rozdelili... Projekt okrem propagácie čítania výborne podporuje aj výtvarnú tvorivosť a zručnosť.“

Viera Hnilová, Základná škola s materskou školou, Školská, Turčianske Teplice

„Vážená pani Mgr. Rozália Cenigová, dovoľte nám, aby sme Vás čo najsrdečnejšie pozdravili z pod krásnych štítov Vysokých Tatier, z kráľovského mesta Kežmarok a poďakovali sa Vám za sprostredkovanie tak výnimočného projektu. Myšlienka nadviazať nové česko-slovenské priateľské vzťahy a vzájomne sa obdarit lákavou záložkou, ktorá spríjemní čítanie, žiakov nadchla a s chuťou sa pustili do práce. Naši žiaci sú kreatívni a s radosťou sa zapájajú do všetkých aktivít, kde môžu využiť svoju fantáziu a tvorivosť.“

Jana Danielčáková, Základná škola, Dr. Daniela Fischera, Kežmarok

„Do partnerskej školy sme zaslali záložky do kníh s rôznymi témami. Radi čítame príbehy z prírody, o zvieratkách i ľuďoch. Dúfame, že žiakov zo Spišských Vlachov potešili a pomohli im označiť miesta v knihách, kde naposledy čítali. Ďakujeme za Váš zaujímavý, zmysluplný projekt – tiež nám priniesol radosť z nových záložiek od partnerskej školy.“

Nina Poláková, Spojená škola, Hradná, Komárno

„Tento projekt mal v našej škole veľký úspech... Žiaci robili záložky s radosťou. Záložky sme si vymenili a zároveň aj zaujímavé materiály o meste a obci. Naši žiaci ako prví napísali svojim rovesníkom zo Svratky maily a teraz si vzájomne dopisujú.“

Zlata Marcinová, Základná škola, Vojčice

„Do projektu sme sa zapojili prvýkrát a máme z neho nezabudnuteľné zážitky. Žiaci záložky tvorili na hodinách výtvarnej výchovy a na dramatickom krúžku. Námety sme čerpali z kníh, ktoré žiaci čítali na mimočítankovom čítaní, hodinách čítania a tiež z knihy, ktorú vydala naša škola. Druháci svoj talent a radosť preukázali aj pri dramatizácii rozprávky.“

Bibiána Baňacká, Cirkevná základná škola s MŠ sv. Michala Archanjela, Stanča

„Žiakom sa práca darila a veľmi ochotne pracovali. Tešili sa, že si svoje práce vymenia so žiakmi z inej školy. Na škole robíme recitačné súťaže, pripravujeme kultúrne programy pre tri obce a tiež navštevujeme obecnú knižnicu.“

Lenka Pechová, Základná škola, Veľké Uherce

„Žiaci pracovali s chuťou a neznámym kamarátom zo Základnej školy v Bajerove poslali so svojimi záložkami aj sprievodné listy, v ktorých priblížili svoju školu, triedu a záujmy (deviataci svoj list zrýmovali)... Onedlho sme dostali aj záložky z partnerskej školy, ktoré sa žiakom veľmi páčili. Používajú ich buď na hodinách ako záložku v učebnici, alebo v knihách, ktoré si požičajú zo školskej knižnice.“

Anna Cabuková, Základná škola, Zákopčie

„Naši žiaci využili možnosť napísať list českým kamarátom z Varnsdorfu, v ktorom vyjadrili radosť a pranie, aby im záložka slúžila nielen pri čítaní v škole, ale aj doma.“

Dana Bobrovská, Základná škola, Žabokreky

„V priebehu mesiaca september žiaci objavovali tajupný svet knižných príbehov v školskej knižnici. Uplatnili tvorivosť, fantáziu, ale i poznatky o prečítanom príbehu. Naším prváčikom učarovali počúvané príbehy *O Gul'kovi Bombul'kovi* od Márie Ďuríčkovej, ktorým pri zhotovovaní záložiek pomohli šikovné žiačky z IX.A. Mladších žiakov zaujali zase *Medové príbehy, Danka a Janka, Detským srdiečkam, Z truhlice starej mamy, Hľadám lepšiu mamu, Moja sestra upírka*. Krásne retro záložky vyrobili žiaci na výtvarnom krúžku na motívy nadčasových *Rozprávok starej matere* od Márie Jančovej.“

Anna Mrkvová, Základná škola s materskou školou, Makov

„Sprievodnými aktivitami bolo čítanie príbehov na vyučovacích hodinách a na stretnutiach záujmových krúžkov v školskej knižnici. Spolu so žiakmi v školskej knižnici čítali aj starí rodičia... Aby bol projekt ešte zaujímavejší, žiaci z dramatického krúžku jednu z prečítaných rozprávok aj nacvičili a predviedli rodičom a starým rodičom. Ďakujeme za tento vydarený projekt a veríme, že sa do neho budeme môcť zapojiť aj v budúcnosti.“

Alena Pišová, Základná škola Slovenského národného povstania, Horná Ždaňa

„Veľkým prekvapením bol pre nás aj propagačný materiál od českých kamarátov, z ktorého som vyrobila plagát, ktorý zdobí chodbu našej školy. Zároveň sa chcem poďakovať aj našim žiakom a učiteľkám za vyrábanie krásnych a originálnych záložiek. Pri ich výrobe sme sa nechali inšpirovať množstvom tajuplných príbehov, ktoré sme čítali nielen počas hodín čítania, ale aj v rámci iných predmetov a aj cez prestávky. Záložky do knihy spojili ďalšie dve školy, za ktoré som veľmi vďačná.“

Mária Bujňaková, Základná škola s materskou školou, Torysa

„Ja, ako koordinátor projektu, som s mojimi žiakmi uskutočnila aktivitu Výprava za svetom tajomstiev a príbehov ukrytých v knihách. Aktivita spočívala v tom, že som pre žiakov pripravila prekvapenie – tajuplné príbehy. Boli to úryvky z rozprávkových kníh, ktoré som povešala na viditeľných miestach v triede. Počas hodiny čítania som poprosila žiakov, aby sa každý postavil k niektorému z príbehov. Žiaci časť úryvku čítali a ostatní hádali, z ktorej rozprávky je úryvok. V závere hodiny sme si aktivitu vyhodnotili a zahrali dramatizáciu jednej rozprávky. Aj to je jeden zo spôsobov ako motivovať žiakov k čítaniu kníh.“

Erika Brindzová, Základná škola, Čechynce

„Keď sme záložky balili a posielali našej kontaktnej škole ZŠ s MŠ J. D. Matejovie v Liptovskom Hrádku, mali sme za sebou len prvú radostnú časť práce. Tá druhá nás ešte len čakala, v podobe veľmi pekných záložiek od našich kamarátov, ktoré sme rozdelili medzi našich žiakov. Záložky od nich nám budú celý ďalší rok pripomínať, že hoci žijeme na opačných koncoch Slovenska, čítanie kníh je našou spoločnou záľubou.“

Eva Timárová, Základná škola Júlie Bilčíkovej, Budkovce

„Žiaci boli nadšení, že ich záložka môže potešiť kamarátov zo Základnej školy v Telgárte. Táto škola mala viac žiakov ako my, ale to pre nás nebol problém. Vyrobili sme väčší počet záložiek a poslali...“

Margita Ferancová Základná škola s MŠ Martina Hamuljaka, Oravská Jasenica

„Žiaci vyrábali záložky so svojimi učiteľkami na hodinách výtvarnej výchovy. Potom sme záložky vystavili v školskej knižnici, kde si ich prezreli žiaci celej školy, ba aj predškoláci z materskej školy... Dúfame, že prostredníctvom záložiek a listov od českých kamarátov nadviažeme aj družbu.“

Viera Šimovčková, Základná škola s materskou školou, Liptovský Ján

„Je zaujímavé, že hoci sme sa do projektu zapojili už po piatykrát, žiaci mali záujem vytvoriť originálne záložky, niektorí z nich povedali, že opäť po dlhom čase siahli po svojej obľúbenej knihe, čo ma veľmi potešilo.“

Radoslav Sunitra, Základná škola s materskou školou Štefana Ďurovčíka, Palín

„Pri výbere motívov sme žiakov inšpirovali prečítanou knihou. V rámci Medzinárodného dňa školských knižníc sme usporiadali spoločné čítanie príbehov. Staršie deti čítali mladším a tiež učiteľky a vychovávateľky čítali deťom z kníh. Veríme, že takouto formou sme podporili u žiakov pekný vzťah ku knihe a k čítaniu.“

Agnesa Fuková, Základná škola s MŠ pri zdravotníckom zariadení, Špitálska, Nitra

„Výrobu záložiek sme spojili s 23. októbrom 2017, kedy sa konal Medzinárodný deň školských knižníc a všetci žiaci sa aktívne zapojili, aby potešili nielen seba, ale aj rodičov, učiteľov, starých rodičov a výsledkom boli nádherné práce. Tešíme sa na 9. ročník, pretože bez kníh a ich múdrostí sme všetci, deti i dospelí, ochudobnení o veľa nových a zaujímavých poznatkov.“

Iveta Lenická, Základná škola Jána Domastu, Cabaj-Čápor

„O projekte sme pedagógov, žiakov a rodičov našej školy informovali viacerými spôsobmi a to: reláciou v školskom rozhlase, vytvorením informačných panelov vo vestibule školy, na ktorých sa priebežne objavovali žiacke práce a článkom uverejneným na webovej stránke školy, spolu s fotodokumentáciou.“

Anna Muchová, Základná škola s materskou školou, Plaveč

„Každý rok nám práca na záložkách prináša nové a príjemné pocity, skvelé zážitky a veľa krásnych chvíľ. Tešíme sa, že naše záložky potešia kamarátov v Česku. Vymenené záložky sa objavia v rozčítaných knihách a pri čítaní kníh zažijeme radostný pocit. Tým záložky splnia to, k čomu sú určené.“

Lubica Karliková, Základná škola s materskou školou, Krajné

„Sprievodnými akciami sú už tradične aktivity k Medzinárodnému dňu školských knižníc, tento rok pod názvom Do sveta so Štefánikom, návšteva mestskej knižnice a Noc v škole – História nás baví (tento rok nás navštívila skupina historického šermu Staroslovania a sokoliari, nechýbala nočná hra, sledovanie filmu a kvíz). V budúcom školskom roku by sme chceli do projektu zapojiť našich nových priateľov z projektu Erasmus +, a to gymnazistov z Rájec-Jestřebí.“

Mariana Masnicová, Gymnázium, Tvrdošín

„Na hodinách SJL boli žiaci oboznámení s cieľom projektu a v mesiaci október ako sprievodná akcia bola hlasné čítanie vybranej knihy v každej triede. Navštívili sme aj miestnu knižnicu, kde sme motivovali žiakov k čítaniu kníh a prihláseniu sa do knižnice.“

Blanka Kontrová, Základná škola s materskou školou, Podbiel

„Už po tretíkrát si žiaci našej školy vymenili záložky s kamarátmi zo ZŠ Stará Červená Voda v Českej republike. Do balíčka sme pribalili aj najnovšie vydanie nášho školského časopisu Hôrkačik. Za ten čas sa už rozvinulo celkom pekné priateľstvo medzi žiakmi i učiteľkami. Štvrtáci si už druhý rok vymieňajú so žiakmi z Česka listy, fotografie a drobné darčeky. Máme vytvorené stále dvojice. Žiaci majú veľkú radosť z každej novej pošty a veľmi radi píšú odpovede. V tomto školskom roku plánujeme zorganizovať návštevu skupiny žiakov a učiteľov zo Starej Červenej Vody u nás v Hôrke.“

Zuzana Lazorová, Základná škola, Hôrka

„Žiaci navštívili v tomto čase Krajskú knižnicu Karola Kmeťka, prváci boli dokonca pasovaní za jej čitateľov. Zo zapožičaných kníh na hodinách čítania podľa prečítaných rozprávok tvorili zložky na motívy obľúbených postavičiek. Niektoré triedy dokonca záložky zalaminovali. Záložky žiaci tvorili aj v školskom klube detí, kde si rozprávky čítali na pokračovanie, v čítaní sa vystriedali všetky deti.“

Stanislava Porhajašová, Základná škola sv. Svorada a Benedikta, Nitra

„Najprv sme sa so žiakmi rozprávali o knihách, čítaní a všeobecne o význame čítania pre človeka. Žiaci vymýšľali slogany prečo čítať a ako povzbudiť iných do čítania... Krásne záložky a darčeky, ktoré nám poslala naša partnerská škola sme rozdali žiakom. Urobili im veľkú radosť. Opäť sme sa rozprávali o témach, ktoré partnerské deti na záložkách vyjadrili a nezabudli sme ani na ďalší rozmer tohto milého projektu – čo znamená darovať a byť obdarovaný.“

Anna Demeterová, Základná škola, Janigova, Košice

„Žiaci vyšších ročníkov si podľa vlastného výberu vybrali zo školskej knižnice knihy, z ktorých si individuálne čítali. Cieľom bolo, aby prečítali čo najviac kníh a vytvorili si čitateľský denník. Najlepší čitatelia z radov žiakov a vychovávateľky čítali príbehy žiakom prvého ročníka. Títo si na základe vypočutého kreslili príbehy a zahrli si krátke scény.“

Jana Kováčová, Základná škola, Mučín

„... doplňujúce akcie na podporu čítania budeme realizovať každý mesiac počas školského roka 2017/2018 podľa vypracovaného plánu koordinátora pre rozvoj čitateľskej gramotnosti ako napríklad Čitateľský maratón, Číta celá škola, Veľkí – malým, Tvorba školského časopisu, Návik programu na vianočnú besiedku, Príprava na Hviezdoslavov Kubín.“

Lucia, Bučková, Spojená škola, Športovcov, Púchov

„Žiaci sa inšpirovali svojou obľúbenou knihou, rozprávkovými knihami, prísloviami, porekadlami alebo obľúbenou literárnou postavou. Každá záložka bola veľmi originálna. Žiaci boli radi, že môžu svojou záložkou potešiť svojich rovesníkov z inej školy. Na podporu tohto projektu sme zorganizovali aj podporné aktivity. Pre žiakov 5. ročníka učitelia slovenského jazyka a literatúry pripravili aktivitu Starká, starký, prečítaj mi rozprávku. Starí rodičia čítali žiakom rozprávky, porozprávali im o svojom detstve a ich obľúbených knihách.“

Martina Kupcová, Základná škola, P. Jilemnického, Zvolen

„Naše školy si vymenili vyhotovené záložky, učitelia si vymenili veľmi milé listy. Ústretová komunikácia kolegov z partnerskej škol (Gymnázium, Lesní čtvrť, Zlín), nám uľahčila celý priebeh projektu. S veľkou chuťou sme sa pustili do výroby záložiek, ktoré mali potešiť našich nových kamarátov. Snažili sme sa do nich vložiť nielen veľa nápaditosti, kreativity, ale aj praktickosti. Nech sa našim novým kamarátom záložky páčia a nájdu svoje miesto v ich obľúbených knihách.“

Eva Vyskočilová, Gymnázium, Komenského, Partizánske

„Žiaci ich vyrábali s veľkou chuťou a nadšením a nemohli sa dočkať chvíle, kedy si záložky vymeníme a navzájom sa obdaríme... Partnerskej škole sme okrem záložiek pribalili aj knihy od spisovateľky Viery Čurmovej, ktorá je rodáčkou z nášho regiónu a jej knihy máme aj v našej školskej knižnici. Škola, s ktorou sme spolupracovali, si tento rok pripomína 50. výročie a pri tejto príležitosti nám poslali publikáciu, ktorú sami vytvorili a vďaka nej sa o tejto škole môžeme dozvedieť viac. V priebehu tohto projektu žiaci navštevovali našu školskú knižnicu oveľa častejšie a najväčšiu radosť mali naši najmladší – prváci, ktorí boli ohúrení množstvom kníh.“

Emília Koval'ová, Základná škola, Ul. Komenského, Snina

„... chceme sa touto cestou veľmi pekne poďakovať za tento projekt a hlavne za možnosť zúčastniť sa. Ďakujeme aj za pridelenú partnerskú školu, s ktorou si naši žiaci mohli vymeniť nádherné záložky do knihy. Je to veľmi dobrá myšlienka na rozvíjanie spolupatričnosti a nových priateľstiev. Tešíme sa na ďalšie aktivity, do ktorých, ak budeme môcť, radi sa zapojíme.“

Veronika Hrošová, Súkromná praktická škola, Žilina

„Literárne hodiny boli zamerané na podporu čítania s porozumením a na poukázanie, že čítanie môže byť poučné i zábavné. Deti mali pripravené i zaujímavé pracovné listy, ktoré vo dvojiciach riešili, aby odhalili tajničku ukrytú v začiatočných písmenách správnych odpovedí... Na záver by sme radi poďakovali koordinátorke celého projektu, pani Cenigovej, ktorá nás o všetkom včas a dôsledne informovala, prihovárala sa nám prostredníctvom mailovej pošty a povzbudzovala všetkých účastníkov projektu. Ďakujeme!“

Silvia Adamcová, Základná škola s materskou školou, Zavar

„Chceli by sme oceniť dobrý nápad, ktorým už po 8 raz inšpirujete školy k aktivitám zameraným na rozvíjanie lásky k literatúre, k čítaniu a v neposlednom rade k rozvoju kreativity a manuálnej zručnosti našich žiakov... Do balíka so záložkami sme našim kamarátom v Spišskej Belej pribalili i krátky list, informačné materiály o našej obci i drobné darčkové predmety s erbom nášho mesta. Tie nám ochotne pripravili na našom mestskom úrade hneď, ako sme oznámili, že sme sa zapojili do projektu.“

Gabriela Zacharová, Základná škola sv. Ignáca, Leopoldov

„Darované záložky od partnerskej školy našich žiakov potešili a tiež inšpirovali. Spolu so záložkami sme si vymenili informácie o škole, obci a informačné materiály o regióne. Všetky materiály boli čitateľom sprístupnené na školskej nástenke.“

Kristína Tirpáková, Základná škola, Lubotín

„Na tvorbu záložiek sme využili hodiny literárnej výchovy, výtvarnej výchovy, prácu vo výtvarnom krúžku aj v školskom klube detí. Žiaci pracovali spontánne, samostatne, tvorivo. Prekvapovali nás svojimi nápismi i výsledkami. Boli to príjemne prežité chvíle pre všetkých.“
Anna Čapistráková, Základná škola s materskou školou, Svinná

„... do balíka sme pribalili knihu o Slovensku, kalendár Liptovskej Lúžnej, sladkú odmenu pre žiakov. Od českých žiakov sme dostali pekné záložky a veľa suvenírov, ktoré nás potešili. Tešíme sa na ďalší ročník.“

Janka Veselovská, Základná škola s materskou školou, Liptovská Lúžna

„... niektoré zo záložiek boli naozaj originálne a mali vysokú estetickú úroveň. Keďže naši žiaci sa na vyučovaní venujú čítaniu pravidelne, nebolo pre nich problémom vytvoriť záložku s názvom obľúbenej knihy. Niektoré zo záložiek našich žiakov a záložky českých žiakov sme vystavili na nástenke a po jej zvesení si zaradíme hodinu čítania počas vyučovania.“

Ján Papuga, Základná škola s materskou školou, Riazanská, Bratislava

„Sme radi, že sme sa opäť mohli zapojiť do motivujúceho projektu na podporu čítania. Ďakujeme za partnerskú českú školu ZŠ Tábor. Naši žiaci s radosťou na hodinách čítania, výtvarnej výchovy, na tvorivých krúžkoch i v školskom klube detí vyrábali krásne záložky. Šesťsto najkrajších záložiek sme poslali kamarátom do Tábora i s listom a tričkom s logom našej školy. Partnerská škola o našom meste urobila výstavku, preto sme im pribalili magnetky a pohľadnice Nových Zámkov.“

Zuzana Petíková, Základná škola, Nábřežná, Nové Zámky

„Každoročne sa zapájame do tohto skvelého projektu. Knihy zo školskej knižnice sme začali čítať už v septembri, aby sme stíhali urobiť záložky. Nakoniec sme napísali krásny list a priložili šarkana, aby naším novým českým priateľom priniesol to správne jesenné počasie...“

Jaroslava Kotočová, Základná škola s materskou školou, Vydrník

„... po jesenných prázdninách nás už nápadité záložky z Moravy čakali v škole. Prekvapilo a potešilo nás, keď sme okrem záložiek v obálke objavili aj krásnu knihu pre druhákov, časopisy, propagačné materiály, fotografie a veľmi pekný list... V termíne od 20. 11. – 15. 12. 2017 sme si v našej školskej knižnici naplánovali aktivitu Akú knihu by som chcel/a mať v školskej knižnici, aby sme mohli napísať Ježiškovi zoznam kníh, ktoré by nás veľmi potešili pod vianočným stromčekom.“

Zlatica Miklošková, Súkromná základná škola, Námestie slobody, Sabinov

„... projekt bol pre nás veľkým obohatením. Veľmi pekne ďakujeme za jeho perfektnú organizáciu a tiež, že sme mohli byť jeho súčasťou.“

Vlasta Teleková, Cirkevná základná škola, Lučenec

„... žiakov sme vyzvali, aby si premysleli, ktoré z prečítaných diel ich oslovilo do takej miery, že by ho radi odporučili svojim rovesníkom. V Medzinárodný deň školských knižníc sa žiaci

dali do práce. Snažili sa vytvoriť taký vizuálny prvok, ktorý by bol pre danú knihu ten naj, čiže najvýstižnejší, najvtipnejší, aby potencionálneho budúceho čitateľa oslovil, vzbudil jeho zvedavosť, pritom však nevyzradil o knihe nič, čo by nemal.“

Veronika Šišanová, Gymnázium, Ulica 1. mája, Malacky

„Doplňujúcim programom výroby záložiek bolo dramatizované čítanie rozprávok i krátkych príbehov na hodinách slovenskej literatúry, hodiny hlasného čítania či návšteva školskej knižnice... Do balíka so záložkami sme pribalili aj darčeky ako listy napísané na krásnom farebnom listovom papieri pre žiakov partnerskej školy, magnetku a pohľadnice o našej obci. Žiaci písali do listov svoje poštové adresy, aby mohli so žiakmi partnerskej školy navzájom komunikovať.“

Beáta Győri, Základná škola Károlya Szemerényiho s VJM, Tvrdošovce

„... vyhlásili sme na škole súťaž o najoriginálnejšiu záložku do knihy. Do súťaže sa zapojili všetci žiaci 1. – 4. ročníka. Z každého ročníka sme vybrali tú najkrajšiu záložku a odmenili sme jej tvorcu peknou vecnou cenou. Ostatní žiaci dostali sladkú odmenu.“

Gabriela Leláková, Základná škola, Kokošovce

„Vyhotovením záložiek do kníh sa u žiakov rozvíja aj kreativita, fantázia, estetické cítenie a buduje sa priateľstvo medzi žiakmi z iných škôl.“

Darina Kučerová, Základná škola, Rozmarínová, Komárno

„Žiaci po prečítaní detských knižiek vytvárali rôznymi technikami krásne záložky... Naša škola spolu so záložkami poslala aj svoj školský časopis Školčas a knižky, v ktorých mala napísané venovanie od autorov. Toto podujatie tak ako po minulé roky splnilo naše očakávanie a plánujeme sa ho zúčastňovať aj po budúce roky.“

Ingrid Turčinová, Základná škola s materskou školou, Budmerice

„Do balíka sme k záložkám pribalili pohľadnice o Spišskom hrade, Spišskej Kapitule, Levoči, súbor fotografií o historických pamiatkach v našom okolí. ... a netrpezlivo sme čakali na ich poštovú zásielku. Poslali nám krásne záložky a obrovské množstvo darčkov. Mnohé z prác

ich krúžkov – keramického, zhotovovania čipiek. Žiaci si záložky vložili do učebníc čítanky, literárnej výchovy, ale aj do kníh, ktoré čítajú.“

Kamila Komarová, Základná škola, Spišské Podhradie

„Žiaci sa pri tvorbe záložiek inšpirovali hlavne príbehmi, pri čítaní ktorých zažívali tie najkrajšie a najsilenejšie zážitky. Pri tvorbe záložiek debatovali, vysvetľovali, smiali sa a zanietene tvorili.... Podpornou akciou bola opäť beseda s detským ilustrátorom Adolfom Dudekom.“

Janete Simonová, Základná škola, Kanianka

„Radi by sme Vám poďakovali za pekný projekt, ktorý priniesol našim žiakom nové skúsenosti, vzrušujúce chvíle pri otváraní balíčka od nových kamarátov, žiaci si precvičili písanie adresy, pokúsili sa čítať list v češtine, hľadali informácie o meste, v ktorom je ich pridelená partnerská škola... Žiaci sú zo záložiek nadšené, všade sa nimi chvália a tešia sa, že svojim novým kamarátom napíšu. Spolupráca bola príjemná a veľmi sa tešíme, že sme sa prihlásili.“

Lenka Gažúrová, Základná škola, Jasenové

„Počas realizácie tohto projektu prichádzali žiaci do školskej knižnice, aby listovali v knihách a hľadali zaujímavý príbeh, ktorý by si potom celý prečítali a aby v ňom objavili niečo nové s nádychom tajomna a zvedavosti, čo by ich inšpirovalo k ilustrácii na záložku pre kamaráta z Česka... Podobne aj naši žiaci si prečítali list v češtine. Najviac sa tešíme na české texty z knihy Bob a Bobek a Honzíkova cesta, ktoré sme dostali od partnerských kamarátov.“
Anna Sukubová, Základná škola, Mníchova Lehota

„Naša škola sa zapojila do medzinárodného projektu, nakoľko naše deti veľmi radi čítajú a hlavne maľujú. Na hodinách výtvarnej výchovy sme vyrábali záložky, každý žiak mal pred sebou knižku, ktorú práve čítal a snažil sa vyrobiť čo najlepšie a najkrajšie záložku pre žiakov z partnerskej školy. Popri výrobe záložiek sme sa rozprávali o tom, čo práve kreslia, aký príbeh ich zaujal v knižke.“

Tatiana Wišnievska, Základná škola s materskou školou, Zázrivá

„Do projektu sme zapojili všetkých žiakov našej školy a zrealizovali sme ho presne v Medzinárodny deň školských knižníc. Úlohou žiakov bolo, aby si do školy priniesli svoju obľúbenú knihu, alebo ľubovoľnú knihu z domácej, školskej či mestskej knižnice. Tešilo nás, že väčšina žiakov si knihy priniesla z domu, čo nás utvrdilo v tom, že naši žiaci knihy čítajú...“
Slavka Nemcová, Základná škola, Mlynská, Stropkov

„Žiaci si zhotovili záložky v rámci výtvarnej výchovy, PVC a ŠKD, kde boli motivovaní rozprávkami a príbehmi. Triedne učiteľky a vychovávateľky zo ŠKD pripravili pre našich žiakov rôzne aktivity: čítali rozprávky, kvízy, kreslili... Žiaci sami doniesli svoju obľúbenú knižku a vzájomne sa inšpirovali, čo zaujímavé by sme si mohli prečítať a potom nakresliť. Takýmto spôsobom sme zároveň rozvíjali aj našu čitateľskú gramotnosť.“
Oľga Urbančíková, Základná škola, Abovská, Košice

„Žiaci vyrábajú záložky radi a vopred sa tešia na tie, ktoré im vyrobia spolužiaci z pridelenej školy. Zhotovujú ich najmä na hodinách výtvarnej, literárnej a technickej výchovy, na krúžku Mladý knihovník v školskej knižnici. V tomto roku sme výrobu záložiek spojili s aktivitou Týždeň s knihou, ktorá spočívala v tom, že si žiaci počas prestávok čítali z kníh prinesených z domu alebo zo školskej knižnice... Projektu sme vďační za nových priateľov.“

Judita Karáseková, Základná škola s materskou školou, Ul. SNP, Kalinovo

„Sprievodné podujatia k projektu sme organizovali v priebehu mesiaca september a október. K najvydarenejším patrili hodiny mimočítankového čítania a literárny kvíz v 3. ročníku... Tohto roku sa pokúsime o e-mailovú komunikáciu žiakov 4. ročníkov. Žiaci si už na hodinách informačnej výchovy založili e-mailové schránky, čakáme na odpoveď od detí z partnerskej školy.“

Jana Andrassy, Základná škola, Z. Nejedlého 2, Spišská Nová Ves

„Pri výrobe záložiek sa inšpirovali rozprávkovými postavičkami, ktoré si vybrali z kníh počas hodín čítania. Práca bola pre žiakov inšpiratívna a snažili sa vytvoriť najlepšiu záložku pre svojho kamaráta... Do balíčka sme pre nich okrem záložiek vložili materiály ohľadom nášho mesta a list od našich žiakov. Veľmi sa tešíme na budúci rok.“

Dominika Valková, Základná škola s materskou školou sv. Kríža, Kežmarok

„Na hodinách čítania a literatúry sme sa so žiakmi porozprávali o potrebe čítania a kníh. Žiaci si do školy priniesli svoje najobľúbenejšie knihy, s ktorými oboznámili aj svojich spolužiakov. Navštívili aj školskú knižnicu, kde si mohli vypožičať knihy, ktoré ich zaujali. Na hodinách výtvarnej výchovy si vyrobili záložky, na ktorých sa ocitli postavičky z ich obľúbených príbehov.“

Kornélia Heinrichová, Základná škola, Československej armády, Moldava nad Bodvou

„Vážená pani Cenigová, Váš projekt Záložka do knihy spája školy má krásnu myšlienku. Nielen žiaci, ale aj učitelia sme nadšení. Veľmi pekne Vám ďakujeme a tešíme sa, ako sa zapojíme do 9. ročníka.“

Jana Poláčeková, Základná škola, Kráľová nad Váhom

„Žiaci našej školy aj tento rok uvítali tento projekt... Žiakom 1. – 4. ročníka učiteľky prečítali úryvok z knihy a oni ho namalovali alebo nakreslili na záložku. Žiaci 5. – 9. ročníka si sami vybrali obľúbenú knihu, svojho hrdinu a podľa nej alebo neho vytvorili záložku. Po vyhodnotení sme záložky zabalili a poslali partnerskej škole. Niektoré boli tak zaujímavé, pekné, že nám bolo ľúto sa s nimi rozlúčiť. Ďakujeme za zaujímavý projekt a tešíme sa na ďalší ročník.“

Tatiana Solnicová, Základná škola, Lehota

„... k záložkám sme pribalili tiež informačný bulletin o našej škole, aby spoznali našu činnosť a aktivity našich žiakov. Teraz netrpezlivo očakávame vyrobené diela od kontaktnej školy a sme radi, že aj takýmto spôsobom sa pomyselné spojili mladí ľudia z východu a západu Slovenska. Aj tento projekt určite prispeje k tomu, aby žiaci častejšie siahli po knihe a pritom nezabudli na záložku.“

Anna Lažová, Spojená škola, Základná škola, Centrálna, Svidník

„Žiaci pracovali na záložkách s radosťou a oduševnením. Tešili sa, že sa môžu pochváliť svojou obľúbenou knihou a aj na dobrodružstvo spojené s výmenou záložiek. Naše záložky a tiež pár ukážok nášho školského časopisu Sedmička spolu so sprievodným listom sme poslali našej partnerskej škole.“

Danica Bániková, Základná škola, Brezová, Piešťany

„... som veľmi rada, že takýto úžasný projekt sa organizuje a záložka naozaj spája školy. Teším sa nielen ja, ale aj žiaci, ktorým záložky zdobia stránky učebníc. Spoznávajú takto iné školy, iné mestá. Keďže sme dostali ZŠ z Českého Krumlova, oboznámila som žiakov prostredníctvom PC aj s obrázkami a pozíciou tohoto mesta na mape. Z partnerskej školy sme dostali fotografie a kalendár, čo je nádherné, že aj takto sme mohli spoznať priestory našich vzdialených kamarátov.“

Monika Fintorová, Základná škola Jána Kupeckého, Pezinok

„Je nám potešením zhotovovať záložky pre žiakov z inej školy. A naši žiaci sú vždy plní očakávania, kedy dostaneme balík s ich záložkami. Pri výrobe zažijeme vždy mnoho zábavy, pretože žiaci sa snažia vymyslieť originálny nápad. Tak isto patrí poďakovanie aj učiteľkám, ktoré hlavne pri tých najmladších žiakoch musia pomáhať, aby všetko dobre dopadlo. Čítanie zaujímavých kníh, počúvanie príbehov nám spríjemňuje prácu. Ďakujeme za zaujímavý projekt.“

Zuzana Auxtová, Základná škola s materskou školou, MPČL, Brezno

„Všetky svoje čitateľské pocity sme vyjadrili prostredníctvom farebných záložiek. Do balíčka sme zabalili Pipi Dlhú Pančuchu, Harryho Pottera, Bojka, Harriet Mannersovú, Milesa, Aljašku, Liesel Memingerovú či Jerguša Lapina s ich príbehmi a zážitkami, s ktorými sa s nami podelili...“

Soňa Škulová, Základná škola, Ivana Bukovčana, Bratislava

„Žiaci boli motivovaní návštevou školskej knižnice, kde pozerali obrázky v rozprávkových knihách a listovali v časopisoch. Na hodinách literatúry najmenším žiakom – v prípravnom a prvom ročníku – im učiteľky pripravili predstavenie, dramatizovali čítaný text, ktorý čítali na hodinách. Tí najmenší so záujmom a s úžasom sledovali rozprávanie učiteľiek.“

Ludmila Struňáková, Základná škola, Vechec

„Vážená pani Cenigová, ďakujeme za možnosť zúčastniť sa projektu a zároveň Vám chcem vyjadriť vďaku za Vašu starostlivosť a usmerňovanie... Téma bola i tento rok skvelá, veď deti mohli pracovať s príbehmi svojich obľúbených rozprávkových kníh či postavičiek z nich. Pre žiakov s materinským jazykom maďarským to bola výborná možnosť precvičiť si aj konverzačné zručnosti v štátnom jazyku, kedy mali svoju knižku predstaviť spolužiakom.“

Marcela Bundová, Základná škola Ferenc Kazinczyho, Tornaľa

“... mladší žiaci sa zhodli, že tajuplný svet sa ukrýva na stránkach rozprávkových kníh, ktoré ich v okamihu dokážu preniesť do sveta fantázie. Žiakom druhého stupňa názov témy evokoval najčastejšie fantasy literatúru, ako aj encyklopédie, ktoré im ponúkajú možnosť nahliadnuť napríklad do tajuplného sveta rôznych živočíchov. Každý potom stvárnil tohtoročnú tému svojím vlastným spôsobom, najčastejšie technikou kresby.“

Lenka Adamčíková Kostolanská, Základná škola s materskou školou, Dobrá Voda

„My sme sa rozhodli, že krásu a tajuplnosť imaginárneho sveta budú naši žiaci hľadať v jednom konkrétnom príbehu. Je to príbeh plný lásky, oddanosti, pokory, úcty a zároveň je odrazom zrkadla súčasnej spoločnosti a doby. Všetky tieto vlastnosti sa skĺbili v príbehu Šťastný princ od Oscara Wilda.“

Gabriela Rusňáková, Cirkevná základná škola svätého Michala, Kendice

„Bez problémov sme sa navzájom skontaktovali a vymenili sme si informácie o našich školách, triedach i o našej obci a o mestečku Libavá. Pre naše deti bolo veľmi vzrušujúce, že sme spolupracovali so školou z Čiech a ihneď si na internete vyhľadali stránku obce i školy. Najviac ich zaujal erb obce, ktorý porovnávali s erbom našej obce. Potom sa s nadšením pustili do výroby záložiek a nahlas premýšľali, či sa budú ich českým kamarátom páčiť a aké záložky dostanú zasa oni.“

Kristína Pániková, Základná škola s materskou školou, Ružindol

„Naša škola sa s radosťou zapojila do tohto projektu. Usilovne sme pre našich kamarátov vyrábali záložky. A veríme, že im budú páčiť... Ďakujeme Vám, pani Cenigová, že aj takouto formou vzbudzujete u nás lásku ku knihám.“

Mária Novotná, Základná škola, Šemša

„Tajuplný svet knižných príbehov žiaci odhaľovali vzájomnou reprodukciou prečítaných kníh a diskusiou o knihe. Žiaci sa pri výrobe záložiek inšpirovali prečítanými knihami z vlastnej alebo školskej knižnice... Autori esteticky najkrajšie stvárnených záložiek dostali sladkú odmenu v podobe čokolády a potlesk spolužiakov v triede pri odovzdávaní odmeny.“

Ivana Kullová Matisková, Základná škola s materskou školou, Podzávoz, Čadca

„Je to veľmi vďačný projekt, do ktorého sa zapájame radi už viac rokov, nakoľko rozprávky milujeme asi všetci. Na podporu čítania sme organizovali hodinu hlasného čítania, ktorú sme spojili s dramatizáciou rozprávky, a navštívili sme aj školskú knižnicu.“

Andrea Malík, Spojená škola, Krátka, Šaľa

„Projekt sa nám zapáčil nielen svojou myšlienkou nájsť si prostredníctvom kníh kamarátov, ale najmä tým, aby sme deti naviedli na cestu odkrývania tajuplného sveta kníh a ich príbehov. Vybrali sme knihy autorov z nášho Prešovského samosprávneho kraja. Čítali sme úryvky z kníh od Jána Milčáka, Petra Karpisného, Gabriely Futovej. A požičali sme si aj knihy Karla Čapka, ktoré čítajú naši českí kamaráti v Olšanoch.“

Elena Kladná, Základná škola, Rudlov

„Zapojenie sa do projektu bolo pre nás príjemným spestrením vyučovania aj voľnočasových aktivít. Žiaci mali možnosť prezentovať sa svojou prácou pred žiakmi v inom kúte našej vlasti, poslať darčekový pozdrav svojim rovesníkom v inej škole. Zároveň si pripomenuli význam kníh v ich živote, porozprávali sa o svojich obľúbených knihách a tiež o tom, koľko múdrosti je možné do nich ukryť. Žiakom našej partnerskej školy sme k pekným záložkám pripojili i darček v podobe rozprávčkovej knižky o zvieratkách.“

Júlia Cmoriková, Základná škola s materskou školou, Hontianske Moravce

„Sprievodným programom boli hodiny SJL, kde sme sa zameriavali na hlasné čítanie s porozumením z kníh, ktoré si žiaci vybrali podľa vlastného záujmu zo školskej putovnej knižnice.“

Adriana Puchoňová, Spojená škola, J. M. Hurbana, Žilina

„O výrobu záložiek bol veľký záujem. Pod vedením pedagógov si zvolili žiaci rôzne techniky pre ich zhotovenie. Projekt sme realizovali na hodinách výtvarnej výchovy, v záujmových krúžkoch...“

Tatiana Rohál'ová, Základná škola s materskou školou, Šarišské Michal'any

„... chceme vám poďakovať za takýto projekt, ktorý nás každoročne obohacuje a je nám cťou, že nám vždy vyberiete školu a je nám jedno, či je na Slovensku, alebo v Čechách. Žiaci sa vždy tešia a keby ste videli, ako si darovanú záložku cenia a založia do Čítanky alebo Literatúry, človeka to fakt poteší. Prajeme Vám veľa sily a zápalu aj naďalej pokračovať v takomto projekte. Ďakujem za nás – pedagógov a aj žiakov našej školy...“

Anna Murínová, Základná škola Jána Drdoša, Vígľaš

„Žiaci pracovali s nadšením až tak, že som musela predlžovať krúžok. Partnerskej škole sme poslali nielen záložky, ale taktiež pár brožúrok, DVD o našom meste. Škola, ale aj žiaci sa tešia na ďalší ročník projektu.“

Vladana Večeriková, Základná škola, Pionierska, Rajecké Teplice

„Naša škola sa už osem rokov zapája do tohto projektu. Nás záložka skutočne spojila s českou školou v Starom Měste. Je to úžasný projekt, vďaka ktorému malými výtvarnými dielami komunikujeme a spoznávame nových kamarátov. Žiaci s nadšením a radosťou robia záložky a veľmi sa tešia na tie, ktoré dostanú. Pravidelne robíme výstavu záložiek našich žiakov i žiakov z partnerskej školy, aby mali žiaci inšpiráciu do ďalšieho tvorenia. Vďaka za projekt, ktorý nás teší, poučuje i zabáva.“

Danica Janišová, Základná škola, Turzovka-Bukovina

„Pri tvorbe záložiek sa žiaci inšpirovali rozprávkami alebo poviedkami, či už z našej školskej knižnice alebo siahli po vlastnej domácej knižnici. Mali sme hodiny hlasného čítania v našej školskej knižnici, tiež besedu o prečítanej knihe. Záložky spestrili zaujímavými a výstižnými ilustráciami a doplnili krásnym a poučným citátom.“

Patrícia Móriová, Základná škola s materskou školou, Horné Saliby

„Zaslali nám veľmi pekné záložky a tiež knižočky tradičných východniarskych receptov a perníkov. Z propagačných materiálov sme urobili nástenku. Bola to pre nás celkom milá skúsenosť. Naozaj je to veľmi milý nápad takýmto spôsobom vytvárať kontakty medzi ľuďmi a školami.“

Soňa Tomešová, Základná škola, Mlynská, Senec

„Do tohto skvelého projektu sa naša škola zapája od jeho vzniku. Chceme sa Vám srdečne poďakovať za možnosť stať sa jeho súčasťou. Do výroby záložiek sa zapojili všetci žiaci našej základnej školy. Samotnej výrobe záložiek predchádzalo čítanie obľúbených kníh vypožičaných z našej školskej knižnice... Tvorba záložiek bola výborným oživením a spostením vyučovacích hodín a čo je najpodstatnejšie – dôležitým motivačným prvkom pri zvyšovaní čitateľskej gramotnosti žiakov. Ešte raz – ďakujeme!“

Jana Berezná, Základná škola, Hrnčiarska, Stropkov

„Žiaci vyrábali záložky na hodinách výtvarnej výchovy a na krúžku Šikovné ruky. Od ZŠ Pugačevova v Humennom sme okrem zaujímavých záložiek dostali aj ich školský časopis Pugačevské noviny...“

Františka Stehurová, Základná škola Petra Škrabáka, Dolný Kubín

„Žiaci boli motivovaní rozhovorom o svojich obľúbených knihách a o knihách, ktoré práve čítajú. Prostredníctvom internetu sa oboznámili s priateľskou školou. Do projektu sa zapojili všetci žiaci školy, vyrábali ich na hodinách výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania i v Školskom klube detí. Zruční čitatelia a zároveň šikovní výtvarníci vyrobili aj tri záložky kamarátom do priateľskej školy.“

Adriana Poláková, Základná škola s materskou školou, Turá Lúka

„V rámci tohto projektu sme do vyučovania zaradili aj čítanie českej knihy od Zdeňka Karlíka Poddan a Čmuchaľ, ktorá sa žiakom veľmi páčila... Do balíka pribalujem aj dve rozprávkové knižky a ešte sa chcem zastaviť v Piešťanskom informačnom centre po nejaké brožúry o Piešťanoch.“

Lenka Kaffelová, Základná škola, Mojmírova, Piešťany

„Sme radi, že takouto formou môžeme žiakov podporiť a upevniť ich trvalý vzťah ku knihe a zviditeľniť výsledky projektu i na webovej stránke našej školy, na facebooku, v školskom časopise, formou tematickej nástenky i výstavkou pre rodičov našich žiakov a samotných žiakov. Ved' dobrá kniha je pre človeka väčším darom než dobrý priateľ.“

Ingrida Jakubičková, Základná škola, Tulipánová, Nitra

„V našej základnej škole Beňuš sa každoročne s radosťou do tohto projektu zapájame. Tak tomu bolo aj v tomto školskom roku. Žiaci na hodinách výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania, technickej výchovy a v školskom klube vyrobili pre spolužiakov z Lietavy krásne záložky. Zároveň bližšie spoznali dedinku Žilinského kraja, obdivovali v nej hlavne prekrásny hrad. Pri výmene záložiek sme navrhli vzájomnú návštevu a výlet. Ponúkli sme im naše prírodné krásy, na ktoré sme v našej malej horehronskej obci zvlášť pyšní.“

Slavomíra Gašperanová, Základná škola, Beňuš

„Pred samotnou výrobou záložiek sme sa my, slovenčínárky, dohodli, že venujeme časť hodín literatúry motivácii žiakov. Diskutovalo sa o čítaní a o prečítaných knihách. O tom, či knihy dokážu mladých čitateľov vtiahnuť do deja a predstavovali knihy a hrdinov, ktorí boli pre nich skutočne tajuplní. Odporučili sme žiakom, aby tú svoju obľúbenú knihu alebo hrdinu predstavili svojim spolužiakom. Nielen predstavili, ale aj uviedli, čo v nej bolo zaujímavé a stojí za to prečítať si ju.“

Darina Čulková, Základná škola s materskou školou, Bidovce

„Počas jesenných prázdnin nám jedna mamička spolu so svojou dcérou priniesli záložky aj darčeky od našej partnerskej českej školy do našej školy (slovenská rodina totiž momentálne žije v Prahe a dievčatko bolo našou bývalou žiačkou). Toto stretnutie bolo nesmierne milé, mamička s dcérou naučila naše deti českú básničku, naše deti dievčatku zasa zaspievali. Deti sa pýtali na systém v ich škole a pozreli sme si aj ich webovú stránku školy.“

Daniela Bytčanková, Základná škola, Lichardova, Žilina

„Zhotovovaniu záložiek predchádzali besedy o tajupnom svete knižných príbehov. Záložky sme zhotovovali na niektorých hodinách výchovných predmetov a tiež popoludní v záujmových útvaroch. Žiaci pri ich zhotovovaní využili rôzne techniky a materiály. Tešili sa, že urobia radosť žiakom v partnerskej škole. Do balíka sme pribalili aj niekoľko pohľadníc našej školy a našej obce a tiež jedno číslo nášho školského časopisu... Výroba záložiek našich žiakov tak zaujala, že sa rozhodli vyrobiť ich aj ako darček pre starých rodičov, ktorý im odovzdajú na školskej akadémii pri príležitosti Mesiaca úcty k starším.“

Lucia Holováčová, Základná škola s materskou školou, Dolná Strehová

„Počas nášho pravidelného týždňa s knihou žiaci nielenže propagovali a interpretovali svoje obľúbené knihy, ale najmä čítali a čítali a čítali... Etudky, rétorické vystúpenia, prezentácie obohatili nielen naše hodiny literárnej výchovy, ale aj popoludnia v našom Knižnom klube. Samozrejme, že balíček so záložkami sme obohatili aj o drobné sladkosti a pohodové čítanie v slovenčine.“

Silvia Kližanová, Základná škola Radovana Kaufmana, Partizánske

„Žiaci sa inšpirovali rozprávkami, prečítanými knihami i vlastnou fantáziou. Do balíčka sme pribalili propagačné materiály našej obce ako i ďakovný list s fotografiami... Na niektorých záložkách z partnerskej školy boli uvedené kontaktné údaje a tak sa rozhodli spolužiakov kontaktovať.“

Alena Tóčíková, Základná škola s materskou školou, Halič

„Výrobe záložiek predchádzala návšteva školskej knižnice, kde sme sa ponorili do tajuplného sveta kníh a ... zašli sme až do ďalekej minulosti a vybrali sme si bájky. Čítali sme Najznámejšie bájky od Ezopa, La Fontaineho a Krylova. Po prečítaní bajok sme mali rôzne zážitkové aktivity a potom sme vyrábali záložky, ktoré predstavovali jednotlivé zvieratá z bajok... Pre našich kamarátov sme vyrobili aj knihu bajok v češtine. K záložkám sme pribalili aj sprievodný list, knihu o našej obci, perá, odznaky a iné upomienkové predmety s erbom obce.“

Lucia Paľovčíková, Základná škola, Vysoká nad Uhom

„Pri tejto aktivite nám nešlo, len o odovzdanie stanoveného počtu záložiek, ale podnietiť u detí chuť opäť spoznávať knižných hrdinov a prežívať s nimi ich huncútstva, objavovať neznáme krajiny a podnecovať v nich fantáziu, obrazotvornosť a spolupatričnosť s hrdinami... A aby naše spoločenstvo spoznalo našu českú partnerskú školu (ZŠ Komenského v Horážd'oviciach), pripravili sme spolu so žiakmi nástenku o tejto škole.“

Lubomíra Valasová, Základná škola, Markušovská cesta, Spišská Nová Ves

„Už ôsmy rok sme sa s nadšením zapojili do tohto projektu. Žiaci si prečítali si zopár umeleckých textov a porozprávali sa o autoroch umeleckej literatúry. Neskôr sa podelili medzi sebou o svoje čitateľské zážitky a niektorí si ich zapísali do čitateľských denníčkov... Naším novým kamarátom sme poslali aj malý darček: knižku s historickými receptami Tereziánske delikatesy a nejaké informačné letáky o našom meste.“

Hana Blažeková, Základná škola, Školská, Holíč

„Zapáčila sa nám ústredná myšlienka projektu – formou spolupráce vzbudiť záujem žiakov nielen o čítanie, ale aj o kultúru a literárne dedičstvo nášho bratského národa – Čechov. Naozaj treba národy spájať, nie rozdeľovať... Žiaci prijali túto aktivitu s nadšením a zároveň s mnohými otázkami, pretože my sme malá škola v malej obci a dostali sme možnosť zoznámiť sa aj s iným školským prostredím, v inom štáte ako na Slovensku.“

Zuzana Záferová, Základná škola s materskou školou, Košecké Podhradie

„Zrakovo postihnutí žiaci, deti s narušenou komunikačnou schopnosťou a mentálne postihnutí žiaci sa pri výrobe záložiek inšpirovali rozprávkami. Pre ich motivovanie sme použili hlavne rozprávky slovenských autorov. ... navyše sme pribalili do balíčka so záložkami dve knihy o našej škole (Bulletin o škole a Ja to zvládnem sám).“

Eva Halásová, Spojená škola internátna, Námestie Štefana Kluberta, Levoča

„Naši žiaci boli nadšení, že záložku, ktorú vlastnoručne vyrobia, dostane neznámy kamarát z Čiech. Pracovali rôznou technikou, vyrobili rôzne druhy záložiek. Potom tretiaci napísali list, v ktorom opísali našu školu, obec, rôzne aktivity našej školy. Na pamiatku okrem záložiek im posielame aj CD a pohľadnicu našej obce. Všetci s radosťou očakávame poštu z Čiech.“

Gabriela Kubíková, Základná škola, Veľká nad Ipľom

„Počas prác sme si čítali krátke ukážky z detskej literatúry. Najťažšie pre žiakov bolo vybrať si knihu, a vymyslieť čo z nej dať na papier. S partnerskou školou ZŠ a MŠ Halič sme sa najskôr kontaktovali písomne, dohodli počty záložiek a dátum ich zaslania. Do obálky ku záložkám sme pribalili i obrazový materiál a sprievodný list, v ktorom sme predstavili nielen našu školu, mesto, ale i náš kraj. Niektorí žiaci napísali na zadnú stranu záložky aj svoju mailovú adresu, alebo číslo na mobil. Je to znak toho, že svojimi výtvormi chcú nielen potešiť, ale i nadviazať kamarátsky vzťah. A to je jedným z cieľov tohto projektu.“

Milota Kelčíková, Základná škola Janka Matúšku, Dolný Kubín

Pri výrobe záložiek sa v jednotlivých triedach, školskej knižnici, ŠKD, čítali ukážky plné tajuplných príhod. Pri práci žiaci prejavili svoju fantáziu. Žiaci chceli odkryť príbehy zo svojich obľúbených kníh, ktoré výtvarne spracovali, tým ostatným. Pri práci s literárnym textom si žiaci oprášili svoje vedomosti o literárnych autoroch a ich tvorbe.

Dana Volčková, Základná škola s materskou školou, Rakovec nad Ondavou

„Aj tento rok sa žiaci našej školy aktívne zapojili do výroby záložiek. Predchádzala tomu virtuálna prechádzka po dedinke partnerskej školy. Príroda v okolí Lubiny sa nám veľmi páčila. Na záložkách sme si dali záležať. Strihali sme, lepili, počúvali rozprávku a tešili sa, že obdarujeme neznámych žiakov. Dokonca sme pripojili naše prvé písané listy. Rovnako sme sa nevedeli dočkať záložiek pre nás. Prišiel plný balík skutočne precízne zhotovených dielok, za ktoré úprimne ďakujeme. Aj za priložené pohľadnice, kalendár. Tešíme sa zase o rok!“

Katarína Jurašková, Cirkevná základná škola sv. Martina, Radatice

„Záložky vyrábali žiaci s láskou, s cieľom niekoho obdarovať. Využívali rôzne techniky. Potom sme usporiadali v školskej knižnici výstavku záložiek. Odborná porota vybrala zo 100 záložiek 15 najkrajších. Ich autori boli odmenení peknými diplomami a zaujímavými knihami...“

Miroslava Petříková, Základná škola s materskou školou, Dolná Trnovská, Žilina

„Naša školská knižnica sa stala v našej škole obľúbeným miestom pre žiakov na oddych, relax, či nabratie nových síl, na prevtelenie sa do sveta fantázie, rozprávok, alebo načerpanie nových poznatkov. Vynovené priestory skrášľujú portréty spisovateľov, obrazy, projekty, ktoré pripravujú žiaci, pohodlné sedačky, lavice, písacie stolíky a stoličky. Pripravené akcie na október odštartovala v našej knižnici spisovateľka Eva Biela Brndiarová... Projekt sa nám veľmi páči, už teraz sa tešíme na budúci školský rok. Ďakujeme!“

Anna Rudová, Základná škola s materskou školou V. Mináča, Klenovec

„Žiaci majú možnosť vidieť a vypočuť si, čo čítali ich spolužiaci, pričom sa už neraz stalo, že ich knižka kamaráta natoľko oslovila, že si ich hneď po vyučovacej hodine vymenili... Nakolko sme už dva roky po sebe pripravili pre našich žiakov aj výmenný pobyt, máme to v pláne aj v tomto školskom roku. Veríme, že sa ho aj podarí zrealizovať. Žiaci sa tešia už teraz. Mnohé už majú v Třebařove kamarátov a tento rok si určite nájdu ďalších. Je to naozaj krásny projekt, v ktorom nejde o vedomosti, ale o skutočné hodnoty. Kto by povedal, že za tým všetkým sú len obyčajné záložky do knihy...“

Lenka Horáková, Základná škola Štefana Mnoheľa, Poprad

„Do výroby sme zapojili aj žiakov zo zdravotným znevýhodnením a sociálne znevýhodneného prostredia. Prípravou na túto super akciu bolo dramatizované čítanie v školskej knižnici, zúčastnili sa ho druháci a tretiaci. Žiaci štvrtého ročníka sa zúčastnili podujatia besedy so spisovateľmi a ilustrátormi, ktoré zorganizovala mestská knižnica v Piešťanoch. ... zvyšné záložky v počte 36 sme odoslali na detské onkologické oddelenie do Bratislavy.“

Zita Michalková, Základná škola, Komenského, Vrbové

„Žiaci ilustrovali Maťka a Kubka, Robina Hooda, Štoplíka, Malého princa, Snehulienku, Červenú čiapočku, veselé rozprávky o Mimoňoch, rôzne príbehy o zvieratkách a iné... Žiaci mali na pamäti, že ich záložka bude darom pre kamaráta z partnerskej školy.“

Ludmila Hanáková, Základná škola, Pugačevova, Humenné

„V triedach najmenších žiakov (nulťáčikov a prvákov) na prvom stupni predchádzalo výrobe záložiek čítanie detských rozprávkových knižiek ako napríklad *Alica v krajine zázrakov*, *Gulliverove dobrodružstvá*, *Snehová kráľovná*, *Aladinova čarovná lampa* a iné. Následne sa žiaci pod vedením triednych učiteľov pustili do dramatizácie jednej z prečítaných rozprávok...“

Martina Vrancová, Základná škola s materskou školou, Jelšava

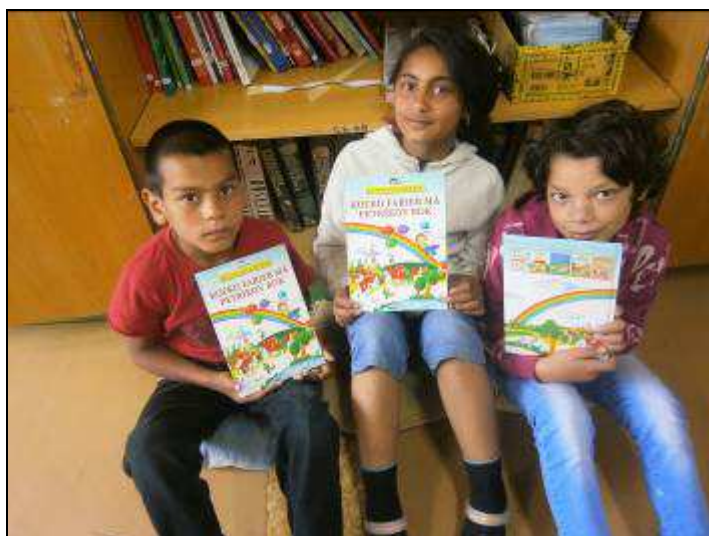
„... počas výroby záložiek sme sa stretli s peknou vlastnosťou našich detí, že z dvoch vyrobených záložiek chceli poslať vždy tú krajšiu. Snažili sme sa nielen o výrobu záložiek, ale aj o vzbudenie záujmu detí o knihu a čítanie. Čítali sme si na hodinách mnohé knižky. Prvákom čítali učiteľky z knižiek, ktoré si priniesli z domu.“

Zuzana Valašíková, Základná škola s materskou školou Hugolína Gavloviča, Pruské

„Po besedách so spisovateľkami si samotní žiaci so svojimi triednymi učiteľkami začali vyrábať knihy na tému, ktorú si zvolili sami. Vytvorili krásne leporelá, rozprávkové knihy a iné, ktoré si odprezentovali pred kamarátmi zo školy... Na záver chcem ešte raz poďakovať za veľmi inšpiratívny projekt, ktorého okrem spolupráce s inou základnou školou je podpora čítania a vôbec rozvoj čitateľskej gramotnosti, ktorá je v dnešnej dobe veľmi potrebná.“

Katarína Belišová, Základná škola, Ľubica

„Spoločným čítaním rozprávkových kníh sme sa ponorili do tajomstiev rozprávkového sveta. Pri výrobe záložiek sme používali rôzne výtvarné techniky: lepili strihali, maľovali, laminovali, žiaci mali možnosť uplatniť svoju fantáziu a tvorivosť. Tvorbe záložiek sme sa venovali na hodinách výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania, v rámci záujmových krúžkov a školského klubu detí. Výmena záložiek prispela nielen k nadviazaniu nových kontaktov medzi školami, ale aj podporila záujem o čítanie a prispela k zvýšeniu návštevnosti našej školskej knižnice.“

Monika Humeňanská, Špeciálna základná škola, Kováčska, Gelnica

„... žiaci prinášali knihy, z ktorých im čítavali rodičia alebo starí rodičia, s ktorou sa stretli v knižnici a zaujala ich, prípadne v škole, s ktorou pracovali na čitateľskom denníku a pod. V knihách sme opäť listovali, požičiavali si ich a, samozrejme, z nich čítali pasáže, ktoré boli pre nás naj. Medzi knižkami sa ocitla stará klasika, ale i tituly zo súčasnosti, napríklad Psíček a mačička, Čin-čin, Pipi dlhá pančucha, Andersenove rozprávky.“

Erika Trnovcová, Základná škola SNP, Strečno

„... odštartovali sme tri vlastné projekty schválené jazykovou predmetovou komisiou prestrihnutím pásky v školskej knižnici, a to Pavol Dobšínský (žiaci začali čítať Prostonárodné povesti, na triednych nástenkách zverejňujú svoje záznamy o prečítaných povestiach aj výtvarne znázorňujú dej a hlavných hrdinov); Milan Rúfus (žiaci zostavujú v októbri a novembri po prečítaní Modlitbičiek, Nových modlitbičiek, Anjelička strážnička kalendárik a pre každý mesiac vyberajú úryvok jednej básne, ktorú ilustrujú); Reč L. Štúra na uhorskom sneme (žiaci sa oboznámili so životom a dielom L. Štúra, jeho reč dramatizovali, tvorili príspevky do školského časopisu a vytvárali fiktívne dialógy s L. Štúrom).“

Mária Režnická, Základná škola, Matice slovenskej, Prešov

"Počas trvania projektu žiaci aktívne čítali rozprávky – inšpirovali sa. Navštívili sme Mestskú knižnicu v Šamoríne, kde po prečítaní danej rozprávky žiaci pod vedením riaditeľky knižnice tvorili krásne záložky. ... všetci sa veľmi tešili pri zhotovovaní záložiek do kníh pre svojich vzdialených a nepoznaných kamarátov. Do balíka sme pribalili ešte mapu Šamorína a tri pohľadnice. Ďakujeme!"

Henrieta Balheimová, Špeciálna základná škola – Speciális Alapiskola, Šamorín

„Naši žiaci usilovne pracovali počas celého mesiaca na nových záložkách do kníh. Záložky sa im vydarili, preto sme ich odoslali viac, ako bolo dohodnuté. Tešíme sa na ďalší ročník tohto projektu.“

Miroslava Švehlová, Základná škola s materskou školou, Košeca

„... skontaktovali sme s našou českou partnerskou školou a zoznámili sme sa aj cez webové stránky škôl. Obe školy sa z tejto spolupráce tešili. Pri výrobe záložiek sa naši žiaci inšpirovali príbehmi a postavami z prečítaných kníh. Názvy kníh napísali aj na zadnú stranu záložiek. Na podporu čítania sme navštívili školskú knižnicu, každý žiak nielen čítal svoju knihu v rámci mimočítankového čítania, ale čítali sme si aj z rovnakých kníh. Po prečítaní knihy sme sa o nej rozprávali a zoznamovali sme sa s ňou aj pomocou rôznych aktivít.“

Vladimíra Turčanová, Základná škola, Trnavá Hora

„Každá trieda vyrábala záložky podľa námetov aktuálne čítanej knihy alebo detského časopisu. Prváci sa rozhodli pre Húseničku Terku, ktorej telo obliepali pestrofarebnými pásikmi. Druháci zas očarila opička z knihy Opice z našej police a zvieratka z knihy O Gul'kovi Bombul'kovi. Dokonca sa pokúsili o výrobu tzv. origami záložiek, ktoré poňali ako skladačky. Ani tretiaci sa nedali zahanbiť. Lúskali stránky knihy Danko a Janka. ... každý žiak bol za skvele odvedenú prácu obdarovaný sladkým jablkom.“

Marcela Labudíková, Základná škola s materskou školou, Divinka

„Opäť sme sa otvorením kníh premiestnili do čarovných svetov fantázie, postavy sa stali niečím viac než postavami a my zažívali dobrodružstvo. Následne sme prečítané príbehy výtvarne zobrazili na záložkách. Veríme, že sa našim kamarátom z partnerskej školy v Dolnej Strehovej budú páčiť a objavia sa v ich rozčítaných knihách.“

Danka Sálusová, Základná škola s materskou školou, Liptovská Teplá

„Naši prváci boli pasovaní za čitateľov školskej knižnice, nakoľko v tento deň splnili všetky podmienky, ktoré sa vyžadujú od nových čitateľov. Deti veľmi motivovala zvedavosť – pre koho sú záložky a, samozrejme, aj zvedavosť od koho záložky dostanú. Tvorbe záložiek sme venovali čas, kde sme si aj vysvetlili význam záložky v knižke, ktorá stráži stranu, kde sme skončili s čítaním.“

Andrea Šimonová, Základná škola, Bešeňov

„Tieto záložky do knihy naši žiaci vyrábali s veľkým nadšením a radosťou, pretože radi čítajú a chcú svojimi výtvormi potešiť aj iných čitateľov. O tom, že deti radi čítajú a majú rôzny čitateľský vkus, svedčí aj to, že záložky pripravili do rozličných kníh – rozprávkových, dobrodružných, strašidelných, romantických, príbehov o deťoch, kníh o zvieratkách, prírode aj encyklopédií. Ved' tajomstvá sú ukryté v každej knihe, len ich treba objaviť a správne pochopiť.“

Veronika Čitáryová, Základná škola, Benkova, Nitra

„V triede máme celoročnú hru Harry Potter, ktorá nám krásne nahrála do výroby záložiek. Čítame spoločne knihu a tak nám výroba záložiek šla od ruky. S partnerskou školou sme sa skontaktovali, vymenili kontakty, pozreli ich webovú stránku, poslali sme im fotky, kde sú deti pri výrobe záložiek i písaní listov. Naše deti s obľubou navštevujú školskú knižnicu, čítajú doma, ale knihy si čítame i spoločne, s rodičmi, poprípade podľa obrázkov vymýšľame vlastný dej. Do balíčka sme im okrem záložiek pribalili i výkresy detí, listy a darčeky s logom našej školy... Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do projektu, ktorý spája školy a vytvára nové priateľstvá.“

Anna Badíková, Základná škola s materskou školou, Gaštanová, Žilina

„Minulý rok sa naša škola úspešne zapojila do Vášho projektu. Rozhodli sme sa, že aj toho roku to nebude inak... Znovu sme prečítali množstvo kníh a heslo Tajuplný svet knižných príbehov sme premenili do podoby záložiek, ktoré sme poslali svojej družobnej škole Gymnázium Jana Blahoslava v Ivančiciach. Okrem záložiek sme do zásielky pribalili aj naše propagačné materiály o škole, publikácie, ktoré vyšli pri príležitosti výročia školy a najnovšie číslo nášho nového školského časopisu XY.“

Helena Duffeková, Gymnázium, Alejová, Košice

„Tento projekt je už niekoľko rokov súčasťou školského života našich žiakov, ktorí s radosťou vymýšľajú a tvoria svoje malé dielka. Tvorili najmenší, ale i veľkí deviataci, tvorili sme všetci s nadšením a zo srdca. Boli to výnimočné chvíle s knihou, pastelkami či farbami. ... a už teraz sa nevieme dočkať záložiek od nových kamarátov z Topolčian.“

Ružená Kočišová, Základná škola, Bystrany

„... pri výrobe záložiek sme pracovali s rôznymi literárnymi dielami. Tešíme sa na budúci rok.“

Miroslava Staníková, Základná škola, Nitrianske Hrčiarovce

„Veľmi sa nám páčili záložky, ktoré prišli z českého Šanova. Rozhodli sa nakresliť príbeh Exuperyho Malého Princa a na druhú stranu záložky napísali svoje meno, roky a ročník, ktorý navštevujú. Žiakov to potešilo a zároveň prekvapilo, že to bolo písané po česky. Projekt sa nám naozaj veľmi páčil.“

Jana Hudáková, Základná škola s materskou školou, Nižná Slaná

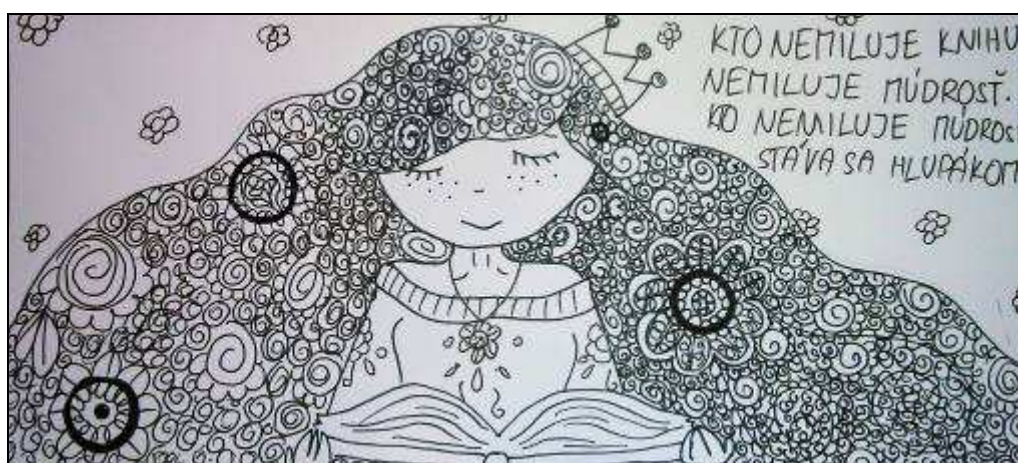
„Pod vedením triednych učiteľov a učiteľov výtvarnej výchovy sa žiaci prvého stupňa s radosťou pustili do výroby záložiek. Práca ich bavila a pod ich rukami vznikali malé umelecké diela. Veríme, že každá z nich potešila vzdialeného kamaráta z partnerskej školy a spríjemní mu chvíle pri čítaní zaujímavej knihy. Projekt bol oživením nášho školského života a už teraz sa tešíme na ďalší ročník.“

Renáta Danišková, Základná škola s materskou školou, Čerhov

„V rámci Medzinárodného mesiaca školských knižníc sa aj naša školská knižnica podieľa rôznymi aktivitami na rozvoji záujmu o čítanie u našich žiakov. Sme hrdí, že naša škola nesie vo svojom názve meno zberateľa slovenských ľudových rozprávok Pavla Dobšinského. V októbri tradične odznela rozhlasová relácia o jeho živote a tvorbe...“

Martina Oravcová, Základná škola Pavla Dobšinského, Rimavská Sobota

„Záložky vyrábali všetky triedy (okrem prvých ročníkov) na hodinách výtvarnej výchovy a slovenského jazyka. Návrhy a námety na tvorbu záložiek vymýšľali učitelia, ale zahanbiť sa nedali ani žiaci. Starší žiaci si pripravili rôzne citáty o knihách, vzdelaní, múdrosti. Sprievodným programom pri tvorbe záložiek bolo hlasné čítanie rôznych umeleckých ukážok.“

Gabriela Kaštanová, Základná škola s materskou školou, Višňové

„S českou partnerskou školou sme si vymenili okrem záložiek aj propagačný materiál o škole a obci. Spoluprácu všetci hodnotili pozitívne. Dokonca sme sa dohodli na ďalšom partnerstve v iných projektoch... Na hodinách SJL prebiehal čitateľský maratón, besedy o obľúbenej knihe, dramatizácia textu. Do výroby záložiek sa zapojili aj samotní učitelia, ktorí poslali svoje záložky kolegom do Čiech. Na záložky napísali povzbudivé slová, inšpirujúce citáty. Sme radi, že sme mali možnosť zapojiť sa do zaujímavého projektu.“

Andrea Sztiszkalová, Základná škola Jána Amosa Komenského, Tvrdošovce

„Do balíčka sme založili aj niekoľko exemplárov školského časopisu, aby sme sa navzájom lepšie spoznali. My sme dostali okrem záložiek drobné darčeky. Medzinárodný deň školských knižníc sme zorganizovali v znamení 200. výročia narodenia významného maďarského básnika Jánoša Aranya. Hlavnou témou dňa boli balady básnika, ktoré sme spracovali rôznymi spôsobmi podľa jednotlivých ročníkov. Riaditeľka prečítala do školského rozhlasu úvodný príhovor z príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc. Na konci dňa triedy vzájomne predstavili svoje projekty.“

Eleonóra Mátéová, ZŠ Györgya Dénesa s VJM - Dénes György Alapiskola, Plešivec

„Keďže minulý rok sme slávnostne otvorili zrenovovanú školskú knižnicu, zahájili sme tento školský rok vyhlásením súťaže Kráľ čitateľov. A tak veru jej čitateľov pomaly začína pribúdať a deťom určite záložky padnú vhod. Pri tvorbe sme sa inšpirovali tohtoročnou témou a tak sme pred samotnou realizáciou záložiek so žiakmi navštívili školskú knižnicu a žiaci si najskôr spoločne s učiteľkami nahlas čítali z detských kníh...“

Slavka Kothajová, Základná škola s materskou školou, Žemberovce

„Skupina troch žiakov 5. až 8. ročníka pracovala osobitne. Rozhodli sa napísať si ikony, teda záložky, ktoré budú ikonami. Spolu so žiakmi sme si prečítali úryvky z Moravsko-panónskej legendy, čítali sme Život Metoda a Život Konštantína. Vybrali sme motív sv. Cyrila a Metoda a napísali sme ikony podľa ikonopiseckých pravidiel – žiaci mali dovolené skopírovať obrisy postáv, písali sme temperovými farbami, odtieň si museli namiešať sami. Na zadnú stranu záložky napísali svoje mená v hlaholike...“

Marianna Sisáková, Súkromná základná škola pre žiakov s autizmom, Klokočov

Vypracovala:

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant česko-slovenského projektu (28. 11. 2017)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10

E-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Príloha č. 3 Vyhodnotenie 6. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*

Vyhodnotenie 6. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy

Záložka do knihy spája slovenské školy: Literárne osobnosti môjho regiónu

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave vyhlásila pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2017** pre stredné školy **6. ročník celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy: Literárne osobnosti môjho regiónu***.

Cieľ celoslovenského projektu

Cieľom celoslovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci vyrobili ľubovoľnou technikou na určenú tému *Literárne osobnosti môjho regiónu*. Výmenu záložiek využili stredné školy aj k nadviazaniu vzájomnej spolupráce, kontaktov a poznávaniu života žiakov v rôznych kútoch Slovenska.

Priebeh celoslovenského projektu

Stredné školy, ktoré sa chceli zúčastniť celoslovenského projektu, vyplnili do 30. septembra 2017 elektronickú prihlášku, ktorá bola zverejnená na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok Slovenská pedagogická knižnica vytvorila partnerské dvojice medzi strednými školami s prihliadnutím na typ školy a počet prihlásených žiakov. Dňa 3. októbra 2017 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici spolu s podrobnými pokynmi o realizácii celoslovenského projektu. Zúčastnené partnerské dvojice informovala aj o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2017.

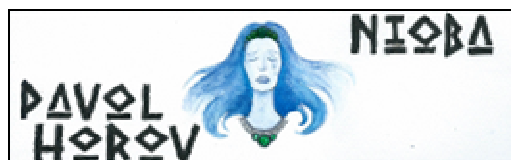
Vyhodnotenie celoslovenského projektu

Do projektu sa prihlásilo **189 stredných škôl s celkovým počtom 9 828 žiakov**.

Slovenská pedagogická knižnica 20. októbra 2017 osobne poďakovala každej zúčastnenej strednej škole za aktívnu účasť v celoslovenskom projekte a vyzvala ju na jeho dobrovoľné vyhodnotenie a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Výber z dobrovoľného hodnotenia celoslovenského projektu 157 strednými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2017/Projekt_Zalozka_Stredne_skoly_Hodnotenie_2017.pdf

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a s využitím rozmanitých techník najčastejšie v rámci vyučovania, na záujmových krúžkoch, praktických cvičeniach, triednických hodinách alebo v školskej knižnici. Vo svojom regióne hľadali literárne osobnosti, ktoré sa snažili ľubovoľnou technickou stvárniť na záložkách. Niektorí na zadnú stranu záložiek uvádzali citáty a verše z diel regionálnych autorov alebo základné informácie o ich živote. Iní zase písali svoje mailové adresy alebo kontakty na sociálne siete.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli poväčšine žiacke diskusie o prečítaných knihách od obľúbených regionálnych autorov, prezentácie literárnych osobností formou krátkych referátov alebo powerpointových prezentácií, školské rozhlasové relácie o priebehu realizácie projektu a predstavení regionálnych literárnych osobností na záložkách či dokonca besedy s regionálnymi spisovateľmi. Niekoľko škôl vytvorilo literárnu mapu svojho regiónu alebo natočilo krátke videá o literárnych osobnostiach, ktoré najviac ovplyvnili osud ich mesta. Niektoré školy výrobu záložiek alebo prezentáciu vytvorených najkrajších záložiek spojili aj s oslavou Medzinárodného dňa školských knižníc 23. októbra 2017.

Mnoho žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelenej partnerskej školy, ale aj pre svojich pedagógov, pre svoju školskú knižnicu a na účely propagácie školy.

Výmena záložiek

Väčšina stredných škôl do balíka so záložkami pribalila aj priateľské listy od školských koordinátorov, pozvánky na návštevu školy, školské časopisy, jubilejné publikácie, dévedéčka a propagačné materiály o škole a regióne, darčkové predmety (napr. perá, kľúčenky, šiltovky a trička s logom školy) alebo knihy od regionálnych autorov. Skoro všetky zúčastnené školy si zo svojich alebo aj z priateľských záložiek urobili nástenky alebo výstavy vo vestibule škôl. Niektoré školy urobili aj nástenky, na ktorých priniesli prehľad o narodených, žijúcich alebo pochovaných literárnych osobnostiach v ich regióne. Na webových sídlach svojich škôl často uverejňovali najkrajšie záložky alebo články o uvedenom projekte. Niektorí ich uverejnili vo svojom školskom časopise alebo ich poslali na uverejnenie do regionálneho periodika. Iní pre zmenu organizovali súťaž o najkrajšiu záložku vo svojej škole alebo vyhodnotili tri najkrajšie záložky od rovesníkov z partnerskej školy. V niektorých prípadoch školy napísali článok o uvedenom projekte, ktorí uverejnili vo svojom školskom časopise alebo v regionálnom periodiku. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať ďalšie spôsoby spolupráce napríklad aj vo forme exkurzie, lyžiarskeho alebo plaveckého výcviku či výletu.

Výber z vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov

Túto každoročnú akciu hodnotím pozitívne aj z dôvodu implementácie prierezových tém a učeniu sa k hodnote, že myšlienky iných môžu spoluvytvárať aj môj vnútorný svet a inšpirovať ho ku konaniu dobra, veď kto zmení seba, zmení aj svet a to aj prostredníctvom literatúry.“

Marcel Papp, Súkromné bilingválne gymnázium, Galanta

„Usmiate a spokojné tváre žiakov nám jednoznačne hovoria o tom, že tento projekt spája nielen školy, ale hlavne spája súdržnosť žiakov, ich pocit dobre vykonanej práce, keď držia v rukách záložky, ktoré vyrobili oni sami pre svojich neznámych rovesníkov.“

Katarína Tocciová, Stredná zdravotnícka škola, Záhradnícka, Bratislava

„Tohoročná téma bola veľmi podnetná, lebo žiakov obohatila o nové poznanie. Žiaci pátrali po tvorbe regionálnych autoroch, o ktorých sa na hodinách literatúry učia málo.“

Tatiana Abrinková, Obchodná akadémia, Komenského, Trebišov

„Vďaka záložkám, ktoré sme z partnerských škôl dostali, sme spoznali nových autorov a knihy, ktoré si v budúcnosti veľmi radi prečítame.“

Jana Markóčiová, Súkromné gymnázium, Rovná, Poprad

„Žiakom sa páčilo najmä to, že pracovali na niečom novom, mohli naplno prejavovať svoje zručnosti a kreativitu a pritom získali aj nové vedomosti z oblasti literatúry.“

Daniela Polníková, Stredná odborná škola, Púchov

„Účasť v projekte vyrobiť záložku a potešiť tak rovesníka z inej časti Slovenska sa stala v našej škole už tradíciou... Sme vďační za to, že sa zase dozvedeli dačo o regionálnych literátoch z juhu Slovenska.“

Emília Černeková, Obchodná akadémia D. M. Janotu, Čadca

„Po reflexii a na základe pozitívnej odozvy zo strany žiakov máme v pláne budúci rok sa opäť zapojiť do projektu. Myslím, že toto je jedna z ciest ako viesť mladú generáciu k čítaniu a k úcte k svojim tradíciám.“

Janka Malíková, Doprvná akadémia, Trenčín

Veľmi prínosné pre žiakov bolo to, že sa dozvedeli nové informácie o spisovateľoch zo svojho regiónu. I to, že v každom kúte Slovenska tvoria a tvorili autori zaujímavé literárne diela. Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do projektu.“

Michaela Švecová, Stredná odborná škola gastronómie a služieb, Šurany

Prínos celoslovenského projektu

Výmena záložiek opäť prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami. Ukázala im aj ďalšie možnosti spolupráce. Rovnako im umožnila kreatívnu formou oživiť vyučovanie, zábavnou formou pritiahnúť žiakov ku knihám a prehĺbiť ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Pridanou hodnotou celoslovenského projektu bol väčší záujem o regionálnu literatúru, o čítanie kníh a prehĺbenie úcty k tradíciám svojho regiónu.

Podakovanie

Naše podakovanie patrí **všetkým**, ktorí sa slobodne a dobrovoľne zapojili do tohto projektu a podieľali sa na jeho príprave, propagácii, realizácii a hodnotení.

Ďalej ďakujeme všetkým **pedagogickým zamestnancom** za prijatie pridelenej partnerskej školy, za skvelú koordináciu projektu na svojej škole a za korektnú a priateľskú komunikáciu s partnerskou školou. Taktiež im ďakujeme za ich nadšenie, voľný čas a úsilie, ktoré venovali usmerňovaniu svojich žiakov v rámci projektu. Osobitne im ďakujeme za všetky inšpirujúce a tvorivé aktivity, ktoré zrealizovali na podporu čítania.

Oprávnene im patrí náš obdiv, úcta a hlboká vďaka.

Špeciálne pod'akovanie

Naša vďaka patrí aj **žiakom** stredných škôl za to, že sa opäť stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti. Ďakujeme im aj zato, že využili svoje nadšenie, nadanie a talenty na ušľachtilý cieľ, ktorým sebazvdelávanie a vzdelávanie druhých je, a že vytvárali živé priateľstva nielen v rámci svojich tried, ale aj medzi školami.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant celoslovenského projektu (27. 11. 2017)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10, e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Organizátori:

Príloha č. 4 Hodnotenie 6. ročníka celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy* strednými školami

Hodnotenie
6. ročníka celoslovenského projektu
Záložka do knihy spája slovenské školy: Literárne osobnosti môjho regiónu
strednými školami

(výber zo 157 hodnotení)

„Naša škola sa znovu zapojila do projektu s cieľom nadviazať kontakt s pridelenou partnerskou školou a podporiť čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré svojpomocne vyhotovili žiaci prvých až štvrtých ročníkov odboru propagačná grafika a kozmetik. Z nášho regiónu pochádzali literáti Mikuláš Kasarda, Pavol Hudák, Pavol Horov. Tieto osobnosti si žiaci zvolili zobrazit' aj na svojich záložkách.“

Iveta Tóthová, Stredná odborná škola, A. Dubčeka, Vranov nad Topľou

„Výmenou záložiek do kníh sme nadviazali spoluprácu s partnerskou školou a vytvorili sme priestor pre našu ďalšiu spoluprácu. Oceňujeme najmä podporu čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, pretože kniha má neopakovateľný význam a s ňou spojený akt čítania prináša estetický účinok so silným výchovným akcentom.“

Lubomíra Bujňáková, Stredná odborná škola, Košická, Prešov

„Žiaci 1. ročníka tvorili záložky do kníh rôznych motívov a tvarov počas vyučovacích hodín dejepisu a svojho voľna. Pri ich výrobe sa inšpirovali literárnou tvorbou významných osobností z miesta svojho rodiska alebo súčasného bydliska. Výtvarné stvárnenie literárnych osobností a ich tvorby podporilo aktívnu prácu žiakov s informáciami a prispelo k rozvoju ich kreativity a výtvarných zručností. Výmena záložiek so Strednou umeleckou školou v Trenčíne zabezpečila nadviazanie nových kontaktov medzi školami a priniesla inšpiráciu do ďalších tvorivých činností v oblasti rozvíjania čitateľskej gramotnosti. Naši prváci sa zábavnou formou pritiahli ku knihám a spoznali literárne osobnosti Žilinského kraja. Zároveň sa podporil ich vzťah k slovenskému jazyku a literatúre, národným dejinám a výtvarnému umeniu.“

Peter Majer, Súkromná stredná umelecká škola, Hálkova, Žilina

„Žiaci štvrtého ročníka boli už do tohto projektu zapojení minulý rok a s priebehom tejto aktivity boli veľmi spokojní, tak neváhali a okamžite súhlasili s účasťou aj v tomto ročníku projektu. Žiakov druhého ročníka myšlienka tohto projektu tiež zaujala... Témou záložiek našich žiakov boli viaceré osobnosti nášho regiónu, napr. H. Gavlovič, M. Kukučín, J. I. Bajza, P. Jilemnický a ďalší.“

Daša Tomaníková, Stredná odborná škola strojnícka, Považská Bystrica

„Pri výrobe záložiek sme sa inšpirovali tromi regionálnymi spisovateľmi: Rudolfom Jašíkom, Valentínom Beniakom a Pavlom Gašparovičom Hlbinom. Na záložky sme uviedli citáty či verše z ich diel, prípadne základné informácie o spisovateľoch. Zvolili sme si napríklad viacero druhov záložiek: rožné, v tvare šálky, čajníka, srdca i v štýle vintage, ktoré boli vkusné a estetické. Doplňujúcou akciou bola účasť našich žiakov na besede so začínajúcim spisovateľom Jurajom Gagom v Mestskej knižnici Partizánske.“

Bibiána Dzianová, Stredná odborná škola, Námestie SNP, Partizánske

„Výroba záložiek sa stala na našej škole už tradíciou. Žiakov zaujíma nová téma a prichádzajú s praktickými nápadiami realizácie. Tvorivosti je zadostučinené na našich hodinách metodiky výtvarnej výchovy. Popri výtvarnej práci sa tu rozprávame o metaforickom význame záložiek a ich symboliky spojenia dvoch druhov umenia – výtvarného a knižného. Tohtoročná veľmi vhodne zvolená téma o osobnostiach literárneho sveta nám dala priestor na pátranie po spisovateľoch regiónu, ich živote a dielach...“

Katarína Goodspeed, Pedagogická a sociálna akadémia, Lučenec

„Tohtoročný projekt nám umožnil spropagovať zemplínsky región a jeho literárnych autorov. Keďže pre náš región je charakteristický folklór, dievčatá spropagovali svoje záložky aj v krásnych zemplínskych krojoch v typickej dedinskej chyži aj na školskej výstavke záložiek.“
Marta Onderková, Obchodná akadémia, Michalovce

„Naša škola sa už po šiesty raz zapojila do tohto zaujímavého projektu. Vždy oceníme tému, ktorá pomôže našim žiakom vytvoriť vždy nové podoby záložiek. Tohtoročná sa zamerala na literárne osobnosti nášho regiónu, čo sme využili a urobili sme na nástenke prehľad všetkých spisovateľov narodených, žijúcich alebo pochovaných v našom regióne. Ich názvy diel, citáty z veršov sa stali dominantnými na pestrých záložkách, ktoré sme zaslali partnerskej škole. Tešíme sa na 7. ročník.“
Jana Ščipová, Gymnázium Juraja Fándlyho, Šaľa

„Téma literárne osobnosti regiónu korešpondovala v mesiaci október u žiakov 1. ročníka s tematickým celkom získavanie a spracovávanie informácií. Žiaci tak plynulo prešli k aplikovaniu teoretických vedomostí do praxe, t. j. k vyhľadávaniu informácií o konkrétnych autoroch z regiónu.“

Júlia Srnková, Stredná zdravotnícka škola, Považská Bystrica

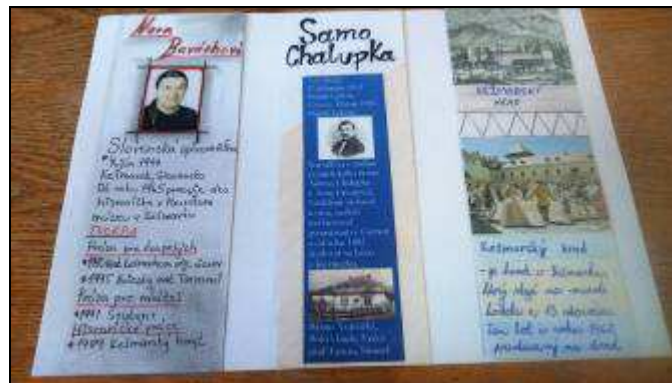
„Projekt záložka do knihy je podľa nás vhodným spôsobom ako môžu žiaci rozvíjať svoju tvorivosť, získavajú prehľad, napr. o literárnych osobnostiach regiónov, z ktorých pochádzajú a taktiež vzrastá ich záujem o knihy a čítanie. Našich žiakov práca veľmi bavila, mali radosť z toho, že môžu niekoho obdarovať. Tešíme sa na ďalší ročník projektu.“

Beáta Ignatová, Hotelová akadémia, Baštová, Prešov

„Partnerskej škole sme zaslali záložky s tematikou našich literárnych osobností: Júliusa Barča-Ivana, Mikuláša Šprinca, Vlada Puchalu a Moniky Tančákovej. Za odmenu sme od našich partnerov dostali ich záložky aj s mailovými, prípadne facebookovými kontaktmi na autora. Sprievodnou aktivitou je v našej škole burza kníh s názvom Prines knihu, zober knihu; žiaci donesú knihu, ktorú prečítali, a zoberú si inú, o ktorú majú záujem a ktorú priniesol iný žiak.“

Martina Balogová, Gymnázium, Krompachy

„Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do tohto zaujímavého projektu. Bola to ďalšia príležitosť, ako pomocou významných osobností nášho regiónu rozvíjať u žiakov prácu s informáciami, ich tvorivosť, kreativitu a fantáziu... Naši žiaci sa pri výrobe záložiek inšpirovali literárnymi osobnosťami najmä štúrovskej generácie, keďže mnohí z nich svoje školské časy prežili aj v laviciach evanjelického lýcea v Kežmarku. Na záložkách sa však objavili aj osobnosti, ktoré aj dnes šíria dobré meno nášmu mestu (napr. Nora Baráthová, Vlado Krausz).“

Zuzana Krišandová, Stredná odborná škola, Kušníerska brána, Kežmarok

„Pri výrobe záložiek sa žiačky inšpirovali literárnymi osobnosťami ako napríklad Sándor Márai, Táňa Keleová-Vasilková, Marka Staviarska... Pri osobnej výmene sa o spomínaných autoroch aj porozprávali. Bol to príjemný čas strávený v príjemnej spoločnosti a v úžasnom prostredí – medzi knihami. Veľmi nás teší táto spolupráca, pri ktorej sa navzájom obohacujeme o skúsenosti a aktivity realizované v našich školských knižniciach.“

Ivana Belejová, Školský internát, Považská, Košice

„V našom kraji pod Duklou žije početná rusínska menšina. Niektoré záložky sú preto písané v rusínskom jazyku, čím sme chceli priblížiť osobitosť rusínskej regionálnej tvorby.“

Gabriela Koreňová, Stredná priemyselná škola, Svidník

“Doplňujúca akcia: priebežné čítanie ľubovoľných kníh a následné prerozprávanie príbehu, ktorý žiakov zaujal, aj s oboznámením sa s postavami, ktoré v príbehu vystupujú aspoň raz v mesiaci. Takýmto spôsobom si určite obohatia slovnú zásobu a tiež si vylepšia pravopis.

Janka Dzvoničková, Stredná odborná škola, Moldava nad Bodvou

„Na našich záložkách sa spomínal František Hečko a jeho Červené víno a Veronika Šikulová a jej dielo Domček jedným ťahom. Žiaci zo Súkromného gymnázia nám zase poslali záložky kde sa spomínala Mária Fazekášová a Pavol Rankov... Počas výroby záložiek sa na našom gymnáziu v Pezinku uskutočnila sprievodná akcia Rozhovory so slovenskými osobnosťami a na besedu prišiel slovenský publicista a spisovateľ Michal Havran ml.“

Zuzana Pracharová, Gymnázium, Pezinok

„Slovenskí spisovatelia z regiónov – Abov a Tatry. Dve stredné školy – SPŠ dopravná Košice a Súkromná SOŠ Poprad. A jeden mesiac. Toto stačilo na nadviazanie zaujímavého záložkového priateľstva – dopravákov a sostákov. Ďakujeme.“

Anna Kal'avská, Stredná priemyselná škola dopravná, Košice

„Potom sme pripravili malú nástenku, na to zbalili záložky spolu s propagačnými materiálmi o škole, našom nádhernom, ale poriadne drsnom regióne, výrobky – kľúčenky a náhrdelníky, našich rómskych spolužiakov z elokovaného pracoviska v Lomničke a zaslali balík do školy v Šali. Takmer v rovnakom čase sme dostali balík zo Šale a žiaci už pri jeho otváraní začali s rezerváciou jednotlivých záložiek. Bolo to veľmi milé takto si prezerať i vyberať výrobok niekoho, koho vôbec nepoznajú, výrobok, ktorý je ale vyrobený pre nich.“

Iveta Kuzárová, Stredná odborná škola, Jarmočná, Stará Ľubovňa

„Vzácná a obohacujúca téma, ktorej sa aj naši žiaci zhostili so cťou. Vytvorili množstvo záložiek, ktoré nesú odkazy osobností z regiónu Gemer-Malohont, z regiónu, v ktorom žiaci školy študujú a žijú. Sme vďační za to, že sme si osobnosti regiónu mohli pripomenúť aj vďaka tomuto projektu. Ďakujeme aj Strednej odbornej škole elektrotechnickej z Popradu-Matejoviec za krásne záložky, vďaka ktorým sme spoznali významných dejateľov ich regiónu.“

Monika Koncošová, Stredná odborná škola, Tisovec

„Žiaci štvorročného gymnázia využívali svoje vedomosti o oravských rodákoch a tlmočili ich prostredníctvom slova alebo obrazu. Niektorí si vybrali aj tých menej známych oravských autorov, aby aj tak predstavili náš región. Mnohé záložky boli nápadité a veľmi vydarené. Po vyrobení záložiek sme z nich urobili v škole výstavu. Nielen žiaci si ju pozerali s obdivom a uznaním. Slová chvály na podujatie sa nám dostalo nielen od vedenia školy a ostatných kolegov, ale aj návštevníci školy si ich pozreli so záujmom.“

Silvia Szabová, Gymnázium Martina Hattalu, Trstená

„Žiaci si spísali zoznam regionálnych autorov, o ktorých by sa chceli dozvedieť viac, prečítať si ich dielo. Napríklad Sebastian Labo (páter Valaská Belá), Ján Bárta (Lednické Rovne), Vladimír Roy (Kochanovce), Ludmila Podjavorinská (Bzince pod Javorinou), Jozef Miloslav Hurban (Beckov). Následne vyučujúce zorganizovali pre žiakov návštevu Verejnej knižnice Michala Rešetku v Trenčíne a zabezpečili prednášku o vybraných regionálnych autoroch.“

Janka Malíková, Dopravná akadémia, Trenčín

„Žiaci zhotovovali záložky s fotografiami a kresbami známych kysuckých spisovateľov, ich diel, prípadne vyberali z kníh citáty, ktoré sa im páčili. Na záložkách sa objavili autori ako napríklad Jozef Marec, Ján Podmanický, Pavol Hrtus Jurina, Rudolf Jašík, Ján Palárik, Jozef Kroner a iní. S pridelenou školou sme si záložky vymenili a dostali sme aj propagačné materiály o škole. Časť záložiek sme vystavili na paneli a časť používajú žiaci v školskej knižnici. Už sa tešíme na ďalší ročník tohto originálneho projektu.“

Anna Krkošková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Čadca

„Naši žiaci nepracovali len na záložkách, pripravili si referáty a prezentácie o literárnych osobnostiach nášho regiónu a našich absolventoch, ako bol Milan Lechan, Michal Chuda, Štefan Kasarda, Ján Patarák, Michal Kočan a iní. Na besedu do školskej knižnice si žiaci doniesli svoje záložky, portfóliá, prezentácie a knihy svojich autorov, z ktorých na záver vytvorili peknú výstavku. Zamerali sa aj na nášho slávneho rodáka Ladislava Grosmána, podľa jeho knihy a scenára bol natočený film *Obchod na korze*.“

Mariana Klamárová, Gymnázium arm. gen. L. Svobodu, Humenné

„... tohoročná téma zaujala tento rok viac žiakov, ako sme predpokladali. Žiaci pristúpili k realizácii zodpovedne, výsledkom boli záložky, ktoré určite potešili. Urobili sme výstavku záložiek – našich i z partnerskej školy. Žiaci hlasovali za najkrajšiu záložku – autorku sme odmenili. Určite sa zapojíme aj budúci rok.“

Jana Matejčíková, Obchodná akadémia, Banská Bystrica

„Žiaci sa pri výrobe záložiek inšpirovali spisovateľmi z nášho regiónu, niektorými z nášho mesta a dokonca absolventmi nášho gymnázia, na čo boli naši žiaci veľmi hrdí. Sú nimi Valentín Šefčík a Peter Milčák. Na hodinách sme čítali a rozoberali ich básne a poviedky, niektoré sme počúvali v audio nahrávkach. Citáty alebo úryvky, ktoré ich zaujali, napísali vo forme odkazu na záložku spolu s pestrými ilustráciami.“

Soňa Chmelíková, Gymnázium Janka Francisciho-Rimavského, Levoča

„Výroba záložiek bola pre žiakov oživením hodín slovenského jazyka a literatúry. Žiaci najprv vyhľadali autorov, ktorí tvorili a tvoria v našom regióne, prečítali si ich knihy, básne alebo sa o nich učili. Vypracovali referáty o týchto spisovateľoch, ktoré sme vystavili v školskej knižnici. Práca na záložkách ich bavila a čo je najpodstatnejšie – motivovala žiakov pri zvyšovaní čitateľskej gramotnosti – čítaní, vyhľadávaní a spracovaní informácií.“

Slavomíra Kurillová Hubinská, Súkromná spojená škola SEZ, Krompachy

“Pre tvorbu záložiek sme si vybrali ako hlavnú inšpiráciu dielo Rudolfa Jašíka *Námestie svätej Alžbety*, ktoré sa odohráva v neďalekej Nitre, odkiaľ máme viacerých žiakov a na záložkách sme hľadali indície k dielu. Z diela sme si počas tvorby čítali dramatizované ukážky dialógov, prednášali sme lyrické pasáže a pozreli sme si aj filmové spracovanie, ktoré žiakov veľmi zaujalo. Viacerí žiaci si knižku aj prečítali.”

Hanka Vorobjov, SOŠ pre žiakov s TP, Mokrohájska cesta, Bratislava

„Tohoročná téma projektu opäť dokázala, že žiaci prejavili záujem o literatúru a tentokrát aj o jej tvorcov. Odrazilo sa to aj na návštevnosti školskej knižnice. Mnohí žiaci boli prekvapení, koľko velikánov umeleckého slova pochádzalo práve z Oravy...“

Katarína Ružičková, Stredná zdravotnícka škola, Dolný Kubín

„Záložky žiaci tvorili doma a donášali ich postupne do školy, kde sme ich ukladali, zbierali... Tešíme sa takýmto projektom a spolupráci s podobnými školami, ako je naša.“

Renáta Krajňáková, Stredná odborná škola ekonomická, Spišská Nová Ves

„Na projekte žiaci pracovali na hodinách slovenského jazyka. Pri tvorbe záložiek žiakom výrazne pomohla mapa osobností Kysúc, využili tiež počítačovú techniku na vyhľadávanie známych literárnych osobností, ktoré pôsobili na Kysuciach... Práca na výrobe záložiek bola pre žiakov spštením vyučovania, podporila rozvoj ich fantázie, priniesla im možnosť spoznať nových ľudí a pripomenúť si ich vždy, keď otvoria knihu, ktorú zdobí záložka od priateľa.“

Miroslava Šujanská, Spojená škola, Kysucké Nové Mesto

„Počas prípravy, výroby a distribuovania záložiek panovala medzi žiakmi priateľská atmosféra, všetci sa tešili nielen zo svojich výrobkov, ale napäto aj očakávali záložky z partnerskej školy. Túto každoročnú akciu hodnotím pozitívne aj z dôvodu implementácie prierezových tém a učeníu sa k hodnote, že myšlienky iných môžu spoluvytvárať aj môj vnútorný svet a inšpirovať ho ku konaniu dobra, veď kto zmení seba, zmení aj svet a to aj prostredníctvom literatúry.“

Marcel Papp, Súkromné bilingválne gymnázium, Galanta

„Práca žiakov začala výberom tej správnej knihy, ktorú chceli predstaviť a odporučiť iným. Všetci sa snažili do vytvorenej záložky vložiť jedinečný príbeh, ktorý by zaujal ich budúcich kamarátov. Hotové záložky sme zaslali partnerským školám spolu s materiálmi o našej škole a meste, s naším školským časopisom a do Pezinka sme zaslali i knihu regionálneho autora Jána Milčáka. Vďaka záložkám, ktoré sme z partnerských škôl dostali, sme spoznali nových autorov a knihy, ktoré si v budúcnosti veľmi radi prečítame.“

Jana Markóciová, Súkromné gymnázium, Rovná, Poprad

„Literárne diela osobností nášho regiónu väčšina študentov poznala. Zaujal ich tiež fakt, že J. Cíger Hronský študoval v našej škole a pohyboval sa v priestoroch, v ktorých sa učia oni. Zaujali ich ilustrácie známych diel Smelý zajko, Budkáčik a Dubkáčik, ako aj Tekovských povestí od Jozefa Melichera i Hontianskych povestí tiež od tohto autora, ktoré pretavili do vlastnej výtvarnej podoby.“

Darina Limbergová, Stredná odborná škola pedagogická, Levice

„Na tému tohtoročného projektu sme si vybrali knihu *Príhody Mateja Kukolku*, ktorú napísala ukrajinská spisovateľka Irina Nevická. Narodila sa v Zbudskej Belej, 20 km od Sniny a žila v Prešove a v Údole pri Starej Ľubovni. Ukážku z knihy v ukrajinčine prečítala autorkina právnučka, ktorá pracuje v našej škole ako učiteľka. Vyrozožrávala nám aj všetky príhody Mateja Kukolku.

Valéria Geľová, Spojená škola internátna, Snina

„Dňa 23. 10. 2017 sme pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc pripravili pre žiakov sprievodné akcie, ktorými boli výstavka záložiek z partnerskej školy a burza kníh, za ktoré žiaci, ako aj vyučujúci zaplatili dobrovoľnú cenu. Ku každej knihe dostali ako darček záložku z partnerskej školy. Výťažok z burzy kníh venujeme černošskému chlapčekovi z Rwandy, ktorého majú žiaci našej školy v adopcii už siedmy rok prostredníctvom projektu *Pallotínskych misionárov pod názvom Adopcia srdca*.“

Slavomíra Gáborová, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Nová Baňa

„Projekt sa v našej škole stal už tradičnou súčasťou prvých mesiacov nového školského roka. Žiaci aj tento školský rok netrpezlivo očakávali, akú zaujímavú tému budú mať nové záložky... Ďakujeme veľmi pekne za možnosť zúčastniť sa tohto skvelého projektu a dúfame, že aj na budúci rok bude tento vynikajúci projekt pokračovať. Už sa veľmi tešíme na ďalší ročník.“

Viera Švajlenová, Súkromná stredná odborná škola automobilová Duálna akadémia, Bratislava

„Boli sme radi, že sme sa zúčastnili tohto projektu, znovu nás naštartoval do školskej knižnice, vrátil k čítaniu a rozprávaniu... Počas projektu sme využívali aj interaktívnu tabuľu, kde sme si ukazovali fotky z výroby záložiek, naučili sme sa robiť v niektorých programoch na úpravu fotografií, laminovať záložky. Naučili sme sa spolupracovať a určitej zodpovednosti za svoju prácu.“

Oľga Majlingová, Spojená škola, Kremnička, Banská Bystrica

„Projekt Záložka do knihy spája slovenské školy má na našej škole už tradíciu. Nepotrebujeme k tomu veľa slov. V septembri žiakom oznámim tému a potom už pracujú na vyhotovení záložiek. Tohto roku sme hľadali osobnosti nášho regiónu a zvlášť literárne. Začínali sme v mieste našej školy a potom každý žiak v mieste svojho bydliska.“

Gabriela Zavadská, Stredná zdravotnícka škola, Humenné

„Žiaci preukázali svoje schopnosti pri tvorbe záložiek, inšpirovali sa citátmi o knihách a svojou fantáziou. Napriek tomu, že vytvorené záložky nie všetky odrážajú uvedenú tému, oceňujeme snahu žiakov o kreativitu, samostatnosť a predovšetkým záujem podieľať sa aktívne na činnosti našej školy a reprezentovať ju.“

Anna Drizgová, Obchodná akadémia, Veľká okružná, Žilina

„Naša škola k záložkám priložila aj fotomateriál z areálu našej školy. Odborné učilište nám elektronickou formou zaslalo krásnu prezentáciu ich školy... Záložkám z Michaloviec sa potešili naše žiačky, urobili sme si aj nástenku.“

Darina Jašková, Odborné učilište, Trstún

„Témou tohtoročnej Záložky boli regionálni autori, čo bolo veľmi podnetné, lebo žiaci si obohatili svoje poznanie. Hľadali a pátrali po tvorbe autorov, o ktorých sa na hodinách učíme málo. Do projektu sa zapojili prváci a druháci a zoberali to veľmi zodpovedne. Niektorí navštívili školskú knižnicu, iní si spomenuli na besedy s regionálnymi autormi. Najfrekvencovanejšie boli záložky, v ktorých žiaci použili citáty z kníh regionálnych autorov, alebo priblížili ich život a tvorbu.“

Tatiana Abrinková, Obchodná akadémia, Komenského, Trebišov

„Práca bola zaujímavá aj tým, že motívy na záložkách súviseli s literárnymi autormi nášho regiónu a s ich tvorbou. Na chvíľu sa tak stali detektívmi a pátrali, ktorí autori žili a pôsobili v našom regióne. O svoje zistenia sa navzájom podelili a živo o nich diskutovali... Žiakom sa páčilo najmä to, že pracovali na niečom novom, mohli naplno prejaviť svoje zručnosti a kreativitu, a pritom získali aj nové vedomosti z oblasti literatúry. Spokojní s vykonanou prácou sa už teraz tešia na ďalší ročník projektu.“

Daniela Polníková, Stredná odborná škola, Púchov

„Vzhľadom na to, že naša škola lokalitou patrí do zemplínskeho regiónu, žiaci si vybrali troch literátov, ktorí pochádzali zo Zemplína. Či už ako rodáci, respektíve pôsobili v našom regióne. A to: Ladislav Grosman, Pavol Horov a Gorazd Zvonický. Pred výrobou a pred odoslaním záložiek sme na škole urobili rozhlasové okienko o priebehu realizácie záložiek a výstavku o vyrobených záložkách, ktoré ich výrobcovia prezentovali žiakom školy...“

Slávka Štefaničáková, Hotelová akadémia, Humenné

„Téma Literárne osobnosti môjho regiónu nás zaujala, preto sme pripravili krátku prezentáciu týchto osobností, keďže sa už o nich naši žiaci nemajú možnosť dozvedieť z hodín literatúry. Po prezentácii si žiaci vybrali jednotlivé osobnosti a podľa toho sa zaradili do pracovných skupín. Boli to tieto osobnosti: Gorazd Zvonický, Václav Pankovčín, Ján Patarák, Ladislav Grosman, Jozef Žarnay, Michal Chuda, Jozef Puškáš, Pavol Horov, Alexander Duchnovič. Na ďalšom stretnutí si žiaci mali priniesť so sebou aj knihy od týchto autorov, ktoré si vzájomne čítali, vymieňali, rozprávali o nich, delili sa o dojmy.“

Lucia Alexovičová, Stredná odborná škola technická, Humenné

„Výrobe záložiek predchádzali žiacke besedy o čítaní a prečítaných knihách. Diskutovalo sa o historicky významných osobnostiach regiónu a tvorbe spisovateľov pochádzajúcich z Nitrianskeho kraja... Dopĺňujúcim programom výroby záložiek bola beseda so spisovateľkou Evou Hraškovou, ktorá predstavila svoju knižnú tvorbu inšpirovanú životnými príbehmi ľudí z jej blízkeho okolia. Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do tohto zaujímavého projektu. Dúfame, že zaujímavé záložky inšpirujú žiakov častejšie tráviť voľný čas čítaním kníh.“

Jana Chlebcová, Obchodná akadémia, Nitra

„Účasť v projekte vyrobiť záložku a potešiť tak rovesníka z inej časti Slovenska sa stala v našej škole už tradičnou. Tento projekt je sympatický – aj malá vec dokáže potešiť a vzbudiť očakávania, akú záložku dostanem. Takto sme k akcii pristupovali aj tento rok. Už na začiatku septembra sa niektorí žiaci pýtali, či projekt pokračuje... Veľmi pekne ďakujeme pani Rozálii Cenigovej za každoročnú zanietenosť nielen pri realizácii tohto projektu.“

Emília Černeková, Obchodná akadémia D. M. Janotu, Čadca

„Žiaci v spolupráci s učiteľmi slovenského jazyka a literatúry sa snažili získať čo najviac informácií o spisovateľoch, ktorých život alebo aspoň jeho časť bola spätá s ich rodným krajom. Pripravili si obrázky autorov a ich literárnych diel, vypísali si zaujímavé citáty z ich tvorby a potom sa už s chuťou pustili do výroby záložiek, ktoré putovali zo západu až na východ Slovenska.“

Iveta Maliariková, Stredná priemyselná škola, Myjava

„Po samostatnom hľadaní informácií o regionálnych autoroch pôsobiacich v Sabinove a blízkom okolí žiaci formou krátkych školských referátov predstavovali život a tvorbu jednotlivých autorov svojim spolužiakom. Následne si každý žiak zvolil pre neho najzaujímavejšieho autora. Na hodine informatiky potom vytvorili jednotlivé záložky v programe Word (využili vedomosti z prvého ročníka strednej školy), ktoré si vytlačili a zalaminovali.“

Júlia Smoroňová, Súkromné Gymnázium DSA, Sabinov

„Na stretnutie prišla pani Denisa Rúrová a dvaja maturanti z našej partnerskej školy (SOŠ elektrotechnickú zo Starej Lubovne). Predstavili nám svoje mesto, školu a regionálnych spisovateľov prostredníctvom prezentácií. Naši štvrtáci si tiež pripravili prezentácie o našich zamagurských spisovateľoch – o Milanovi Budzákovi, rodákovi z Jezerska, Vlastimilovi Kovalčíkovi z Matiašoviec, Erike Matonokovej, ktorá zbierala a písala Povesti z Osturne, Jánovi Lachovi, zberateľovi rozprávok z Frankovej a o Viktorovi Majeríkovi, spisovateľovi zo Spišskej Starej Vsi. Na ilustráciu ich tvorby sme doniesli aj originály ich diel...“

Katarína Bieláková, Spojená škola, Spišská Stará Ves

„Zložky tvorili žiaci prvých ročníkov na hodinách slovenského jazyka a etickej výchovy. Niektorí dostali za úlohu zhotoviť zložky doma. Vyrábali ich s radosťou a vierou, že nimi niekoho potešia a stanú sa spoločníkmi pri čítaní kníh. Potešili nás partnerské zložky. Peknými zložkami z partnerskej školy sme si vyzdobili vestibul školy.“

Jana Masaryková, Obchodná akadémia, Topoľčany

„Usmiate a spokojné tváre žiakov nám jednoznačne hovoria o tom, že tento projekt spája nielen školy, ale hlavne spája súdržnosť žiakov, ich pocit dobre vykonanej práce, keď držia v rukách svoje zložky, ktoré vyrobili oni sami. Počas práce nad zložkami si vymieňajú farbičky, požičiavajú si nožničky, pravítko a lepidlo a v triede vládne dobrá nálada a pracovné zaoberanie. Žiaci si medzi sebou delia skúsenosti a zložka sa stáva ich kamarátka, na ktorú sa tešia v októbri.“

Katarína Tocciová, Stredná zdravotnícka škola, Záhradnícka, Bratislava

„Žiaci sa na hodinách slovenského jazyka a literatúry venovali vybranej autorskej osobnosti – Danielovi Hevierovi a jeho literárnej tvorbe. Okrem prehľadu a charakteristiky Hevierovej tvorby sa žiaci podrobne oboznámili s autorovým knižným debutom pre deti – zbierkou *Nevyplazuj jazyk na leva*. Vďaka čitateľskému ponoru do básní, následnej diskusie a aj zhotovovaniu záložiek sa podarilo vzbudiť záujem o túto autorskú osobnosť a literatúru pre deti, ktorá je špecifická...“

Andrea Krajčovičová, SOŠ obchodu a služieb, Nábřežie J. Kalinčiaka, Prievidza

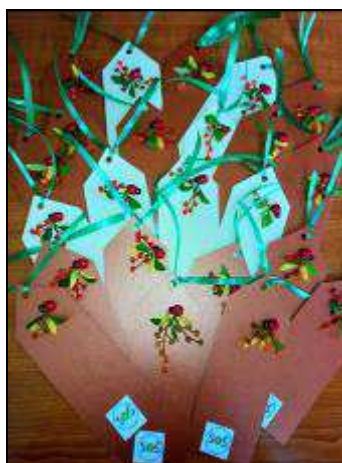
„V septembri a v októbri sme uskutočnili ďalšie akcie na podporu čítania: zorganizovali sme súťaž v prednese prejavu na tému *Osobnosť nášho regiónu*, oživilí sme činnosť školskej knižnice a vytvorili sme pre žiakov čitateľský kútik.“

Anna Verníčková, Stredná odborná škola, Lipová, Handlová

„Výrobe záložiek predchádzal riadený rozhovor o literárnych osobnostiach Bratislavy a okolia. Žiaci potom vyhľadávali informácie o ich živote i tvorbe, sami si vybrali autorov, ktorí ich najviac zaujali, čítali ich citáty, ale aj to, čo o jednotlivých autoroch povedali iní, vybrali tie informácie, ktoré sa im najviac páčili, resp. ich aj pobavili... Práca na tomto projekte bola užitočná, zábavná, motivujúca k čítaniu, k spolupráci i k priateľstvu.“

Mária Včasná, Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Hálova, Bratislava

„Do projektu sme sa zapojili prvýkrát a veríme, že nie poslednýkrát a ďakujeme za možnosť aj takto dať najavo podporu čítania a rozvoja čitateľskej gramotnosti v našej škole... Samotnej tvorbe predchádzala výstava Laboratórium knihy. Ďalej sme spolupracovali so Spolkom slovenských spisovateľov v Košiciach. Samotné tvorenie záložiek prebiehalo na odbornej praxi a na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Výroba záložiek bola odľahčením od tradičných hodín vyučovania. Vzájomné stretnutie škôl je naplánované na mesiac december 2017 a jar 2018, veď záložka do knihy nespája školy len počas jej trvania...“

Dana Drotárová, SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Kukučínova, Košice

„Na záložkách sa objavili nielen motívy z kníh Milana Húževku, ktorý písal povesti o živote ľudu z nášho regiónu, ale aj egyptské pyramídy Vojtecha Zamarovského, či múdre ponaučenia Hugolína Gavloviča z knihy Valaská škola, mravív stodola. Dúfame, že záložky sa žiakom z partnerskej školy páčili a že ich budú sprevádzať pri čítaní mnohých kníh.“

Margita Košútová, Stredná odborná škola, Pruské

„Výrobe záložiek predchádzala prezentácia a zaujímavé rozprávanie o prievidských spisovateľoch: Danielovi Hevierovi, Ondrejovi Čiliakovi, Marekovi Mittašovi, Jaroslavovi Pernišovi, Lenke Gáherovej, Miroslave Ábelovej a iných. Žiakom pútavou formou predstavila svoju tvorbu i Vanda Rozenbergová, ktorá ich podujatím sprevádzala. Následným podujatím bol Čitateľský maratón, kde si žiaci čítali ukážky z kníh uvedených spisovateľov za pomoci záložiek, ktoré sme dostali od kamarátov z partnerskej školy OUI Želovce. Treťou aktivitou bolo vytvorenie nástenky zo záložiek, čím sme si skrášlili chodbové priestory školy.“

Alena Šandriková, Spojená škola, Nábřežie J. Kalinčiaka, Prievidza

„Nakoľko žiaci veľmi málo čítajú a tento projekt má motivovať žiakov k tomu, aby siahli po knihe a zlepšili si tak svoje čitateľské zručnosti, sme radi, že aspoň niečo čítajú a mali snahu zapojiť sa a vytvoriť originálne záložky, aj keď skoro vôbec nepreferovali regionálnych autorov. Veríme, že táto akcia prispela nielen k nadviazaniu kontaktov medzi našimi školami, ale že zaujímavé záložky inšpirovali žiakov k prečítaniu aspoň nejakej knihy.“

Marta Stankovičová, Hotelová akadémia, Liptovský Mikuláš

„Na hodinách mediálnej výchovy, slovenského jazyka alebo individuálne doma vytvorili žiaci krásne záložky plné príbehov, fantázie a priateľských odkazov. Vznikli zaujímavé tvorivé umelecké dielka. Žiaci sa väčšinou inšpirovali svetom kníh a životom, ktorý žijú. Objavili sme mnohé zaujímavé osobnosti nášho regiónu. Nielen literárne, ale aj osobnosti kultúrneho a športového života. Žiaci sami vyhľadávali a navzájom si predstavili zaujímavé postavy z nášho kraja.“

Miroslava Baranová, Obchodná akadémia, Sered'

„Zo záložiek partnerskej školy naši žiaci vytvorili nástenný panel spolu s informáciami o škole, odfotili sme sa a fotky zaslali partnerskej škole. Nástenný panel bude umiestnený vo vestibule školy do konca novembra a potom si žiaci záložky rozdajú. Správu o projekte aj s fotkami sme uverejnili aj na webovej stránke našej školy. Naši žiaci už aj nadviazali kontakty s partnerskou školou a to prostredníctvom sociálnej siete Facebook, lebo na niektoré záložky partnerskej školy žiaci uviedli svoje internetové adresy.“

Daniela Stieranková, Spojená škola, Nivy, Šaľa

„I tento rok sme netrpezlivo očakávali, čo nový projekt prinesie a plní nadšenia sme sa dali do tvorby záložiek. Popustili sme uzdu tvorivosti a fantázii a opäť sme spolu so žiakmi trávili niekoľko príjemných, nezabudnuteľných chvíľ. Spoznali sme milých ľudí partnerskej školy, s ktorou sme si navzájom vymenili záložky. A tak znovu vyslovujeme veľkú vďaku organizátorom tohto výnimočného projektu.“

Eleonóra Kopecká, Súkromná stredná odborná škola polytechnická DSA, Nitra

„Žiaci záložky vyrábali v rámci projektového dňa. Na výrobu záložiek sa pripravovali na hodinách slovenského jazyka, kde vyučujúcimi preberali literárne osobnosti z ich regiónu a ich diela. So žiakmi sme navštívili aj miestnu knižnicu, a tak isto si diela aj autorov študovali žiaci doma. V deň „D“ zhotovili krásne záložky, ktoré sme poslali poštou druhej škole aj s darčekom a brožúrou, vďaka ktorej sa o našej škole mohli dozvedieť viac informácií.“

Skarleta Gulbišová, Obchodná akadémia, Šurany

„Tento projekt pre nás predstavuje obdobie, ktoré nám spríjemňuje školské povinnosti, pri ktorom žiaci uvoľnia svoju fantáziu a akousi prirodzenou cestou aj svoje vedomosti z literatúry. Tohtoročná téma bola pre žiakov zaujímavá a mnohí z nich sa zaujímali najmä o Jonáša Záborského, ktorý bol dominantnou literárnou osobnosťou nášho regiónu. Popri výrobe záložiek si žiaci pripravili aj minireferáty o jednotlivých osobnostiach a spoločne sme sa dozvedeli mnoho zaujímavých vecí, ktoré bežne na hodine neodznejú.“

Monika Trinkovičová, Stredná umelecká škola, Vodárenská, Prešov

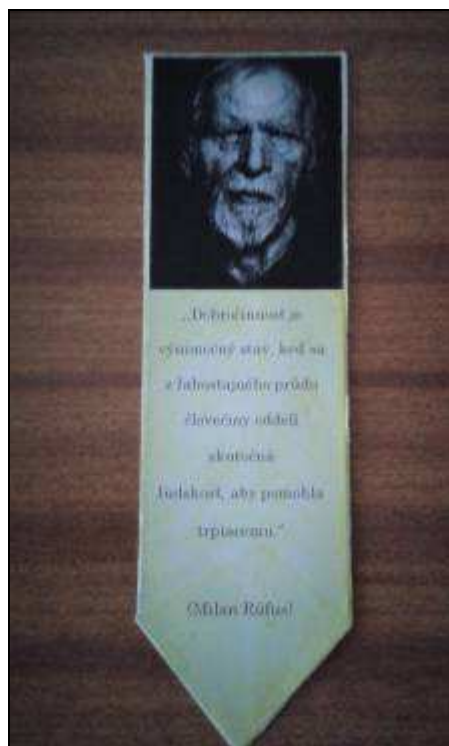
„Žiaci našej školy zaslali partnerskej škole aj prezentáciu o škole. Pri príprave záložiek vynaložili žiaci veľkú aktivitu, kreativitu, nápaditosť. Projekt spojený s čítaním sa im opäť páčil.“

Alena Procházková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Komárno

„Žiaci maľovali záložky vo voľnom čase a na hodinách výtvarnej výchovy a použili literárne osobnosti nášho regiónu. Na záložkách nechýbal ani Rudolf Šuster, bývalý prezident Slovenskej republiky, ktorý je známy aj svojou literárnou činnosťou. Žiaci si spomenuli aj na mladého básnika Jozefa Urbana, ktorý zomrel mladý a zanechal po sebe peknú tvorbu. No a objavila sa fotografia aj Petry Džerengovej–Nagyovej, ktorá je známa svojimi pútavými románmi.“

Erika Žillová, Športové gymnázium, Trieda SNP, Košice

„Naša škola sa každoročne zúčastňuje tohto projektu. V tomto ročníku sa jej zúčastnilo 70 žiakov, ktorí vyrobili záložky na danú tému a poslali sme ich nám určenej škole – SZŠ, Liptovský Mikuláš. Obdržané záložky vždy nosia žiaci na prax do zdravotníckych a sociálnych zariadení, aby nimi potešili čítajúcich pacientov.“

Beata Habánová, Stredná zdravotnícka škola, Strečnianska, Bratislava

„... na prvej hodine sme si premietli informácie o partnerskej škole a Sabinove, v ktorom sa gymnázium nachádza. Kontaktovala som kolegyňu v partnerskej škole a dohodli sme sa na spôsobe výmeny. Kolektív triedy tvoria chlapci aj dievčatá. Všetci usilovne hľadali inšpirácie najmä v školskej knižnici a aj na internete. V rámci projektu žiaci vyhľadávali informácie o autoroch, čítali z ich tvorby. Následne chceme realizovať besedu o tvorbe autorov nášho regiónu. Bude to jedna z možností ako rozvíjať čitateľskú gramotnosť.“

Oľga Ščerbová, Spojená škola, Kollárova, Sečovce

„Znovu sme pričítali množstvo kníh a heslo Literárne osobnosti môjho regiónu sme premenili do podoby záložiek, ktoré sme poslali svojej družobnej škole Gymnázium Janka Kráľa v Zlatých Moravciach. Okrem záložiek sme do zásielky pribalili aj naše propagačné materiály o škole, publikácie, ktoré vyšli pri príležitosti výročia školy a najnovšie číslo nášho nového školského časopisu XY.“

Helena Duffeková, Gymnázium, Alejová, Košice

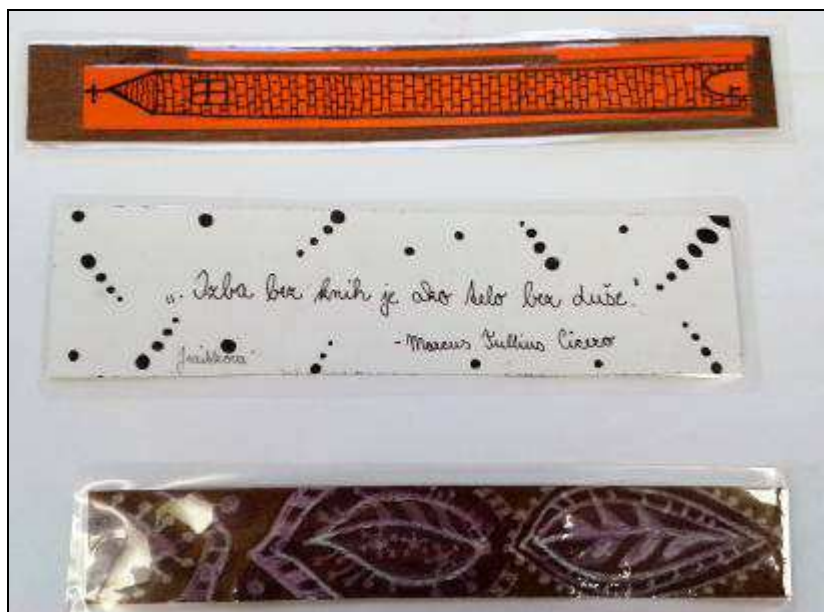
„S radosťou sa aj tohoroční prváci pustili do výroby malých umeleckých diel. V projekte vidia naši žiaci hlbší zmysel, oceňujú spoluprácu medzi školami, vzájomné obohacovanie sa. Najkrajšie záložky od našej partnerskej školy zdobia vestibul našej školy. Plánujeme sa v tomto školskom roku stretnúť s Obchodnou akadémiou zo Serede aj osobne.“

Jarmila Franková, Obchodná akadémia, Nevädzová, Bratislava

„Záložky si žiaci pripravovali ako súčasť predmetu sociálno-psychologický výcvik. Pri tvorbe záložiek sme sa inšpirovali tvorbou Jána Andraščíka, rodáka z Bardejova, ktorý bol významnou osobnosťou slovenskej literatúry. Takisto sa žiaci zoznamovali aj s literárnou tvorbou Svetoslava Veigla, ktorý pôsobil na bardejovskom gymnáziu.“

Eva Šofranková, Spojená škola, Štefánikova, Bardejov

„Už niekoľko rokov sa zapájame do tohto projektu, v snahe priblížiť čítanie z iného pohľadu, a každoročne sa presviedčame o tom, že je prínosom pre žiakov. Stotožňujeme sa s ďalším cieľom projektu – rozvíjať spoluprácu medzi slovenskými strednými školami.“

Alica Virdzeková, Gymnázium, Varšavská cesta, Žilina

„Štvrtok 19. októbra 2017 bol dňom na našej škole, počas ktorého prebiehalo čítanie kníh literárnych osobností priamo na hodinách literatúry. Najmladší prváci hneď zrána navštívili Vihorlatskú knižnicu v Humennom, kde sa nachádzalo najpočetnejšie množstvo kníh, ktoré sme potrebovali. Každý z tímov pracoval na jednom autorovi. Napríklad, jedni si vybrali tituly od Václava Pankovčina, Jána Pataráka, Mirona Cerulu, Jozefa Dzurjaka, Viery Čurmovej, Milana Zelinku a ďalších autorov. Poniktorí si čítali osamote, sami pre seba, niektorí čítali po kapitolách a navzájom sa počúvali. Čítali si aj vo dvojiciach, pretože objavené myšlienky (aforizmy) chceli posunúť ďalej. Dokonca boli aj takí, ktorých text nadchol do takej miery, že si prózu zahrli vo forme krátkej divadelnej hry...“

Dana Weisová, Gymnázium sv. Jána Zlatoústeho, Humenné

„... najprv vyhľadávali literárne osobnosti regiónu, selektovali informácie o ich živote a tvorbe, ktoré sa potom dostali na záložku, vyhľadávali portréty literárnych osobností, graficky to spracovávali a vo finálnej fáze pracovali s rezačkou a laminovačkou. Niektorí boli takí zaniietení, že sa rozhodli o štyroch osobnostiach, ktoré ovplyvnili život nášho mesta natočiť krátke videá. Robili to pred budovami, ktoré nesú ich mená alebo ku ktorým sa ich činnosť viaže.“

Alica Malastová, Stredná odborná škola technická, Stará Ľubovňa

„Téma o slávnych regionálnych osobnostiach nie je najľahšou a preto sme opäť navštívili miestnu knižnicu. Žiaci si mali možnosť sami vybrať knihy a poučnú literatúru, na základe ktorej vyrábali záložky. Žiakov najviac motivovala kniha od Pavla Dobšinského, ktorý dlhé roky pôsobil v tomto regióne. Skoro tri týždne nám trvala samotná výroba záložiek. Krajčírky vyrábali záložky z textilného materiálu šitím, cukrári zasa kreslili a tvorili z papiera...“

Iveta Bujňáková, Spojená škola, Veľká Lomnica

„Naši žiaci vyrobili záložky s témou literárnej osobnosti nášho regiónu. V školskej knižnici sa oboznámili s regionálnymi autormi. Každý žiak si vybral jedného spisovateľa. Zistil o ňom čo najviac zaujímavých informácií. V priestoroch školskej knižnice sme následne spoločne vyrábali záložky. Poslali sme ich partnerskej škole. O priebehu projektu sme informovali aj na stránke školy. Taktiež sme od partnerskej školy dostali záložky. Žiaci sa im veľmi potešili. Veľmi prínosné pre žiakov bolo, že sa dozvedeli nové informácie o spisovateľoch zo svojho regiónu. I to, že v každom kúte Slovenska tvoria a tvorili autori zaujímavé literárne diela. Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do projektu.“

Michaela Švecová, Stredná odborná škola gastronómie a služieb, Šurany

„Pri vytváraní záložiek sa naši študenti zamerali na literárne osobnosti Nitrianskeho a Banskobystrického kraja, ako sú: Konštantín a Metod, Janko Kráľ, Andrej Chudoba, František Švantner, Janko Jesenský. Z vyrobených záložiek sme nainštalovali v škole výstavu, ktorú si mohli prezrieť aj ostatní žiaci školy.“

Veronika Sýkorová, Stredná odborná škola polytechnická, Zlaté Moravce

„Do projektu Záložka do knihy spája slovenské školy sa naša škola zapojila prvýkrát. I takýmto spôsobom sa pokúšame získať našich žiakov pre knihy. Na hodinách slovenského jazyka a literatúry a dejepisu sme so žiakmi spoznávali literárnych autorov nášho regiónu Lučenec. S prvákmi sme boli na výstave o B. S. Timrave v Novohradskom múzeu, tretiaci sa zúčastnili besedy o Timrave v Novohradskej knižnici. Aj preto sa na mnohých záložkách objavila práve Timrava...“

Zuzana Kunsková, Stredná odborná škola technická, Lučenec

„Pred samotnou výrobou záložiek, vytvorili žiaci prezentáciu, ktorá obsahovala 30 literárnych osobností nášho regiónu. Z nich si žiaci vybrali jednu osobnosť a následne pristúpili k samotnej výrobe záložiek. Spolu so záložkami sme našej partnerskej škole poslali aj propagačné materiály o hlohovskom regióne. Zároveň sme vyhodnotili záložky z partnerskej školy a naši žiaci vybrali tri najkrajšie. Veríme, že tento projekt spravil žiakom z oboch partnerských škôl radosť vo forme milých darčiekov a zároveň ich aj obohatil o nové priateľské kontakty a vedomosti.“

Stanislav Kamenčík, Obchodná akadémia, Hlohovec

Vypracovala:

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant celoslovenského projektu (28. 11. 2017)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10

E-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Príloha č. 5 Vyhodnotenie 13. ročníka celoslovenského projektu
Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice
k Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. októbra 2017

Vyhodnotenie
13. ročníka celoslovenského projektu
„Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“
k Medzinárodnému dňu školských knižníc
23. októbra 2017

Celoslovenský projekt sa konal pod záštitou
ministerky školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Martiny Lubyovej

Dňa 13. septembra 2017 vyhlásila Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave 13. ročník celoslovenského projektu „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ k Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. októbra 2017 na tému **Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity.**

Cieľ celoslovenského projektu

Cieľom celoslovenského projektu bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu, poznávaniu nového.

Propagácia celoslovenského projektu

Celoslovenský projekt propagovala Slovenská pedagogická knižnica, vyššie územné celky, školské úrady a okresné úrady v sídle kraja – odbory školstva, informačný portál Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a informačný portál InfoLib.

Priebeh celoslovenského projektu

Školská knižnica, ktorá sa chcela zúčastniť celoslovenského projektu, bola povinná:

- vyplniť do 18. októbra 2017 elektronickú prihlášku, ktorá bola dostupná na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice,
- zorganizovať podujatie k Medzinárodnému dňu školských knižníc práve dňa **23. októbra 2017,**
- poslať stručný popis podujatia v rozsahu 3 – 5 strán textu vo formáte Word poštou najneskôr do 31. októbra 2017 na poštovú adresu Slovenskej pedagogickej knižnice (stačila poštová pečiatka z 31. októbra 2017) spolu s predpísanými povinnými údajmi,
- prihlásiť do celoslovenského projektu len jedno podujatie.

Odporúčanie

Školským knižniciam sa odporúčalo, aby na svoje podujatie pozvali rodičov žiakov, zriaďovateľa školy, predstaviteľov miestnej samosprávy, poprípade iných členov miestnej komunity.

Vyhodnotenie celoslovenského projektu

Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **243 školských knižníc v základných školách a stredných školách s celkovým počtom 46 582 účastníkov podujatí.**

Kritériá hodnotenia celoslovenského projektu

Odborná porota, zložená zo zástupcu vyhlasovateľa celoslovenského projektu a dvoch zástupcov školských knižníc, nehodnotila podujatie 19 školských knižníc. Dôvodom ich vyradenia z hodnotiaceho kola boli formálne chyby (nesplnenie povinnej elektronickej registrácie podujatia, odoslanie popisu podujatia po uzatvorení celoslovenského projektu a nezriadenie knižnice v súlade s platnou legislatívou). Do hodnotiaceho kola celoslovenského projektu postúpilo 224 školských knižníc.

Odborná komisia hodnotila podujatia v troch kategóriách. V kategórii A hodnotila, či bolo **podujatie v súlade s vyhlásenou témou Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 20 bodov. V kategórii B hodnotila **originalitu a vtipnosť realizovaného podujatia**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 20 bodov. V kategórii C hodnotila **úroveň popisu podujatia po formálnej stránke – úplnosť povinných údajov**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 10 bodov.

Po sčítaní bodov udelených jednotlivými členmi odbornej komisie bolo určené výsledné poradie zúčastnených školských knižníc.

Cena celoslovenského projektu

Víťazom celoslovenského projektu venovala Slovenská pedagogická knižnica **knižné publikácie v celkovej sume 2 000 €** do ich školských knižníc.

Vít'azi celoslovenského projektu

1. miesto – Základná škola s materskou školou, Podzávoz, Čadca

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity v troch fázach. V prvej fáze podujatia nazvanej Objavujeme a zisťujeme žiaci pracovali v skupinách s rôznymi úryvkami vecného textu s cieľom čo najviac spoznať osobnosť Milana Rastislava Štefánika. Potom si každá skupina zvolila svojho hovorcu, ktorý reprodukoval vlastnými slovami získané informácie ostatným skupinám v triede. Následne sa žiaci z tried postupne presúvali do školskej knižnice, kde s využitím interaktívnej tabule odhaľovali význam citátov, ktoré vyslovil Milan Rastislav Štefánik. Potom pracovali v dvojiciach a do pracovných listov dopĺňali chýbajúce informácie o živote a činnosti Milana Rastislava Štefánika. V druhej fáze podujatia nazvanej Čítame a tvoríme žiaci spolu s učiteľmi, nepedagogickými zamestnancami, bývalými žiakmi školy, sponzormi a priateľmi školy a s niekoľkými zástupcami Mestského úradu v Čadci spolu s primátorom čítali úryvok z knihy Jaroslava Rezníka Oči plné oblohy. Po prečítaní textu dvojice napríklad odhaľovali zmysel ilustrácie sokola, tvorili päťveršie na počesť Štefánika, vymýšľali rozprávky a poviedky o Štefánikovi, písali list Štefánikovi, tvorili komiks zameraný na život Štefánika. V tretej fáze podujatia nazvanej Deti a rodičia alebo ako dospelí zasadli do školských lavíc žiaci spolu s rodičmi tvorili myšlienkové mapy zo všetkých získaných informácií v rámci daného podujatia. Na vyzdvihnutie vzdelanosti Milana Rastislava Štefánika otvorili takzvaný Štefánikov bazár, v rámci ktorého mohli žiaci všetkým členom školskej komunity i pozvaným hosťom predať za symbolickú cenu nejakú svoju prečítanú

knihu. Na záver podujatia sa žiaci snažili vytvoriť na školskom ihrisku živú iniciálovú skratku M. R. Š. a reťaz s myšlienkovými mapami.

2. miesto – Základná škola s materskou školou Samuela Štúra, Lubina

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity vo forme divadelného predstavenia a exkurzie. Doobeda vybraní žiaci v kostýmoch a s dobovými rekvizitami prostredníctvom divadelného predstavenia predstavili školskej komunite rodinu a život Milana Rastislava Štefánika. Dramatizácia bola doplnená powerpointovou prezentáciou fotografií o živote Milana Rastislava Štefánika. Scenár divadelného predstavenia a powerpointovú prezentáciu svojpomocne vytvorili žiaci na základe vypožičaných publikácií zo školskej knižnice a mestskej knižnice. Po divadelnom predstavení nasledovala krátka živá diskusia o tejto významnej osobnosti. Poobede žiaci, učelia, rodičia žiakov a starší obyvatelia obce spolu so starostom obce navštívili v Brezovej pod Bradlom pamätnú izbu Dušana Jurkoviča, ktorý architektonicky navrhol Mohylu na Bradle, ďalej rodný dom Milana Rastislava Štefánika v Košariskách a nakoniec samotnú Mohylu na Bradle. O exkurzii sa obyvatelia obce dozvedeli z uverejnenej elektronickej pozvánky na webovom sídle školy, z vývesnej tabule Obecného úradu v Lubine a z oznamov obecného rozhlasu.

3. miesto – Základná škola, Pankúchova, Bratislava

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Z knižnice za M. R. Štefánikom na kolesách. Podujatie sa skladalo z dvoch častí, a to z teoretickej časti a z cyklotúry k Mohyle Milana Rastislava Štefánika pri obci Most pri Bratislave. V rámci teoretickej časti žiaci pod vedením pedagógov tvorili projekty o živote a práci Milana Rastislava Štefánika. Informácie a nápady čerpali z knižničného fondu svojej školskej knižnice. Následne boli žiacke projekty vystavené v respíriu školy, kde ich mohli súťažiaci využívať pri riešení vedomostných kvízov určených pre jednotlivé ročníky. Ďalšou aktivitou bolo učenie deviatakov v školskej knižnici. Druhákom najskôr prečítali zaujímavosti o živote Milana Rastislava Štefánika a potom im individuálne pomáhali riešiť rôzne úlohy. O 10. hodine sa prihlásení žiaci prvého a druhého stupňa vybrali na bicykloch spolu s vedením školy, učiteľmi a piatimi rodičmi k Mohyle Milana Rastislava Štefánika, kde si uctili jeho pamiatku položením venca. Štyria žiaci z deviateho ročníka porozprávali účastníkom cyklotúry podrobnosti o jeho živote a zásluhách. Popoludní si najmenší žiaci zo školského klubu spolu s vychovávateľkami uctili pamiatku Milana Rastislava Štefánika zase položením kytice kvetov k jeho soche nachádzajúcej sa na nábřeží Dunaja.

4. miesto – Základná škola s materskou školou, Stará Bystrica

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity. Podujatie sa začalo ráno v materskej škole, kde deťom priblížila historickú osobnosť Milana Rastislava Štefánika školská knihovníčka prostredníctvom prezentácie a čítaním krátkeho životopisu z encyklopédie. Ďalej pokračovalo v základnej škole, kde žiaci riešili vytvorené tajničky, osemsmerovky, vedomostné kvízy, ktoré boli zamerané na súkromný život, pracovné aktivity, záujmy a cestovateľské zážitky Milana Rastislava Štefánika. Potom žiaci spoločne zaspievali Štefánikovu obľúbenú pieseň Keby som bol vtáčkom a čítali si z kníh a encyklopédií, ktoré našli v školskej knižnici a ktoré boli spojené so životom Milana Rastislava Štefánika. Na počesť Milana Rastislava Štefánika žiaci s pomocou rodičov tvorili portréty Milana Rastislava Štefánika, kreslili lietadlá, mohylu a iné obrázky súvisiace s jeho činnosťou a životom. Tiež vytvorili priestorové modely, dobové lietadlo, maketu Mohyly pod Bradlom a nástenný kalendár Rok Milana Rastislava Štefánika. Poslednou aktivitou uvedeného podujatia bolo pripomenutie si tragickej smrti Milana

Rastislava Štefánika. Všetci prítomní skladali z papiera jednoduchý model lietadla a niektorí ho oživilí aj nejakou Štefánikovou myšlienkou alebo výrokom, ktoré našli v knihách alebo na internete. Popoludní sa časť žiakov zišla pred Slovenským orlojom, ktorý sa nachádza na Námestí sv. Michala v Starej Bystrici a na ktorom je umiestnená aj busta Milana Rastislava Štefánika. Najskôr smerom k tejto buste hádzali svoje lietadla a potom ich pozbierali a venovali ich okoloidúcim spoluobčanom, aby ďalej šírili vznešený odkaz Milana Rastislava Štefánika.

5. miesto – Základná škola s materskou školou, Rudinská

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Štefánikove hviezdy, do ktorého zapojila celú školskú komunitu a päťdesiat obyvateľov obce Rudinská. Na začiatku podujatia žiaci 1. až 4. ročníka v školskej knižnici pozerali video a powerpointovú prezentáciu venovanú životu a dielu Milana Rastislava Štefánika. Potom kreslili obrázky na tému Štefánik a jeho túžby. Žiaci 5. a 9. ročníka zase v školskej knižnici vyrábali generálsku čiapku Milana Rastislava Štefánika a živo debatovali o tejto osobnosti. Na konci debaty s pomocou učiteľov zostavili anketové otázky, ktoré sa týkali života a činnosti Milana Rastislava Štefánika. Následne vybraní žiaci, ktorí si v predstihu zhotovili potrebné rekvizity ako kameru, klapku a mikrofón pre zvukára, sa prezliekli za štáb Televízie ZŠ Rudinská a rozišli sa po obci, kde päťdesiatim svojim spoluobčanom kládli anketové otázky o Milanovi Rastislavovi Štefánikovi. Žiaci 6. a 8. ročníka navštívili Kysuckú hviezdáreň v Kysuckom Novom Meste s cieľom pripomenúť si Milana Rastislava Štefánika ako študenta astronómie. Žiaci po návrate do školy najskôr vyhodnotili anketu a potom sa pridali k svojim spolužiakom, ktorí sa vrátili z návštevy hviezdárne. V školskej knižnici si najskôr vymenili zážitky zo svojich výletov a potom ešte spoločne čítali knihu o Milanovi Rastislavovi Štefánikovi a kreslili lietadlá, observatória, hviezdy, planéty, teda všetko to, čo sa viazalo k tejto osobnosti.

6. miesto – Základná škola, Ivana Bukovčana, Bratislava

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Oči plné oblohy. Samotné podujatie sa skladalo z piatich aktivít. V rámci prvej aktivity Štefánikovo detstvo a život žiaci v školskej knižnici pracovali s knihami, ktoré sa venovali životu a dielu Milana Rastislava Štefánika. Potom si pozreli prezentáciu o Štefánikovi, jeho živote, cestovaní a leteckom nešťastí. V rámci druhej aktivity Štefánik ako letec, pilot a astronóm žiaci besedovali s prvým slovenským kozmonautom Ivanom Bellom a s akademickým maliarom Mariánom Komáčekom. Tretia aktivita Štefánik ako básnik, filozof, novinár a človek bola zameraná na besedu so spisovateľkou Zuzanou Štelbaskou a novinárkou Miriam Lisou. V rámci štvrtej aktivity Štefánik ako cestovateľ a astronóm žiaci besedovali s cestovateľkou Renátou Balogovou. Záverečná aktivita bola zameraná na zhrnutie získaných informácií a na vypracovanie odkazov pre Milana Rastislava Štefánika.

7. miesto – Základná škola, Jesenské

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Deň Milana Rastislava Štefánika – zapojenie žiakov, učiteľov, rodičov a komunity vo forme projektového dňa. Na začiatku podujatia si jednotlivé triedy 5. až 9. ročníka vyžrebovali konkrétnu tému, ktorá sa týkala života Milana Rastislava Štefánika. Napríklad piataci pracovali s témou Životopis a vynálezy M. R. Štefánika, šiestaci s témou M. R. Štefánik – astronóm a politik, siedmci s témou Mohyla, smrť M. R. Štefánika. V rámci svojich tried sa žiaci rozdelili do menších skupiniek a pomocou encyklopédií a iných kníh zo svojej školskej knižnice a informácií z internetu tvorili plagáty na vylosovanú tému. V ďalšej časti podujatia každý ročník vyrábala hlinené výrobky týkajúce sa osobnosti Milana Rastislava Štefánika ako napríklad malé busty, lietadlá, planéty, mohylu. V tretej časti podujatia sa žiaci presunuli pred obecný kultúrny dom, kde na

pripravené stánky vystavili svoje doobedňajšie práce z hlíny a inštalovali vytvorené plagáty. Následne vybraný žiak z každého ročníka účastníkom podujatia predstavil prácu svojich rovesníkov. Niekoľkí žiaci si pripravili zopár anketových otázok, ktoré položili okoloidúcim obyvateľom obce. Na záver podujatia žiaci oblečení do farieb slovenskej štátnej vlajky vytvorili živé iniciály mena Milana Rastislava Štefánika.

Zvláštna cena celoslovenského projektu

Klub mladých čitateľov Albatros (www.kmc.sk) venoval **Základnej škole, Bukovina, Turzovka** ako prvej základnej škole mimo poradia víťazov **knihy v sume 150 €** do jej školskej knižnice.

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Planétka 3571 s cieľom oboznámiť školskú komunitu a širokú verejnosť so životom a dielom Milana Rastislava Štefánika prostredníctvom vytvorenia a vydania biografického zborníka. Na vytvorení zborníka sa podieľalo niekoľko ročníkov školy spolu s pedagógmi a školskou knihovničkou. Najskôr deviataci v školskej knižnici vyhľadávali informácie o Milanovi Rastislavovi Štefánikovi, ktoré sa potom snažili vlastnými slovami sformulovať na list budúceho zborníka. Siedmici zase tvorili básne o Milanovi Rastislavovi Štefánikovi a obaly na pripravovaný zborník. Potom skupina vybraných žiakov – grafikov, redaktorov a tlačiarov – urobila výber zo všetkých pracovných listov, ktoré vydala vo forme zborníka. Po obede sa veľká skupina žiakov s učiteľom dejepisu vybrala k pamätníku padlých v I. svetovej vojne, na ktorom je umiestnená busta Milana Rastislava Štefánika. Spoločne sa rozprávali o význame a histórii Milana Rastislava Štefánika. S podporou pracovníčok Mestskej knižnice v Turzovke a za účasti niektorých rodičov žiakov, predstaviteľov Mestského úradu v Turzovke a širokej verejnosti odprezentovala školská knihovnička žiakmi vytvorený biografický zborník Planétka 3571, ktorý pokrstil primátor mesta Turzovky. Podujatie bolo ukončené v kultúrnom dome divadelným predstavením o živote a diele Milana Rastislava Štefánika. Účinkujúcimi boli žiačky siedmej triedy.

Pod'akovanie školským knižniciam

Naše pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii a realizácii osláv **Medzinárodného dňa školských knižníc 23. októbra 2017** vo svojich základných školách a stredných školách a ktorí si spoločne so školskou komunitou a širokou verejnosťou pripomenuli Milana Rastislava Štefánika ako slovenského astronóma, vojenského letca, brigádneho generála ozbrojených síl Francúzska, diplomata a politika, ktorý mal najväčšiu zásluhu na formovaní česko-slovenského zahraničného odboja počas prvej svetovej vojny a ktorý sa zaslúžil o vznik spoločného štátu Čechov a Slovákov.

Všetkým **oceneným školským knižniciam** úprimne gratulujeme.

Špeciálne pod'akovanie

Osobitne ďakujeme **ministerke školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Martine Lubyovej** za prevzatie záštity nad 13. ročníkom celoslovenského projektu „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“.

Veľkú vďaku vyjadrujeme aj **partnerovi celoslovenského projektu**, a to **Klubu mladých čitateľov Albatros** (www.kmc.sk).

Odborný garant celoslovenského projektu

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10, e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

Organizátori

SLOVENSKÁ
PEDAGOGICKÁ
KNIŽNICA

Partner:

Hodnotiacia tabuľka

Poradové číslo	Číslo podujatia	Názov a sídlo školy	Počet bodov
1	134	Základná škola s materskou školou Podzávoz 2739 022 01 Čadca	150
2	99	Základná škola s MŠ S. Štúra Lubina 1 916 12 Lubina	146
3	98	Základná škola Pankúchova 4 851 04 Bratislava	142
4	65	Základná škola s materskou školou Stará Bystrica 680 023 04 Stará Bystrica	139
5	234	Základná škola s materskou školou Rudinská 115 023 31 Rudinská	137
6	116	Základná škola Ivana Bukovčana 3 841 07 Bratislava	135
7	110	Základná škola Ulica mieru 154 980 02 Jesenské	131
8	92	Základná škola Bukovina 305 023 54 Turzovka	128
9	180	Základná škola Školská 535/5 059 07 Lendak	115
10	21	Základná škola J. A. Komenského Komenského 50 020 01 Púchov	114
11	240	Základná škola Hlinné 138 094 35 Hlinné	113
11	238	Základná škola s materskou školou SNP 5 956 41 Uhrovec	113
11	213	Evanjelická spojená škola Námestie legionárov 3 080 01 Prešov	113

11	185	Základná škola V. Beniaka s MŠ Školská 186/13 956 33 Chynorany	113
11	159	Základná škola Bajkalská 29 080 01 Prešov	113
11	128	Základná škola Sitnianska 32 974 11 Banská Bystrica	113
12	241	Základná škola Malinovského 1160/31 958 06 Partizánske	112
12	224	Spojená škola Štúrova 231/123 061 01 Spišská Stará Ves	112
13	216	Spojená škola J. Fabiniho 3 052 01 Spišská Nová Ves	111
13	215	Základná škola s materskou školou Udiča 248 018 01 Udiča	111
13	43	Spojená škola internátna Námestie Štefana Kluberta 2 054 01 Levoča	111
14	176	Základná škola s materskou školou Bukovce 80 090 22 Bukovce	110
14	173	Základná škola s MŠ sv. Dominika Savia Školská 386 018 41 Dubnica nad Váhom	110
14	171	Základná škola Jána Bakossa Bakossova 5 974 01 Banská Bystrica	110
14	158	Základná škola s materskou školou Školská 311 059 34 Spišská Teplica	110
14	157	Základná škola Stred 957 023 11 Zákopčie	110
14	113	Základná škola s materskou školou J. A. Komenského 350 020 63 Lednica	110
14	109	Základná škola s materskou školou Krasňany 19 013 03 Krasňany	110
14	60	Spojená škola Mudroňova 1 949 01 Nitra	110
15	226	Základná škola Janka Matúšku Kohútov sad 1752/4 026 01 Dolný Kubín	109
15	219	Základná škola Muránska Dlhá Lúka 321 050 01 Muránska Dlhá Lúka	109
15	207	Gymnázium Mikuláša Kováča Mládežnícka 51 974 04 Banská Bystrica	109
15	164	Základná škola s materskou školou Ubfa120 067 73 Ubľa	109

15	163	Základná škola Školská 94 044 11 Trstené pri Hornáde	109
15	125	Základná škola Námestie mládeže 587/17 960 01 Zvolen	109
15	119	Základná škola s materskou školou Hviezdoslavova 415/40 956 11 Ludanice	109
15	64	Základná škola Májové námestie 1 080 01 Prešov	109
15	45	Spojená škola Kremnička 10 974 05 Banská Bystrica	109
15	41	Základná škola s materskou školou Školská 497 991 42 Hrušov	109
15	39	Základná škola Slovenská Kajňa 54 094 02 Slovenská Kajňa	109
15	37	Základná škola s materskou školou Komenského 279 026 01 Dolný Kubín	109
15	27	Základná škola Pavilón B, Školská 26 946 55 Pribeta	109
16	190	Základná škola s materskou školou Prakovce 307 055 62 Prakovce	108
16	148	Súkromná základná škola Oravská cesta 11 010 01 Žilina	108
16	122	Základná škola Jána Amosa Komenského Nová cesta 9 941 10 Tvrdošovce	108
16	107	Základná škola Mostná 3 940 58 Nové Zámky	108
16	83	Základná škola Modranská cesta 892 946 34 Bátorove Kosihy	108
16	66	Základná škola Petra Škrabáka Martina Hattalu 2151 026 01 Dolný Kubín	108
16	47	Základná škola Beňuš 250 976 64 Beňuš	108
16	34	Základná škola s materskou školou Školská 71/3 029 51 Lokca	108
17	217	Základná škola s MŠ M. R. Štefánika Budimír 11 044 43 Budimír	107
17	202	Základná škola Odorín 65 053 22 Odorín	107
17	200	Základná škola P. J. Šafárika 3 971 01 Prievidza	107

17	196	Základná škola Rohožník 399 906 38 Rohožník	107
17	168	Spojená škola Ulica M. R. Štefánika 1 038 61 Vrútky	107
17	167	Súkromná základná škola Námestie slobody 100 083 01 Sabinov	107
17	165	Gymnázium Angely Merici Hviezdoslavova 10 917 01 Trnava	107
17	160	Základná škola Vtáčkovce 1 044 47 Vtáčkovce	107
17	141	Základná škola Škultétyho 2326/11 955 01 Topoľčany	107
17	136	Základná škola Kysak 210 044 81 Kysak	107
17	129	Základná škola Štefana Závodníka Pružina 408 018 22 Pružina	107
17	93	Spojená škola Centrálňa 464 089 01 Svidník	107
17	88	Súkromná základná škola Dukelská 33 087 01 Giraltovce	107
17	81	Základná škola s materskou školou Brvnište 388 018 12 Brvnište	107
17	75	Gymnázium ul.1. mája 8 901 01 Malacky	107
17	68	Základná škola s materskou školou Školská 1547 925 84 Vlčany	107
17	38	Základná škola Školská ul. 255/6 053 14 Spišský Štvrtok	107
18	186	Základná škola s materskou školou Bidovce 209 044 45 Bidovce	106
18	166	Základná škola L. Kossutha 56 077 01 Kráľovský Chlmec	106
18	156	Základná škola Domaniža 103 018 16 Domaniža	106
18	155	Základná škola Vyhne 111 966 02 Vyhne	106
18	153	Gymnázium Školská 7 052 01 Spišská Nová Ves	106
18	140	Spojená škola internátna L. Stárka 12 911 05 Trenčín	106

18	126	Základná škola M. R. Štefánika Haličská cesta 1191/8 984 03 Lučenec	106
18	112	Základná škola Klátova Nová Ves 351 958 44 Klátova Nová Ves	106
18	101	Základná škola s materskou školou Podolie 804 916 22 Podolie	106
18	94	CZŠ s MŠ sv. Petra a Pavla Komenského 64/17 067 81 Belá nad Cirochou	106
18	87	Gymnázium Martina Hattalu Železničiarov 278/23 028 01 Trstená	106
18	70	Základná škola Jedľové Kostofany 75 951 96 Jedľové Kostofany	106
18	63	Základná škola Čaklov 495 094 35 Čaklov	106
19	228	Základná škola s materskou školou Nová Bystrica-Vychylovka 687 023 05 Nová Bystrica	105
19	203	Základná škola Jána Švermu 6 071 01 Michalovce	105
19	130	Základná škola s materskou školou Imre Madácha 3 991 02 Dolná Strehová	105
19	114	Základná škola s materskou školou a ŠJ Osloboditeľov 204 067 83 Kamenica nad Cirochou	105
19	31	KŠŠ sv. Vincenta da Paul Saratovská 87 934 05 Levice	105
20	199	Gymnázium Františka Švantnera Bernolákova 9 968 01 Nová Baňa	104
20	184	Základná škola s materskou školou Hlavná 113/68 082 67 Terňa	104
20	174	Základná škola s materskou školou Udavské 80 067 31 Udavské	104
20	133	Základná škola s materskou školou Hargašova 5 841 06 Záhorská Bystrica	104
20	123	Základná škola Partizánska 362 951 51 Nová Ves nad Žitavou	104
20	111	Základná škola Jána Drdoša Vígľaš 436 962 02 Vígľaš	104
20	104	Stredná odborná škola technická Družstevná 1737 066 01 Humenné	104
20	97	Základná škola J. G. Tajovského Tajovského 1 903 01 Senec	104

20	67	Základná škola s materskou školou Hviezdoslavova 38 956 17 Solčany	104
20	55	Základná škola M. Rázusa 1672/3 960 01 Zvolen	104
20	24	Základná škola s materskou školou Rakovec nad Ondavou 2 072 03 Rakovec nad Ondavou	104
20	17	Základná škola Školská 1 906 32 Jablonica	104
21	221	Spojená škola Medvedzie 133/1 027 44 Tvrdošín	103
21	208	Súkromná ZŠ s MŠ DSA Námestie Kubínyho 42/6 984 01 Lučenec	103
21	191	Základná škola s materskou školou Pod lesíkom 19 082 22 Šarišské Michaľany	103
21	188	Základná škola Martina Kukučina SNP 1199/36 026 01 Dolný Kubín	103
21	90	Základná škola Lúčna 8 985 52 Divín	103
21	61	Základná škola s materskou školou Veľká okružná 1089/19 958 01 Partizánske	103
21	40	Základná škola Saratovská 85 934 01 Levice	103
21	35	Spojená škola internátna Mičurova 364/1 014 01 Bytča	103
22	211	Základná škola L. Balleka Ul. E. B. Lukáča 6 936 01 Šahy	102
22	206	ZŠ s MŠ 1. českoslov. armádneho zboru Športovcov 342 013 25 Strážavy	102
22	179	Základná škola s materskou školou Valaská Belá 242 972 28 Valaská Belá	102
22	177	Základná škola Konštantínova 1751/64 091 01 Stropkov	102
22	149	Základná škola Haniska 290 044 57 Haniska	102
22	138	Základná škola Ivana Branislava Zocha Jilemnického 3 050 01 Revúca	102
22	79	Základná škola SNP Horná Ždaňa 107 966 04 Horná Ždaňa	102
22	78	Základná škola s materskou školou Svinná 131 913 24 Svinná	102

23	229	Základná škola s materskou školou SUT Veľké Rovné 322 013 62 Veľké Rovné	101
23	189	Základná škola Matice slovenskej 13 080 01 Prešov	101
23	182	Základná škola J. Hollého 696/3 955 01 Topoľčany	101
23	132	Základná škola s materskou školou Kolačkov 31 065 11 Kolačkov	101
23	121	Základná škola s materskou školou kpt. Nálepku 43 941 01 Bánov	101
23	95	Základná škola s materskou školou Urmince 298 956 02 Urmince	101
23	86	Základná škola Ulica energetikov 242/39 971 01 Prievidza	101
23	72	Základná škola Gorazdova 1174/2 020 01 Púchov	101
23	53	Základná škola Jozefa Horáka ul. Pavla Dobšinského 17 969 22 Banská Štiavnica	101
23	32	Základná škola s materskou školou Školská 2 065 41 Ľubotín	101
23	18	SOŠ obchodu a služieb Z. Kodálya 765 924 47 Galanta	101
24	183	Základná škola Školská ulica 897/8 951 15 Mojmírovce	100
24	115	Základná škola Medňanská 514/5 019 01 Ilava	100
24	106	Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium Teplická 7 831 02 Bratislava	100
24	85	Základná škola s materskou školou Malonecpalská ulica 206/37 971 01 Prievidza	100
24	56	SOS strojnica Športová 1326 024 01 Kysucké Nové Mesto	100
24	51	Základná škola Andreja Kmeťa Ul. M. R. Štefánika 34 934 01 Levice	100
24	26	Súkromná stredná odborná škola Dukelská 33 087 01 Giraltovce	100
24	20	Základná škola Športovcov 372/21 958 04 Partizánske	100
25	233	Základná škola Obchodná 5 078 01 Sečovce	99

25	230	Základná škola s materskou školou Dlhá nad Oravou 110 027 55 Dlhá nad Oravou	99
25	227	Základná škola Kráľovohoľská 413 976 71 Šumiac	99
25	151	Základná škola Zlatníky 62 956 37 Zlatníky	99
25	150	Základná škola Ul. Bernolákova 1061 093 01 Vranov nad Topľou	99
25	146	Základná škola Školská 289 951 95 Obyce	99
25	124	Základná škola P. Jilemnického 1035/2 960 01 Zvolen	99
25	80	Základná škola Podhorod' 17 072 64 Podhorod'	99
25	54	Základná škola Mníšek nad Hnilcom 497 055 64 Mníšek nad Hnilcom	99
25	25	Stredná odborná škola Jozefa Szakkayho Grešákova 1 040 01 Košice	99
26	223	Základná škola Školská 285 908 43 Čáry	98
26	192	Gymnázium Jesenského 2243 024 04 Kysucké Nové Mesto	98
26	147	SOŠ hotelových služieb a obchodu Zdravotnícka 3 940 01 Nové Zámky	98
26	73	Základná škola s MŠ E. A. Cernana Ústredie 316 023 55 Vysoká nad Kysucou	98
26	71	Základná škola Báb 225 951 34 Báb	98
26	49	Základná škola Devínska 12 940 63 Nové Zámky	98
26	22	Základná škola s materskou školou Mútne 224 029 63 Mútne	98
27	205	Základná škola s materskou školou Školská 3 044 24 Poproč	97
27	197	Základná škola s materskou školou Sasinkova 1 951 41 Lužianky	97
27	175	Základná škola Kúpeľná 2 080 01 Prešov	97
27	172	Základná škola s materskou školou SNP 412 067 61 Stakčín	97

27	59	Základná škola Školská 192/8 Kamenec pod Vtáčnikom	97
27	44	Špeciálna základná škola Kováčska 12 056 01 Gelnica	97
28	218	Stredná odborná škola Košícká 20 080 01 Prešov	96
28	214	Základná škola Nábřežná 95 940 57 Nové Zámky	96
28	154	Základná škola s materskou školou Oravské Veselé 377 029 62 Oravské Veselé	96
28	144	Základná škola s materskou školou Záhumnice 24 968 01 Brehy	96
28	143	Cirkevná základná škola sv. J. Bosca T. G. Masaryka 9 984 01 Lučenec	96
28	69	Gymnázium Bernoláková 37 942 01 Šurany	96
28	29	Základná škola s materskou školou Suchá nad Parnou 55 919 01 Suchá nad Parnou	96
29	181	Základná škola Sasinkova 530/2 908 48 Kopčany	95
29	170	Základná škola Šarfická 301 900 82 Blatné	95
29	135	Základná škola s MŠ J. S. Neresnického Školská 3 962 61 Dobrá Niva	95
29	96	Základná škola Tribečská 1653/22 955 01 Topoľčany	95
29	91	Základná škola Školská 235/10 017 01 Považská Bystrica	95
29	2	Základná škola s materskou školou Školská 5 956 21 Jacovce	95
30	195	Základná škola Eduarda Schreibera Ulica Schreiberova 372 020 61 Lednické Rovne	94
30	193	Stredná odborná škola Pruské 294 018 52 Pruské	94
30	178	Základná škola Školská 56/9 972 47 Oslany	94
30	169	Základná škola Cabajská 2 949 01 Nitra	94
30	42	Základná škola Československej armády 22 080 01 Prešov	94

30	13	Základná škola Teodora Jozefa Moussona Moussona 4 071 01 Michalovce	94
30	11	Spojená škola SNP 15 083 01 Sabinov	94
30	3	Základná škola s materskou školou Župkov 18 966 71 Župkov	94
31	105	Základná škola Partizánska 6 957 01 Bánovce nad Bebravou	93
31	89	Základná škola Janka Palu 2 914 41 Nemšová	93
31	36	Obchodná akadémia Komenského 1 066 01 Humenné	93
32	194	Gymnázium Komenského 32 075 01 Trebišov	92
32	57	Gymnázium P. J. Šafárika Akademika Hronca 1 048 01 Rožňava	92
33	201	Základná škola s materskou školou Tajovského 2 976 32 Badín	91
34	232	Základná škola Mlynská 50 903 01 Senec	90
34	209	Základná škola Hurbanova 128/25 916 01 Stará Tura	90
34	198	Základná škola s materskou školou Školská 539 958 53 Skačany 539	90
34	142	Základná škola s materskou školou Kolta 245 941 33 Kolta	90
34	103	SPŠ elektrotechnická Komenského 44 440 01 Košice	90
34	77	Špeciálna základná škola pre žiakov s TP Matúškova 1631 026 01 Dolný Kubín	90
34	62	Súkromná základná škola DSA Sídl. Rozkvet 2047 017 01 Považská Bystrica	90
34	9	Základná škola Školská 1123/29 957 01 Bánovce nad Bebravou	90
34	8	Základná škola s materskou školou Lutiše 65 013 05 Lutiše	90
35	237	Súkromná spojená škola Starozagorská 8 040 23 Košice	89
35	225	Stredná zdravotnícka škola Kukučínova 40 041 37 Košice	89

35	222	Spojená škola Krátka 11 927 01 Šaľa	89
35	118	Obchodná akadémia Mládežnícka 158/5 926 01 Sereď	89
35	117	Základná škola Ul. Komenského 307/22 089 01 Svidník	89
35	108	SSOŠ škola polytechnická DSA Novozámocká 220 949 05 Nitra	89
35	58	Základná škola Gessayova 2 851 03 Bratislava	89
35	30	Základná škola Severná 21 045 01 Moldava nad Bodvou	89
35	10	SOŠ masmediálnych a informačných štúdií Kadnárova 7 934 14 Bratislava	89
36	220	Základná škola s materskou školou Radoľa 326 023 36 Radoľa	88
36	139	Základná škola S. Petofiho s VJM Kamenín 494 943 57 Kamenín	88
36	120	Špeciálna základná škola Trstín 335 919 05 Trstín	88
36	74	Základná škola Komenského 1962/8 075 01 Trebišov	88
37	145	Gymnázium arm. gen. L. Svobodu Komenského 4 066 01 Humenné	87
37	46	Stredná zdravotnícka škola Vrbická 632 031 01 Liptovský Mikuláš	87
38	204	Spojená škola internátna Palárikova 1602/1 069 01 Snina	86
38	84	Základná škola Školská 389 09413 Sačurov	86
38	23	Základná škola Sadová 620 905 01 Senica	86
38	16	Základná škola s materskou školou Pod Papierňou 1 085 83 Bardejov	86
38	7	Spojená škola Štefánikova 64 085 01 Bardejov	86
39	82	Základná škola s materskou školou Oravská Polhora 130 029 47 Oravská Polhora	85
40	52	Základná škola Lesnícka 1 080 05 Prešov	84

41	5	Základná škola Ul. Komenského 2666/16 069 01 Snina	80
42	1	Základná škola J. Alexyho 1941/1 960 01 Zvolen	79
43	6	Základná škola Holíčska 50 851 05 Bratislava	78
44	231	Základná škola nár. um. Ľ. Podjavorinskej s MŠ Bzince pod Javorinou 346 916 11 Bzince pod Javorinou	76
45	76	Stredná umelecká škola Vodárenská 3 080 01 Prešov	75
45	48	Základná škola Poľný Kesov 69 951 15 Poľný Kesov	75
46	100	SPŠ stavebná a geodetická Lermontovova 1 040 01 Košice	74
47	127	Základná škola s MŠ M. B. Funtíka ČSA 109/91 962 23 Očová	73
48	12	Odborné učilište internátne Námestie sv. Ladislava 1791/14 951 15 Mojmírovce	70
49	15	Základná škola s materskou školou Školská 243/1 018 64 Košeca	67
50	14	Športové gymnázium Trieda SNP 104 040 11 Košice	60
	4	Základná škola Chminianske Jakubovany 270 082 33 Chminianske Jakubovany	Nehodnotené
	19	Základná škola s materskou školou Hlavná 199 941 03 Úľany nad Žitavou	Nehodnotené
	28	Základná škola s materskou školou Spartakovská 5 917 01 Trnava	Nehodnotené
	33	Základná škola s MŠ Ondreja Štefku M. R. Štefánika 432 013 03 Varín	Nehodnotené
	50	Základná škola Jána Zemana Školská 6 968 01 Nová Baňa	Nehodnotené
	102	Základná škola s materskou školou Lakšárska Nová Ves 397 908 76 Lakšárska Nová Ves	Nehodnotené
	131	Základná škola s MŠ Karola Rapoša Pionierska 4 977 01 Brezno	Nehodnotené
	137	Spojená škola internátna Tovarnicka 1632 955 01 Topoľčany	Nehodnotené
	152	SPŠ dopravná Hlavná 113 040 01 Košice	Nehodnotené

	161	Základná škola Dominika Tatarku Plevník-Drienové 284 018 26 Plevník Drienové	Nehodnotené
	162	Gymnázium Školská 837 027 44 Tvrdošín	Nehodnotené
	187	Základná škola Juh 1054 093 36 Vranov nad Topľou	Nehodnotené
	210	Základná škola Hlavná 120 935 62 Pohronský Ruskov	Nehodnotené
	212	Základná škola s materskou školou Banská Belá 315 966 15 Banská Belá	Nehodnotené
	235	Základná škola J. Simana Októbrová 16 976 46 Valaská	Nehodnotené
	236	SOŠ obchodu a služieb Lomonosovova ul. 2797/6 918 54 Trnava	Nehodnotené
	239	SOŠ záhradnícka Brezová 2 921 77 Piešťany	Nehodnotené
	242	CZŠ Žofie Bosniakovej Námestie hrdinov 6 942 01 Šurany	Nehodnotené
	243	Základná škola Jána Majku Ul. Jána Majku 695 925 63 Dolná Streda	Nehodnotené

Príloha č. 6 Metodické usmernenie pre školské knižnice k zákonu č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.

**Metodické usmernenie pre školské knižnice
k zákonu č. 126/2015 Z. z. o knižniciach
a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane
predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990
Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.**

Výber dôležitých ustanovení
*(metodické vysvetlivky sú umiestnené vždy priamo
za citovaným textom zákona odlišným typom písma)*

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. 1

**§ 1
Predmet úpravy**

(1) Tento zákon upravuje zriaďovanie a zakladanie knižníc, práva a povinnosti knižníc, práva a povinnosti zriaďovateľov knižníc a zakladateľov knižníc, knižničný systém Slovenskej republiky (ďalej len „knižničný systém“), rozsah a vykonávanie odborných knižničných činností, vyhlasovanie, evidenciu, ochranu, sprístupňovanie, dovoz a vývoz historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu.

(2) Tento zákon sa vzťahuje na

a) knižnice, ktoré poskytujú knižnično-informačné služby používateľom a sú evidované v Zozname knižníc Slovenskej republiky (ďalej len „zoznam knižníc“),

Komentár

Školská knižnica zriadená pred 1. júlom 2015 sa považuje za knižnicu zriadenú podľa tohto zákona. Je evidovaná v Zozname knižníc Slovenskej republiky, ktorý vedie Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, a v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike, ktorý vedie metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.

**§ 2
Vymedzenie základných pojmov**

(1) Knižnica je kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, ktorá dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje, využíva a sprístupňuje svoj knižničný fond, poskytuje knižnično-informačné služby, napomáha uspokojovať kultúrne, informačné, vedecko-výskumné, vzdelávacie potreby používateľov a podporuje ich celoživotné vzdelávanie, informačnú gramotnosť, tvorivý osobný rozvoj a jazykovú rozmanitosť.

(2) Knižničný dokument je samostatne odborne evidovaná, spracovaná, uchovávaná, ochraňovaná a sprístupňovaná jednotka knižničného fondu bez ohľadu na jeho obsah a formu. Knižničným dokumentom je aj samostatný digitálny dokument, ktorým je elektronická kniha alebo elektronická periodická publikácia, ktorý zdigitalizovala knižnica alebo tento dokument získala v digitálnej forme prostredníctvom trvalého prístupového práva.

(3) Knižničný fond je súbor všetkých knižničných dokumentov, účelovo vybraných, sústavne doplňovaných, uchovávaných, ochraňovaných a sprístupňovaných používateľovi.

(4) Elektronický informačný zdroj je súbor elektronicke uchovávaných bibliografických záznamov alebo obsahov elektronických dokumentov vrátane ich úplných textov, obrázkov a zvukov so spoločným používateľským rozhraním a softvérom na vyhľadávanie a manipuláciu s údajmi. Sprístupňovanie elektronického informačného zdroja sa realizuje prostredníctvom internetu.

(5) Elektronická zbierka je súbor zdrojov v elektronickej podobe, napríklad digitálne dokumenty, elektronické informačné zdroje, počítačové súbory a elektronické katalógy.

(6) Slovacikálny dokument je knižničný dokument, ktorý sa podľa autorstva, jazyka, miesta vydania alebo obsahu týka Slovenska alebo Slovákov.

(7) Súborný katalóg knižníc je katalóg združujúci bibliografické a lokalizačné záznamy o knižničných dokumentoch, ktoré sa nachádzajú v knižničných fondoch viacerých knižníc.

(8) Historický knižničný dokument je samostatný dokument a historický knižničný fond je súbor dokumentov vyhlásených Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) za historický knižničný dokument alebo za historický knižničný fond podľa § 21 okrem archívnych dokumentov upravených osobitným predpisom.¹⁾ Historický knižničný dokument a historický knižničný fond nemusí byť súčasťou knižničného fondu.

Komentár

Historický dokument má buď osobitnú kultúrnu historickú hodnotu (je to najmä vzácny rukopis, stará a vzácna tlač do roku 1830, slovacikálny dokument alebo fond do roku 1918 a významný slovacikálny dokument alebo fond bez časového ohraničenia), alebo priamy vzťah k významným osobnostiam alebo historickým udalostiam.

(9) Špecializovaný knižničný fond je knižničný fond knižničných dokumentov určitého zamerania z hľadiska obsahu, formy, druhu, pôvodu alebo využitia.

(10) Konzervačný fond je súbor všetkých knižničných dokumentov získaných a trvalo uchovávaných knižnicou, ako právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu,²⁾ ktoré knižnica trvalo uchováva pre budúce generácie ako súčasť národného kultúrneho dedičstva.

(11) Odborné knižničné činnosti sú doplňovanie knižničného fondu, odborná evidencia a spracovanie knižničných dokumentov, revízia knižničného fondu, vyradovanie knižničného fondu, organizácia, uchovávanie a ochrana knižničného fondu a poskytovanie knižnično-informačných služieb.

¹⁾ § 2 ods. 2, § 9 až 15 zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 216/2007 Z. z.

²⁾ § 3 až 5 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov.

§ 3

Zriadovanie knižnice a zakladanie knižnice

- (1) Knižnicu ako právnickú osobu podľa osobitného predpisu³⁾ môže zriadiť
- ústredný orgán štátnej správy,
 - samosprávny kraj,
 - obec.
- (2) Knižnicu ako právnickú osobu podľa osobitného predpisu⁴⁾ môže založiť alebo zriadiť iná právnická osoba.
- (3) Právnická osoba môže zriadiť knižnicu aj ako svoj organizačný útvar.

Komentár

Základná škola, gymnázium, stredná odborná škola, konzervatórium alebo škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami môže zriadiť školskú knižnicu ako svoj organizačný útvar. V prípade, že základná škola nemá právnu subjektivitu, môže školskú knižnicu ako organizačnú súčasť základnej školy zriadiť zriaďovateľ základnej školy (obec).

§ 4

Práva a povinnosti zriaďovateľa knižnice alebo zakladateľa knižnice

- (1) Zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je oprávnený
- zriadiť alebo založiť, zrušiť alebo zlúčiť knižnicu s inou knižnicou vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti,

Komentár

Školskú knižnicu **zriaďuje** škola. Ak škola nemá právnu subjektivitu, školskú knižnicu zriaďuje zriaďovateľ školy (obec).

Školskú knižnicu **zrušuje** škola. Ak škola má právnu subjektivitu, musí na pedagogickej rade rozhodnúť o zrušení školskej knižnice. Dôvod zrušenia musí byť uvedený v zápisnici zo zasadnutia pedagogickej rady. Škola je povinná písomne informovať listom Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti. Zriaďovateľovi školskej knižnice sa odporúča, aby o tejto skutočnosti písomne informoval listom aj metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice. Následne Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky vyradí danú školskú knižnicu zo Zoznamu knižníc Slovenskej republiky a metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice ju vyradí z Adresára školských knižníc v Slovenskej republike. Ak škola nemá právnu subjektivitu, o zrušení školskej knižnice rozhodne obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí. Obec je povinná písomne informovať listom Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti. Odporúča sa, aby obec o tejto skutočnosti písomne informovala listom aj metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.

Zriaďovateľ obecnej knižnice (obec) môže **zlúčiť** školskú knižnicu s obecnou knižnicou (verejnou knižnicou).

³⁾ § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Napríklad Občiansky zákonník, § 5 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení zákona č. 35/2002 Z. z., § 15 zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení zákona č. 40/2011 Z. z.

Zriaďovateľ obecnej knižnice (obec/obecné zastupiteľstvo) následne rozhodne:

- **či školská knižnica bude plniť aj funkciu obecnej knižnice,**
(Knižničný fond obecnej knižnice sa stane súčasťou knižničného fondu školskej knižnice. Rozsah a podmienky sprístupnenia integrovanej školskej knižnice verejnosti určí zriaďovateľ školskej knižnice v štatúte školskej knižnice, v knižničnom a výpožičnom poriadku školskej knižnice a v prevádzkovom poriadku školy. V Zozname knižníc Slovenskej republiky bude ďalej školská knižnica evidovaná ako školská knižnica. V ročnom výkaze o školskej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10-01 bude musieť školská knižnica vykazovať, že je integrovanou školskou knižnicou s verejnou knižnicou. Zriaďovateľ obecnej knižnice zruší obecnú knižnicu v súlade s platnou legislatívou. Jej zrušenie písomne oznámi listom Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti.)
- **alebo či obecná knižnica bude plniť aj funkciu školskej knižnice.**
(Knižničný fond školskej knižnice sa stane súčasťou knižničného fondu obecnej knižnice. Rozsah a podmienky sprístupnenia zlúčenej obecnej knižnice školskej komunite určí zriaďovateľ obecnej knižnice v štatúte obecnej knižnice a v knižničnom a výpožičnom poriadku obecnej knižnice. V Zozname knižníc Slovenskej republiky bude ďalej obecná knižnica evidovaná ako obecná knižnica. Zriaďovateľ školskej knižnice zruší školskú knižnicu v súlade s platnou legislatívou. Jej zrušenie písomne oznámi listom Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti. Zriaďovateľovi školskej knižnice sa odporúča, aby o tejto skutočnosti písomne informoval listom aj metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.)

b) požiadať príslušnú knižnicu s metodickou pôsobnosťou o odborné usmernenie; zoznam knižníc s celoštátnou metodickou pôsobnosťou je uvedený v prílohe č. 1,

Komentár

Metodickú pomoc na národnej úrovni poskytuje školským knižniciam a ich zriaďovateľom metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.

Kontaktné údaje: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 06 Bratislava, tel.: 02/68 20 86 10, email: rozalia.cenigova@spgk.sk, www.spgk.sk

Metodickú pomoc a poradenské služby na regionálnej úrovni poskytujú školským knižniciam a ich zriaďovateľom regionálne knižnice, ktoré zároveň upozorňujú na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb. Kontaktné údaje na regionálne knižnice sú uvedené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (<http://www.spgk.sk/?kontakty-1>).

c) určiť rozsah a podmienky sprístupnenia knižnice verejnosti, ak ide o akademickú knižnicu, školskú knižnicu a špeciálnu knižnicu,

Komentár

Rozsah a podmienky sprístupnenia školskej knižnice verejnosti určí zriaďovateľ školskej knižnice v štatúte školskej knižnice, v knižničnom a výpožičnom poriadku školskej knižnice a v prevádzkovom poriadku školy.

d) poveriť knižnicu plnením úloh patriacich do vecnej pôsobnosti knižnice.

- (2) Zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je povinný**
- a) **vydať zriaďovaciu listinu, zakladateľskú listinu alebo štatút knižnice, v ktorých určí zameranie, špecializáciu a pôsobnosť knižnice; v jej názve musí byť slovo knižnica,**

Komentár

Zriaďovateľ školskej knižnice je povinný vydať štatút školskej knižnice. V jej názve musí byť uvedené slovné spojenie „školská knižnica“.

- b) **oznámiť ministerstvu zriadenie alebo založenie knižnice na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2, najneskôr do 60 dní od vzniku týchto skutočností a písomne oznámiť ministerstvu zúčenie vedeckej knižnice alebo regionálnej knižnice a zrušenie knižnice najneskôr do 60 dní od vzniku týchto skutočností,**

Komentár

Zriadenie školskej knižnice oznámi zriaďovateľ školskej knižnice prostredníctvom tlačiva, pričom tlačivo zasiela na adresu: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Námestie SNP č. 33, 813 31 Bratislava. Ďalej sa odporúča prvú kópiu tlačiva zaslať na adresu: Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava. Druhú kópiu tlačiva sa odporúča uložiť do registratúry školy.

Vzor tlačiva je sprístupnený na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice: <http://www.spgk.sk/?Legislativa>

Zrušenie školskej knižnice písomne oznámi zriaďovateľ školskej knižnice prostredníctvom listu, v ktorom uvedie aj evidenčné číslo školskej knižnice zo Zoznamu knižníc Slovenskej republiky. Oznam o zrušení školskej knižnice zasiela na adresu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Ďalej sa odporúča zaslať kópiu oznamu aj na adresu Slovenskej pedagogickej knižnice. Druhú kópiu oznamu sa odporúča uložiť do registratúry školy.

Obe skutočnosti, ako je zriadenie školskej knižnice a zrušenie školskej knižnice, je zriaďovateľ školskej knižnice povinný nahlásiť Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky najneskôr do 60 dní od vzniku týchto skutočností.

- c) **zabezpečiť vhodné priestory a interiérové vybavenie pre knižnicu primerané veľkosti jej knižničného fondu, rozsahu poskytovaných knižnično-informačných služieb, zameraniu a špecializácii knižnice,**
- d) **zabezpečiť moderné technické vybavenie a podmienky na zavádzanie nových technológií a knižnično-informačných služieb,**
- e) **zabezpečiť činnosť knižnice finančne a personálne,**
- f) **podporovať ďalšie vzdelávanie zamestnancov knižnice,**
- g) **zabezpečiť systematické dopĺňovanie, odbornú evidenciu, spracovanie, uchovávanie, ochranu, využívanie a sprístupňovanie knižničného fondu,**
- h) **podporovať spoluprácu knižníc a utvárať predpoklady na integráciu knižníc do medzinárodných knižničných a informačných systémov a sietí,**
- i) **ponúknuť vyradené knižničné dokumenty alebo knižničný fond knižnice, ktorá sa zrušila, iným knižniciam; prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré ako právnické osoby určené podľa osobitného predpisu²⁾ uchovávajú konzervačný fond,**

Komentár

Školská knižnica je **povinná vyradený knižničný dokument podľa § 14 odseku 5 písm. a) knižničného zákona ponúknuť iným knižniciam**. Prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervačný fond a ktoré sú právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu (§ 3 až 5 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výťažkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov). Z uvedeného dôvodu školská knižnica **prednostne posieľa zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi knižniciam s konzervačným fondom**, ktoré sú povinné odpovedať na ponuku najneskôr do 60 kalendárnych dní od doručenia ponuky.

Zoznam knižníc s konzervačným fondom a s kontaktnými mailovými adresami

Slovenská národná knižnica	akvizicia@snk.sk
Univerzitná knižnica v Bratislave	knihy@ulib.sk
Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied	akvizicia@savba.sk
Centrum vedecko-technických informácií SR	sekretariat@cvtisr.sk
Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici	svkbb@svkbb.eu
Štátna vedecká knižnica v Košiciach	svkk@svkk.sk
Štátna vedecká knižnica v Prešove	kniznica@svkpo.gov.sk
Parlamentná knižnica Národnej rady Slovenskej republiky	parlamentna.kniznica@nrsr.sk

Tým, že sa vyradené knižničné dokumenty podľa knižničného zákona ponúkajú prednostne knižniciam s konzervačnou funkciou, sa sleduje zachovanie kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky v úplnosti. Až v prípade nezájmu knižníc s konzervačným fondom o vyradené knižničné dokumenty, školská knižnica posieľa zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi webmasterke portálu InfoLib Janke Némethyovej. Kontaktná emailová adresa: janka.nemethyova@cvtisr.sk. Vyradené knižničné dokumenty školská knižnica ponúka iným knižniciam formou výmeny alebo bezodplatným prevodom. V prípade, ak neprejaví záujem o vyradené knižničné dokumenty iná knižnica do 14 kalendárnych dní od zverejnenia zoznamu vyradených knižničných dokumentov na portáli InfoLibu, môže školská knižnica ponúknuť vyradené knižničné dokumenty napríklad na predaj do antikvariátu alebo individuálnym záujemcom, darovať, respektíve odovzdať do zberu. O naložení s vyradenými knižničnými dokumentmi musí mať školská knižnica príslušné doklady (napr. zmluvy o bezodplatnom prevode, príjmové doklady), ktoré sa uschovávajú v dokladovej časti zoznamu vyradovaných knižničných dokumentov.

- j) vykonávať kontrolu činnosti knižnice,
- k) umožňovať výkon štátneho odborného dohľadu a kontroly a poskytovať potrebnú súčinnosť.

K n i ž n i č n ý s y s t é m

§ 5

(1) Knižničný systém tvoria knižnice, ktorých zameranie, pôsobnosť a úlohy sú dané zložením a špecializáciou knižničného fondu a rozsahom poskytovaných knižnično-informačných služieb, a to v členení

- a) národná knižnica,
- b) vedecká knižnica,

- c) akademická knižnica,
- d) verejná knižnica,
- e) školská knižnica,
- f) špeciálna knižnica.

(2) Knižnice z hľadiska pôsobnosti sú

- a) celoštátne,
- b) regionálne s krajskou pôsobnosťou,
- c) regionálne knižnice,
- d) mestské alebo obecné,
- e) inštitucionálne.

(3) Podľa zamerania a špecializácie knižnica buduje univerzálny knižničný fond alebo špecializovaný knižničný fond.

Komentár

Školská knižnica buduje špecializovaný knižničný fond, ktorý je zameraný najmä na potreby výchovy a vzdelávania.

§ 9

Verejná knižnica

(1) Verejná knižnica je

- a) obecná knižnica alebo mestská knižnica,
- b) regionálna knižnica.

(2) Obecná knižnica a mestská knižnica

- a) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje univerzálny knižničný fond vrátane knižničných dokumentov miestneho významu,
- b) poskytuje knižnično-informačné služby používateľom,
- c) organizuje a uskutočňuje komunitné, kultúrno-spoločenské a vzdelávacie aktivity,
- d) môže plniť funkciu školskej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom knižnice,

Komentár

Obecná knižnica alebo mestská knižnica po zlúčení so školskou knižnicou plní funkciu školskej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom obecnej knižnice alebo zriaďovateľom mestskej knižnice v štatúte obecnej knižnice alebo v štatúte mestskej knižnice a v knižničnom a výpožičnom poriadku obecnej knižnice alebo v knižničnom a výpožičnom poriadku mestskej knižnice. (V tomto prípade sa knižničný fond školskej knižnice stane súčasťou knižničného fondu obecnej knižnice alebo knižničného fondu mestskej knižnice. V Zozname knižníc Slovenskej republiky bude ďalej obecná knižnica evidovaná ako obecná knižnica a mestská knižnica ako mestská knižnica. Zriaďovateľ školskej knižnice zruší školskú knižnicu v súlade s platnou legislatívou. Jej zrušenie písomne oznámi listom Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti. Zriaďovateľovi školskej knižnice sa odporúča, aby o tejto skutočnosti písomne informoval listom aj metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.)

- e) plní ďalšie úlohy súvisiace s činnosťou knižnice.

(5) Regionálna knižnica okrem úloh podľa odseku 2

- f) poskytuje metodickú pomoc a poradenské služby obecným knižniciam, mestským knižniciam, školským knižniciam, špeciálnym knižniciam a ich zriaďovateľom alebo zakladateľom v regióne a upozorňuje ich na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb,

Komentár

Kontaktné údaje na regionálne knižnice, ktoré poskytujú metodickú pomoc a poradenské služby aj školským knižniciam a ich zriaďovateľom, sú uvedené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (<http://www.spgk.sk/?kontakty-1>).

§ 10 Školská knižnica

(1) Školská knižnica je organizačný útvar základnej školy, gymnázia, strednej odbornej školy, konzervatória alebo školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a slúži na informačné a dokumentačné zabezpečenie výchovy a vzdelávania a výchovno-vzdelávacích potrieb.

(2) Školská knižnica dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje špecializovaný knižničný fond so zameraním najmä na potreby výchovy a vzdelávania.

Komentár

Pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu školskej knižnice je nutné prihliadať na zameranie a špecializáciu školskej knižnice. Dopĺňovanie, budovanie a sprístupňovanie knižničného fondu sa následne realizuje na princípe nezávislosti a odbornosti a nesmie zároveň podliehať ideologickej, politickej ani náboženskej cenzúre ani komerčnému vplyvu alebo inému vplyvu.

V prípade, že školská knižnica je poverená plnením aj funkcie obecnej knižnice, je povinná pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu prihliadať na potreby občanov patriacich k národnostnej menšine alebo etnickej skupine.

*V súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach, je školská knižnica povinná viesť odbornú evidenciu knižničných dokumentov zaradených do knižničného fondu bez ohľadu na spôsob nadobudnutia a formu nosiča. Školská knižnica môže viesť odbornú evidenciu v elektronickej podobe alebo listinnej podobe. Riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy, ktorej je školská knižnica organizačným útvarom, určí **písomným rozhodnutím podobu** vedenia odbornej evidencie. Rozhodne, či bude odborná evidencia vedená v **elektronickej podobe** alebo **listinnej podobe**. Ak bude vedená odborná evidencia v elektronickej podobe, školská knižnica vyhotoví po skončení kalendárneho roka tlačенý výstup v podobe zviazaného autorizovaného dokumentu, ktorý podpisuje riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy.*

Prírastkový zoznam obsahuje tieto identifikačné údaje o knižničnom dokumente:

- a) **prírastkové číslo,**
- b) **signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,**
- c) **meno a priezvisko autora a názov,**

- d) **vydavateľské údaje: 1. miesto vydania, 2. označenia vydavateľa, 3. rok vydania,**
- e) **cenu,**
- f) **spôsob nadobudnutia,**
- g) **dátum zápisu.**

Školská knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť prírastkový zoznam o tieto identifikačné údaje:

- a) **medzinárodné štandardné číslo knihy (ISBN), medzinárodné štandardné číslo seriálu (ISSN) alebo medzinárodné číslo hudobniny (ISMN),**
- b) **jazyk knižničného dokumentu,**
- c) **údaje o prílohách,**
- d) **poznámku o vyradení.**

Zoznam úbytkov obsahuje tieto identifikačné údaje o vyradenom knižničnom dokumente:

- a) **poradové číslo,**
- b) **prírastkové číslo,**
- c) **signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,**
- d) **meno a priezvisko autora a názov,**
- e) **dátum zápisu do zoznamu úbytkov.**

Školská knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť zoznam úbytkov o tieto identifikačné údaje:

- a) **dôvod vyradenia s odkazom na doklad o vyradení,**
- b) **cenu.**

Školská knižnica vedie pomocnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov podľa svojich potrieb.

Pomocná odborná evidencia sa člení na:

- a) **evidenciu výpožičiek,**
- b) **evidenciu došlých čísiel periodík,**
- c) **inú odbornú evidenciu.**

Podrobnejšie informácie k uvedenej skutočnosti spracovalo metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice v „**Metodickom pokyne pre školské knižnice k vyhláske Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízií a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach**“. Metodický pokyn je zverejnený na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice: <http://www.spgk/?Metodicke-materialy>.

Výsledkom spracovania knižničného dokumentu v školskej knižnici je jeho menný popis a vecný popis vo forme bibliografického záznamu, lokalizačných údajov a údajov o exemplári.

Bibliografický záznam je súbor údajov a znakov, ktoré popisujú knižničný dokument, poskytujú k nemu prístup a identifikujú ho.

Menný popis tvoria údaje zoskupené do polí, ktoré charakterizujú knižničný dokument z hľadiska jeho vonkajšej formy. Ide o pole názvu, pole o zodpovednosti (napr. autor, korporácia), pole vydania (napr. 2. vyd.), pole bibliografickej adresy (vydavateľské údaje – miesto vydania, vydavateľ a rok vydania), pole fyzického popisu (kolácia – počet strán), pole

edície, pole poznámok (napr. poznámka o čitateľskom určení), pole medzinárodného štandardného čísla (napr. ISBN) a údaje o dostupnosti.

Vecný popis tvoria vytvorené riadené vecné termíny alebo klasifikačné znaky, ktoré vyjadrujú obsah knižničného dokumentu. Pri **predmetovom usporadúvaní informácií** obsah knižničného dokumentu je stručne vyjadrený jedným slovom alebo skupinou slov (predmetové heslo). Pri **systematickom usporadúvaní informácií** obsah knižničného dokumentu je vyjadrený znakmi umelého jazyka (triedniky z Medzinárodného desatinného triedenia).

(3) Školská knižnica poskytuje knižnično-informačné služby najmä žiakom, pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom školy. Môže byť prístupná iným používateľom v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom knižnice.

Komentár

Zriaďovateľ školskej knižnice je povinný uviesť v štatúte školskej knižnice, v knižničnom a výpožičnom poriadku školskej knižnice a v prevádzkovom poriadku školy rozsah a podmienky poskytovania knižnično-informačných služieb iným používateľom školskej knižnice.

Školská knižnica je povinná viesť evidenciu používateľov, evidenciu návštevníkov, evidenciu absenčných výpožičiek a prezenčných výpožičiek, evidenciu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí a evidenciu akcií informačnej výchovy.

(4) Školská knižnica môže plniť funkciu obecnej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom knižnice.

Komentár

Školská knižnica po zlúčení s obecnou knižnicou plní funkciu aj obecnej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom školskej knižnice v štatúte školskej knižnice, v knižničnom a výpožičnom poriadku školskej knižnice a v prevádzkovom poriadku školy. (V tomto prípade sa knižničný fond obecnej knižnice stane súčasťou knižničného fondu školskej knižnice. V Zozname knižníc Slovenskej republiky bude ďalej školská knižnica evidovaná ako školská knižnica. V ročnom výkaze o školskej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10-01 bude musieť školská knižnica vykazovať, že je integrovanou školskou knižnicou s verejnou knižnicou. Zriaďovateľ obecnej knižnice zruší obecnú knižnicu v súlade s platnou legislatívou. Jej zrušenie písomne oznámi listom Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti.)

§ 12

Základné princípy dopĺňovania knižničného fondu

(1) Knižnica je povinná systematicky dopĺňať, odborne evidovať, spracovávať, uchovávať, ochraňovať, využívať a sprístupňovať svoj knižničný fond.

(2) Dopĺňovanie, budovanie knižničného fondu a sprístupňovanie knižničného fondu v súlade so zameraním a špecializáciou knižnice je knižnica povinná realizovať na princípe nezávislosti a odbornosti. Dopĺňovanie, budovanie a sprístupňovanie knižničného fondu nesmie podliehať ideologickej, politickej ani náboženskej cenzúre ani komerčnému vplyvu alebo inému vplyvu.

(3) V obciach, kde žijú občania patriaci k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, je verejná knižnica povinná zohľadniť túto skutočnosť pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu.

Komentár

Pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu školskej knižnice je nutné prihliadať na zameranie a špecializáciu školskej knižnice (školská knižnica buduje špecializovaný knižničný fond). Dopĺňovanie a budovanie knižničného fondu sa následne realizuje na princípe nezávislosti a odbornosti a nesmie zároveň podliehať ideologickej, politickej ani náboženskej cenzúre ani komerčnému vplyvu alebo inému vplyvu.

V prípade, že školská knižnica je poverená plnením aj funkcie obecnej knižnice, je povinná pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu prihliadať na potreby občanov patriacich k národnostnej menšine alebo etnickej skupine.

§ 13

Odborná evidencia a spracovanie knižničných dokumentov

(1) Knižnica je povinná viesť odbornú evidenciu knižničných dokumentov zaradených do knižničného fondu bez ohľadu na formu nosiča.

Komentár

Podrobný komentár k uvedenému paragrafu spracovalo metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice v „Metodickom pokyne pre školské knižnice k vyhláske Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach“. Metodický pokyn je zverejnený na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice: <http://www.spgk/?Metodicke-materialy>.

(2) Základnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov tvorí prírastkový zoznam a zoznam úbytkov.

Komentár

*V súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach, je školská knižnica povinná viesť odbornú evidenciu knižničných dokumentov zaradených do knižničného fondu bez ohľadu na spôsob nadobudnutia a formu nosiča. Školská knižnica môže viesť odbornú evidenciu v elektronickej podobe alebo listinnej podobe. Riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy, ktorej je školská knižnica organizačným útvarom, určí **písomným rozhodnutím podobu** vedenia odbornej evidencie. Rozhodne, či bude odborná evidencia vedená v **elektronickej podobe** alebo **listinnej podobe**. Ak bude vedená odborná evidencia v elektronickej podobe, školská knižnica vyhotoví po skončení kalendárneho roka tlačенý výstup v podobe zviazaného autorizovaného dokumentu, ktorý podpisuje riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy.*

Prírastkový zoznam obsahuje tieto identifikačné údaje o knižničnom dokumente:

- a) **prírastkové číslo,**
- b) **signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,**

- c) *meno a priezvisko autora a názov,*
- d) *vydavateľské údaje: 1. miesto vydania, 2. označenia vydavateľa, 3. rok vydania,*
- e) *cenu,*
- f) *spôsob nadobudnutia,*
- g) *dátum zápisu.*

Školská knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť prírastkový zoznam o tieto identifikačné údaje:

- a) *medzinárodné štandardné číslo knihy (ISBN), medzinárodné štandardné číslo seriálu (ISSN) alebo medzinárodné číslo hudobniny (ISMN),*
- b) *jazyk knižničného dokumentu,*
- c) *údaje o prílohách,*
- d) *poznámku o vyradení.*

Zoznam úbytkov obsahuje tieto identifikačné údaje o vyradenom knižničnom dokumente:

- a) *poradové číslo,*
- b) *prírastkové číslo,*
- c) *signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,*
- d) *meno a priezvisko autora a názov,*
- e) *dátum zápisu do zoznamu úbytkov.*

Školská knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť zoznam úbytkov o tieto identifikačné údaje:

- a) *dôvod vyradenia s odkazom na doklad o vyradení,*
- b) *cenu.*

Pomocná odborná evidencia sa člení na:

- a) *evidenciu výpožičiek,*
- b) *evidenciu došlých čísiel periodík,*
- c) *inú odbornú evidenciu.*

(3) Pomocnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov vedie knižnica podľa svojich potrieb.

Komentár

Školská knižnica vedie pomocnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov podľa svojich potrieb.

Pomocná odborná evidencia sa člení na:

- a) *evidenciu výpožičiek,*
- b) *evidenciu došlých čísiel periodík,*
- c) *inú odbornú evidenciu.*

(4) Spracovaním knižničného dokumentu je jeho menný popis a vecný popis vo forme bibliografického záznamu, lokalizačných údajov a údajov o exemplári.

Komentár

Výsledkom spracovania knižničného dokumentu v školskej knižnici je jeho menný popis a vecný popis vo forme bibliografického záznamu, lokalizačných údajov a údajov o exemplári.

Bibliografický záznam je súbor údajov a znakov, ktoré popisujú knižničný dokument, poskytujú k nemu prístup a identifikujú ho.

Menný popis tvoria údaje zoskupené do polí, ktoré charakterizujú knižničný dokument z hľadiska jeho vonkajšej formy. Ide o pole názvu, pole o zodpovednosti (napr. autor, korporácia), pole vydania (napr. 2. vyd.), pole bibliografickej adresy (vydavateľské údaje – miesto vydania, vydavateľ a rok vydania), pole fyzického popisu (kolácia – počet strán), pole edície, pole poznámok (napr. poznámka o čitateľskom určení), pole medzinárodného štandardného čísla (napr. ISBN) a údaje o dostupnosti.

Vecný popis tvoria vytvorené riadené vecné termíny alebo klasifikačné znaky, ktoré vyjadrujú obsah knižničného dokumentu. Pri **predmetovom usporadúvaní informácií** obsah knižničného dokumentu je stručne vyjadrený jedným slovom alebo skupinou slov (predmetové heslo). Pri **systematickom usporadúvaní informácií** obsah knižničného dokumentu je vyjadrený znakmi umelého jazyka (triedniky z Medzinárodného desatinného triedenia).

(5) Na nakladanie s knižničným fondom sa nevzťahujú osobitné predpisy¹³⁾ a knižničný fond nepodlieha inventarizácii podľa osobitného predpisu.¹⁴⁾

Komentár

Knižničný fond školskej knižnice sa neinventarizuje podľa zákona č. 431/2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ale podlieha revízii knižničného fondu podľa § 14 zákona č. 126/2015 o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.

§ 14

Revízia a vyrad'ovanie knižničného fondu

(1) Knižnica je povinná vykonávať revíziu knižničného fondu.

Komentár

Podrobný komentár k uvedenému paragrafu spracovalo metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice v „Metodickom pokyne pre školské knižnice k vyhláske Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyrad'ovaní knižničného fondu v knižniciach“. Metodický pokyn je zverejnený na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice: <http://www.spgk/?Metodicke-materialy>.

(2) Knižnica uskutočňuje revíziu knižničného fondu

- a) **pravidelne, tak, že komplexná revízia knižničného fondu sa uskutoční**
- 1. do 50 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých päť rokov,**
 - 2. do 100 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých desať rokov,**

¹³⁾ Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu.

Zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov.

Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí.

Zákon č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií.

¹⁴⁾ § 29 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

3. nad 100 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých 15 rokov, pričom sa môže uskutočňovať formou čiastkových revízií,

Komentár

Školská knižnica je povinná uskutočňovať komplexnú revíziu knižničného fondu v úplnosti každých päť rokov, ak vo svojom knižničnom fonde eviduje menej ako 50 000 knižničných dokumentov.

V prípade, že sa jedná o školskú knižnicu integrovanú s obecnou knižnicou a ktorej knižničný fond presahuje nad 50 000 knižničných dokumentov (knižničný fond obecnej knižnice sa stal súčasťou knižničného fondu školskej knižnice), školská knižnica je povinná uskutočniť revíziu knižničného fondu v úplnosti každých 10 rokov.

b) mimoriadna, ak

- 1. revíziu nariadi zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice,**
- 2. treba zistiť skutočný stav knižničných dokumentov, najmä po mimoriadnej udalosti alebo premiestnení knižnice.**

Komentár

Okrem uvedených skutočností sa odporúča nariadiť vykonanie revízie knižničného fondu v prípade, ak sa má zlúčiť školská knižnica s obecnou knižnicou (knižničný fond školskej knižnice sa začlení do knižničného fondu obecnej knižnice), alebo v prípade, že má dôjsť k zlúčeniu obecnej knižnice so školskou knižnicou (knižničný fond obecnej knižnice sa začlení do knižničného fondu školskej knižnice).

(3) Vykonanie mimoriadnej revízie knižničného fondu nahrádza pravidelnú revíziu knižničného fondu.

(4) Výsledky revízie sú podkladom na vyradenie chýbajúceho knižničného dokumentu z knižničného fondu.

- (5) Predmetom vyradovania knižničného fondu je knižničný dokument, ktorý najmä**
- a) nezodpovedá odbornej špecializácii knižnice, je multiplikátom alebo duplikátom knižničného dokumentu alebo je z obsahovej stránky zastaraný,**
 - b) je poškodený alebo**
 - c) je stratený.**

(6) Knižnica je povinná vyradený knižničný dokument podľa odseku 5 písm. a) ponúknuť iným knižniciam; prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervačný fond a ktoré sú právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu.²⁾

Komentár

Školská knižnica je povinná vyradený knižničný dokument podľa § 14 odseku 5 písm. a) knižničného zákona ponúknuť iným knižniciam. Prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervačný fond a ktoré sú právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu (§ 3 až 5 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výťažkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov). Z uvedeného dôvodu školská knižnica prednostne posiela zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi knižniciam

s konzervačným fondom, ktoré sú povinné odpovedať na ponuku najneskôr do 60 kalendárnych dní od doručenia ponuky.

Zoznam knižníc s konzervačným fondom s kontaktnými mailovými adresami

Slovenská národná knižnica	akvizicia@snk.sk
Univerzitná knižnica v Bratislave	knihy@ulib.sk
Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied	akvizicia@savba.sk
Centrum vedecko-technických informácií SR	sekretariat@cvtisr.sk
Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici	svkbb@svkbb.eu
Štátna vedecká knižnica v Košiciach	svkk@svkk.sk
Štátna vedecká knižnica v Prešove	kniznica@svkpo.gov.sk
Parlamentná knižnica Národnej rady Slovenskej republiky	parlamentna.kniznica@nrslr.sk

Tým, že sa vyradené knižničné dokumenty podľa knižničného zákona ponúkajú prednostne knižniciam s konzervačnou funkciou, sa sleduje zachovanie kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky v úplnosti. Až v prípade nezájmu knižníc s konzervačným fondom o vyradené knižničné dokumenty, školská knižnica posielala zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi webmasterke portálu InfoLib Janke Némethyovej. Kontaktná emailová adresa: janka.nemethyova@cvtisr.sk. Vyradené knižničné dokumenty školská knižnica ponúka iným knižniciam formou výmeny alebo bezodplatným prevodom. V prípade, ak neprejaví záujem o vyradené knižničné dokumenty iná knižnica do 14 kalendárnych dní od zverejnenia zoznamu vyradených knižničných dokumentov na portáli InfoLibu, môže školská knižnica ponúknuť vyradené knižničné dokumenty napríklad na predaj do antikvariátu alebo individuálnym záujemcom, darovať, respektíve odovzdať do zberu. O naložení s vyradenými knižničnými dokumentmi musí mať školská knižnica príslušné doklady (napr. zmluvy o bezodplatnom prevode, príjmové doklady), ktoré sa uschovávajú v dokladovej časti zoznamu vyradovaných knižničných dokumentov.

§ 15

Ochrana knižničného fondu

Knižnica je povinná

- a) zabezpečiť ochranu alebo uloženie knižničného fondu tak, aby nemohlo dôjsť k jeho poškodeniu a odcudzeniu,

§ 16

Knižnično-informačné služby

(1) Knižnično-informačné služby ako súčasť zabezpečenia práva na informácie sú službou vo verejnom záujme.

(2) Knižnično-informačné služby sú výkony odborných činností založených na využívaní knižničných fondov a elektronickej zbierky s cieľom uspokojovať informačné potreby, požiadavky a záujmy používateľov. Knižnično-informačné služby sa poskytujú v priestoroch knižníc alebo prostredníctvom internetu.

(3) Knižnica je povinná poskytovať knižnično-informačné služby v súlade so svojím zameraním a špecializáciou a v rámci svojej pôsobnosti zabezpečiť všetkým používateľom rovnaký prístup ku knižnično-informačným službám.

(4) Používateľ je príjemca knižnično-informačných služieb. Aktívny používateľ je registrovaný používateľ, ktorý si počas vykazovacieho obdobia požičiava knižničné dokumenty alebo využíva knižnično-informačné služby.

Komentár

Vykazovacím obdobím sa rozumie obdobie od 1. januára do 31. decembra daného kalendárneho roka.

(5) Knižnično-informačné služby sú najmä

- a) výpožičky knižničných dokumentov v knižnici, výpožičky knižničných dokumentov mimo priestorov knižnice a prístup ku knižničnému katalógu,
- b) základné elektronické služby najmä prístup k elektronickému katalógu knižnice, webovému sídlu knižnice, prezeranie voľných internetových zdrojov v knižnici a sprístupnenie elektronickej zbierky v knižnici,
- c) poskytovanie ústnych bibliografických informácií, ústnych faktografických informácií a ústnych referenčných informácií,
- d) poskytovanie písomných bibliografických informácií, faktografických informácií a referenčných informácií, poskytovanie objednaných písomných rešeršných služieb, poskytovanie reprografických služieb z knižničného fondu,¹⁵⁾
- e) špeciálne elektronické služby poskytované knižnicou najmä vo forme prístupu k elektronickej zbierke mimo knižnice, zabezpečenie elektronického dodávania dokumentov, elektronických referenčných služieb, elektronických rešeršných služieb, poskytovanie inštrukcií používateľom k elektronickým službám a zabezpečenie prístupu na internet,
- f) medziknižničná výpožičná služba a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba,
- g) vydávanie publikácií,
- h) organizovanie kultúrnych podujatí, výchovno-vzdelávacích podujatí a kurzov.

(6) Vypožičiavanie knižničných dokumentov je záväzkovým právnym vzťahom.¹⁶⁾

(7) Knižnično-informačné služby podľa odseku 5 písm. a) až c) poskytuje knižnica bezplatne. Za knižnično-informačné služby podľa odseku 5 písm. d) až h) je knižnica oprávnená požadovať od používateľa primeranú úhradu vynaložených finančných nákladov.

(8) Vypožičiavanie knižničných dokumentov prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby v rámci Slovenskej republiky si knižnice navzájom poskytujú bezplatne, čím nie sú dotknuté ustanovenia odseku 7.

(9) Knižnica je oprávnená od používateľa požadovať úhradu ročného registračného poplatku.

(10) Knižnica je povinná vypracovať a umiestniť na verejne prístupnom mieste knižničný a výpožičný poriadok a v súlade s ním poskytovať knižnično-informačné služby. V knižničnom a výpožičnom poriadku knižnica upraví spôsob, rozsah a úhradu za poskytovanie knižnično-informačných služieb.

¹⁵⁾ § 31 zákona č. 618/2003 Z. z. v znení zákona č. 289/2013 Z. z.

¹⁶⁾ § 488 Občianskeho zákonníka.

§ 17

Medziknižničná výpožičná služba a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba

(1) Medziknižničná výpožičná služba je knižnično-informačná služba, prostredníctvom ktorej knižnica pre svojho používateľa získava knižničný dokument alebo jeho časť z knižničného fondu inej knižnice na území Slovenskej republiky. Národným ústredím medziknižničnej výpožičnej služby je Slovenská národná knižnica.

(2) Medzinárodná medziknižničná výpožičná služba je knižnično-informačná služba, prostredníctvom ktorej knižnica pre svojho používateľa získava knižničný dokument alebo jeho časť z knižničného fondu inej knižnice mimo územia Slovenskej republiky. Pri výpožičke sa postupuje podľa právneho poriadku dodávajúcej krajiny. Národným ústredím medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby je Univerzitná knižnica v Bratislave.

(3) Knižnice sú povinné dodržiavať podmienky poskytovania medziknižničnej výpožičnej služby a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby.

(4) Knižnice sú povinné v rámci medziknižničnej výpožičnej služby a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby vypožičať požadovaný knižničný dokument alebo jeho časť alebo poskytnúť informácie, kde sa požadovaný knižničný dokument nachádza v snahe zabezpečiť všeobecnú dostupnosť publikácií. Poskytnutie knižničného dokumentu môže knižnica obmedziť pri knižničnom dokumente, ktorý je súčasťou konzervačného fondu, alebo je jeho požičiavanie mimo priestoru knižnice obmedzené knižničným a výpožičným poriadkom.

(5) Žiadajúca knižnica preberá zodpovednosť za vypožičané dokumenty od času, keď knižničný dokument opustí požiadajúcu knižnicu, až po moment vrátenia vypožičaného dokumentu požiadanej knižnici. Knižnica je povinná knižničný dokument vrátiť knižnici, ktorá ho zapožičala, v dohodnutej lehote a v zodpovedajúcom stave.

(6) Podrobnosti o poskytovaní medziknižničnej výpožičnej služby určí Slovenská národná knižnica na svojom webovom sídle a podrobnosti o poskytovaní medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby určí Univerzitná knižnica v Bratislave na svojom webovom sídle.

§ 18

Práva knižnice

Knižnica je oprávnená

- a) na účel poskytovania knižnično-informačných služieb spracovávať osobné údaje¹⁷⁾ aktívnych používateľov v rozsahu: meno, priezvisko, titul, adresa trvalého bydliska, adresa prechodného bydliska, dátum a miesto narodenia, číslo dokladu totožnosti a jeho platnosť, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, telefónne číslo, emailová adresa, meno a priezvisko a adresa zákonného zástupcu dieťaťa,
- b) požiadať o odbornú pomoc a usmernenie príslušnú knižnicu s metodickou pôsobnosťou,

¹⁷⁾ § 10 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 84/2014 Z. z.

Komentár

Metodickú pomoc na národnej úrovni poskytuje školským knižniciam a ich zriaďovateľom metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.

Kontaktné údaje: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 06 Bratislava, tel.: 02/68 20 86 10, email: rozalia.cenigova@spgk.sk, www.spgk.sk

Metodickú pomoc a poradenské služby na regionálnej úrovni poskytujú školským knižniciam a ich zriaďovateľom regionálne knižnice, ktoré zároveň upozorňujú na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb. Kontaktné údaje na regionálne knižnice sú uvedené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (<http://www.spgk.sk/?kontakty-1>).

- c) **združovať sa v profesijných záujmových združeniach, konzorciách, ako aj v medzinárodných knižničných a informačných systémoch,**
- d) **vytvárať podľa potreby svoje pobočky na základe predchádzajúceho písomného súhlasu zriaďovateľa knižnice alebo zakladateľa knižnice.**

§ 19

Odborný zamestnanec knižnice

(1) Odborné knižničné činnosti knižnice zabezpečuje odborný zamestnanec knižnice s vysokoškolským vzdelaním alebo so stredoškolským vzdelaním, ktorý má osobitnú odbornú spôsobilosť.

(2) Osobitná odborná spôsobilosť na účely tohto zákona je súhrn teoretických vedomostí, znalostí odborných štandardov, procesov a všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich činnosť knižnice.

§ 20

Financovanie knižnice

(1) Financovanie knižnice zriadenej podľa osobitného predpisu³⁾ upravuje osobitný predpis.¹⁸⁾

- (2) Zdrojmi financovania knižnice zriadenej podľa osobitného predpisu³⁾ môžu byť**
- a) **dotácie zo štátneho rozpočtu,¹⁹⁾ dotácie z rozpočtu obce alebo dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku,**
 - b) **príjmy za knižnično-informačné služby podľa § 16,**
 - c) **finančné zdroje prijaté od iných osôb formou dotácie alebo grantu,**
 - d) **príspevky z rozpočtov obcí na nákup knižničného fondu, ak regionálna knižnica plní aj funkciu mestskej knižnice,**
 - e) **iné príjmy.**

¹⁸⁾ Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 523/2004 Z. z.

¹⁹⁾ Napríklad zákon č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v znení zákona č. 79/2013 Z. z.

(3) Dotácie alebo granty, ktoré sú štátnou pomocou, možno knižnici podľa tohto zákona poskytnúť len v súlade s osobitnými predpismi v oblasti štátnej pomoci.

§ 25

Zoznam knižníc

(1) Zoznam knižníc vedie ministerstvo.

(2) Zoznam knižníc je prístupný verejnosti na webovom sídle ministerstva.

Komentár

Webová stránka Zoznamu knižníc Slovenskej republiky:

<http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/kulturne-dedicstvo-/kniznicny-system/kniznice-156.html>

(3) Návrh na zápis do zoznamu knižníc je povinný podať zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice, ktorá poskytuje knižnično-informačné služby v súlade s týmto zákonom.

(4) Návrh na zápis do zoznamu knižníc sa podáva na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2.

(5) Zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je povinný oznámiť ministerstvu každú zmenu údajov, a to najneskôr do 60 dní odo dňa, keď k zmene došlo.

(6) Ministerstvo vyznačí v zozname knižníc zrušenie knižnice na základe oznámenia zriaďovateľa knižnice alebo zakladateľa knižnice o zrušení knižnice v súlade s týmto zákonom.

§ 26

Ministerstvo

Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy pre kultúrne dedičstvo a knihovníctvo

- a) riadi a koordinuje výkon štátnej správy v oblasti knižníc a ochrany historických knižničných dokumentov a historických knižničných fondov,
- b) vytvára právne a organizačné podmienky na zabezpečenie a rozvoj knižničného systému,
- c) určuje strategické a koncepčné smery rozvoja knižničného systému a poskytovania knižnično-informačných služieb,
- d) utvára podmienky na informatizáciu knižníc a ich zapojenie do štátneho informačného systému,
- e) vykonáva úlohy štátnej štatistiky v oblasti knižníc v rozsahu danom programom štátnych štatistických zisťovaní,²⁸⁾
- f) zabezpečuje štátny odborný dohľad a kontrolu,
- g) vyhlasuje a zrušuje vyhlásenie dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond,
- h) udeľuje povolenie na dočasný vývoz historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu z colného územia Európskej únie,

²⁸⁾ Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.

- i) vydáva záväzné stanovisko k zrušeniu alebo k zlúčeniu knižnice s inou knižnicou podľa § 4 ods. 3,
- j) ukladá pokuty podľa § 27 a 28.

§ 28

Iné správne delikty

- (1) Ministerstvo uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe-podnikateľovi pokutu**
- a) do 700 eur za porušenie povinností podľa § 4 ods. 2 písm. a), b), g) a i), § 12 ods. 4, § 14 ods. 1, § 17 ods. 3 a § 25 ods. 5.

Komentár

Ministerstvo uloží zriaďovateľovi školskej knižnice pokutu za porušenie:

- povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. a) – za nevydanie štatútu školskej knižnice,
 - povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. b) – za neoznámenie Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky zriadenie školskej knižnice na predpísanom tlačive najneskôr do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti alebo za neoznámenie Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky v písomnej forme zrušenie školskej knižnice najneskôr do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti,
 - povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. g) – za porušenie povinnosti systematicky dopĺňať, odborne evidovať, spracovávať, uchovávať, ochraňovať, využívať a sprístupňovať svoj knižničný fond,
 - povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. i) – za neponúknutie vyradených knižničných dokumentov alebo knižničného fondu školskej knižnice, ktorá sa zrušila iným knižniciam,
 - povinnosti podľa § 14 ods. 1 – za nevykonávanie revízie knižničného fondu,
 - povinnosti podľa § 17 ods. 3 – za nedodržanie podmienok poskytovania medziknižničnej výpožičnej služby,
 - povinnosti podľa § 25 ods. 5 – za porušenie povinnosti písomne oznámiť listom Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky každú zmenu údajov, a to najneskôr do 60 dní odo dňa, keď k zmene došlo.
- b) do 2 000 eur za porušenie povinností podľa § 4 ods. 2 písm. k) a ods. 3, § 13 ods. 1, § 16 ods. 10, § 21 ods. 2 a 6, § 23 ods. 2, § 29 ods. 5 a 6,

Komentár

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky uloží zriaďovateľovi školskej knižnice pokutu za porušenie:

- povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. k) – za neumožnenie výkonu štátneho odborného dohľadu a kontroly a poskytnutia potrebnej súčinnosti,
- povinnosti podľa § 13 ods. 1 – za porušenie povinnosti vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov zaradených do knižničného fondu bez ohľadu na formu nosiča,
- povinnosti podľa § 16 ods. 10 – za porušenie povinnosti vypracovania a umiestnenia na verejne prístupnom mieste knižničného a výpožičného poriadku a v súlade s ním poskytovania knižnično-informačných služieb,
- povinnosti podľa § 29 ods. 5 – za porušenie povinnosti zriaďovateľa školskej knižnice poskytnúť Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky pravdivé a úplné informácie alebo podklady a súčinnosť, a to v rozsahu potrebnom na výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly v lehote určenej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky,

- *povinnosti podľa § 29 ods. 6 – za porušenie povinnosti umožniť výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly a poskytnutia potrebnej súčinnosti.*

e) **do 50 000 eur za porušenie povinností podľa § 24.**

(2) Ministerstvo pri ukladaní pokuty prihliada najmä na závažnosť, spôsob, trvanie a následky protiprávneho konania, na porušenie viacerých povinností a na opakované porušenie povinností.

(3) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa ministerstvo dozvedelo o porušení povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinnosti.

(4) Pokutu možno uložiť aj opakovane do jedného roka odo dňa, keď sa mala povinnosť uložená v rozhodnutí splniť.

(5) Pokuta uložená podľa tohto zákona je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená. Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.²⁹⁾

(6) Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu.

§ 29

Štátny odborný dohľad a kontrola

(1) Štátny odborný dohľad a kontrolu vykonáva ministerstvo.

(2) Predmetom štátneho odborného dohľadu je dohľad nad dodržiavaním odborných knižničných činností podľa § 12 až 17, § 22 až 25.

(3) Predmetom kontroly³⁰⁾ je dodržiavanie ustanovení tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie.

(4) Ministerstvo pri výkone štátneho odborného dohľadu alebo kontroly je oprávnené
a) **vyžadovať potrebné doklady, údaje, informácie a vysvetlenia, ktoré sa týkajú dodržiavania povinností ustanovených týmto zákonom,**
b) **vstupovať do priestorov knižníc.**

(5) Zriadovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je povinný poskytnúť ministerstvu pravdivé a úplné informácie alebo podklady a súčinnosť, a to v rozsahu potrebnom na výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly v lehote určenej ministerstvom.

(6) Knižnica je povinná umožniť výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly a poskytovať potrebnú súčinnosť.

(7) Osoby, ktoré sú poverené výkonom dohľadu alebo kontroly podľa odseku 1, sú pri výkone tejto činnosti v súlade s osobitným predpisom³⁰⁾

a) **povinné preukázať sa preukazom príslušného orgánu dohľadu alebo kontroly a písomným poverením na výkon dohľadu alebo kontroly,**

³⁰⁾ § 8 až 13 a § 16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

- b) oprávnené požadovať potrebnú súčinnosť, najmä poskytnutie informácií, údajov, písomného vysvetlenia alebo ústneho vysvetlenia, dokladov a príslušných písomných materiálov,
- c) povinné spísať protokol o vykonanom štátnom odbornom dohl'ade alebo kontrole, odovzdať ho a doručiť ho knižnici a jej zriaďovateľovi alebo zakladateľovi knižnice.

§ 31

Prechodné ustanovenia

(1) Knižnica zriadená alebo založená pred 1. júlom 2015 sa považuje za knižnicu zriadenú alebo založenú podľa tohto zákona.

(2) Knižnica evidovaná v zozname knižníc podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2015 sa považuje za knižnicu evidovanú v zozname knižníc podľa tohto zákona.

§ 32

Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení zákona č. 416/2001 Z. z., zákona č. 84/2007 Z. z. a zákona č. 374/2013 Z. z.
2. vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 421/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyrad'ovaní a revízii knižničného fondu v knižniciach.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2015.

Vypracovala: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica, 19. 08. 2015

Aktualizácia v súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyrad'ovaní knižničného fondu v knižniciach: 13. 10. 2016

Dôležité upozornenie

**Stanovisko metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice
nie je právne záväzným výkladom,
pretože záväzne môže zákon v konkrétnych prípadoch vykladať výlučne súd.**

Príloha č. 7 Metodický pokyn pre školské knižnice k vyhláške Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach

**Metodický pokyn pre školské knižnice
k vyhláske Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z.,
ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie
knižničných dokumentov a o revízií a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach**

*(metodické vysvetlivky sú umiestnené vždy priamo
za citovaným textom vyhláske odlišným typom písma)*

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky podľa § 30 zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

(1) V odbornej evidencii knižničných dokumentov (ďalej len „odborná evidencia“) sa vedie každý knižničný dokument zaradený do knižničného fondu bez ohľadu na spôsob nadobudnutia a formu nosiča. Patrí sem najmä kniha, samostatný zväzok diela na pokračovanie, ukončený ročník periodika, hudobnina, rukopis, grafika, obraz, kresba, kartografický knižničný dokument, patentový dokument, firemný dokument, technická norma, audiovizuálny dokument, mikrografický dokument a digitálny dokument. Digitálny dokument sa vedie v odbornej evidencii, ak je na fyzickom nosiči, v elektronickom dátovom úložisku knižnice alebo ak k nemu knižnica nadobudla trvalé prístupové práva.

Komentár

Odborná evidencia sa člení na:

1. základnú odbornú evidenciu,
2. pomocnú odbornú evidenciu.

1. Základná odborná evidencia sa člení na:

- a) prírastkový zoznam,
- b) zoznam úbytkov.

2. Pomocná odborná evidencia sa člení na:

- a) evidenciu výpožičiek,
- b) evidenciu došlých čísiel periodík,
- c) inú odbornú evidenciu (napr. na výmenu publikácií s výmennými partnermi, evidenciu integrovaných zdrojov a iných diel vychádzajúcich na pokračovanie, miestny zoznam knižničného fondu, zoznam deziderát).

Odporúča sa, aby školská knižnica pre potreby ročného štatistického vykazovania viedla aj ďalšie evidencie vo forme denného zápisu o činnosti školskej knižnice. Ide napríklad o evidenciu používateľov, evidenciu návštevníkov, evidenciu prezenčných výpožičiek, evidenciu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. Uvedené evidencie môže školská

knižnica viesť v elektronickej podobe alebo v listinnej podobe (vo viazanom zôšite, ktorý vydáva Štatistické a evidenčné vydavateľstvo tlačív – ŠEVT 11 018 0 Denník o činnosti knižnice).

(2) Odborná evidencia sa vedie v elektronickej podobe alebo listinnej podobe. Štatutárny orgán knižnice, ak je knižnica právnickou osobou, alebo štatutárny orgán právnickej osoby, ak je knižnica jej organizačným útvarom (ďalej len „štatutárny orgán“), alebo iná osoba písomne poverená štatutárnym orgánom určuje rozhodnutím podobu vedenia odbornej evidencie. Ak sa odborná evidencia vedie v elektronickej podobe, knižnica vyhotovuje po skončení kalendárneho roka tlačенý výstup v podobe zviazaného a autorizovaného dokumentu, ktorý podpisuje štatutárny orgán alebo iná osoba písomne poverená štatutárnym orgánom.

Komentár

Riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy, ktorej je školská knižnica organizačným útvarom, určí písomným rozhodnutím podobu vedenia odbornej evidencie. Rozhodne, či bude odborná evidencia vedená v elektronickej podobe alebo listinnej podobe.

*Vedenie odbornej evidencie v elektronickej podobe znamená evidenciu knižničných dokumentov v automatizovanom knižnično-informačnom systéme (napr. knižnično-informačnom systéme Clavius, knižnično-informačnom systéme pre malé a stredné knižnice, knižnično-informačnom systéme Proflib). Školská knižnica je **povinná vyhotoviť** po skončení kalendárneho roka **tlačенý výstup** v podobe zviazaného a autorizovaného dokumentu, ktorý **podpisuje riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy.***

Odporúča sa, aby záznam o autorizácii zviazaného dokumentu tlačенého výstupu obsahoval tieto údaje:

- *rozpätie prírastkových čísiel v prípade prírastkového zoznamu (od prvého zapísaného prírastkového čísla v kalendárnom roku až po posledné zapísané prírastkové číslo k 31. decembru v kalendárnom roku),*
- *rozpätie poradových čísiel v prípade zoznamu úbytkov (od prvého zapísaného poradového čísla v kalendárnom roku až po posledné zapísané poradové číslo k 31. decembru v kalendárnom roku),*
- *dátum autorizácie,*
- *pečiatku školskej knižnice,*
- *podpis školského knihovníka,*
- *podpis riaditeľa školy alebo inej osoby písomnej poverenej riaditeľom školy.*

Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového prírastkového zoznamu v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme, je uvedený v prílohe č. 1.

Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového zoznamu úbytkov v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme, je uvedený v prílohe č. 2.

Vedenie odbornej evidencie v listinnej podobe znamená evidenciu knižničných dokumentov vo viazanom zôšite s predpísanými údajmi, ktoré vydáva Štatistické a evidenčné vydavateľstvo tlačív (ŠEVT 11 015 0 Prírastkový zoznam, ŠEVT 11 052 0 Zoznam úbytkov).

§ 2

- (1) Prírastkový zoznam obsahuje tieto identifikačné údaje o knižničnom dokumente:
- a) **prírastkové číslo,**
 - b) **signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,**
 - c) **meno a priezvisko autora a názov,**
 - d) **vydavateľské údaje**
 1. **miesto vydania,**
 2. **označenie vydavateľa,**
 3. **rok vydania.**
 - e) **cenu,**
 - f) **spôsob nadobudnutia,**
 - g) **dátum zápisu.**

Komentár

*Prírastkový zoznam je základným majetkoprávnym a štatistickým dokladom školskej knižnice. Zápis do prírastkového zoznamu obsahuje tieto **povinné identifikačné údaje** o knižničnom dokumente:*

a) prírastkové číslo,

Prírastkové číslo je poradovým číslom knižničného dokumentu v prírastkovom zozname. Na knižničnom dokumente sa uvádza buď na rube titulného listu, alebo na inom náhradnom liste pod pečiatkou školskej knižnice. Uvádza sa aj na nadobúdacom dokumente.

b) signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,

Školská knižnica je povinná vytvárať signatúru pre každý knižničný dokument, ktorý zaradila do knižničného fondu, a to z dôvodu voľného prístupu používateľov ku knižničnému fondu.

Odporúča sa, aby školská knižnica pri signovaní knižničných dokumentov dodržiavala tieto zásady:

- ***Všetky výtlačky toho istého titulu označovala rovnakou signatúrou. Jednotlivé exempláre odlišila iba písmennými indexmi.***

Príklad vytvorenia signatúry pri diele MORIC, Rudo: Z poľovníckej kapsy

MOR - signatúra prvého výtlačku

MOR/a - signatúra druhého výtlačku

MOR/b - signatúra tretieho výtlačku

- ***Všetky zväzky viacväzkového diela označovala rovnakou základnou signatúrou. Jednotlivé diely označila číselným poradím zväzku a jednotlivé exempláre toho istého zväzku opäť písmennými indexmi.***

Príklad vytvorenia signatúry pri viacväzkovom diele FERKO, Milan: Rinaldo Rinaldini I., FERKO, Milan: Rinaldo Rinaldini II.

FER/1 - signatúra prvého zväzku (výtlačku)

FER/1a - signatúra duplikátu prvého zväzku (výtlačku)

FER/2 - signatúra druhého zväzku (výtlačku)

FER/2a - signatúra duplikátu druhého zväzku (výtlačku)

Signatúru nepridružuje len knižnica, ktorá využíva viazané stavanie knižničného fondu podľa prírastkových čísiel. To znamená, že používatelia nemajú voľný prístup ku knižničnému fondu, ktorý je uložený v knižničných skladoch.

c) meno a priezvisko autora a názov knižničného dokumentu,

Meno a priezvisko autora sa v prírastkovom zozname v listinnej podobe zapisuje v invertovanom tvare (napr. Sloboda, Rudolf). Ak má knižničný dokument viac autorov, uvádza sa len meno prvého autora. Prívetmi dlhé názvy sa môžu zrozumiteľne skrátiteľ. Pri viacväzkových dielach sa uvádza aj číslo zväzku.

d) vydavateľské údaje v rozsahu miesto vydania, označenie vydavateľa a rok vydania,

Označenie vydavateľa sa môže zrozumiteľne skrátiteľ. Rok vydania sa vždy píše arabskými číslicami (napr. 1987, 2000, 2015).

e) cenu,

Cena knižničného dokumentu sa uvádza podľa nadobúdacieho dokladu. Ak cena nie je uvedená, napríklad pri daroch, školská knižnica ju musí stanoviť kvalifikovaným odhadom.

f) spôsob nadobudnutia,

Uvádza sa kúpa, dar, výmena alebo inak.

g) dátum zápisu.

(2) Knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť prírastkový zoznam o tieto identifikačné údaje:

- a) medzinárodné štandardné číslo knihy (ISBN), medzinárodné štandardné číslo seriálu (ISSN) alebo medzinárodné štandardné číslo hudobniny (ISMN),**
- b) jazyk knižničného dokumentu,**
- c) údaje o prílohách,**
- d) poznámka o vyradení.**

(3) Prírastkový zoznam sa vedie tak, aby sa zabezpečila nezameniteľnosť jednotlivých záznamov. Pod jedno prírastkové číslo sa zapisuje len jeden knižničný dokument, ktorý sa označí príslušným prírastkovým číslom.

Komentár

Odporúča sa, aby školská knižnica pri vedení prírastkového zoznamu dodržiavala tieto zásady:

- *Všetky knižničné dokumenty, ktoré školská knižnica chce zaradiť do knižničného fondu, zapisuje v tom poradí, ako ich získala. Pritom každý knižničný dokument musí mať pridelené vlastné jedinečné a neopakovateľné prírastkové číslo, aby sa zabezpečila nezameniteľnosť jednotlivých záznamov. Napríklad ak školská knižnica zakúpi 20 exemplárov z toho istého titulu, vytvorí 20 prírastkových čísiel a urobí 20 záznamov v prírastkovom zozname. Údaj o prílohe knižničného dokumentu je súčasťou záznamu v prírastkovom zozname. Samostatná príloha má identické prírastkové číslo s knižničným dokumentom. Ide napríklad o prílohy na iných médiách, ako je pôvodný knižničný dokument (knihy – cédečko a pod.). Odporúča sa, aby*

oddeliteľná príloha bola označená vlastníckymi údajmi (identické prírastkové číslo, resp. signatúra alebo čiarový kód).

- Prírastkové číslo je **neprenosné**, ani v prípade straty či vyradenia knižničného dokumentu ho školská knižnica nemôže prideliť novému knižničnému dokumentu.
- Zápis do prírastkého zoznamu v listinnej podobe sa robí čitateľne, perom. Nijaký údaj nesmie školská knižnica prelepiť alebo vymazať. Chybný údaj prečiarkne takým spôsobom, aby pôvodný zápis zostal čitateľný, a opravu uvedie v rubrike Poznámka s dátumom a podpisom školského knihovníka.
- Údaje v prírastkovom zozname musia súhlasiť s účtovnými a sprievodnými dokladmi.

(4) Knižnica odborne eviduje knižničný fond spravidla v jednom prírastkovom zozname a v jednom zozname úbytkov. Ak má knižnica viac prírastkových zoznamov a zoznamov úbytkov, vedie ich zoznam.

(5) Zoznam úbytkov obsahuje tieto identifikačné údaje o vyradenom knižničnom dokumente:

- a) poradové číslo,
- b) prírastkové číslo,
- c) signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom.
- d) meno a priezvisko autora a názov,
- e) dátum zápisu do zoznamu úbytkov.

Komentár

Dátum zápisu sa nesmie zamieňať s dňom, kedy bol knižničný dokument navrhnutý na vyradenie. Školská knižnica uvedie deň, v ktorom zápis vykonala.

(6) Knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť zoznam úbytkov o tieto identifikačné údaje:

- a) dôvod vyradenia s odkazom na doklad o vyradení,
- b) cenu.

Komentár

Ak sa školská knižnica rozhodne doplniť zoznam úbytkov o:

- **dôvod vyradenia s odkazom na doklad o vyradení**, tak uvedie dôvod, ktorý členovia vyradovacej komisie uviedli v návrhu na vyradenie vrátane odkazu na poradové číslo, prípadne dátum zápisnice vyradovacej komisie. Ako dôvod vyradenia knižničného dokumentu môže školská knižnica uviesť stratu, obsahovú zastaranosť, poškodenie, duplicitu, multiplicitu knižničného dokumentu.
- **cenu knižničného dokumentu**, tak údaj o cene prevezme z prírastkového zoznamu.

(7) Ak knižnica vyraduje knižničné dokumenty hromadne, možno v zozname úbytkov uviesť iba rozpätie poradových čísiel s odkazom na samostatne spracovaný zoznam vyradených knižničných dokumentov. Zoznam vyradených knižničných dokumentov obsahuje údaje identické s údajmi v zozname úbytkov. Jedno vyhotovenie zoznamu vyradených knižničných dokumentov s presným vyznačením poradových čísiel zo zoznamu úbytkov tvorí neoddeliteľnú súčasť zoznamu úbytkov. Zoznam úbytkov

a zoznam vyradených knižničných dokumentov sa odsúhlasuje podpisom štatutárneho orgánu alebo inej osoby písomne poverenej štatutárnym orgánom.

Komentár

Ak školská knižnica vyraduje hromadne knižničné dokumenty, napíše zoznam vyradených knižničných dokumentov, v ktorom použije na ich označenie poradové čísla, ktoré by mali nasledovať v zozname úbytkov. To znamená, že v zozname vyradených knižničných dokumentov musí mať každý vyradený knižničný dokument svoje samostatné poradové číslo, ktoré musí byť identické s poradovým číslom v zozname úbytkov.

Príklad: *V zozname úbytkov má posledný vyradený knižničný dokument poradové číslo 325. Následne školská knižnica vyradí 50 knižničných dokumentov. V zozname vyradených knižničných dokumentov bude číslovať jednotlivé vyradené knižničné dokumenty od čísla 326 až po číslo 375. V zozname úbytkov v nasledujúcom riadku napíše **rozpätie čísiel 326 – 375 a odkaz na zoznam vyradených knižničných dokumentov**. Potom v priebehu štyroch rokov vyradí ďalšie knižničné dokumenty jednotlivo, napríklad po číslo 499. Následne bude opäť vyradovať hromadne knižničné dokumenty. Zoznam vyradených knižničných dokumentov školská knižnica začne poradovým číslom 500. Tým sa zabezpečí nezameniteľnosť údajov v zozname úbytkov.*

Zoznam vyradených knižničných dokumentov musí obsahovať povinné identifikačné údaje, ako sú: poradové číslo, prírastkové číslo, signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom, meno a priezvisko autora a názov, dátumu zápisu do zoznamu úbytkov.

Zoznam úbytkov a zoznam vyradených knižničných dokumentov sa odsúhlasuje podpisom riaditeľa školy alebo inej osoby písomne poverenej riaditeľom školy.

(8) Zoznam úbytkov sa vedie tak, aby sa zabezpečila nezameniteľnosť jednotlivých záznamov. Podľa potreby knižnice sa vyradenie knižničného dokumentu vyznačí v prírastkovom zozname s uvedením poradového čísla zo zoznamu úbytkov.

Komentár

Odporúča sa, aby školská knižnica pri vedení zoznamu úbytkov dodržiavala nasledujúce zásady:

- **Jednotkou zápisu** v zozname úbytkov je **knižničný dokument**. Ak školská knižnica vyraduje knižničné dokumenty hromadne (napríklad pri revízii knižničného fondu), môže v zozname úbytkov uviesť iba zodpovedajúce prvé a posledné poradové číslo a odkaz na samostatne spracovaný zoznam vyradených knižničných dokumentov. Zoznam vyradených knižničných dokumentov musí obsahovať údaje identické s údajmi v zozname úbytkov, musí tvoriť neoddeliteľnú súčasť zoznamu úbytkov a musí byť podpísaný riaditeľom školy alebo inou osobou písomne poverenou riaditeľom školy.
- **Zápis do zoznamu úbytkov v listinnej podobe sa robí čitateľne, perom.** Nijaký údaj nesmie školská knižnica prelepiť alebo vymazať. Chybný údaj prečiarkne takým spôsobom, aby pôvodný zápis zostal čitateľný, a opravu uvedie v rubrike Poznámka s dátumom a podpisom školského knihovníka.
- Zoznam úbytkov školská knižnica **neprepisuje**.

Podľa potreby školskej knižnice sa vyradenie knižničného dokumentu môže vyznačiť aj v prírastkovom zozname s uvedením poradového čísla zo zoznamu úbytkov. Napríklad v prírastkovom zozname, ktorý má listinnú podobu, školský knihovník prečiarkne prírastkové číslo a v rubrike Poznámka uvedie **Vyradené, pozri zoznam úbytkov č.** (napíše poradové číslo zo zoznamu úbytkov).

(9) Prírastkový zoznam a zoznam úbytkov sa trvalo uchovávajú v knižnici po celý čas jej existencie.

Komentár

Prírastkový zoznam a zoznam úbytkov sú neoddeliteľnou súčasťou knižničného fondu. Školská knižnica ich musí uchovávať počas celej svojej existencie. Pri zrušení školskej knižnice v súlade s platnou legislatívou naloží riaditeľ školy s prírastkovým zoznamom a so zoznamom úbytkov podľa registratúrneho poriadku školy. Odporúča sa, aby prírastkový zoznam a zoznam úbytkov boli uložené podľa možnosti v trezore alebo v plechovej skrini, aby boli zabezpečené nielen pred odcudzením, ale aj pred poškodením.

(10) Podkladom pre základnú odbornú evidenciu je

- a) nadobúdaci doklad,
- b) doklad o vyradení,
- c) doklad o revízii.

Komentár

Podkladom pre základnú odbornú evidenciu knižničného dokumentu je:

a) nadobúdaci doklad vo forme:

- faktúry za knižničné dokumenty nadobudnuté kúpou,
- dodacieho listu za knižničné dokumenty získané výmenou. Ak školská knižnica nemá dodací list, vyhotoví náhradný doklad, t. z. fiktívny dodací list,
- darovacej zmluvy za knižničné dokumenty získané darom. Ak školská knižnica nedostala darovaciu zmluvu, vyhotoví náhradný dokument, v ktorom uvedie okrem obvyklých nadobúdacích údajov (autor, názov atď.) aj meno darcu, adresu a dátum. Ak je darca anonymný, uvedie túto skutočnosť v náhradnom doklade.
- zmluvy o bezodplatnom prevode, ak školská knižnica získala knižničné dokumenty od inej inštitúcie bezodplatným prevodom majetku.

c) doklad o vyradení,

Za doklad o vyradení knižničných dokumentov sa považuje napríklad príloha protokolu vyradovacej komisie, v ktorej sú uvedené knižničné dokumenty vyradované z knižničného fondu.

d) doklad o revízii.

Za doklad o revízii sa považuje zápisnica o výsledku revízie knižničného fondu a príloha so zoznamom knižničných jednotiek navrhnutých na vyradenie.

§ 3

(1) Pomocná odborná evidencia sa člení na

- a) evidenciu výpožičiek,

- b) evidenciu došlých čísel periodík,
- c) inú odbornú evidenciu.

Komentár

Pomocná odborná evidencia nepatrí medzi majetkoprávne evidencie školskej knižnice. Z hľadiska školskej knižnice tvorí len dočasnú evidenciu, v ktorej sa zaznamenávajú aktuálne informácie, platné len po určitú dobu. Lehota uloženia jednotlivých pomocných odborných evidencií je určená v registratúrnom poriadku školy.

Do inej odbornej evidencie patrí napríklad výmena publikácií s výmennými partnermi, evidencia integrovaných zdrojov a iných diel vychádzajúcich na pokračovanie, miestny zoznam knižničného fondu, zoznam deziderát.

(2) Evidencia výpožičiek obsahuje

- a) meno a priezvisko používateľa, číslo čitateľského preukazu alebo identifikačnej karty používateľa,
- b) prírastkové číslo alebo signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom, alebo identifikačný kód knižničného dokumentu,
- c) dátum výpožičky a dátum vrátenia vypožičaného knižničného dokumentu.

Komentár

Školská knižnica vedie evidenciu absenčných výpožičiek, to znamená evidenciu výpožičiek mimo priestorov školskej knižnice (napr. do školských kabinetov, domov) podľa nasledujúcich druhov knižničných dokumentov:

- odborná literatúra a krásna literatúra,
- periodiká,
- audiovizuálne a elektronické dokumenty,
- iné špeciálne dokumenty.

*V súlade s ročným štatistickým vykazovaním sa odporúča, aby školská knižnica každý deň evidovala buď v písomnej podobe, alebo v elektronickej podobe, ak vlastní automatizovaný knižnično-informačný systém, **absenčné výpožičky uvedených druhov knižničných dokumentov v rámci kategórií** žiaci, pedagogickí a odborní zamestnanci a ostatní registrovaní používatelia.*

*Školská knižnica je **oprávnená** za účelom poskytovania knižnično-informačných služieb **spracovávať osobné údaje aktívnych používateľov v rozsahu:** meno, priezvisko, titul, adresa trvalého bydliska, adresa prechodného bydliska, dátum a miesto narodenia, číslo dokladu totožnosti a jeho platnosť, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, telefónne číslo, emailová adresa, meno a priezvisko a adresa zákonného zástupcu dieťaťa (žiaka do 15 rokov). Na spracovávanie ďalších osobných údajov sa vyžaduje súhlas používateľa. V prípade, že používateľ súhlas neposkytne, školská knižnica mu nemôže odoprieť poskytnutie knižnično-informačných služieb v súlade s § 11 ods. 3 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.*

(3) Jednotlivé došlé čísla periodík sa evidujú v pomocnej odbornej evidencii, ktorá obsahuje

- a) názov, podnázov, rok, ročník, periodicitu a medzinárodné štandardné číslo seriálu (ISSN),
- b) vyznačenie došlých čísel periodík,

- c) údaje o dodávateľovi,
- d) cenu.

Komentár

Pomocná evidencia periodík poskytuje školskej knižnici prehľad o dodaných číslach periodík, umožňuje kontrolu a včasnú reklamáciu nedodaných čísiel periodík a informuje o odoberaných tituloch periodík. Pomocná evidencia periodík sa zvyčajne vedie na kartách, ktoré vydáva Štatistické a evidenčné vydavateľstvo tlačív (ŠEVT 11 026 0B Evidencia časopisov, ŠEVT 11 027 0B Evidencia novín).

Školská knižnica v pomocnej evidencii periodík eviduje len tie dochádzajúce periodiká, ktoré dostáva priamo do školskej knižnice. Neeviduje tie, ktoré odberá škola do zborovne alebo do jednotlivých kabinetov školy.

Po ukončení príslušného roka alebo ročníka sa pomocná evidencia periodík uzavrie a uchováva podľa registratúrneho poriadku školy. Zviazané periodiká školská knižnica zapíše do prírastkového zoznamu.

(4) Ak knižnica realizuje výmenu publikácií s výmennými partnermi, dokumenty získané a odosielané na výmenu sa evidujú v pomocnej evidencii, ktorá obsahuje

- a) poradové číslo,
- b) meno a priezvisko autora, názov, miesto a rok vydania,
- c) dátum zápisu,
- d) cenu,
- e) údaje o odoslaní,
- f) odkaz na doklad o nadobudnutí.

Komentár

Školská knižnica každý získaný alebo odosielaný knižničný dokument na výmenu môže evidovať na samostatných listoch. Odporúča sa, aby si pre každého výmenného partnera vyhotovila samostatné evidenčné listy, na ktorých by uvádzala názov a presnú adresu inštitúcie, stručné údaje o uzavretí zmluvy, o výmene a podmienkach výmenného styku.

§ 4

(1) Revíziou knižničného fondu sa zisťuje a odstraňuje nesúlad medzi odbornou evidenciou knižničného fondu a skutočným stavom knižničného fondu. Plán čiastkových ročných revízií sa určuje štatutárnym orgánom alebo inou osobou písomne poverenou štatutárnym orgánom tak, aby sa zabezpečila úplnosť revízie knižničného fondu podľa § 14 ods. 2 zákona.

Komentár

Školská knižnica je v zmysle zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „knižničný zákon“) povinná vykonávať pravidelnú revíziu knižničného fondu a mimoriadnu revíziu knižničného fondu v prípadoch uvedených v § 14 ods. 2 písm. b) knižničného zákona, pričom vykonanie mimoriadnej revízie knižničného fondu nahrádza pravidelnú revíziu knižničného fondu.

Školská knižnica uskutočňuje **pravidelnú revíziu** v úplnosti každých päť rokov, ak vo svojom knižničnom fonde eviduje menej ako 50 000 knižničných dokumentov. V prípade, že sa jedná o školskú knižnicu zlúčenú s obecnou knižnicou a ktorej knižničný fond presahuje nad 50 000 knižničných dokumentov (knižničný fond obecnej knižnice sa stal súčasťou knižničného fondu školskej knižnice), školská knižnica je povinná uskutočniť revíziu knižničného fondu v úplnosti každých desať rokov.

Mimoriadnu revíziu vykonáva školská knižnica buď na príkaz riaditeľa školy alebo inej osoby písomne poverenej riaditeľom školy, alebo ak je potrebné zistiť skutočný stav knižničného fondu po mimoriadnej udalosti (napr. násilné vniknutie do školskej knižnice) alebo po premiestnení školskej knižnice. Okrem uvedených skutočností sa odporúča nariadiť vykonanie revízie knižničného fondu aj v prípade, ak sa má zlúčiť školská knižnica s obecnou knižnicou (knižničný fond školskej knižnice sa začlení do knižničného fondu obecnej knižnice), alebo v prípade, že má dôjsť k zlúčeniu obecnej knižnice so školskou knižnicou (knižničný fond obecnej knižnice sa začlení do knižničného fondu školskej knižnice).

(2) Revíziu knižničného fondu vykonáva revízna komisia. Revízna komisia je zložená najmenej z troch členov. Predsedu a ďalších členov revíznej komisie vymenúva a odvoláva štatutárny orgán alebo iná osoba písomne poverená štatutárnym orgánom. V knižnici, v ktorej to rozsah knižničného fondu vyžaduje, zabezpečuje revíziu samostatné pracovisko knižnice.

Komentár

Revíziu knižničného fondu vykonáva **revízna komisia**, ktorá je zložená najmenej z troch členov. Predsedu a ďalších členov revíznej komisie vymenúva a odvoláva riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy.

Odporúča sa, aby revízna komisia pred vykonaním samotnej revízie knižničného fondu:

- **určila časový plán** uskutočnenia revízie knižničného fondu (uvedie sa dátum začatia a skončenia revíznych prác),
- **stanovila spôsob uskutočnenia** revízie knižničného fondu (či sa revízia knižničného fondu uskutoční pri zatvorení školskej knižnice, alebo pri výpožičnej prevádzke),
- **zhromaždila evidenčné podklady** z predchádzajúcej revízie knižničného fondu,
- **skontrolovala, či sa uskutočnili všetky opatrenia**, ktoré navrhla revízna komisia pri predchádzajúcej revízii knižničného fondu (napr. či boli odpísané všetky knižničné dokumenty, ktoré boli určené na vyradenie z knižničného fondu; či bola dopísaná v prírastkovom zozname signatúra ku všetkým knižničným dokumentom, ktoré sa nachádzajú vo voľnom výbere; či sa začala v prírastkovom zozname uvádzať cena knižničného dokumentu).

(3) Podkladom na revíziu knižničného fondu je prírastkový zoznam a pomocné odborné evidencie. V knižniciach s elektronickým spracovaním knižničného fondu môže byť podkladom na revíziu výstup z databázy údajov o knižničnom fonde usporiadaný podľa prírastkových čísiel alebo signatúr.

Komentár

Podkladom na vykonanie revízie knižničného fondu je **prírastkový zoznam a pomocné odborné evidencie** (napr. evidencia absenčných výpožičiek, zoznam kníh zaslaných na knihárske spracovanie, miestny zoznam knižničného fondu).

V školských knižniciach, ktoré spracúvajú elektronickým spôsobom knižničný fond (napr. automatizovaným spôsobom v knižnično-informačnom systéme Clavius, knižnično-informačnom systéme pre malé a stredné knižnice, knižnično-informačnom systéme Proflib), môže byť podkladom na revíziu knižničného fondu **výstup z databázy údajov o knižničnom fonde** (prírastkový zoznam), ktorý je usporiadaný podľa **prírastkových čísiel alebo signatúr**.

Ak členovia revíznej komisie vykonávajú revíziu knižničného fondu podľa prírastkového zoznamu, ktorý je v listinnej podobe, tak sú povinní vykonať nasledujúce úkony:

- **Porovnať prírastkový zoznam so zoznamom úbytkov a jeho dokladovou časťou.** Zistiť, či sú všetky úbytky knižničných dokumentov zachytené odkazmi v prírastkovom zozname.
- **Porovnať prírastkový zoznam s evidenciou absenčných výpožičiek, prípadne so zoznamom kníh zaslaných na knihárske spracovanie a pripojiť záznam o revízii knižničného fondu do rubriky Poznámka v prírastkovom zozname.** Záznam o revízii obsahuje skratku R a rok revízie (napr. R 2016).
- **Pristúpiť k regálovej revízii knižničného fondu.** To znamená, že jeden člen revíznej komisie vyberá knižničné dokumenty z police, hlási prírastkové číslo a signatúru. Následne pri každom revidovanom knižničnom dokumente uvedie záznam o revízii (napr. R 2016). Záznam o revízii vykoná buď revíznou pečiatkou, alebo ručne perom na prídoštie zadnej dosky väzby revidovaného knižničného dokumentu. Druhý člen revíznej komisie kvôli kontrole hlási meno a priezvisko autora a názov revidovaného knižničného dokumentu. Zároveň zaznamenáva **revidované knižničné dokumenty v prírastkovom zozname**. To znamená, že do rubriky **Poznámka v prírastkovom zozname pripája záznam o revízii knižničného fondu** (napr. R 2016) buď revíznou pečiatkou, alebo ručne perom.

Knižničné dokumenty, ktoré členovia revíznej komisie nenašli zaznamenané ani v evidencii výpožičiek alebo ani v zozname kníh zaslaných na knihárske spracovanie, zapíšu do **zoznamu chýbajúcich knižničných dokumentov**.

Zoznam chýbajúcich knižničných dokumentov obsahuje: poradové číslo, prírastkové číslo, signatúru, meno a priezvisko autora a názov, poznámku a dátum zápisu.

Pri elektronickej revízii knižničného fondu dodržiava revízna komisia predpísaný postup v rámci daného automatizovaného knižnično-informačného systému. Pri každom revidovanom knižničnom dokumente vykoná záznam o revízii (napr. R 2016) buď revíznou pečiatkou, alebo ručne perom na prídoštie zadnej dosky väzby revidovaného knižničného dokumentu.

Drobné nedostatky, ktoré zistia členovia revíznej komisie, napríklad nesprávne zaradené knižničné dokumenty alebo chyby pri signovaní knižničného dokumentu, okamžite opravia.

(4) O výsledku revízie sa vyhotovuje zápisnica, ktorú podpisujú všetci členovia revíznej komisie.

- (5) Zápisnica o výsledku revízie obsahuje**
- a) záznam o časovom úseku vykonania komplexnej revízie, čiastkovej revízie alebo mimoriadnej revízie,
 - b) mená a priezviská členov revíznej komisie,
 - c) spôsob vykonania revízie,
 - d) rozsah revízie, najmä označenie časti revidovaného knižničného fondu, a počet revidovaných knižničných dokumentov,
 - e) zistené skutočnosti,
 - f) návrh na odstránenie nedostatkov zistených revíziou, lehotu na odstránenie nedostatkov zistených revíziou a prílohu so zoznamom knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie, ktorá obsahuje identifikačné údaje podľa § 2 ods. 5 písm. a) až d).

Komentár

V zápisnici o výsledku revízie knižničného fondu sa uvedie:

- a) *záznam o časovom úseku vykonania komplexnej revízie, čiastkovej revízie alebo mimoriadnej revízie,*

Dátum začatia a skončenia revíznych prác pri komplexnej revízii, čiastkovej revízii alebo mimoriadnej revízii.

- b) *mená a priezviská členov revíznej komisie,*

Uvedú sa celé mená vrátane názvu zamestnávateľa.

- c) *spôsob vykonania revízie,*

Uvedie sa druh revízie knižničného fondu (pravidelná revízia, čiastková revízia alebo mimoriadna revízia), použité základné odborné evidencie (prírastkový zoznam, zoznam úbytkov) a pomocné odborné evidencie (evidencia absenčných výpožičiek, zoznam kníh zaslaných na knižničné spracovanie a pod.) a technika revízie knižničného fondu (spôsob porovnania knižničného fondu s jeho základnou odbornou evidenciou a pomocnou odbornou evidenciou).

- d) *rozsah revízie, najmä označenie časti revidovaného knižničného fondu, a počet revidovaných knižničných dokumentov,*

Uvedie sa, či sa revidoval celý knižničný fond alebo len časť knižničného fondu.

- e) *zistené skutočnosti,*

V zápisnici sa uvedie celkový počet chýbajúcich knižničných dokumentov. Ich zoznam tvorí neoddeliteľnú súčasť zápisnice. Za chýbajúci knižničný dokument sa považuje knižničný dokument, ktorý je v prírastkovom zozname zaznamenaný, v čase revízie knižničného fondu nie je v knižničnom fonde fyzicky prítomný, a nie je o ňom ani záznam v pomocnej odbornej evidencii.

- f) *návrh na odstránenie nedostatkov zistených revíziou, lehotu na odstránenie nedostatkov zistených revíziou a prílohu so zoznamom knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie, ktorá obsahuje tieto povinné identifikačné údaje:*

1. poradové číslo,

2. prírastkové číslo,

3. signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,

4. meno a priezvisko autora a názov.

Návrh na odstránenie nedostatkov zistených revíziou musí obsahovať analýzu stavu uchovávaní a ochrany knižničného fondu v školskej knižnici, takisto posúdenie správnosti a relevantnosti vedenia základnej odbornej evidencie a pomocnej odbornej evidencie, mená a priezviská zodpovedných osôb, termíny odstránenia zistených nedostatkov. Pri stanovení termínov je vhodné brať do úvahy dobu, počas ktorej sa môže školská knižnica pokúsiť nájsť chýbajúce knižničné dokumenty. V prípade, ak školská knižnica potrebuje opätovne získať do knižničného fondu niektoré chýbajúce knižničné dokumenty, ktoré uviedla v zozname chýbajúcich knižničných dokumentov, tak vyhotoví zoznam deziderát, do ktorého zapíše základné identifikačné údaje o týchto knižničných dokumentoch.

*Zápisnica o výsledku revízie knižničného fondu sa predkladá riaditeľovi školy alebo inej osobe písomne poverenej riaditeľom školy na odsúhlasenie vyradenia stratených, poškodených, zastaraných alebo trvalo neprístupných knižničných dokumentov z knižničného fondu a na odstránenie nedostatkov zistených revíziou knižničného fondu. K zápisnici o výsledku revízie knižničného fondu sa prikladá aj **záznam o odstránení nedostatkov zistených revíziou.***

Vzor zápisnice o výsledku revízie knižničného fondu je uvedený v prílohe č. 3.

Vzor zoznamu knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie je uvedený v prílohe č. 4.

(6) Zápisnica o výsledku revízie je podkladom na vyradenie stratených, poškodených, zastaraných alebo trvalo neprístupných knižničných dokumentov z knižničného fondu a na odstránenie nedostatkov zistených revíziou.

(7) Záznam o odstránení nedostatkov zistených revíziou sa prikladá k zápisnici o výsledku revízie.

§ 5

(1) Podkladom na vyradenie knižničných dokumentov z knižničného fondu je aj zoznam knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie, ktorý obsahuje identifikačné údaje podľa § 2 ods. 5 písm. a) až d) s uvedením dôvodu vyradenia.

Komentár

*Podkladom na vyradenie knižničných dokumentov z knižničného fondu je aj **zoznam knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie, ktorý obsahuje tieto povinné identifikačné údaje o knižničnom dokumente:***

- a) poradové číslo,*
- b) prírastkové číslo,*
- c) signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,*
- d) meno a priezvisko autora a názov,*
- e) dôvod vyradenia.*

(2) Návrh na vyradenie a zoznam vyradovaných knižničných dokumentov vypracúva vyradovacia komisia zložená najmenej z troch členov. Predsedu a ďalších členov vyradovacej komisie vymenúva a odvoláva štatutárny orgán alebo iná osoba písomne

poverená štatutárnym orgánom. Návrh na vyradenie knižničných dokumentov podpisujú členovia vyrad'ovacej komisie.

Komentár

Návrh na vyradenie a zoznam vyrad'ovaných knižničných dokumentov je výsledkom práce vyrad'ovacej komisie, ktorá musí byť zložená najmenej z troch členov. Predsedu i ďalších členov vyrad'ovacej komisie vymenúva a odvoláva riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy.

(3) Na základe návrhu vyrad'ovacej komisie a rozhodnutia štatutárneho orgánu alebo inej osoby písomne poverenej štatutárnym orgánom sa knižničný dokument vyrad'uje.

Komentár

Vzor zoznamu vyradených knižničných dokumentov je uvedený v prílohe č. 5.

(4) Vyradený knižničný dokument sa odpisuje záznamom v zozname úbytkov a podľa potreby knižnice záznamom v prírastkovom zozname.

Komentár

*Na základe návrhu vyrad'ovacej komisie a rozhodnutia riaditeľa školy alebo inej osoby písomne poverenej riaditeľom školy sa knižničný dokument vyrad'uje. Vyradený knižničný dokument školská knižnica odpisuje záznamom v zozname úbytkov a podľa potreby ho môže takisto odpísať aj záznamom v prírastkovom zozname. Napríklad ak školská knižnica odpisuje vyradený knižničný dokument záznamom v prírastkovom zozname v listinnej podobe, tak školský knihovník prečiarkne prírastkové číslo v prírastkovom zozname a v rubrike Poznámka uvedie **Vyradené, pozri zoznam úbytkov č.** (napíše poradové číslo zo zoznamu úbytkov).*

*Školská knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby **doplniť zoznam úbytkov** o dôvod vyradenia s odkazom na doklad o vyradení (uvedie sa dôvod, ktorý členovia vyrad'ovacej komisie uviedli v návrhu na vyradenie spolu s dátumom zápisnice uvedenej komisie) a cenu knižničného dokumentu (údaj o cene sa prevezme z prírastkového zoznamu).*

*Pri hromadnom vyrad'ovaní knižničných dokumentov môže školská knižnica v zozname úbytkov uviesť **iba rozpätie poradových čísiel s odkazom na samostatne spracovaný zoznam vyradených knižničných dokumentov**, pretože zoznam vyradených knižničných dokumentov bude obsahovať údaje zhodné s údajmi v zozname úbytkov. Jedno vyhotovenie takého zoznamu s presným vyznačením poradových čísiel zo zoznamu úbytkov **tvorí neoddeliteľnú súčasť zoznamu úbytkov**.*

*Školská knižnica je **povinná vyradený knižničný dokument podľa § 14 odseku 5 písm. a) knižničného zákona ponúknuť iným knižniciam**. Prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervačný fond a ktoré sú právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu (§ 3 až 5 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov). Z uvedeného dôvodu školská knižnica **prednostne posiela zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi knižniciam s konzervačným fondom**, ktoré sú povinné odpovedať na ponuku najneskôr do 60 kalendárnych dní od doručenia ponuky.*

Zoznam knižníc s konzervačným fondom a s kontaktnými mailovými adresami

<i>Slovenská národná knižnica</i>	akvizicia@snk.sk
<i>Univerzitná knižnica v Bratislave</i>	knihy@ulib.sk
<i>Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied</i>	akvizicia@savba.sk
<i>Centrum vedecko-technických informácií SR</i>	sekretariat@cvtisr.sk
<i>Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici</i>	svkbb@svkvv.eu
<i>Štátna vedecká knižnica v Košiciach</i>	svkk@svkk.sk
<i>Štátna vedecká knižnica v Prešove</i>	kniznica@svkpo.gov.sk
<i>Parlamentná knižnica Národnej rady Slovenskej republiky</i>	parlamentna.kniznica@nrsr.sk

Tým, že sa vyradené knižničné dokumenty podľa knižničného zákona ponúkajú prednostne knižniciam s konzervačnou funkciou, sa sleduje zachovanie kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky v úplnosti. Až v prípade nezájmu knižníc s konzervačným fondom o vyradené knižničné dokumenty, školská knižnica posielala zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi webmasterke portálu InfoLib Janke Némethyovej. Kontaktná emailová adresa: janka.nemethyova@cvtisr.sk. Vyradené knižničné dokumenty školská knižnica ponúka iným knižniciam formou výmeny alebo bezodplatným prevodom. V prípade, ak neprejaví záujem o vyradené knižničné dokumenty iná knižnica do 14 kalendárnych dní od zverejnenia zoznamu vyradených knižničných dokumentov na portáli InfoLibu, môže školská knižnica ponúknuť vyradené knižničné dokumenty napríklad na predaj do antikvariátu alebo individuálnym záujemcom, darovať, respektíve odovzdať do zberu. O naložení s vyradenými knižničnými dokumentmi musí mať školská knižnica príslušné doklady (napr. zmluvy o bezodplatnom prevode, príjmové doklady), ktoré sa uschovávajú v dokladovej časti zoznamu vyradovaných knižničných dokumentov.

§ 6

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júla 2016.

Marek Mad'arič v. r.

Vypracovala: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica, 30. 08. 2016; doplnenie, 13. 10. 2016

Prílohy k metodickému pokynu:

Príloha č. 1 Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového prírastkového zoznamu v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme

Príloha č. 2 Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového zoznamu úbytkov v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme

Príloha č. 3 Vzor zápisnice o výsledku revízie knižničného fondu

Príloha č. 4 Vzor zoznamu knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie

Príloha č. 5 Vzor zoznamu vyradených knižničných dokumentov

Príloha č. 1 Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového prírastkového zoznamu v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme

Čiastkový prírastkový zoznam č. za rok 2016

Tento prírastkový zoznam má strán. Obsahuje záznamy o knižničných dokumentoch od prírastkového čísla po prírastkové číslo od 12. januára 2016 do 16. decembra 2016. Prírastkový zoznam bol riadne uzatvorený a autorizovaný dňa 16. decembra 2016.

V Ábelovej 16. decembra 2016

Prírastkový zoznam viedla:

Mgr. Eva Adamovská
Meno a priezvisko

školská knihovníčka

Adamovská
podpis

Schválil:

PaedDr. Adam Novotný
Meno a priezvisko

riaditeľ

Novotný
podpis

odtlačok pečiatky školskej knižnice

Príloha č. 2 Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového zoznamu úbytkov v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme

Čiastkový zoznam úbytkov č. za rok 2016

Tento zoznam úbytkov má strán. Obsahuje záznamy o vyradených knižničných dokumentoch od poradového čísla po poradové číslo od 12. januára 2016 do 16. decembra 2016. Súčasťou zoznamu úbytkov je príloha č. 1 Zoznam vyradených knižničných dokumentov, ktorý obsahuje úbytky od poradového čísla 15. až po poradové číslo 57.

Zoznam úbytkov bol riadne uzatvorený a autorizovaný dňa 16. decembra 2016.

V Ábelovej 16. decembra 2016

Zoznam úbytkov viedla:

Mgr. Eva Adamovská

Meno a priezvisko

školská knihovnička

Adamovská

podpis

Schválil:

PaedDr. Adam Novotný

Meno a priezvisko

riaditeľ

Novotný

podpis

odtlačok pečiatky školskej knižnice

Príloha č. 3 Vzor zápisnice o výsledku revízie knižničného fondu

ZÁPISNICA O VÝSLEDKU REVÍZIE KNIŽNIČNÉHO FONDU

Na základe príkazu riaditeľa Základnej školy v Ábelovej PaedDr. Adama Novotného zo dňa 06. 06. 2016 sa v zmysle § 14 ods. 2 písm. a) zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. sa v **Školskej knižnici Základnej školy v Ábelovej** uskutočnila **pravidelná revízia knižničného fondu** v čase od 01. 07. do 22. 07. 2016.

Na základe vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach, menoval riaditeľ školy trojčlennú revíznu komisiu v zložení:

Mgr. Viera Áčová, **predseda** revíznej komisie,
Mgr. Eva Adamovská, **člen** revíznej komisie,
Mgr. Ján Hlavatý, **člen** revíznej komisie.

Použitá základná a pomocná odborná evidencia:

- prírastkový zoznam,
- zoznam úbytkov,
- evidencia absenčných výpožičiek,
- zoznam kníh zaslaných na knihárske spracovanie.

Technika revízie:

Každý revidovaný knižničný dokument bol porovnaný so záznamom v prírastkovom zozname. Nepřítomnosť knižničných dokumentov sa overovala v evidencii absenčných výpožičiek a v zozname kníh zaslaných na knihárske spracovanie.

Rozsah revízie:

Revízna komisia zrevidovala 1 233 knižničných dokumentov (knižničné dokumenty s prírastkovými číslami od 1 po 1 233).

Zistené skutočnosti:

Z revidovaných 1 233 knižničných dokumentov bolo počas revízie prítomných v knižničnom fonde 986 knižničných dokumentov. V evidencii absenčných výpožičiek bolo evidovaných 247 knižničných dokumentov.

Revízna komisia konštatuje, že prírastkový zoznam obsahuje všetky povinné identifikačné údaje o knižničných dokumentoch v súlade s § 2 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach. Takisto pomocná odborná evidencia výpožičiek je vedená v súlade s § 3 ods. 2 uvedenej vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Fyzický stav knižničného fondu vykazuje určitú opotrebovanosť, nadbytočnosť a zastaranosť, preto revízna komisia navrhuje časť knižničného fondu vyradiť z dôvodu opotrebovanosti, nadbytočnosti a zastaranosti.

Prílohu č. 1 tvorí Zoznam knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie.

Návrhy na opatrenia:

Revízna komisia na základe zistených skutočností navrhuje:

- z dôvodu opotrebovanosti, nadbytočnosti a zastaranosti knižničných dokumentov vyradiť 42 knižničných jednotiek, ktoré sú uvedené v prílohe č. 1;
- pre zlepšenie uloženia špeciálnych knižničných dokumentov zakúpiť špeciálne skrinky na mapy.

V Ábelovej 22. júla 2016

Členovia revíznej komisie:

Mgr. Viera Áčová, predseda revíznej komisie

Áčová
podpis

Mgr. Eva Adamovská, člen revíznej komisie

Adamovská
podpis

Mgr. Ján Hlavatý, člen revíznej komisie

Hlavatý
podpis

Príloha č. 4 Vzor zoznamu knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie

ZOZNAM KNIŽNIČNÝCH DOKUMENTOV NAVRHNUTÝCH NA VYRADENIE

Príloha č. 1 k zápisnici o výsledku revízie knižničného fondu Školskej knižnice Základnej školy v Ábelovej zo dňa 22. júla 2016

Poradové číslo	Prírastkové číslo	Signatúra	Meno a priezvisko autora	Názov
1.	1020	BOD	Zuzana Boďová	Všelijaké rozprávky
2.	202	BAT	-	Batoh plný zábavy
3.	947	37/ZEL	Olga Zelinková	Poruchy učení
4.	58	PEN	Alena Penzešová	V lese
5.	126	MAL	Gordana Maletic	Zlatý kľúčik
6.	792	CAR	Erik Carle	Nenasýtná húsenička
7.	97	8/JAN	Jan Jandourek	Sociologický slovník
8.	56	8/DVO	Josef Dvořák	Logopedický slovník
9.	16	37/REB	Albert Reble	Dejiny pedagogiky
10.	132	KRA/d	Fraňo Kráľ	Jano
11.	133	KRA/e	Fraňo Kráľ	Jano
12.	134	KRA/f	Fraňo Kráľ	Jano
.....
42.	189	KAF	Franz Kafka	Poviedky

V Ábelovej 22. júla 2016

Členovia revíznej komisie:

Mgr. Viera Áčová, predseda revíznej komisie

Áčová
podpis

Mgr. Eva Adamovská, člen revíznej komisie

Adamovská
podpis

Mgr. Ján Hlavatý, člen revíznej komisie

Hlavatý
podpis

Príloha č. 5 Vzor zoznamu vyradených knižničných dokumentov

ZOZNAM VYRADENÝCH KNIŽNIČNÝCH DOKUMENTOV

Poradové číslo	Prírastkové číslo	Signatúra	Meno a priezvisko	Názov	Dôvod vyradenia
1.	1020	BOD	Zuzana Bod'ová	Všelijaké rozprávky	stratený
2.	202	BAT	-	Batoh plný zábavy	poškodený
3.	947	37/ZEL	Olga Zelinková	Poruchy učení	stratený
4.	58	PEN	Alena Penzešová	V lese	poškodený
5.	126	MAL	Gordana Maletic	Zlatý kľúčik	poškodený
6.	792	CAR	Erik Carle	Nenasýtná húsenička	stratený
7.	97	8/JAN	Jan Jandourek	Sociologický slovník	stratený
8.	56	8/DVO	Josef Dvořák	Logopedický slovník	poškodený
9.	16	37/REB	Albert Reble	Dejiny pedagogiky	poškodený
10.	132	KRA/d	Fraňo Kráľ	Jano	multiplikát
11.	133	KRA/e	Fraňo Kráľ	Jano	multiplikát
12.	134	KRA/f	Fraňo Kráľ	Jano	multiplikát
.....
42.	189	KAF	Franz Kafka	Poviedky	poškodený

Príloha č. 7 Fotogaléria z 12. medzinárodnej konferencie

12. medzinárodná konferencia
Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

(Foto Ludovít Zupko)

*PhDr. Vladimír Grigar, riaditeľ Slovenskej pedagogickej knižnice,
počas víťania účastníkov 12. medzinárodnej konferencie*

*Zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ing. Ondrej Divinský počas slávnostného otvorenia 12. medzinárodnej konferencie*

Ing. Silvia Stasselová, generálna riaditeľka Univerzitej knižnice v Bratislave, predsedníčka Spolku slovenských knihovníkov a knižníc a členka výboru Sekcie IFLA pre vedecké a akademické knižnice, počas prednesenia úvodného príhovoru na 12. medzinárodnej konferencii

Účastníci 12. medzinárodnej konferencie

**Slávnostné ocenenie víťazov 13. ročníka celoslovenského projektu
Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice
k Medzinárodnému dňu školských knižníc 23. 10. 2017
zástupcom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky Ing. Ondrejom Divinským**

(Foto Katarína Bokrosová)

*Zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ing. Ondrej Divinský a riaditeľka školy Ing. Eva Gurová zo Základnej školy
s materskou školou v časti Podzávoz v Čadci spolu so školskou knihovničkou
PaedDr. Ivanou Kullovou Matiskovou*

*Zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ing. Ondrej Divinský a riaditeľka školy Mgr. Eva Vrzalová zo Základnej školy
s materskou školou Samuela Štúra v Lubine spolu so školskou knihovničkou
Mgr. Danielou Vrtochovou*

*Zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ing. Ondrej Divinský a školská knihovnička PhDr. Katarína Vengrínová
zo Základnej školy na Pankúchovej ulici v Bratislave*

*Zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ing. Ondrej Divinský a riaditeľka školy Ing. Adriána Petreková
zo Základnej školy s materskou školou v Starej Bystrici
spolu so školskou knihovničkou Mgr. Katarínou Chmurčiakovou*

*Zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ing. Ondrej Divinský a školská knihovníčka Mgr. Dominika Maliková
zo Základnej školy s materskou školou Rudinská v Rudine*

*Zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ing. Ondrej Divinský a riaditeľka školy Mgr. Renáta Balogová
zo Základnej školy na ulici Bukovčana v Bratislave
spolu so školskou knihovníčkou PaedDr. Soňou Škulovou*

*Zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ing. Ondrej Divinský a školská knihovníčka PaedDr. Mária Bačkorová
zo Základnej školy v Jesenskom*

*Zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Ing. Ondrej Divinský a zástupkyňa školy Mgr. Alena Malíková
zo Základnej školy v časti Bukovina v Turzovke
spolu so školskou knihovníčkou Danicou Janišovou*

Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

12. medzinárodná konferencia

Zborník príspevkov 3. mája 2018

Zostavila Mgr. Rozália Cenigová

Neprešlo jazykovou úpravou

Typografická úprava Mgr. Rozália Cenigová

Vydala Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, 2018

1. vydanie

Náklad 150 kópií

Nepredajné

ISBN 978 – 80 – 972668 – 2 – 0

EAN 9788097266820

ISBN 978 – 80 – 972668 – 2 – 0

EAN 9788097266820